ARHIVA DE AUR PENTRU ANUL 2000 A REVISTEI „CUTEZĂTORII”

Să răsfoim încă o dată paginile.

Un grup de pionieri au pornit cu volumele Arhivei de la sediul redacției noastre spre Bibliotecă, unde îi aștepta directorul ei general, **profesorul universitar Șerban Cioculescu, membru corespondent al Academiei.**

Moment emoționant. Din grup se desprinde pionierul Sergiu Nistor care i se adresează cunoscutului cărturar:

«În numele «Cutezătorilor», oferim Academiei spre păstrare cele 12 volume ale **Arhivei de aur pentru anul 2000,** *care însumează peste 6 000 de fișe. În aceste volume sînt adunate gînduri și idealuri, visuri — poate uneori prea îndrăznețe — ale generației noastre, a celor care purtăm astăzi cravata roșie. Vom veni în anul 2000 să citim din aceste cărți, să ne confruntăm atunci cu visurile noastre de azi. Vă mulțumim că ați aprobat aducerea acestor volume în cadrul Bibliotecii Academiei și exprim mîndria tuturor cutezătorilor pentru faptul că volumele noastre vor sta alături de manuscrisele rare și de valoare ale Academiei Republicii Socialiste România».*

Cu vădită emoție, profesorul Șerban Cioculescu a adresat aceste calde cuvinte pionierilor:

«Dumneavoastră doriți ca în anul 2000 să consultați aceste fișe, să vă confruntați maturitatea cu adolescența. Ideea este foarte frumoasă. Sînteți beneficiarii unei vîrste de aur, vîrsta în care cele mai îndrăznețe și cele mai nobile idealuri sînt exprimate cu o dezinteresare și cu o sinceritate absolută. De aceea, eu am primit cu satisfacție propunerea de a păstra aceste manuscrise, această prețioasă arhivă a tinereții, în Biblioteca noastră. Vă fac o urare: să vă păstrați toată viața această sinceritate, să vă păstrați toată viața, mai ales, tinerețea, care este cel mai scump tezaur pe care ni l-a dat natura.

Vă doresc ca și la maturitate să păstrați un fond de copilărie, un fond de naivitate, un fond de tinerețe. Mai ales acea virtute a sincerității. Virtuțile tinereții sînt cu atît mai prețioase, cu cît sînt puse în slujba patriei. Patria noastră socialistă așteaptă de la dumneavoastră credință și hotărîrea de a-i consacra toată puterea de muncă, tot elanul vostru tineresc, toată capacitatea intelectuală.

Sînt convins că anul 2000, cînd veți deschide aceste file, va fi pentru poporul nostru o epocă de înflorire maximă, o epocă de mare dezvoltare economică, industrială, intelectuală culturală. Patria noastră va fi și mai bine cunoscută în lume, va fi și mai prețuită. Eu vă mulțumesc încă o dată, urîndu-vă tuturor să împliniți pentru țara noastră mai mult decît a împlinit generația noastră».

Macheta viitorului complex de clădiri ale Bibliotecii Academiei.

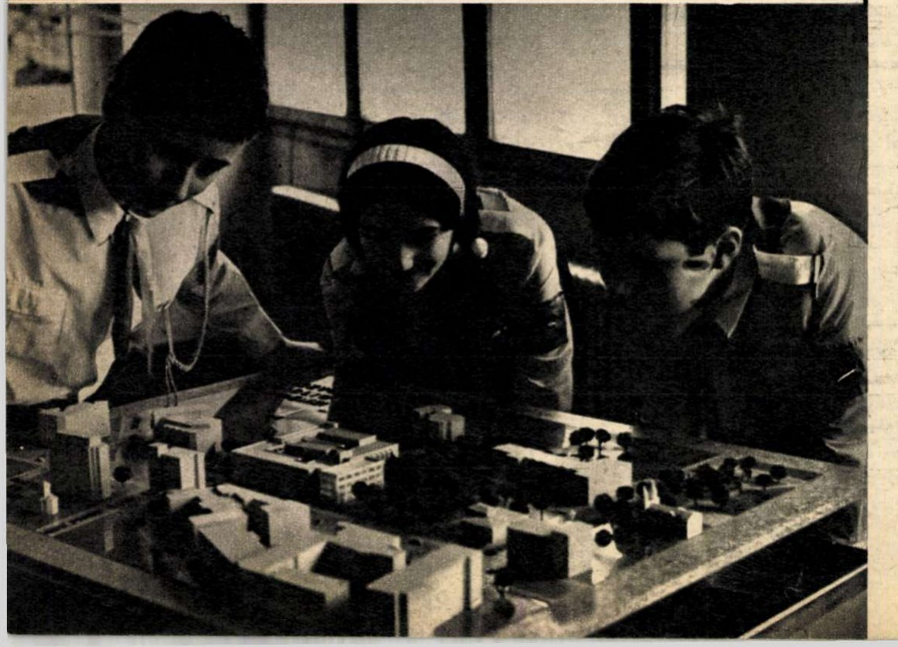

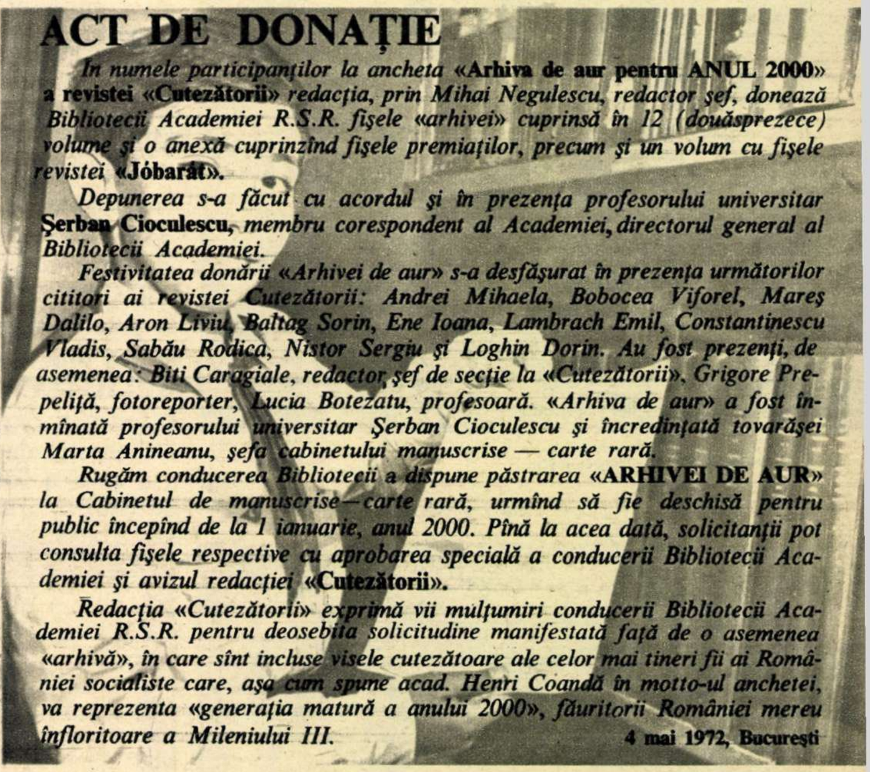

ACT DE DONAȚIE

În numele participanților la ancheta **«Arhiva de aur pentru ANUL 2000» a revistei «Cutezătorii»** *redacția, prin Mihai Negulescu, redactor șef, donează Bibliotecii Academiei R.S.R. fișele «arhivei» cuprinsă în 12 (douăsprezece) volume și o anexă cuprinzînd fișele premiaților, precum și un volum cu fișele revistei* **«Jóbarát».**

Depunerea s-a făcut cu acordul și în prezența profesorului universitar **Șerban Cioculescu,** *membru corespondent al Academiei, directorul general al Bibliotecii Academiei.*

Festivitatea donării «Arhivei de aur» s-a desfășurat în prezența următorilor cititori ai revistei Cutezătorii: Andrei Mihaela, Bobocea Viforel, Mareș Dalilo, Aron Liviu, Baltag Sorin, Ene Ioana, Lambrach Emil, Constantinescu Vladis, Sabău Rodica, Nistor Sergiu și Loghin Dorin. Au fost prezenți, de asemenea: Biti Caragiale, redactor șef de secție la «Cutezătorii», Grigore Prepeliță, fotoreporter, Lucia Botezatu, profesoară. «Arhiva de aur» a fost înmînată profesorului universitar Șerban Cioculescu și încredințată tovarășei Marta Anineanu, șefa cabinetului manuscrise — carte rară.

Rugăm conducerea Bibliotecii a dispune păstrarea **«ARHIVEI DE AUR»** *la Cabinetul de manuscrise—carte rară, urmînd să fie deschisă pentru public începînd de la 1 ianuarie, anul 2000. Pînă la acea dată, solicitanții pot consulta fișele respective cu aprobarea specială a conducerii Bibliotecii Academiei și avizul redacției* **«Cutezătorii».**

Redacția «Cutezătorii» exprimă vii mulțumiri conducerii Bibliotecii Academiei R.S.R. pentru deosebita solicitudine manifestată față de o asemenea «arhivă», în care sînt incluse visele cutezătoare ale celor mai tineri fii ai României socialiste care, așa cum spune acad. Henri Coandă în motto-ul anchetei, va reprezenta «generația matură a anului 2000», făuritorii României mereu înfloritoare a Mileniului III.

4 mai 1972, București

ISTORIA ARHIVEI DE AUR

● La 10 iunie 1971, în numărul 23 al revistei «Cutezătorii», pe pagina a 3-a, a apărut sub titlul **Arhiva de aur «Cutezătorii» pentru anul 2000** o fișă de întrebări privitoare la preocupările, activitățile, gîndurile de viitor ale cititorilor noștri. Tot atunci se anunțau condițiile de participare precum și faptul că, după completarea fișelor, acestea urmau să fie depuse la Biblioteca Academiei R.S.R. pentru ca fiecare participant, în anul 2000, la maturitate, să se poată confrunta cu propria-i copilărie.

● După cîteva zile de la publicare, încep să sosească la redacție primele fișe.

● După 22 iunie 1971, începe la redacție munca grea, dar plăcută, de sortare a celor peste 6000 de fișe. Reporterii noștri, precum și un grup de psihologi, sociologi, scriitori încep studierea fișelor pentru o mai bună cunoaștere a preocupărilor cititorilor noștri.

● În mai multe numere ale revistei «Cutezătorii» se publică selecțiuni din răspunsurile primite.

● În luna august 1971, are loc festivitatea de tragere la sorți a premiilor pentru concursul «Arhiva de aur». Sînt desemnați premianții. **DORINA UNGUREANU** din comuna Goiești-Dolj este declarată cîștigătoarea marelui premiu, premiată cu un magnetofon. **ANGELICĂI CIUREL** îi revine premiul special: publicarea portretului pe coperta revistei. Tot atunci se distribuie și alte numeroase premii și mențiuni. Pe Angelica o puteți recunoaște chiar pe coperta numărului de față! Între timp, ea a devenit utecistă, se numără printre elevele cele mai bune din clasă. Întîmplarea face ca ea să locuiască în municipiul Turnu Severin, ce sărbătorește în aceste zile 1850 de ani de existență și în vecinătatea căruia, la Porțile de Fier, s-a înălțat una din marile construcții ale socialismului.

Se întocmește actul de donație.

Se semnează actul.

Marta Anineanu, șefa Cabinetului de manuscrise-carte rară, pune ștampila pe prima pagină a **Arhivei.**

Se depun volumele în dulapuri.

La revedere, pînă la 1 ianuarie, anul 2000.

1972
ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

În semn de prețuire și recunoaștere a importanței cuvîntului scris chiar în mijlocul unei civilizații în care încep să predomine mijloacele audio-vizuale, anul 1972 a fost declarat de către UNESCO **Anul internațional al cărții.** A fost o idee generoasă, bine venită, îmbrățișată cu căldură de toate statele membre, care si-au format comitete naționale și și-au întocmit planuri de acțiuni speciale pentru această lungă și neobișnuită sărbătoare. Un astfel de comitet care a întocmit un plan divers și bogat s-a format și în țara noastră, cuprinzînd personalități de seamă ale științei și culturii românești. E un plan la scară națională, capabil să antreneze toate forurile și instituțiile legate nemijlocit de producerea și difuzarea cărții, acest bun care, după expresia poetului Ruben Dario, «înseamnă forță și valoare, putere și hrană, torță a gîndirii, izvor al iubirii». Prin acțiunile anului internațional al cărții ce se desfășoară sub lozinca atît de generoasă: **Cartea pentru toți** se prevede o editare mai exigentă a cuvîntului scris, o mai bogată difuzare a lui pe toate meridianele și paralelele globului. Sîntem bucuroși să constatăm că programul acesta UNESCO nu face decît să confirme justețea politicii partidului și statului nostru, care acordă o atenție deosebită instruirii și educării omului contemporan prin intermediul cărții, a cărții bune, firește, a cărei lectură constituie întotdeauna «un eveniment în viața unei inimi» — cum zicea Lamartine — a acelei cărți cu un mesaj umanist care poate schimba în bine destinul unui suflet. Una din preocupările centrale ale Comitetului Național pentru sărbătorirea anului internațional al cărții este dezvoltarea la toți cetățenii patriei și în primul rînd la cei mai tineri a gustului pentru citit, convins fiind, o dată cu cronicarul moldovean Miron Costin «că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decît cetitul cărților». Lectura contribuie la formarea individului, la împlinirea personalității lui în chip fericit și armonios și din stimularea gustului pentru lectură ne facem un țel nobil.

De aceea, editurile și revistele din țara noastră, toți creatorii de frumos vor avea numeroase întîlniri cu elevii, cu tineretul în genere, pentru a discuta despre cărți, despre ceea ce ar vrea să citească cei mici, despre eroii lor preferați, al căror exemplu ar vrea să-l urmeze în viață. Nu mă îndoiesc că tinerii cititori ai **Cutezătorilor** vor avea o prezență masivă și eficientă la asemenea întîlniri care vor rămîne amintiri de neuitat pentru tot restul vieții lor. Acestora le urez să cuteze a citi în acest an cît mai multe și mai frumoase cărți, care să constituie tot atîtea trepte în drumul lor spre formarea personalității, care să-i ajute a fi buni patrioți și buni cetățeni ai patriei noastre socialiste.

ION DODU BĂLAN,
Vicepreședinte
al Consiliului
Culturii și Educației
Socialiste

UN CLUB literar

«Poftiți la clubul nostru literar», așa sunau întîiele cuvinte ale unei invitații trimise de un grup de pionieri, altor pionieri din Capitală.

Despre ce era vorba? Cîțiva dintre cititorii Bibliotecii municipale «Ion Creangă» au propus: «Să facem aici un club literar; unii din noi scriem poezii, povestiri, recenzii la cărți. Alții nu facem altceva decît să citim numai ce scriu alții, dar se știe că și lectura e o artă! Vrem într-un fel să avem un club al nostru, al celor care iubim scrisul, cititul, scriitorii, bibliotecile... Cum să procedăm?» Ideea se și conturase: clubul lor literar nu putea nicăieri să se înfiripe mai bine decît în saloanele bibliotecii «Ion Creangă» din București. Rafturile și sălile de lectură, miile de cărți pline de eroi și poezii deveniseră într-o clipă gazdele primilor membri ai Clubului literar pionieresc «M. Eminescu» din București. Mai rămăsese de constituit un fel de statut și programul activităților clubului. Copiii au propus și au ales mai întîi un colectiv de conducere al clubului format din pionieri, directorul bibliotecii, scriitori, actori, pictori. Președinte a fost ales scriitorul Eugen Barbu, care a acceptat cu plăcere această nouă calitate. Fiecare pionier care a dorit să fie membru a completat o adeziune. Iată cum arată azi programul acestui club și care sînt momentele lui «consacrate», fixe, respectate la fiecare întrunire.

1. **Moment poetic:** un membru, care s-a anunțat în ședința anterioară, recită o poezie din creația scriitorilor clasici sau contemporani preferați, sau din creația colegilor lui de școală sau chiar dintre cele pe care le scrie chiar el — dacă le scrie.

2. **Prezentarea unei cărți** din ultimele apariții editoriale. Cu această ocazie, un copil citește o recenzie de-o pagină făcută unei cărți pe care el o consideră cea mai nouă și-o recomandă colegilor săi. Tot la acest punct, un pionier poate prezenta un mic reportaj făcut de el în librărie, exprimînd astfel părerile sale în legătură cu tot ce crede el despre cărțile și oamenii pe care i-a văzut acolo.

3. **Cum ne formăm o bibliotecă personală:** copiii povestesc despre felul în care își fac ei la domiciliu o bibliotecă, dar primesc și indicații prețioase în această direcție, făcute de către specialiști sau oameni foarte pricepuți. O mulțime de lucruri se pot spune despre bibliotecile pe care pionierii le au la domiciliile lor.

4. **«Eminesciana»** — Cinci minute cu Eminescu. Așa au hotărît bucureștenii. Anul 1972 să fie, la clubul lor literar, anul Eminescu. 1973 va fi anul Caragiale, 1974 va fi Shakespeare. Cu acest prilej istorici literari, profesori, specialiști, ziariști, actori vorbesc copiilor despre viața și opera acestor titani ai literaturii universale. Uneori și copiii au multe de spus și nu întîrzie s-o facă.

5. **Inițiere în poezie și artă poetică** — curs practic de poetică și de înțelegerea tainei poeziei, în care pornind încă de la comparație, ritm, rimă, formă, metaforă, comparație, muzicalitate etc., copiii au prilejul de-a descifra ținuturile captivante ale gîndirii și artei poetice. Acest curs este ținut îndeobște de un tînăr intelectual inimos și priceput, sigur pe tot ce presupune un asemenea act.

6. Ultimul punct este afectat **creației originale.** Creatorii din club își citesc propriile creații, exprimîndu-se în aceeași măsură atît laude cît și critici.

Nu avem spațiul necesar pentru a descrie în amănunțime atmosfera și pasiunea care se degajă din întîlnirile membrilor clubului literar «M. Eminescu» din București.

Credem însă că nu-i lipsit de importanță să notăm și aici că harnicii pionieri de la biblioteca «Ion Creangă» și-au propus și un captivant program de activități în afara clubului: vizite la domiciliul scriitorilor, participări la recitalurile de poezie, vizionări de spectacole literare; și-au propus lansarea unor expediții literare pe urmele scriitorilor mai puțin cunoscuți, a eroilor îndrăgiți etc. Rodul muncii pasionante [illegible] îl vor face cunoscut tuturor pionierilor din țară, în paginile acestei reviste, la radio și televiziune. Nu mai vorbim de schimburile de experiență programate cu alte cluburi literare și cenacluri pionierești din țară. Mulți dintre membrii clubului vor pleca în taberele de creație și vor fi semnatarii unor interesante lucrări literare în plachetele pe care le vor edita. Și-au propus și tipărirea și difuzarea unei... reviste literare scrisă și editată de ei, mare cît o palmă de copil. Pînă una alta, ei își publică toate lucrările la «Gazeta clubului literar», deschisă tuturor copiilor dornici să scrie, să picteze, să deseneze ori să activeze la club.

Cîți copii erau la prima ședință? Vom răspunde: 3! Dar la a doua? Erau 8. Dar acum, după aproape un an de activitate? Peste 600! Reflectați, vă rog... Se poate vedea cît de necesare au devenit aceste cluburi literare care pot fi organizate în orice bibliotecă municipală, la căminele culturale, la casele de cultură ale sindicatelor, ba chiar și în bibliotecile școlilor.

Să facem din creația și visurile noastre, din cărțile și aspirațiile noastre, adevărate pasiuni și sărbători ale frumuseții.

ION CRÎNGULEANU

«CUTEZĂTORII» ÎN VIZITĂ LA ACADEMICIANUL Al. Rosetti

Grupul de reporteri ai «Cutezătorilor» erau pe drept cuvînt nerăbdători, dar în același timp puțin neliniștiți, în ziua cînd urmau să se întîlnească cu autorul **«Istoriei limbii române», cu binecunoscutul profesor universitar Al. Rosetti.**

Am urcat cele cîteva trepte ale casei, scăldată de verdele crud al unei grădini nu prea mari, dar pline de flori. Ne-a ieșit în prag prestigiosul profesor și ne-a poftit cu simplitate și firesc în casă. Am intrat într-o încăpere cu multe cărți și tablouri, cu unghere ce ni se păreau pline de taină, poate și din cauza luminii scăzute care pătrundea, la ceasul acela, în încăpere. Ne-a răspuns cu bunăvoință la întrebări, cu acel zîmbet bun, și în același timp ușor ironic și plin de îngăduință.

Elev ADRIAN NEGOESCU: **Vă rog să ne spuneți ce credeți că reprezintă cartea pentru viața culturală a unui popor?**

Acad. AL. ROSETTI: În primul rînd, un mijloc de a comunica... un mijloc de comunicare a ideilor, a opiniilor, unui cerc cît mai larg de oameni. Invenția lui Gutenberg este de o imensă importanță. Primele cărți datează din secolul al XV-lea, dar la noi în țară, primele cărți au început să se tipărească în secolul al XVI-lea, mai întîi în limba slavonă, limba oficialității și administrației. Apoi, a urmat activitatea lui Coresi. Nu se știu prea multe despre el, decît că a venit de la Tîrgoviște și că s-a stabilit la Brașov. Limba folosită de el în scrieri era limba din regiunea Tîrgoviște, Brașov.

Elev FLORIN CIOBANU: **Care socotiți că sînt cărțile fundamentale ale culturii românești?**

Acad. AL. ROSETTI: Există cîteva cărți pe care le consider fundamentale pentru cultura românească. În primul rînd, Noul Testament, în traducerea lui Simion Ştefan (1648) și imediat după aceea cărțile din Moldova, tipărite de Varlaam și Dosoftei. Aceste cărți sînt fundamentale pentru că au fost primele și au deschis drumuri noi. Trebuie să faceți diferența între limba vorbită, cea de toate zilele și cea literară. Vorbeam

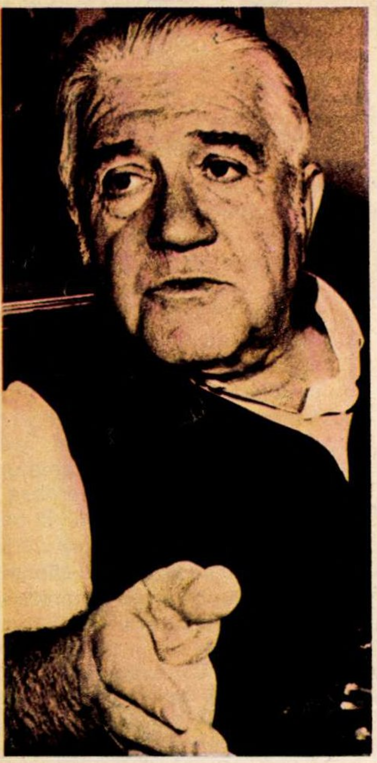

✱ EFIGIE ✱

În urmă cu douăzecişiunu de ani, într-o iarnă pe care o puteau invidia şi Fraţii Grimm, eram împreună cu profesorul şi îndrumătorul meu Al. Rosetti. Ne-am oprit sus, la Clăbucet, în munţii Predealului. De sub zăpada însorită, un brad miniatural îşi arăta firava dantelă de safir. Profesorul s-a oprit, spunîndu-mi scurt:

— Călin, priveşte-l, va fi al nostru.

Apoi ne-am continuat drumul tradiţional pînă la cabana Susai de unde vezi evantaiul Bucegilor. Profesorul Al. Rosetti iubeşte natura, gîndind, ca şi Amiel, că este o stare de suflet. După ore de studiu ştiinţific laborios, care l-au condus spre elaborarea atîtor lucrări fundamentale în domeniul filologiei, nu poate renunţa la desfătări literare, la reviste diverse sau la bucuria de a vizita o retrospectivă plastică simţind şoapta culorii. Totul însă la Al. Rosetti se desfăşoară potrivit unui program, care se lasă intuit şi admirat. Savantului de renume mondial, profesorului, editorului, iubitorului de frumos i se asociază modestia, discreţia, generozitatea. Numai aşa se explică faptul că totdeauna profesorul şi-a apropiat elementele înzestrate cu aptitudini deosebite, pe care le-a încurajat, asigurîndu-le şi climatul necesar dezvoltării în rigorile ştiinţei sau în peisajul culturii.

Între timp, firul de conifer a devenit un brad puternic, cu rădăcinile răsucite în stîncă, dar şi un simbol al armoniei şi vigorii. În tainică înţelegere cu vîntul înălţimilor, ori de cîte ori sînt în apropierea lui împreună cu profesorul, murmură numele lui Al. Rosetti. Bradul a crescut drept şi de crengile lui se leagănă veveriţa de foc a pădurii.

LIVIU CĂLIN

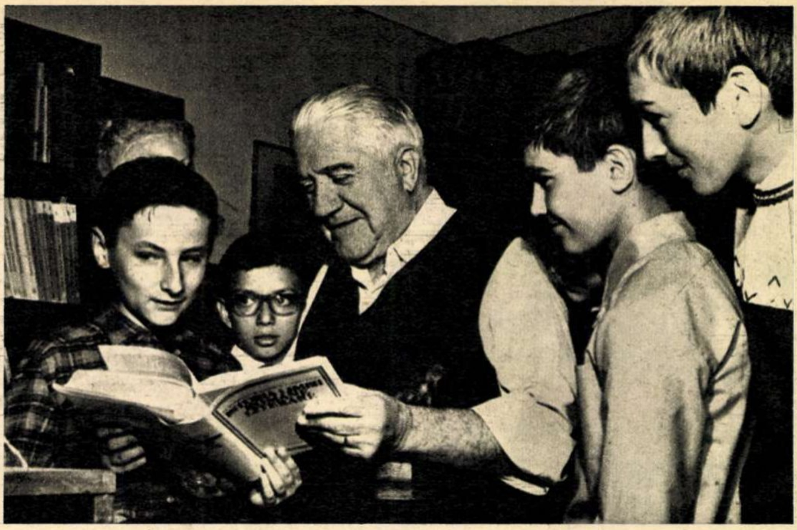

despre cărți religioase. Dar au mai existat și cărți laice, cronicile lui Ureche și Miron Costin, iar mai tîrziu, în cultura noastră un moment important e constituit de cărțile lui Dimitrie Cantemir, unul din cei mai mari învățați ai noștri. Datorită calităților sale deosebite, el a fost ales membru al Academiei din Berlin. Noi am mai avut în cultura noastră un moment Eliade Rădulescu. El a fost un om de geniu, ne-a lăsat o operă imensă, din care însă, din păcate, s-a publicat foarte puțin. Vine apoi epoca de mare înflorire, de după 1848, cu Vasile Alecsandri, Bălcescu și apoi literatura noastră clasică cu Eminescu, Creangă, Caragiale, Sadoveanu. Iată, așadar, că putem vorbi de mai multe momente esențiale, fundamentale ale culturii noastre.

Elevă ANCA BOANTĂ: **De ce se spune despre unele cărți că sînt capodopere?**

Acad. AL. ROSETTI: Capodopera este o lucrare de o importanță și de o valoare universală. Sînt lucrări care sînt legate de o singură epocă, nu trec veacul, altele trec nu numai veacul, dar și hotarele țării în care au fost create. Devin universale, de pildă, Shakespeare, Goethe, Tolstoi, Balzac, Eminescu.

Elevă MIHAELA OPREA: **Povestiți-ne, vă rog, ceva despre timpul cînd ați fost editor.**

Acad. AL. ROSETTI: Da, am fost editor. Mai întîi am avut direcția unei mici edituri, «Cultura Națională». Am fost apoi chemat să înființez o editură pentru literatură și artă, care avea un program mult mai bogat. Mă gîndesc cu plăcere că în timpul acela am scos la iveală o serie de scriitori care fac azi gloria literaturii noastre. Prima carte pe care am scos-o a fost aceea a unui coleg de școală, cunoscutul volum de versuri «Joc secund» al marelui poet Ion Barbu. Tot atunci am făcut cunoștință cu Camil Petrescu. Era parcă ceva mai mare decît unii dintre voi. Avea ochii vioi și neastîmpărați și era de o inteligență scăpărătoare. Mai tîrziu am devenit prieteni și, împreună cu el și cu scriitorul Mihail Sebastian, am petrecut multe ceasuri în discuții de neuitat. Conversațiile noastre erau lungi și vorbele de spirit treceau neîntrerupt de la unul la celălalt. Altă bucurie a mea a fost descoperirea lui George Călinescu. Citisem mai înainte o lucrare științifică de a lui, din domeniul istoriei. Cînd l-am cunoscut m-a încîntat. Era cu totul personal, un original. Mi-a adus manuscrisul cărții «Viața lui Eminescu», o carte admirabilă, care m-a încîntat. A avut un imens succes. Pentru această lucrare, el a consultat imense depozite de manuscrise. Cunoștea tot ce era legat de viața lui Eminescu.

Elev ADRIAN NEGOESCU: **Am auzit că tot dumneavoastră ați tipărit în acea vreme «Istoria literaturii» a lui George Călinescu.**

Acad. AL. ROSETTI; George Călinescu avea o putere de muncă uimitoare. Era în stare să lucreze zile în șir, de dimineața pînă seara. Din cînd în cînd, își întrerupea lucrul, ieșind la plimbare, în afara orașului, cu cîinele său. El mi-a adus la Fundația pentru literatură și artă un manuscris uriaș, cuprinzînd «Istoria literaturii române». Mîna sa neobosită caligrafiase tot, de la început și pînă la sfîrșit. Cartea s-a tipărit foarte repede. Dar începuse dictatura fascistă în țară, eu am fost îndepărtat de la conducerea Fundației și n-am mai asistat la difuzarea lucrării.

Elev ADRIAN NEGOESCU: **Dacă ați fi astăzi editor, ați scoate mai repede o nouă ediție a «Istoriei literaturii române» de Călinescu?**

Acad. AL. ROSETTI: Aș scoate o nouă ediție și aceasta fără întîrziere.

Elevă IRINA RADU: **Vorbiți-ne despre poetul Ion Barbu.**

Acad. AL. ROSETTI: Cu Ion Barbu am fost coleg de liceu. Am dat împreună examen la Cîmpulung Muscel, orașul său de naștere. Casa lui părintească mai există și astăzi acolo. Ne-am regăsit la Liceul «Lazăr» în clasa a III-a și după aceea el a trecut la Liceul «Matei Basarab». La începutul carierei sale publicase cîteva poezii în revista lui Lovinescu. Prietenia noastră a fost durabilă. Ne vedeam adeseori dar tot adeseori ne certam. Am rămas însă întotdeauna în cele mai bune raporturi cu el. Locuia în București, într-o casă de la Cotroceni, pe strada Carol Davila. Îi plăceau foarte mult cîinii. Avea 12 cîini albi și toți se aflau mereu în jurul său. Cînd murea un cîine îl înmormînta sub o salcie din curte. Întîmplarea a făcut ca a doua zi, după moartea sa, o furtună să smulgă din rădăcini acel copac de care poetul era foarte legat. Soția sa mi-a spus apoi că a pus pe mormîntul lui Ion Barbu o bucată din lemnul salciei.

Elev DAN DUMITRESCU: **Ce cărți ați citit cînd aveați vîrsta noastră și v-au rămas întipărite în minte?**

Acad. AL. ROSETTI: Cînd eram mic mă interesau poveștile populare cu haiduci și poveștile cuprinse în romanul popular «Alexandria». Mai tîrziu, la vîrsta voastră, poate eram ceva mai mare, l-am descoperit pe Hașdeu. Este unul din cei mai mari lingviști ai noștri, un mare savant. Aș putea spune că el mi-a deschis interesul pentru preocupările mele actuale. Cînd eram în liceu m-a interesat foarte mult problema țărănească. Cauzele răscoalei din 1907 mă preocupau în cel mai înalt grad. Căutam să citesc tot ce era legat de situația țăranilor de la noi. Atunci am citit lucrarea lui Bălcescu despre muncitorul plugar și tot ce se publica în legătură cu problema țărănească.

Elevă RUXANDRA RADU: **Ce amintire plăcută v-a rămas din timpul liceului?**

Acad. AL. ROSETTI: Cînd am terminat liceul am luat examenul printre primii. Mi s-a oferit atunci drept premiu o excursie în Bucovina. Am mers, cred, atunci zeci de kilometri pe jos, am petrecut zile pe care nu le voi uita niciodată.

Elevă ANNA-MARIA DINULESCU: **L-ați cunoscut pe Theodor Pallady și ne-ați arătat unele din tablourile sale pe care le aveți. Povestiți-ne despre el.**

Acad. AL. ROSETTI: Eram prieten cu Pallady. Era un om foarte dificil. Primele momente petrecute cu el, la începutul unei întîlniri, erau foarte neplăcute. Era morocănos. Dar după aceea, devenea un interlocutor încîntător. A lăsat un jurnal foarte interesant. După mine, jurnalul este mai interesant chiar decît pictura sa.

Elevă SONIA BUZULOIU: **Care este părerea dumneavoastră despre predarea gramaticii în școală? Ce trebuie să învețe, în primul rînd, un elev în școală?**

Acad. AL. ROSETTI: În gramatică, noțiunile sînt legate unele de altele. Toate părțile se condiționează. Nu poți sări peste ceva, ca și la matematică, care este socotită regina științelor. Între gramatică și matematică există unele apropieri. Trebuie învățat tot de la un cap la altul. Nu poți sări peste ceva.

Elevă SONIA BUZULOIU: **Dar care este locul limbii noastre în cadrul limbilor latine?**

Acad. AL. ROSETTI: Limba română este una dintre limbile cele mai apropiate și totodată cele mai îndepărtate de latină. Cea mai apropiată pentru că a păstrat foarte bine armătura cuvîntului latin, de pildă latinescul aqua = apă (în franceză, cuvîntul latin e redus la un monosilab: **o** — scris **eau**). Și sintaxa este foarte apropiată de latină. Noi am păstrat vocativul. De pildă, spunem: omule! Țin minte că o ascultătoare, la o conferință în străinătate, m-a întrebat la ce servește vocativul? Dar, în același timp, limba noastră este și cea mai îndepărtată de latină, pentru că are și multe elemente nelatine în vocabular, și chiar și unele ciudățenii în sintaxă, ca de pildă tendința înlocuirii infinitivului cu subjonctivul.

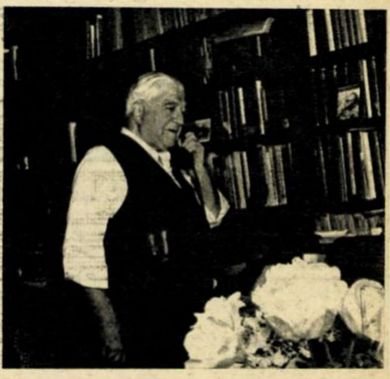

Elev. FLORIN CIOBANU: **În momentul de față, pe plan mondial, cercetătorii lingviști se ocupă de limba română?**

Acad. AL. ROSETTI: Studiul limbii române este în zilele noastre foarte răspîndit în străinătate. Mai ales în țările nordice se manifestă un viu interes pentru ea. Un învățat suedez a scris o foarte documentată carte despre verbul românesc.

Elev DAN DUMITRESCU: **Cît timp din zi acordați lecturii?**

Acad. AL. ROSETTI: Toată ziua.

*

Cînd am plecat din casa prestigiosului profesor ne-au urmărit multă vreme cascadele rîsului bogat cu care și-a întovărșit nu o dată răspunsurile la întrebările noastre. Și, multă vreme, ne-a revenit în minte chilia modestă, cu masa simplă, cu dulapurile pline de cărți, unde savantul, literatul, omul de cultură, își petrece multe ceasuri de muncă creatoare.

Discuție consemnată
de B. CARAGIALE
Foto: GR. PREPELIȚĂ

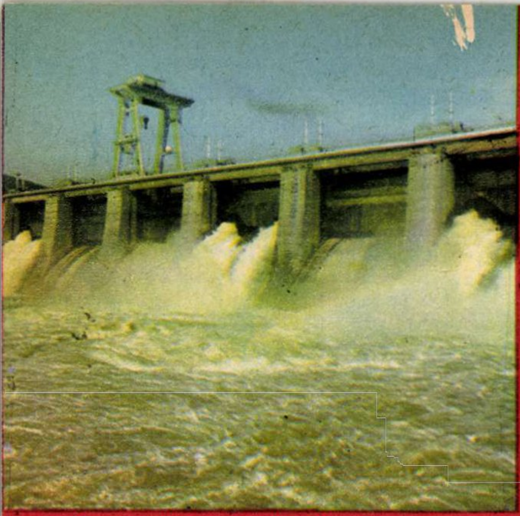

Deversoarele barajului eliberînd uriaşa energie a apelor Dunării.

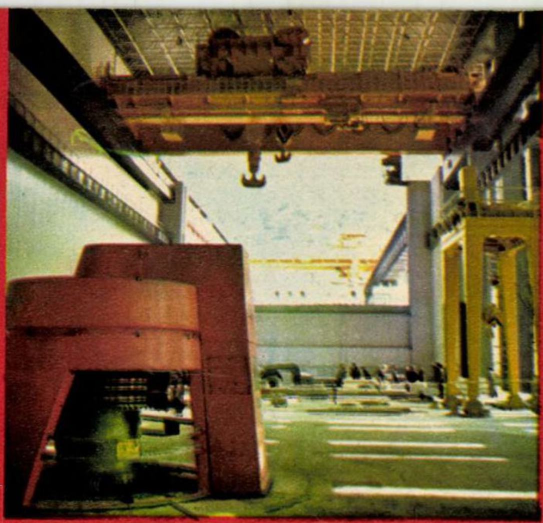

Hala turbinelor.

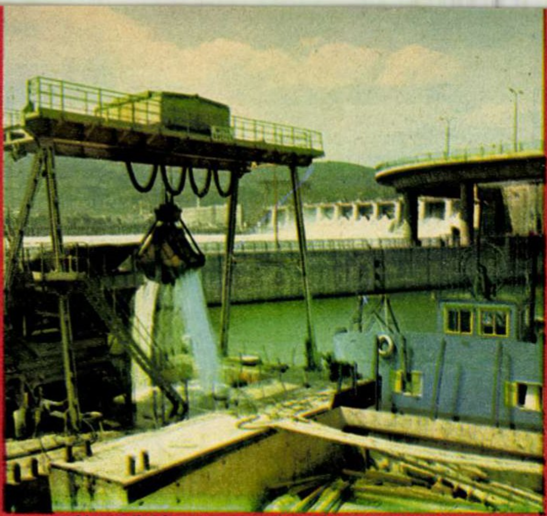

Aluviunile depuse pe canalul ecluzei sînt îndepărtate cu această dragă de mare capacitate.

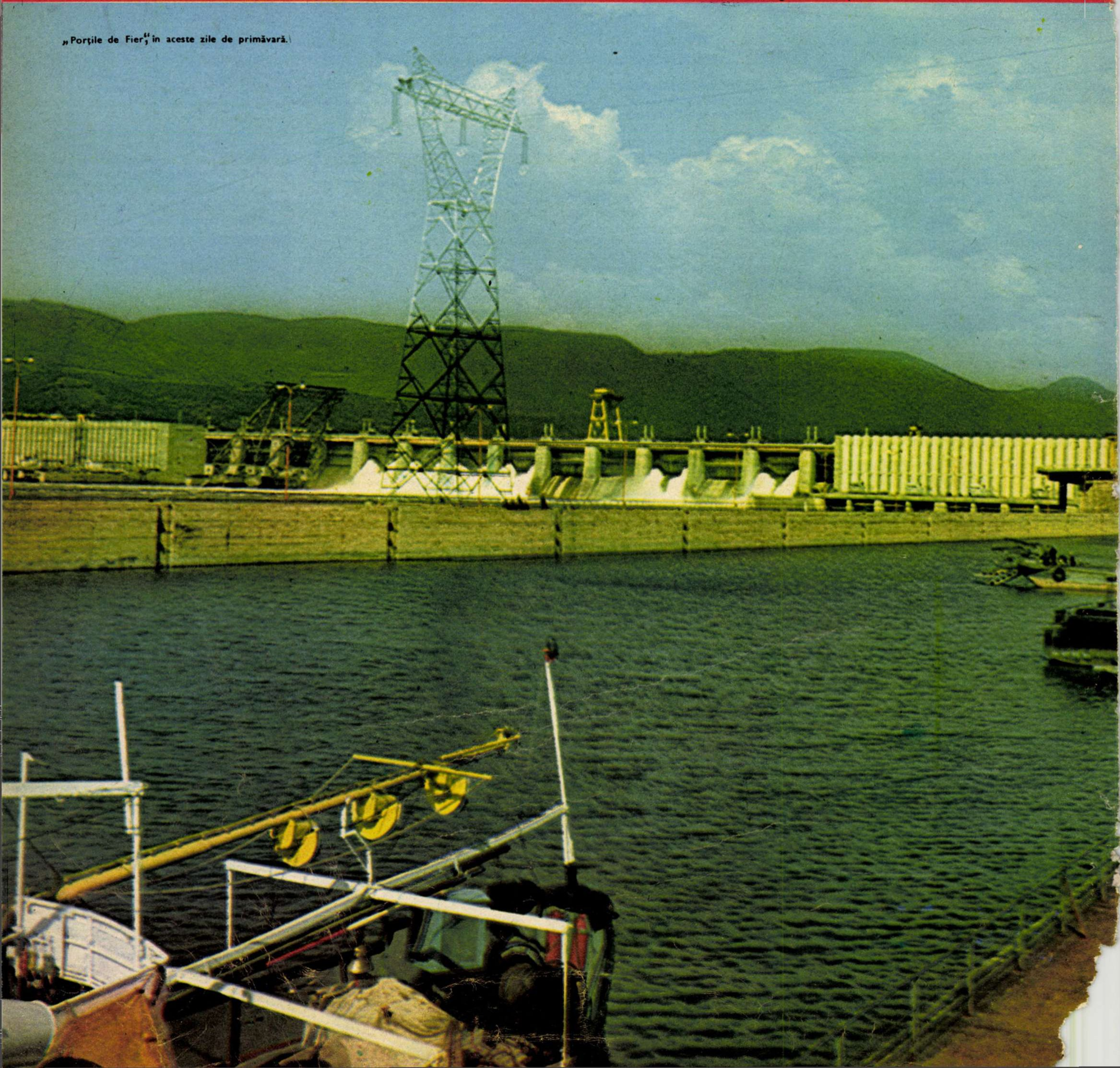

„Porţile de Fier" în aceste zile de primăvară.

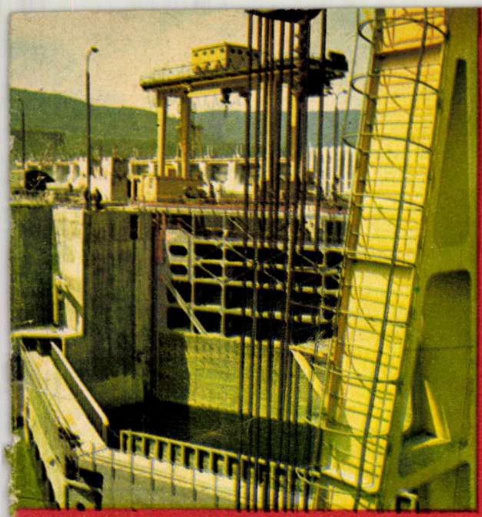

Uriaşele porţi ale ecluzei.

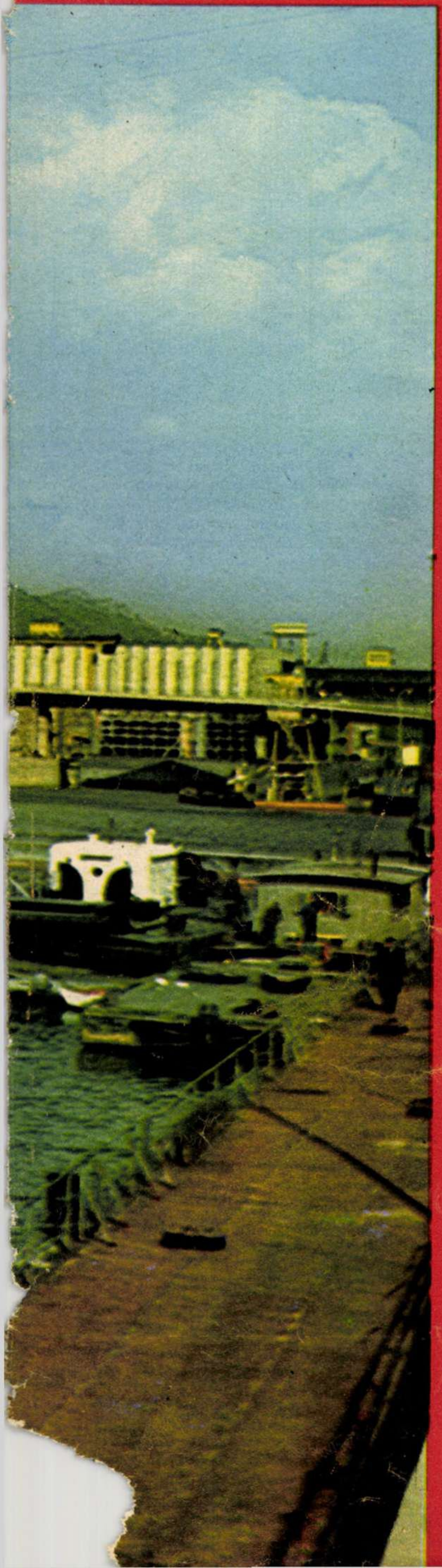

FILE DE CRONICĂ

PORŢILE DE FIER

ECATERINA ROŞCA

În urmă cu mai bine şapte ani au poposit, pe meleagurile Porţilor de Fier, constructorii de hidrocentrale, îngropînd în albia adîncă a Dunării piatra de hotar ce avea să marcheze punctul de plecare spre o nouă istorie şi geografie a locurilor.

Mii de oameni, din toate colţurile ţării, foşti brigadieri căliţi la şcoala marilor şantiere Salva-Vişeu şi Agnita-Botorca, constructori care au dat viaţă Bicazului şi Argeşului, au venit să supună energiile milenare ale Dunării, să le transforme în lumină. Mii de voinţe, o uriaşă forţă, au fost una cu voinţa şi programul partidului de industrializare socialistă a ţării. De-a lungul celor peste două mii opt sute de zile, cît a durat construcţia celei mai mari hidrocentrale a patriei, oamenii aceştia s-au dăruit cu braţele, cu inima, cu mintea înscriind în cronica României socialiste pagini de eroism. Acum, cînd epilogul la cea mai memorabilă operă de pînă acum, în programul de electrificare a ţării, a fost scris, am căutat să cunoaştem pe cîţiva dintre acei oameni care au participat la realizarea ei. Am mers de la unul la altul, am discutat cu fiecare în parte, iar acum încercăm să legăm capetele frazelor pentru a vă prezenta cîteva momente înscrise de ei în cronica Porţilor de Fier.

Iată-ne, aşadar, la cota 48, în uriaşa hală a turbinelor. Îl căutăm pe maistrul Ion Popa despre care se spune că este aici de cînd s-a bătut «primul cui». Împreună cu echipa sa lucrează la aplicarea ultimelor plăci de marmură din pardoseala halei. L-am rugat să ne vorbească despre cîteva momente pe care le consideră deosebite de-a lungul acestor ani.

— Sînt multe. Dar la început, a fost construcţia batardoului. Un fel de ţarc prin care se răpeau Dunării două sute de mii de metri patraţi. Acest spaţiu trebuia dezvelit de puhoaie pentru ca apoi să intre excavatoarele, să sape în adîncime, la 30 de metri în albia fluviului şi să scoată roca pentru a pregăti patul barajului. Era iarnă şi Dunărea era mai furioasă ca oricînd. Venea cu un debit ameţitor de 8 000 m pe secundă, cu sloiuri ce puteau răsturna şi vapoare. Multe zile şi nopţi a durat bătălia. Pentru ca apa să nu se mai strecoare în spaţiul închis, trebuia ca toate celulele batardoului să fie montate cît se poate de etanş. Scafandrii au făcut atunci adevărate minuni. Ion Carboneanu şi ceilalţi coborau în adîncuri pentru fiecare piesă în parte. Şi au reuşit. Învinse, apele au cedat, iar pe albia uscată au intrat excavatoriştii. Ei au fost primii care au călcat piatra nevăzută de soare. Peste un milion patru sute de mii de metri cubi de rocă şi pămînt s-au excavat numai într-un singur an, 1969. Apoi a început munca de betonare. Încheierea acelei etape a fost pentru noi un eveniment deosebit. Poate n-o să credeţi, dar oamenii îşi aruncau căştile în sus de bucurie (tovarăşul **Mike Petru,** secretarul comitetului de partid, ne-a spus mai tîrziu că maistrul Popa a participat la turnarea primului metru cub de beton din corpul barajului).

Muncitori cu înaltă experienţă ca **Ion Condurache, Costache Prisecaru, Fülop Francisc, Gheorghe Mureşan** şi alţii, mulţi alţii, comunişti cu vechi state de muncă la şcoala Bicazului şi a Argeşului au făcut de sute de ori din noapte zi, turnînd de-a lungul anilor în corpul barajului, la ecluză, la turnul de navigaţie şi în clădirea centralei care coboară în apele fluviului pînă la cota 1,80 m, atîta ciment încît s-ar putea încărca cu el o garnitură de tren ce s-ar întinde pe o distanţă egală de 20 ori cu cea de la Bucureşti la Gura Văii.

Comunistul **Vasile Gheorghiţă** îşi aminteşte de un alt act de înaltă cutezanţă: învingerea definitivă a Dunării, zăgăzuirea ei pînă la ultima porţiune. Aceasta s-a întîmplat cu două luni de zile înainte de prevederi, într-o fierbinte după-amiază de august a anului 1969. Trei zile şi trei nopţi a durat lupta cu apele care se zvîrcoleau să treacă mai departe. Constructorii, cu panglici la căşti, lucrau fără răgaz, într-un maximum de concentrare. Convoaiele de maşini încărcate erau nesfîrşite. Şoferii încinşi cu colaci de salvare, urcaţi pe autocamioane basculante, demarau pe panglica de oţel suspendată între cer şi apă, basculînd în vîltoare stabilopozi şi cuburi de beton de 10–20 de tone. Nici un minut de pauză. Dacă s-ar fi făcut, apa ar fi spălat totul şi am fi luat-o de la-nceput!

Montorilor le place să-şi amintească de zilele cînd au instalat poarta ecluzei gigant. Poarta aceea mare — adevărata poartă de fier — de aproape 1000 de tone care deschide drumul vapoarelor. Unii o socotesc mîndria vieţii lor. Acum cînd prin ecluză trec liniştite vapoarele (altădată pilotate de marinari temerari care înfruntau colţii stîncilor la fiecare mişcare a timonei) se gîndesc cu bucurie că acolo se află şi o parte din munca lor.

...De pe podul care leagă malul românesc cu cel al Iugoslaviei, vecine şi prietene, cu care s-a construit în colaborare gigantul de aici, privim peisajul schimbat structural şi definitiv. Mulţi dintre constructori se află acum pe Olt sau pe Someş unde înalţă alte hidrocentrale. In palatul subacvatic (dacă l-am putea privi în întregime i-am vedea înălţimea — cît a unui bloc de 23 de etaje) turbinele Reşiţei, a căror mărime atinge proporţii ciclopice, transformă comoara milenară a fluviului în miliarde de kilovaţi. Fiecare din cele 6 turbine produce 175 M.W. pe oră pe care îi preia apoi «pădurea» transformatorilor adusă şi plantată aici, pe malul Dunării, de la Uzina «Electroputere» Craiova, şi-i trimite în toată ţara.

Pentru cei care au lucrat la construcţia Sistemului Hidroenergetic şi de Navigaţie de la Porţile de Fier, ziua de 15 iulie 1971 va rămîne de neuitat. În acea zi, cînd au intrat în funcţiune toate hidroagregatele, s-au înregistrat 1 miliard de kilovaţi ore. Adică o cantitate egală cu ceea ce dădeau într-un an întreg toate centralele electrice ale României în ziua cînd poporul prelua mijloacele de producţie din mîinile capitaliştilor — ziua naţionalizării.

...În acest miez de primăvară oamenii de la Porţile de Fier se află în faţa roadelor muncii lor avîntate: electricitatea produsă de apele Dunării. Bătrînul fluviu a fost obligat să înveţe a răsfoi lexiconul electrotehnicii. Victoria de la Porţile de Fier se datorează întregii ţări, muncitorilor din 121 de fabrici şi uzine de pe întreg cuprinsul ei, unităţi socialiste care au colaborat de-a lungul anilor cu şantierul (dintre acestea, în 1948, anul naţionalizării, 91 nu existau).

Înainte de despărţire, un tînăr, pe nume **Dumitru Mateuţă,** fost miner pe şantier, secretarul comitetului UTC, ne-a povestit un fapt tot atît de emoţionant ca multe altele petrecute aici: Într-una din zilele lui aprilie, sus, pe podul barajului a apărut un grup de prichindei îmbrăcaţi în haine de sărbătoare. Emoţia cu care veneau a fost transmisă deîndată tuturor celor prezenţi, încît nimeni nu a mai putut scoate un cuvînt. A avut loc o festivitate cu totul neobişnuită: copiii aceştia, care erau toţi fii de constructori, au văzut lumina zilei aici, la Gura Văii. Acum erau primiţi în Organizaţia pionierilor şi au venit să rostească legămîntul pioneresc la locul de muncă al părinţilor. Legămîntul solemn faţă de patrie şi partidul comunist, legămînt pe care părinţii lor l-au rostit prin fapte, de zeci şi zeci de ori, întotdeauna şi neabătut, în clipele de muncă eroică.

Fotografii:
CĂLIN CREŢU

ÎN PĂDURE

POVESTIRE DE IOAN GRIGORESCU

De ce anume ne duceam în fiecare seară în luminișul de sub șura Zăganului, la coliba lui Moș Andrei Brăduț, mi-e ușor și totuși greu să spun. Poate fiecare din noi își avea pricinile sale, eram cu toții șase inși — și nu mi-ar fi la îndemînă să vorbesc în numele tuturor. Cît despre mine, pot face o singură mărturisire: îl socoteam pe moș Andrei Brăduț un înviat. Nu exageram: un om pe care mi-l închipuiam de mult mort și care deodată, cînd mă așteptam mai puțin, mi-a reapărut în calea vieții. Mă aflam în munții Bratocei de două săptămîni. Călcam din nou meleagurile acestea, după o lipsă de aproape zece ani. Și cel dintîi mesager care mi-a amintit de moș Andrei Brăduț a fost o scîndură de brad prinsă într-un loc din adîncul codrilor, un luminiș deschis pe dreapta cărării ce încalecă Zăganul, legînd Tabla Buții pe drumul spre Baba Runca. Pe scîndură era scris:

«Loc pentru fumat. Păziți pădurea de foc».

Brigadier silvic, Andrei Pîrîianul, zis Brăduț.

Iată, îmi zic, cum viața omului își lasă semnele pe pămînt. Gîndeam că moș Brăduț, pădurarul,se stinsese de mult și luam scîndurica din luminiș drept un vestigiu al trecerii lui pe fața acestor locuri. Dar chiar sub inscripția citată, la umbra unui fag bătrîn, sălășluia o băncuță de mesteacăn, lemn încă verde, tăiat cu cel mult două, trei luni în urmă. Înaintea băncuței, la loc curățit de iarbă și frunză uscată se deschidea o gropiță cît să vîri în ea trei pumni de țărînă, pe fundul căreia se topiseră de ploi cîteva mucuri de țigară. Originală scrumieră, mi-am zis și, în fața acestei netăgăduite dovezi despre existența lui Andrei Brăduț, simțeam cum mă învăluia bucuria apropiatei revederi. N-aș fi spus atunci că Moș Brăduț m-ar fi putut recunoaște. De altfel, chiar după ce am poposit în bătătura căsuței lui și i-am dormit trei nopți în fînul de pe prispă, bătrînul, cu toate sforțările pe care le-a depus, nu și-a mai adus aminte de prima noastră întîlnire. Venisem atunci la el cu patru tineri practicanți la un inginer silvic, care primise sarcina să studieze necesitățile și posibilitățile de reîmpădurire a masivilor din Bratocea. Într-o zi, am călcat și locul unde se afla pitulată coliba lui Moș Brăduț. El păzea în vremea aceea pădurile faimoasei Eforii a Spitalelor Civile și era atît de singuratic, încît mi se părea ca uitat dintotdeauna în adîncul codrilor. Omul era aspru, sălbăticit, înrăit pe viață, pe întreaga fire.

Ne-a primit cu multe rezerve, morocănos, deși lăsa să se întrezărească vag o oarecare bucurie provocată de venirea noastră. Să fi avut atunci cincizeci de ani. Dar părea gîrbovit, ros de necazuri. Nevasta lui, o femeie tăcută ca piatra, de altfel vrednică și vioaie ca o albină, ne-a ospătat, ne-a așternut de dormit, făcînd toate fără a scoate măcar o singură vorbă. Avea trei feciori.

Ne-am petrecut seara la el. Moșului i se mai dezghețase limba, dar rămăsese la fel de mohorît. Era un nemulțumit, un răzvrătit al soartei. Și astăzi, după ce l-am cunoscut mai bine, pot spune cu certitudine că nemulțumirea lui avea un temei. Eforia nu-l mai plătise de doi ani încheiați, avusese și-o înmormîntare. Un copil i se prăpădise cu cîteva luni în urmă și ca să-l înmormînteze a trebuit să-și vîndă singura vacă. De atunci nu se mai înjghebase. Dar altul era necazul care îl adusese în starea aceea. Omul mai era înfrînt și de altceva.

— Priviți, ne-a spus el, arătîndu-ne împrejurimile. Sub vîlvătăile potolite ale apusului de peste stîncile roșietice, încă pline de soare ale Zăganului, pînă la adîncurile încețoșate ale Zamorei, se vedeau codrii întunecați, mîncați din loc în loc de pecingenea tăiatului, împinși de pe coastele munților spre văi, retezați, culcați la pămînt ca în urma unui cataclism.

— Priviți — spunea moș Brăduț. Taie!... Au ras toată Valea Neagră, au pătruns pînă în inima Bratocei, au curățat Cheia și amîndoi Bobii... Taie, ce le pasă! Colo, în Valea lui Neagu taie un damblagiu cu fete la Paris; dincolo, la Stîna Lupilor, un gheneral care și-a tocmit un sat întreg să-i radă tot făgetul, la Poiana Caprei retează pădurea un filfizon feciorul unui popă care a aflat acum trei ani, în scorbura unui fag, o ulcică cu galbeni... Taie, blestemații, taie în stînga, taie în dreapta... Ce le pasă? Parcă și-au simțit sfîrșitul, că toate trebuie să aibă pe lumea asta un sfîrșit, așa taie! Știți ce înseamnă codrul pentru locurile astea? Închideți numai ochii și închipuiți-vă tot împrejurul de-aici ras ca în Valea Neagră... Dacă o merge așa, în zece-cincisprezece ani s-or isprăvi pădurile în Bratocea... Barem să mor, să nu mai văd și una ca asta...

Moș Brăduț pusese atîta patimă în aceste cuvinte, încît le-am luat drept răbufnirea adevăratei sale revolte. S-a așezat apoi pe prispa colibei, mut. Privea neînduplecat depărtările rămînînd tăcut la întrebările noastre și doar mîngîind ca într-o uitare părul unui cîine ciobănesc, mare cît un vițel — îl chema Dușman — care la rîndul lui lingea degetele butucănoase ale stăpînului, parcă a consolare.

Seara ne-au culcat în «casa mare», camera curată a colibei, în pat așternut pa lavițe, înmiresmat cu izmă și levănțică, în vecinătatea unor mormane de știuleți de porumb, cei mai falnici din anul care trecuse, înșirate ca la expoziție pe polate de lemn cioplit. Ai lui moș Brăduț se grămădeau cu toții în odaia de trai, unde dormeau de cînd se știau pe lume. Acolo, de-a lungul pereților, erau cîteva paturi de lemn negeluit, un dulap pînă-n tavan și o masă scundă pe trei picioare bătute în pămînt.

La răsăritul soarelui, după ce ne odihnirăm ciolanele de alergătura din ajun, am răsplătit gazdele cum se cuvenea, și la rămas bun, inginerul, din cine știe ce pornire, a ținut să ne fotografieze. La auzul uneia ca asta, moșul s-a fîstîcit din cale afară și a cerut păsuire.

— Doamne ferește!... Să ne trageți în poză în astfel de hanțe? De vă e pofta așa, așteptați o țîră să ne primenim cum se cuvine...

Și s-a dus pădurarul cu muierea și cu cei trei băietani în colibă. Iar după un sfert de ceas, s-au întors în fața noastră, frumoși de nu-i mai recunoșteam. Cu fuste înflorate își îmbrăcase femeia, ce mai ilicele cu țesături își luaseră pe umeri băietanii, ce ițari cu vipușcă savantă, pălărie cu pană de uliu și cămașă cu ciucuri roșii ca niște mărgele de curcan pusese pe el moș Brăduț! Și ce semeție îi cuprinsese pe toți cinci!...

Dar ce mi s-a părut mai acătării, au fost bocancii bătrînului. Niște adevărate corăbii, lungi, înalte și late în bot, numărul 46 cel puțin. Iar moșul, puțintel la trup, parcă se pierdea cu totul în năzdrăvanele celea de încălțări. Și cînd inginerul s-a încumetat să-l întrebe de ce și-a cumpărat așa bocăncioi, moșul i-a zis-o:

— Apăi, fiule, să fie! l-am luat și eu, pentru vremea mai îndelungată. Nu știi? Cînd moare omu' i se umflă picioarele și i se mai lungesc. Cu bocancii ăștia, nu mi-e teamă c-or trebui să mă îngroape desculț!...

— Se duce moșul! mi-a spus inginerul cînd eram departe de coliba pădurarului. Un patriarhal, ultim mohican al pădurilor ăstora urgisite...! Se duce curînd și el!...

Și parcă îl vedeam pe moș Brăduț întins în criptă, cu bocăncioii uriași în picioare, cu fața încremenită în nemulțumirea și revolta lui. Iar imaginea aceasta și cuvintele inginerului mă încredințau și mai tare că moșul s-o stinge curînd, curînd...

Abia isprăvisem gîndurile acestea, cînd iată că îmi răsare în cale al doilea mesager al inviatului: «Tovarăși țărani — scrie de data asta pe o scîndură, prinsă în trunchiul unui brad — sarea din pripon și fînul sînt pentru iernatul vînatului. Nu faceți foc în pădure. Brigadierul silvic Andrei Pîrîianu,zis Brăduț». Sub inscripție, la adăpost de ploaie și zăpezi, o căpiță de fîn, iar alături, într-un pripon cu trei brațe, un bolovan de sare. Și iată că în felul acesta, cu trei zile încă înainte de a-l revedea, mesagerii pe care îi întîlneam și pe care începusem chiar să-i caut prin pădure îmi vorbeau de permanenta prezență a înviatului din codrii Bratocei. Ne-a aflat el însuși, în ziua a patra de la sosirea noastră. L-am recunoscut îndată. La fel de puțintel la trup, dar cu aceeași ochi albaștri adumbriți de sprîncene groase, de data asta parcă mai înseninați și mai vioi. Părea că cei aproape zece ani trecuseră peste el fără să-l atingă.

— Ehe-hei, leilor! De cînd vă caut. Îmi scăpați mereu printre degete, ne-a zis el, prezentîndu-ni-se ceremonios: «Andrei Pîrîianu,zis Brăduț» și cu o doză bună de mîndrie: «Brigadier silvic în Muntele Roșu».

A cercetat puieții de brad, ne-a întrebat cît avem de gînd să plantăm, care anume pepinieră a crescut brăduții, unde plănuiam să mai împădurim, cînd socotim că vom ajunge și la el, în Muntele Roșu.

— Aici a tăiat la «ras» un gheneral cu fete la Paris — ne-a spus el într-o doară... De-acum o să crească altă pădure...

Băieții (lucram cu vreo patruzeci de elevi practicanți de la o școală medie silvică dintr-un orășel transilvănean) s-au strîns curioși în jurul lui. Am așteptat pînă ce Andrei Pîrîianu s-a mai liberat și apropiindu-mă, l-am întrebat dacă mă mai ține minte. M-a măsurat din creștet pînă-n tălpi, clătinînd din cap

— Acum zece ani zici?... Îi greu, fiule! Și pădurea uită, și doar ei anii nu-i aduc decît cerculețele din jurul inimii copacilor. Dar omul, cîte nu trec peste el!... Pentru codru e simplu, un an, un inel, cîte inele, atîția ani... Pe om, însă, timpul îl zbuciumă, îl încarcă cu poveri, îl apropie de pămînt... În zece ani eu am naționalizat, am așezat un fecior la casa lui, mi-am îngropat nevasta... Uită omul! Cîte trec peste el, de n-ar fi uitarea... Și moș Andrei Pîrîianu și-a lăsat gîndul neisprăvit. A plecat cu Tomac, măgărușul lui care îi ducea uneltele pădurii, scîndurelele cu inscripții, ceaunul și toporul. Ne-a urat spor la lucru și ne-a poftit la el, în Muntele Roșu.

Nu l-am lăsat să aștepte prea mult. Mă urmăreau mereu cuvintele lui despre viață, și în strădania de a le pricepe tîlcul, înțelegeam că numai o mare apropiere între om și natură poate rodi o astfel de judecată. Cît despre «naționalizare», mi-l închipuiam pe moș Andrei Brăduț făcînd-o în felul lui, prin inscripțiile din pădure, prin grija și veghea sa asupra codrilor atît de îndelung năpăstuiți.

Așa am ajuns de plecam în fiecare seară, cu o mînă de băieți spre coliba din Muntele Roșu. În prima seară, mai mult pentru a ne reîntoarce privirile spre trecut, mi-am amintit de cîinele lui Andrei Brăduț, acel dulău ciobănesc care lingea mîna răzvrătitului a consolare.

— Dușman — a zis el. De el întrebi? S-a stins Dușman... Acum trei ani, înainte de căderea primei brume. Plecasem după sare, la Vama Buzăului. Pe Dușman l-am lăsat acasă... Era o dimineață răcoroasă, și eu am luat-o așa, cătinel, călare pe Tomac, cu nădejdea că pînă la asfințit să mă întorc cu drobii. Trebuia să cobor în văile cele cu poienile scurmate de mistreți, unde se înfiripă Telejănelul. Mergeam așa de vreo două ceasuri, cînd aud în urma mea umblet de dihanie. Tomac s-a oprit în loc, și-a ciulit urechile, și-a zbîrlit năpîrlita de coamă și, așa s-a înțepenit pe picioare, că nu-l mai puteai urni din loc nici cu trăsnetele lui Sînt' Ilie. Pînă să mă dumiresc bine ce pedeapsă mă paște, pînă să chitesc un copac în care să mă cațăr, iaca mă trezesc în spinare cu o ursoaică cum nu îmi mai văzuseră ochii pînă atunci. Mi-a pierit piuitu. Simt matahala că se ridică în două labe, mă trag cu iuțeală înapoia lui Tomac și slobod deodată un răcnet de hăuie pădurea mai speriată ca mine:

— Dușmaaaan!

Ursoaica se învîrte după Tomac, întinzînd labele să mă apuce. Măgarul tremură ca apucat, zvîrle din picioare și înfige botul în pămînt. Eu îi pier dinainte, ursoaica după mine. Desface labele, mormăie, mă privește tîmp cu niște ochi însîngerați. Eu încerc iar să-i fug din cale pe după Tomac și mă poticnesc de un ursulean mic cît un cățelandru pe care pînă atunci nu-l zărisem. Deodată ursoaica se lasă pe spinarea lui Tomac și, scurmînd cu labele dinapoi pămîntul, se aruncă în partea mea. Eu mai răcnesc o dată după Dușman și îmi socot zilele căpătuite. Cînd, ce credeți? Ori cîinele mă auzise și venise într-un suflet — cîtă vreme mă hîrjonisem cu ursoaica n-aș putea spune — ori se ținuse tot drumul pe urmele mele, că numai că-l văd repezindu-se în grumazul ursoaicei și tăvălind-o prin frunzărie. Speriat de această arătare, ursuleanul s-a cățărat într-un copac și s-a pitulat bine între crengile din vîrf. Tomac simte că a scăpat și o ia la sănătoasa. Eu după el. Dușman a rămas să se răfuiască cu ursoaica. Despre partea lui, n-aveam grijă. Mai avusese el de furcă cu dihăniile pădurii și nu s-a lăsat doborît.

De la o vreme, ieșisem din pădure, începusem să urcăm, pieptiș șaua Zăganului, reușisem să mai potolesc spaima lui Tomac, dar Dușman tot nu ne mai ajungea din urmă. Cobor la Vamă, iau drobii, îl încarc pe Tomac și mă pregătesc de înturnare, dar Dușman ioc. Pornesc la cale întoarsă, trec Zăganul, intru în pădurea cea cu spaimă abia petrecută, strig, dar de Dușman nici urmă. Tomac simte locurile, se burzuluiește, nu mai vrea să facă un pas, să-l tai. Eu stau în cumpănă, simțind iar pedeapsa. Cînd cu chiu, cu vai, ajungem la locul unde îl lăsasem pe Dușman tăvălind ursoaica, văd în jur numai sînge, scurmătură și vraiște de frunze. Dușman zăcea la pămînt, cu pieptul sfîșiat. Iar în jurul copacului în care se cățărase ursulețul am văzut vreo patru brazi tineri, smulși din pămînt, întorși cu rădăcinile în sus și proțăpiți de locul unde se pitulase puiul de ursoaică. L-am plîns amarnic pe Dușman și doar acasă m-am dumirit ce era cu brazii aceia răsturnați. Se vede treaba că puiul de urs se spăimîntase tare de bătălia de sub pletele copacului și nu s-a încumetat să coboare. Iar mămîne-sa, după ce a isprăvit-o cu Dușman, a înălțat spre el brazii smulși, l-a prins între rădăcinile unuia și l-a adu pe pămînt cum aduci puiul de porur cățărat pe parapet... Iacă, așa s-a Dușman...

Şedeam pe prispa colibei. Băieţii, obosiţi de alergătura de peste zi, abia se ţineau să nu adoarmă, iar înainte, spre îndepărtata Zamoră, se mistuiau ultimele vîlvătăi ale apusului, în vreme ce în spate, deasupra Zăganului, pe cer înfloreau luceferii. Răsăritul se umplea de stele, pe cînd apusul era încă plin de soare. Înainte şi în părţi, cît putea cuprinde ochiul, tălăzuiau valuri, valuri de pădure încălecînd dealuri, coborînd văi, aşternîndu-se pe podişurile ridicate de munţii Bratocei spre cer, ca nişte altare. Domnea peste toate o tihnă şi o înviorare necunoscută în trecut. Era linişte. Vulturii părăsiseră slăvile, cocoşul de munte adormise. Doar din valea Berii, padina, izbindu-se în coastele munţilor, avîntîndu-se peste creste, ajungeau pînă la noi scurte, ascuţite ca ţipetele unei păsări uriaşe, fluierăturile trenuleţului forestier.

— Haideţi să vă arăt ceva — ne-a îndemnat Andrei Pîrîianu.

Am intrat în pădure, şi mai mult pe dibuite, moşul a găsit la pămînt cîţiva brăduţi înalţi cît degetul.

— Ştiţi ce-s ăştia?

Ştiam. Era sămînţa de brad aruncată din avion peste Muntele Roşu, cu un an în urmă.

— Să-i vedeţi dimineaţa pe rouă. Au în fiecare ac cîte un bob strălucitor. Şi moşul se apleacă să mîngîie tulpiniţele fragede care abia împungeau viaţa cu zece-douasprezece de cetină. He! la anu vor da ramuri şi peste încă un an vor fi de-un cot... Să veniţi aici peste patruzeci de ani şi să-i vedeţi! Ce mîndri vor fi atunci şi ce pădure mîndră va acoperi coamele acestea!

În altă seară, umblînd prin stejerişul din valea Rea, moş Brăduţ ne-a oprit în loc, spunîndu-ne:

— Ştiţi ce spaimă am tras as' primăvară? Uite aşa auzeam stejărişul fremătînd: şip... şip... şip... tros... pîş... pîş... trosc. Îl mîncau omizile şi mişunatul lor se auzea ca o ronţăială de lăcustă. De trei ori am coborît la Mîneciu, am fost odată chiar la Ploieşti şi le-am spus celor de la ocol că nu mă mişc de-acolo pînă nu-mi trimite stropitori şi chimicale contra omizilor de stejar. Au venit pînă la urmă cu avioanele şi au stropit pădurea de n-a mai rămas nici urmă de omidă... Dar ce spaimă mai trăsesem!

Hotărît lucru: moş Andrei Brăduţ mă uimea din ce în ce mai mult. Eu însă nu cutezasem să-mi fac socoteli de viaţă pentru patruzeci de ani înainte, iar el mă poftea să-i văd atunci pădurea. Şi mi-l închipuiam pornit la drum lung pentru a se război cu omizile, bătînd cu pumnul în masă la Ploieşti, cerînd, strigînd, întrebuinţînd pentru a obţine ce-i trebuia toată dibăcia şi isteţimea ţăranului trăit în pădure. Şi parcă îl vedeam după aceea scrutînd cerul şi urmărind avioanele care vînturau văzduhul Bratocei.

— Pădurea trebuia păzită ca ochii din cap, fiule! Ea ţine viaţa pe faţa pămîntului, şi fără păduri, munţii ăştia ar fi pustii şi năruiţi...

— Bine că s-au liniştit locurile...

— Trebuia să se liniştească odată. Ori se isprăvea, tot ce era de tăiat, ori le linişteam noi, aşa cum le-am liniştit!... Codrii ăştia îşi au istoria lor, pe care bag mîna-n foc că n-ai auzit-o.

— Sînt gata s-o ascult, tovarăşe Brăduţ.

Ne-am aşezat pe prispa colibei, pregătindu-ne să auzim cine ştie ce năzdrăvănii cu urşi şi alte lighioane. Era un amurg de august, una din acele înserări care fac slava locurilor din părţile Bratocei. Moş Brăduţ ne-a privit pe fiecare în parte, parcă cercetîndu-ne şi căutîndu-ne de sîntem vrednici de povestea ce ne-o pregătea. Eu m-am rezemat de peretele colibei şi cu ochii pierduţi în slăvile în care începuseră să clipească luceferii, m-am pregătit să ascult.

— Se spune că de mult de tot — a început moş Brăduţ să-şi împrăştie vraja cuvîntului — cînd pe-aici era numai piatră şi pustietate, s-a aciuit pe un munte pe care îl vedeţi colo, în fund, în stînga Colţilor Dracului, o bătrînă romîncă, femeie meşteră a lecuitul bolilor omeneşti prin tot soiul de licori scoase din flori şi buruieni. Vestea despre priceperea ei s-a întins peste şaptezeci şi şapte de sate, şi de pretutindeni a purces spre coliba babei Runca — aşa o chema pe bătrînă — sumedenie de popor. Fiecare om îşi primea din mîinile bătrînei alinarea durerilor... Dar cînd era vorba de plată, baba Runca respingea orice danie şi numai arăta spre văile sterpe ori spre crestele pleşuve din jur: «Mergi de sădeşte în muntele de colo un puiet de brad, ori de fag, ori stejar, după cum ţi-e vrerea. Şi aia să-mi fie mie plata».

Fiecare om, un copac. Codrii s-au născut, s-au întins, au acoperit pămîntul, au trecut peste munţi, peste dealuri, peste văi. Se mai spunea că baba Runca a avut un fecior: pe mîndrul Zăgan. Iar feciorul îi era slugă unui mocan hapsîn, bogătan cu multe turme care avea o fiică, pe Zamora, fată frumoasă ca un soare. Şi iată că Zăgan a îndrăgit fata şi pentru că mocanul cel hapsîn nu i-a îngăduit s-o ia de nevastă, flăcăul a cerut învoirea babei Runca s-o răpească. Şi într-o noapte, la semnul Runcăi, cei doi şi-au tăiat cale de fugă prin pasul Bratocei. Dar stăpînul hapsîn, tatăl fetei, a prins de veste, şi-a ridicat potera şi valvîrtej a pornit în urma fugarilor. Baba Runca, văzînd primejdia ce-i păştea pe cei doi, i-a ieşit hapsînului în cale. Dar potera era mare, hapsînul turbat, numai foc şi pară, şi bătrîna nu l-a putut birui. Atunci baba Runca mama, în deznădejdea ei, a strigat: «Codrule, ajută-mă!... Ajută-mă, Codrule!...» Şi Codrul — fiecare copac un om — a ascultat-o. S-a izvodit furtuna, copacii s-au prăvălit în calea hapsînului, au prăbuşit peste poteră stînci, l-a îngropat pe mocan cu slugi cu tot în noianul de rămuret smuls de vijelia cea turbată, l-a zvîrlit în funduri de prăpăstii. Cînd Zăgan şi Zamora au ajuns departe de primejdie, totul s-a liniştit... Codrul a rămas acelaşi, ajungîndu-ne pînă în zilele noastre... Iacă aşa s-au născut pădurile din părţile astea... Şi n-ar trebui să uităm: fiecare copac, un om!

Astfel şi-a încheiat moş Brăduţ povestea. De la muntele Zăgan pînă la Zamora, la capătul orizontului înghiţit de neguri, se întindeau nesfîrşite pădurile babei Runca. Mă întrebam în tăcerea care se aşternuse cîte inele şi-or fi îmbrăcat în jurul inimilor copacii seculari din Bratocea, de atunci, de cînd primul creator anonim al acestei sublime legende ţesea povestea ajunsă pînă la noi? Ori poate — bănuiam, dar nu îndrăzneam s-o spun — chiar moş Andrei Pîrîianu Brăduţ o născocise... N-ar fi fost imposibil. Omul acesta, pe care mărturisesc că n-am reuşit să-l cunosc cu adevărat, ascundea multe surprize. L-am întrebat în ultima zi de şedere în Bratocea, cu prilejul unei noi fotografii, de bocăncioii pe care şi-i luase pentru lungul drum în lumea cealaltă:

— Ăia, cît baniţa? a zis el, rîzînd. De unde îi ştii?... S-au dus, s-au prăpădit de mult. Am vînturat cu ei toţi munţii cînd cu naţionalizarea, i-a purtat şi Andrei, băiatul ăla mare, şi, acum vreo trei ani, după ce îi aruncasem în pod, i-am mai luat o dată de buni. De ei să fi avut eu grijă acum?

Nu, hotărît lucru, nu-l înţelegeam îndeajuns pe moş Brăduţ, înviatul. Îmi fac datoria, vi-l prezint şi vă las pe dumneavoastră să-l înţelegeţi.

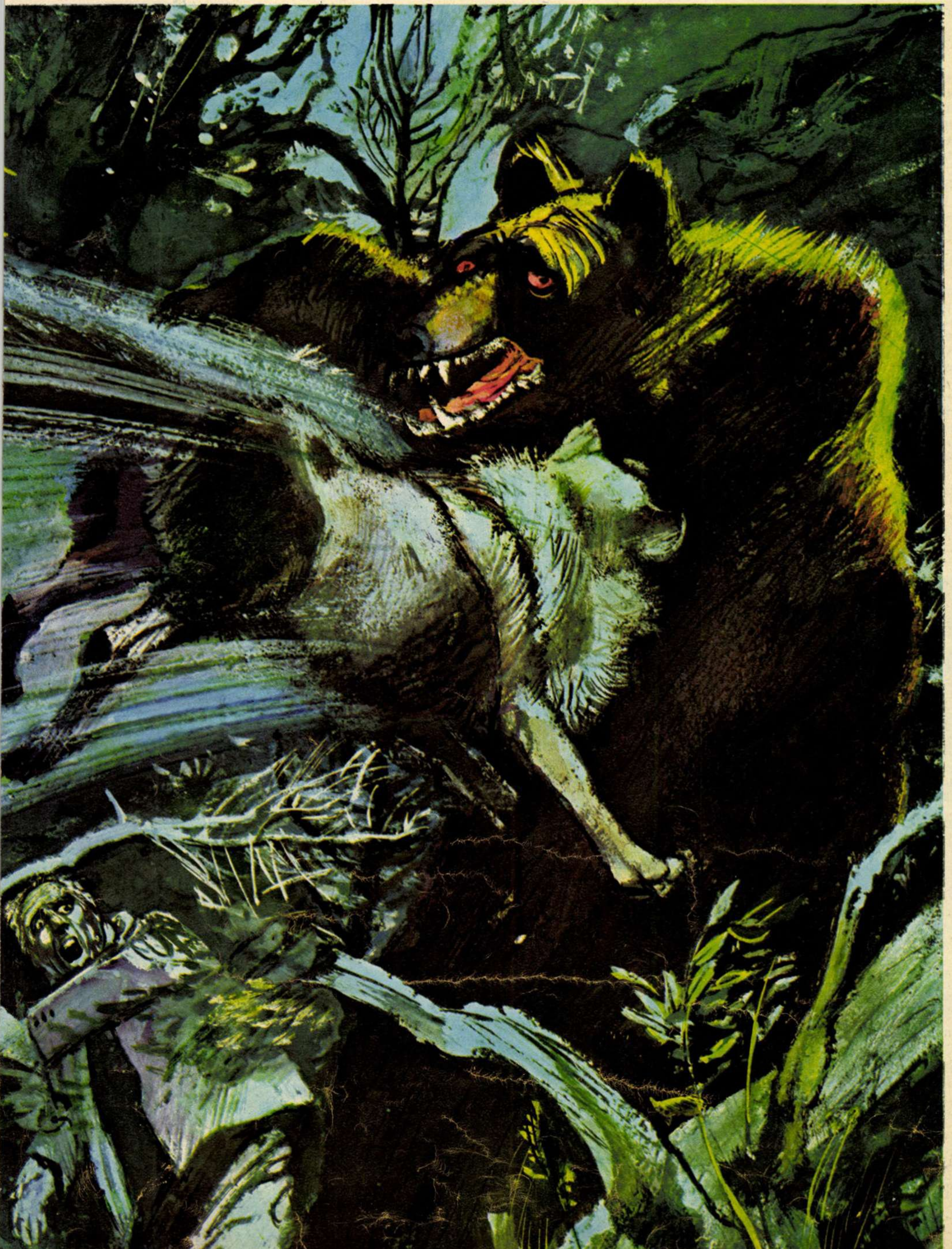

DESEN DE POMPILIU DUMITRESCU

„TEMERARII"

JURNAL DE BORD AL ECHIPAJULUI DE LA ȘCOALA GENERALĂ DIN PLOPȘOR Județul Gorj

AUTOAREA JURNALULUI:
ELISABETA POPESCU,
SECUNDA
ECHIPAJULUI
«TEMERARII»

13 AUGUST 1971.

Astăzi o pornim spre Lotru. Plecăm abia pe la ora 10, pentru că am așteptat să ni se usuce corturile de roua de astă-noapte. În ultima clipă, s-a renunțat să coborîm la Petroșani pe la Cabana Rusu. Vom coborî de pe Lotru. Dacă nu ne întîrzia ploaia ajungeam noi de mult acolo. Am pregătit bagajele, am mîncat de dimineață pateu cu conserve de pește și pîine. Nu ne-a mai rămas decît o pîine și ceva făină de mălai. Se speră însă că o să găsim alimente la Lotru. Pe la orele 10 pornim spre valea Lotrului. Ne luăm la întrecere cu apele.

Valea Lotrului e largă, cam de o jumătate de kilometru, apoi brusc se înalță versanții muntoși de o parte și de cealaltă.

Lotru curge de la miazăzi spre miazănoapte și noi urmăm cursul apei. Șoseaua merge paralel cu apa, șerpuind cum șerpuiește apa, strecurîndu-se printre brazi ca o șopîrlă uriașă pe a cărei spinare înaintăm noi.

Drumul e ușor și foarte frumos. Undeva, mai în sus de podul de la Ștefanu, se vede o așezare dărîmată de vreme, poate a fost stînă, sau poate o cabană forestieră.

Pietrele chilometrice ne arată că avem din ce în ce mai puțin pînă la Obîrșie. La kilometrul 1 găsim șoseaua care pleacă spre Petroșani, și ceva mai încolo un buldozer, o basculă și o echipă de muncitori. Ne spun că lucrează la o galerie care va colecta apele Jiețului și le va vărsa apoi în Lotru.

Pe cel vîrstnic, cu mustața răsucită în sus pe lîngă nas, îl cheamă Fasole Gheorghe și are 23 ani de lucru numai la hidro și termocentrale. Buldozeristul, pe nume Păduraru, a venit aci de la Bicaz.

Facem poze cu ei la gura galeriei și ne urmăm drumul mai departe alături de ape. Cotim puțin la dreapta și ajungem apoi la Obîrșia Lotrului. Ne întîmpină, la intrare, cabane lungi, de curînd construite, stîlpi de curent cu cabluri zburînd de la unul la altul, în dreapta un bufet nou, lucrat cu fantezie.

Aflăm că toate aceste noi construcții sînt ale muncitorilor din Lotru, de la barajul hidrocentralei. Mai sus, pe stînga, două-trei case din lemn, vechi de pe vremea cînd lupul era cățel, sînt casele unui fost proprietar de pe muntele Ghișe. În ele se află un bufet. Aici sperăm să găsim ceva pîine. Dar speranțele sînt repede spulberate. Găsim doar o jumătate de pîine. Însă, cu a noastră, avem o pîine și jumătate. Mîncăm pateu mai mult, mîncăm și conserve de pește și după masă constatăm că sîntem suficient de sătui.

Așezăm tabăra sub niște brazi seculari, pe marginea Lotrului și ne odihnim. Acuma ochiul poate privi în jur mai degajat.

Obîrșia Lotrului se găsește așezată pe o vale deschisă, aproape circulară, cu un diametru de aproximativ 2,5 km. Sub poala pădurii din partea de nord-est se află o casă destul de arătoasă, cu parter și etaj. E casa unui pădurar care o închiriază acum la turiști.

Aici șoseaua se ramifică: o ia către miazănoapte spre Sebeș, către răsărit spre Voineasa și către sud spre Novaci.

Circulația intensă a camioanelor ne aduce aminte de satul nostru, lăsat undeva departe și pe toți ne apucă dorul de casă.

La noi mîine e sărbătoare, e horă mare în sat, vin tiribombele și cu toții ne-am dori pe scaunele lor.

Ni s-a făcut dor de lubeniță și de fructe. Pe aici n-am văzut de cît pere de brad și afine. Dar nu mai e mult și vom ajunge la Petroșani.

Pentru deseară nu avem pîine. Tovarășul director și tovarășul comandant s-au dus să caute în stînga și dreapta. Am face mămăliguță dar nu avem cu ce s-o mîncăm pentru că lapte nu-i pe aici și nici brînză. Prost mai sînt aprovizionate bufetele de pe aici.

Ni se aduce totuși o pîine. Ne-a trimis-o muncitorul Fasole Gheorghe cu care ne-am pozat la gura galeriei. Am împărțit-o în unsprezece părți. Fiecare am primit și cîte o bucată de șuncă. Prăjim șunca în frigare pe jar, ni se dă și cîte un căpăcel de rom și masa este gata. Ne pregătim de culcare. Aici e puțin mai cald decît sus.

Mîine, o parte vom pleca la magazinul forestier după alimente, iar alta vom rămîne să facem mîncare. După aceea vom pleca spre Petroșani. Ne culcăm. Cred că vom dormi bine pînă dimineață.

14 AUGUST 1971

Ne-am sculat la 6 dimineața. Tovarășul director, Gena, Dogaru și Grămadă au plecat la magazinul forestier. Ei au mîncat în dimineața aceasta cîte o ciocolată și cîte o porție dublă de zahăr. Noi, care am rămas, am mîncat o ciorbă de fasole cu costiță. Tovarășul comandant s-a dus să găsească o mașină care să ne ducă măcar 10 km de-aici încolo. Dar n-a găsit nimic. Azi e sîmbătă și mașinile trec greu. Și pînă la Petroșani distanța e destul de mare. 27 km. Se crede că n-o să putem să-i străbatem într-o singură zi.

Ceasul e 12 și ceva cînd sosesc cei plecați după pîine. Au adus pîine, salam, castraveciori în oțet. Mîncăm zdravăn, ne luăm bagajele și pornim cu speranța că o să ne ajungă vreo mașină pe drum. Ne angajăm la urcuș și mergem. Cerul s-a acoperit de nori. Văd pe chipurile colegilor teama că o să ne prindă ploaia. Nici n-am avea unde întinde corturile, doar în mijlocul drumului. Kilometrii trec greu, unul după altul. Am ajuns pe panta unui deal, cam pe la km 11. Aici o tablă indică intrarea în județul Hunedoara. Tot aci a început să plouă. Și mai avem de mers cel puțin 16 km.

S-a apropiat seara. Mașinile care trec nu opresc. E clar. Azi nu putem ajunge la Petroșani. Ploaia a început să răpăie. Ne așezăm corturile într-o margine a șoselei, sub niște brazi înalți. Rucsacurile sînt ude, noi uzi. Dar ploaia se oprește. Facem focul, ne afumăm, ne uscăm, mîncăm și adormim sleiți de puteri. Mîine vom porni în zori.

(Va urma)

CHIAR ȘI CÎND VOM FI MATURI

Dragi prieteni, pînă acum am discutat despre cum trebuie și ce trebuie să fie un corespondent special, despre proză, poezie etc. De data aceasta însă, vom aduce în discuție o altă problemă: aveți o bibliotecă personală? Cred că mă înțelegeți, nu mă refer la ea ca mobilă, ca «stil» (aici vă poate da sugestii amicul nostru Emil), ci la ceea ce trebuie să cuprindă biblioteca voastră. La întrebarea noastră se poate răspunde ușor: avem. Iar dacă n-avem o să ne apucăm să cumpărăm cîteva cărți. Și cu asta s-a rezolvat problema! Dar lucrurile nu stau chiar așa, vor spune cei mai mulți.

Presupun că cititorul cutezător, elev al școlii de cultură generală, care se pregătește să devină un om instruit, cult, nu se limitează doar la cunoștințele căpătate în școală sau la un sumar de bibliografie indicată de tovarășii profesori. Să luăm un exemplu: în manualul de clasa a VI-a se află un fragment din nuvela «Sobiețki și românii». Îmi imaginez că veți fi curioși să cunoașteți și cea mai importantă nuvelă istorică pe care a scris-o Negruzzi — «Alexandru Lăpușneanu» și că, evident, veți cumpăra operele lui Negruzzi. Nu-mi închipui că absolvind primele zece clase nu ați citit în întregime «Împărat și proletar», «Scrisoarea a III-a», «Călin» sau «Luceafărul». Sigur că mi-ați înțeles pledoaria în primul rînd pentru valorile clasice ale literaturii noastre. Sînt convinsă că pentru înțelegerea vieții și operelor unor scriitori veți apela la monografiile apărute în colecția «Biblioteca școlarului» sau la acele cărți de critică literară care vă vor lumina asupra unor sensuri mesaje ale unor scrieri care vi se par mai dificil de înțeles.

Pledez încă pentru a include în biblioteca voastră acele cărți scrise anume pentru voi, în ultimii ani, și doresc alături de voi să se scrie mai multe asemenea cărți care să vorbească despre probleme actuale ale copilăriei și adolescenței.

Și mai cred că alături de volume de poezie și proză păstrați în biblioteca voastră cărțile cele mai îndrăgite ale copilăriei — basmele și poveștile la care vom simți nevoia să ne reîntoarcem, fiți siguri, chiar și cînd vom fi maturi.

În secolul nostru de uimitor avînt al științei și tehnicii, de cutezătoare explorări ale spațiului cosmic se scriu, se traduc și se difuzează zeci și sute de romane științifico-fantastice, aventuri cosmice etc. Dar vom porni spre lumea lor, bineînțeles, cu bătrînul Jules Verne.

Nu-i vom uita însă nici pe wikingi, pe Winetou, pe eroii din «Coliba unchiului Tom», sau pe «Tom Sawyer» și «Hucklebery Finn», pe «Prinț și cerșetor» și nici pe «Colț Alb» sau pe «Fram, ursul polar». Desigur, pe mulți dintre voi îi pasionează marile călătorii geografice, pe alții romanele istorice, pe alții cărțile de știință, potrivite preocupărilor, profesiunii pe care doriți s-o îmbrățișați în viitor. Tot de la această vîrstă începem să ne afirmăm preferințele noastre literare. Avem eroi preferați, scriitori preferați. Dorim să avem în bibliotecă operele lui Eminescu, Sadoveanu, Arghezi ș.a.m.d. Nu mai cumpărăm orice ne cade în mînă și nu mai aruncăm de-a valma cărțile în rafturi ci le grupăm pe autori, în ordine cronologică, alfabetică sau tematică. Simțim nevoia să încredințăm filelor de caiet impresiile, observațiile, opiniile noastre asupra cărților citite, să le completăm cu decupaje din revistele literare, cu acele articole care se referă la cărțile care ne interesează îndeosebi. Într-un cuvînt, începem, odată cu primele cărți cumpărate, să ne organizăm lectura, să căutăm necontenit, să ne însușim bogățiile științei și culturii.

I. PITA

ÎNGRIJIREA cărților

S-ar putea ca unii dintre voi să creadă că, odată cumpărată, cartea nu mai are nevoie de nicio îngrijire. Trebuie să știți însă că **umezeala** și **praful** sînt doi dușmani permanenți ai cărții. De aceea este bine să cunoașteți cîteva măsuri pe care trebuie să le luați în vederea păstrării în cele mai bune condiții a cărților din biblioteca voastră.

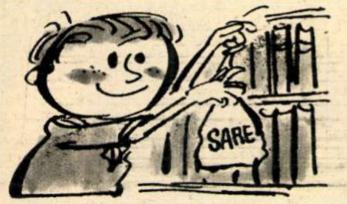

- **împotriva umezelii** agățați în spatele cărților, din loc în loc, mici săculeți cu sare sau așezați un borcănaș de sticlă cu un bulgăre de var nestins.
- **împotriva depunerii prafului** este necesar ca în afară de curățenia obișnuită, cel puțin de două ori pe an, cărțile să fie scoase și șterse bine fiecare. Cele legate în piele vor fi frecate cu o cîrpă moale umedă, după care vor fi lustruite cu o altă cîrpă uscată.

Desigur, voi NU lăsați cartea oriunde, la soare, în bucătărie etc. De asemenea, NU îndoiți foile și NU scrieți pe ele. Dacă, totuși, se întîmplă mici accidente, iată cum le puteți repara:

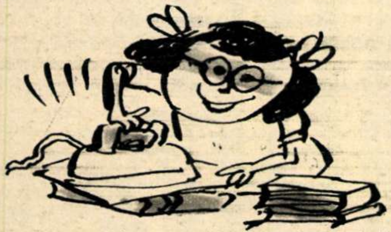

- **petele de grăsime** dispar pudrînd paginile respective cu talc, care va fi lăsat între file cel puțin o oră, două. Dacă pata n-a dispărut complet, pudrați din nou locul, iar deasupra puneți o sugativă peste care treceți un fier cald.
- **petele de mucegai** se curăță cu soluție de amoniac după care se șterge cu un tampon de vată îmbibat în apă rece și stors. Cu o sugativă presată, deasupra paginii, se usucă complet.
- **petele de cerneală** dispar dacă tamponăm de mai multe ori cu o bucată de tifon îmbibat în apă oxigenată sau cu «Pic».

Aplicînd aceste mici sfaturi veți avea întotdeauna cărțile curate, frumoase, pe care oricînd le veți răsfoi cu plăcere.

Olguța

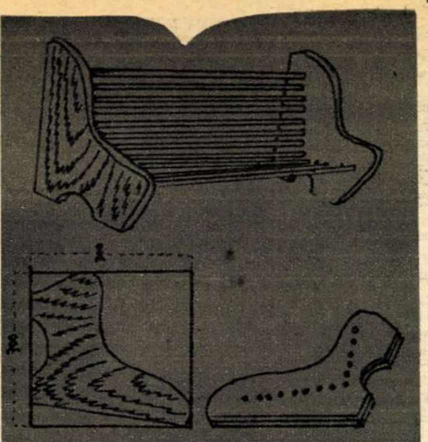

Polița PENTRU CĂRȚI

CĂRȚILE DE CARE AVEM MEREU NEVOIE LE PUTEM ȚINE PE O POLIȚĂ SPECIALĂ. EA SE COMPUNE DIN DOI PEREȚI LATERALI DE DIMENSIUNI 30 × 30 CM. STINGHIILE DE LEMN AU ÎN GENERAL DIAMETRUL DE 8–10 MM. LUNGIMEA POLIȚEI POATE FI VARIABILĂ, DAR CEA MAI BUNĂ LUNGIME ESTE DE 50–70 CM. CU BURGHIUL EXECUTĂM ÎN PEREȚII LATERALI ORIFICII CU O ADÎNCIME CÎT JUMĂTATE DIN GROSIMEA SCÎNDURII. CELE DOUĂ ȘIRURI DE ORIFICII TREBUIE SĂ FORMEZE UN UNGHI DREPT. ÎNMUIAȚI CAPETELE STINGHIILOR ÎN CLEI ÎNCINS ȘI FIXAȚI-LE ÎN ORIFICIILE DE PE CEI DOI PEREȚI LATERALI. POLIȚA GATA POATE FI AȘEZATĂ ACOLO UNDE AVEȚI LOC DISPONIBIL.

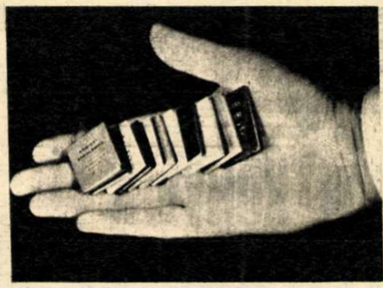

▲ Volumele care încap așa de bine în palma unui om alcătuiesc o colecție de proverbe din înțelepciunea popoarelor au fost tipărite în Elvetia.

O mini-bibliotecă. Numără 50 de exemplare. ▼

CUPON PENTRU MICRO CONCURSUL: CĂRȚILE LUI IONICĂ

De astă dată, dragi prieteni, Ionică nu a pierdut nimic, dar vă cere un sfat: profesoara lui de limba română i-a cerut ca, din lista de cărți ce urmează, să indice pe cele care i-au plăcut cel mai mult, ce ziceți? Ați putea să-l ajutați? Treceți, din listele prezentate de Ionică, pe o foaie de hîrtie cărțile și autorii care v-au plăcut cel mai mult. Puteți să adăugați și alte titluri de cărți.

DECUPAȚI APOI CUPONUL ȘI TRIMITEȚI-L LA REDACȚIE ÎN AȘA FEL ÎNCÎT SĂ-I AJUNGĂ LUI IONICĂ CEL MULT LA O SĂPTĂMÎNĂ DUPĂ APARIȚIA NUMĂRULUI DE FAȚĂ.

TOATE cupoanele trimise de voi, vor participa la tragerea la sorți care va desemna cîștigătorul premiului oferit de Ionică: O GEANTĂ SPORT TIP «CUTEZĂTORII». Se oferă, de asemenea, numeroase insigne și brelocuri «Cutezătorii».

Lucrări apărute în:

Editura «Albatros»

Ecaterina Lazăr, Aveam 18 ani; *Gheorghe Tomozei*, Atlantis; *Florența Albu*, Arborele vieții; *Radu Theodoru*, Strămoșii; *Vasile Poenaru*, Jungla marină; *Octavian Paler*, Drumuri prin memorie; *Horia Ursu*, Traian; *Alexandru Balaci*, Leopardi; *Petre Ghiață*, Caesar; *Eugen Cisek*, Seneca; *Grigore Davidescu*, Brevetele vieții; *Nicolae Bănescu*, Chipuri din istoria Bizanțului * * *; Nuvela istorică românească în sec. al XIX-lea; *Eugen Rusu*, De la Thales la Einstein; *Petre Constantinescu*, Jocuri și probleme distractive; *Nicolae Iorga*, Scrieri istorice; *Ion Bălu*, Cezar Petrescu, Micromonografie; *I. Simionescu*, Colțuri din țară; *Gh.D. Vasile*, Fîntîna Goleștilor; *Radu Valentin*, Bătălia de la Podul Înalt; *V. Firoiu*, Convorbiri cu Henri Coandă; *Edmond Nicolau*, Colegul meu robotul; *Mihai Iancu*, În împărăția nisipurilor; *Gh. Doru*, Araucanii.

Editura «Ion Creangă»

Radu Tudoran, Al treilea pol al pămîntului; *Vasile Băran*, Berbecul zburător; *Nicolae Damian*, Fete și băieți; *Georgescu Petre*, Bărbat, feciorul Corbii: *Mircea Micu*, Memoria pergamentelor; *Petre Sălcudeanu*, Detectiv la 14 ani; *Ilie Tănăsache*, Bomba din fort; *Mircea Popescu*, Sfărîmătorul de stînci; *Grigore Băjenaru*, Bună dimineața, băieți; *Al. Mitru*, Domnul din Vladimir; *George Nestor*, Capcana viselor; *Șerban Nedelcu*, Ce-i mai de preț în lume; *Vladimir Colin*, Povești de buzunar; *Călin Gruia*, Vîntură lume; *Ion Ivan Loghin*, Legendele Dunării albastre; *Ion Munteanu*, Comoara coțofenelor; *Gheorghe Movilă*, Pe cuvîntul nostru de pionier; *Barbu Apelevianu*, Edison; *Tudor Opriș*, Printre uriași și pitici; *Călin Dimitriu*, Prin Europa.

Extemporal „CUTEZĂTORII"

La Școala generală din comuna Starchiojd, județul Prahova, s-a desfășurat un «extemporal Cutezătorii» pe tema «cărțile care mi-au plăcut cel mai mult» la care au participat 118 copii din toate clasele. Am remarcat cu plăcere prezența masivă în lectura copiilor a clasicilor noștri: Eminescu, Caragiale, Creangă, Slavici, Vlahuță, Sadoveanu și alții.

Dar ceea ce ne-a surprins a fost o absență aproape totală a autorilor contemporani pentru copii.

Răspunsul la nedumerirea noastră ni l-au furnizat cadrele didactice de specialitate: «La noi, la Starchiojd, nu se aduc cărți pentru copii, scrise de autori contemporani. Ni se pune mereu în față argumentul că **tirajele la cărțile pentru copii sînt foarte mici.** Editurile ar trebui să ia măsuri pentru creșterea substanțială a tirajelor la acest gen de cărți».

Sîntem de acord cu punctul de vedere al cadrelor didactice din Starchiojd. Totodată nu putem generaliza numai pe baza unor constatări dintr-o singură comună. De aceea rugăm pe cititorii noștri și cadrele didactice de la sate să ne ajute, răspunzîndu-ne la următoarele întrebări:

1) ÎN COMUNA (SATUL) DUMNEAVOASTRĂ SOSESC CĂRȚI PENTRU COPII SCRISE DE AUTORI CONTEMPORANI? 2) CANTITATEA DE CĂRȚI CE VĂ SOSEȘTE SATISFACE NEVOILE DE LECTURĂ ALE ELEVILOR? 3) CE PROPUNEȚI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA SITUAȚIEI?

Răspunsurile vor fi puse într-un plic și trimise pe adresa redacției cît mai urgent posibil. Pentru identificarea mai ușoară a plicurilor scrieți pe ele inițialele «EC» (Extemporal «Cutezătorii»).

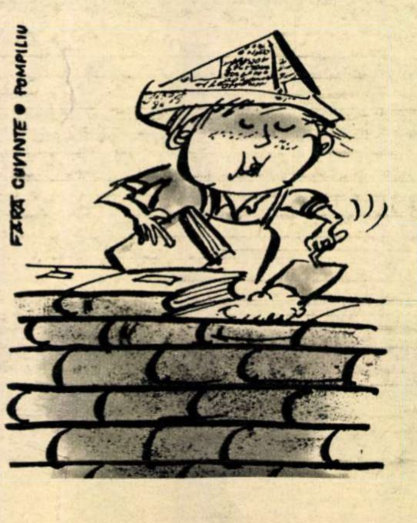

UN ZIMBET CU...

BALZAC, MARELE SCRIITOR FRANCEZ, SPUSE UNUI PRIETEN CARE ÎI LĂUDA ULTIMA CARTE APĂRUTĂ:

— EȘTI UN OM FERICIT CĂ NU EȘTI TU AUTORUL.

— DE CE? ÎL ÎNTREBĂ ACESTA MIRAT.

— PENTRU CĂ TU POȚI SĂ LAUZI OPERELE MELE PE CÎND EU N-AM VOIE, ÎI RĂSPUNSE CU NĂDUF BALZAC.

•

... E. HEMINGWAY, 1898–1961, MARELE SCRIITOR AMERICAN, FU ÎNTREBAT DE UN CUNOSCUT LA CE LUCREAZĂ.

— LA UN ROMAN, SPUSE SCRIITORUL.

— AȘ PUTEA AFLA CARE ESTE TEMA LUI? INSISTĂ CUNOSCUTUL, NEMULȚUMIT DE RĂSPUNSUL SCURT DAT DE SCRIITOR.

— DE CE NU, ÎI RĂSPUNSE HEMINGWAY. ESTE UN SUBIECT CU TOTUL NOU, CARE MI-A FOST SUGERAT DE UN FILM RECENT VIZIONAT ȘI CARE ERA ECRANIZAREA UNEIA DIN NUVELELE MELE.

MILENARUL DRUM al cărții

CARTEA, ÎNAINTEA GALAXIEI GUTENBERG

Omul preistoric care a scrijelit cîteva semne geometrice și chipurile animalelor cunoscute pe pereții peșterii în care locuia a scris astfel prima carte destinată urmașilor săi. După el, a venit primul înțelept care a creat semnele cu înțelesuri simbolice, dînd astfel lumii alfabetul, instrument care și-a reclamat dreptul la dezvoltare. Piatra grea, lipsită de mobilitate, pe care oamenii «scriau», nu-i era potrivită. Nevoia aceasta a dus la inventarea a ceea ce poate fi numit, fără echivoc, prima carte de bibliotecă din lume: cărămida de lut ars pe care babilonienii își scriau poemele, legile și rugile. Sînt trei milenii și jumătate de atunci. Cum arăta o astfel de «carte»? Cărămizi groase de 2—3 cm, late de 25 și lungi de 37 cm — o suprafață de «imprimare» mulțumitoare. Scribului — care era un mare învățat — i se cerea să cunoască sute și sute de semne pe care trebuia să le scrie pe lutul încă moale, nears. Fața scrisă primea un număr de ordine, apoi se continua scrisul pe cealaltă față, și așa mai departe, pe altă cărămidă. Deci la fel ca pe paginile cărților de azi. Cînd întregul mesaj era gata scris, «filele» acestea de pămînt intrau în cuptoare, la ars. Fiind rezistente, numeroase s-au păstrat și au ajuns pînă la noi, foarte multe intacte, deci citirea lor este posibilă. Cele mai multe «file» erau așezate în ordine numerotată, în «bibliotecile» respective — stive, stive, pe jos, lîngă pereți.

PAPIRUSUL, PERGAMENTUL ȘI HÎRTIA

Cărțile pe tăblițe de lut, urmate mai tîrziu de cele pe tăblițe de metal au avut un rol de seamă în răspîndirea civilizației de acum 3—4 000 de ani. Dar volumul lor mare l-a incomodat pe om. Și atunci, meșteșugarii egipteni au fabricat foi subțiri din papirus, tocmai bune pentru scris. Noua descoperire a dat altă formă bibliotecilor; în locul greoaielor și voluminoaselor tăblițe au apărut sulurile de papirus păstrătoare de mesaje scrise. Muzeul din Cairo are un papirus, socotit cel mai vechi, «vîrsta» lui fiind apreciată la 4 700 de ani — o colecție de maxime și sfaturi.

Meșteșugarii din Pergam (în nord-vestul Asiei Mici), acum 2 000 de ani, apreciind că tăblițele de lut sînt prea voluminoase, iar papirusul prea puțin rezistent, au început să tăbăcească piei de animale, pregătindu-le pentru scris. Cartea avea acum o altă înfățișare; era mai aspectuoasă, mai trainică. Dar nici pergamentul n-avea să rămînă atotstăpînitor. Chiar de la începutul erei noastre, în anul 105 — dată importantă în istoria cărții — un învățat chinez, Țai Luan, fabrică prima hîrtie; o pastă din materii vegetale, amestecată cu clei și apoi uscată și netezită. Pe foile astfel pregătite se scria mai ușor și mai repede. Fiind și mai ieftină, hîrtia avea să cucerească lumea încet, dar sigur. În anul 751 ajunge la Samarkand, în 793 la Bagdad, cam pe la 900 intră în patria papirusului, Egiptul, trece mai departe, la Fez, în 1100 și apoi în Europa (Spania — 1150, Colonia — 1320, Nürenberg — 1391, Anglia — 1494). China a cunoscut tiparul cu litere mobile făcute din lut ars cu aproape cinci secole înaintea lui Gutenberg. Pi-Șeng a inventat în jurul anului 1045 o masă turnantă pe care o vedeți în imagine. Literele erau clasate în 24 de compartimente. Masa cu două despărțituri era lucrată dintr-un lemn ușor, avînd un diametru de 2,15 m. Tipograful stătea între cele două despărțituri și învîrtea masa pentru a-și aduce în față literele de care avea nevoie.

La 1534 este semnalată și prima moară de hîrtie din țara noastră — la Orlat, lîngă Sibiu. Urmează altele, în Moldova și în Muntenia, pentru ca în anul 1841 să găsim funcționînd la Cetățuie, lîngă Piatra Neamț, prima fabrică modernă de hîrtie, înființată de cărturarul Gheorghe Asachi.

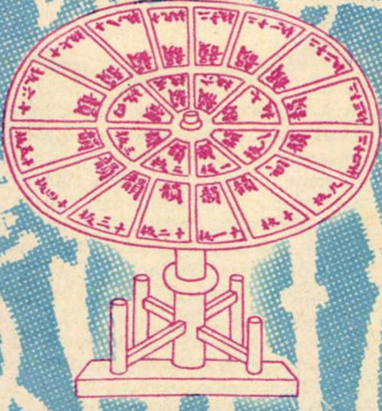

Masa turnantă a lui Pi Șeng.

Credeați poate că benzile desenate sînt o creație a veacului nostru? Nu. Acest fragment de bandă datează din jurul anilor 1560 și istorisește cucerirea Mexicului de către spanioli. Întîmplările se desfășoară în 80 de imagini.

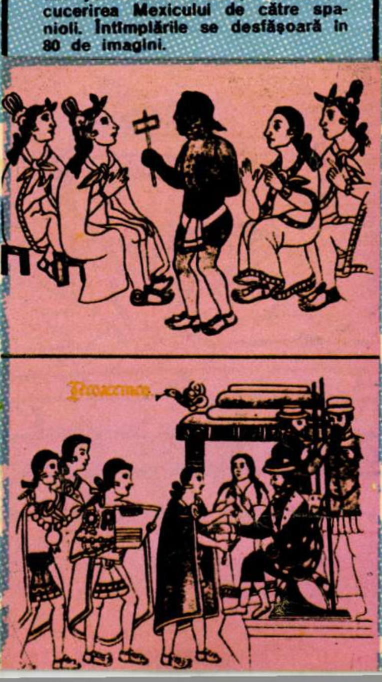

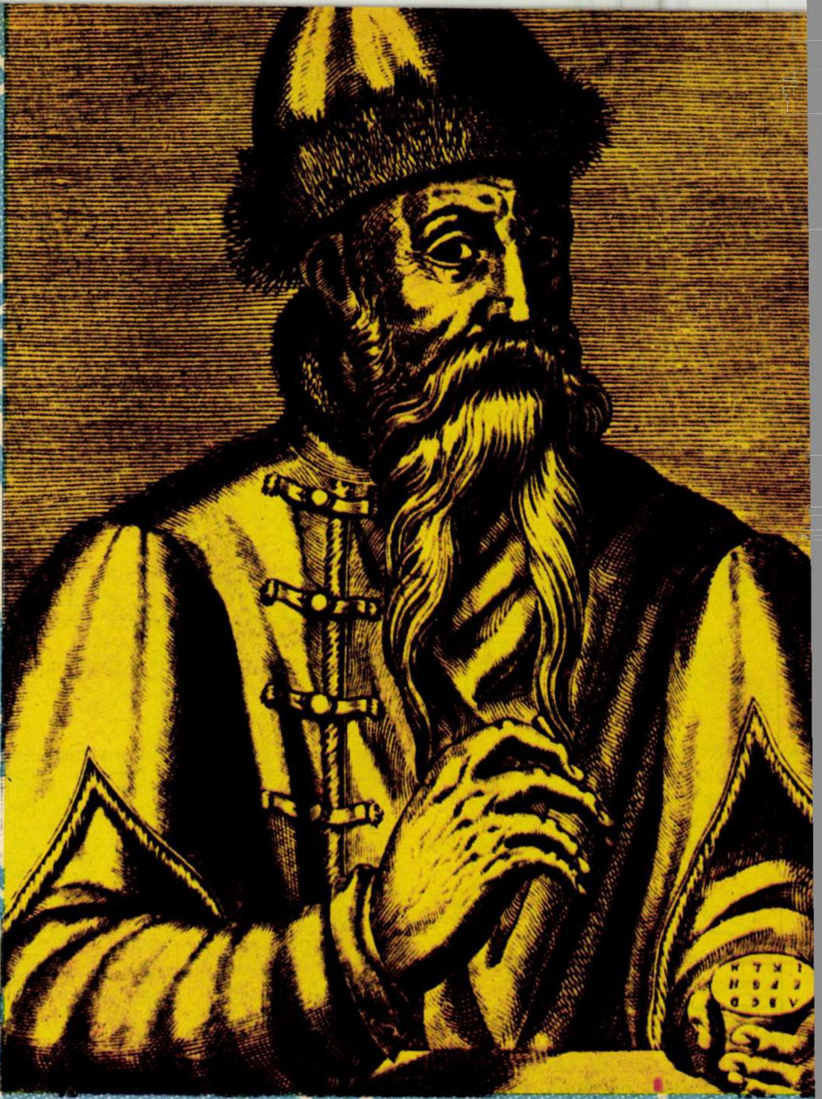

Johannes Gutenberg

ÎNCEPE O NOUĂ EPOCĂ

Europa rămîne încă multă vreme departe de binefacerile tipografiei. Gravorii erau prezenți, mai ales cu ștampilele folosite — și ele tot un fel de procedeu tipografic. Dar aceasta era puțin. Cantitatea mare de hîrtie care începuse să se fabrice se cerea folosită. Și atunci Gutenberg a inventat tiparul așa cum îl cunoaștem. Se știu puține date din viața acestui binefăcător al omenirii. S-a născut în orașul Mainz, din Germania. Un timp a locuit la Strasbourg, unde și-a început activitatea de inventator (aici face primele imprimări, cam pe la 1437, apoi a revenit la Mainz, unde, în anul

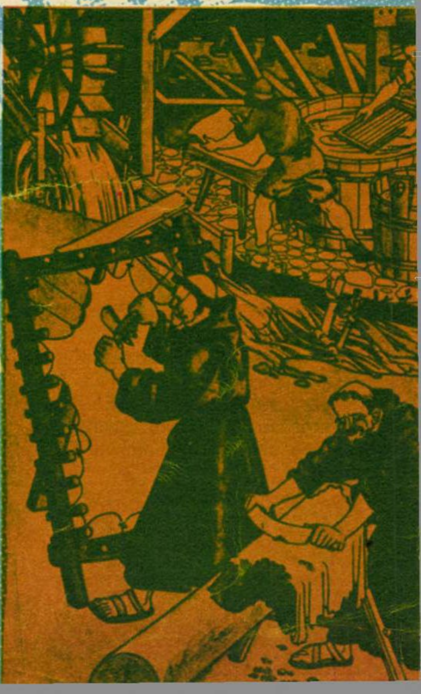

Se pregătește pergamentul

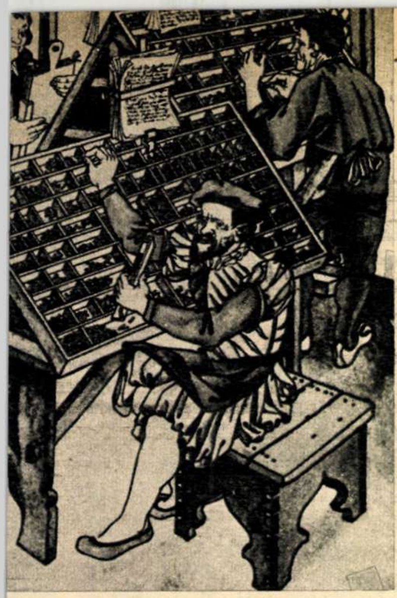

«Culesul literelor» într-o tipografie din sec. 17.

1445 dă primele cărți tipărite cu mașinile inventate de el. În anul 1468 însă (cînd moare Gutenberg) tiparul cu litere mobile se răspîndise peste tot, constituind o adevărată revoluție pe drumul cunoașterii.

INCUNABULELE

În primii cincizeci de ani de existență, tipografia europeană a produs cam 40 000 titluri de cărți (Italia, Germania, Franța, Olanda). Cînd s-a făcut bilanțul acestei activități, cărțile respective (ieșite de sub teascuri între anii 1445—1500) au fost denumite incunabule, prin aceasta căutîndu-se a se indica epoca de început, de leagăn și scutece a tipografiei. În bibliotecile lumii se mai găsesc în prezent, conservate și inventariate, 1500 dintre aceste incunabule. Cel mai prețios dintre ele: o foaie de hîrtie zdrențuită, pe care se află tipărit așa-numitul «Fragment al judecății de apoi». Este prima tipăritură cunoscută din epoca lui Gutenberg (tipărită la 1445). Vin apoi Bibliile scoase pînă în anul 1456, cu un tiraj total de 200 de exemplare, din care se mai păstrează numai 46. Din tipografia lui Gutenberg a ieșit și vestitul Turkenkalender, în anul 1454, care se păstrează, într-un singur exemplar, în biblioteca din München. În acest calendar se află menționat, pentru prima dată, în tipar, numele Daciei.

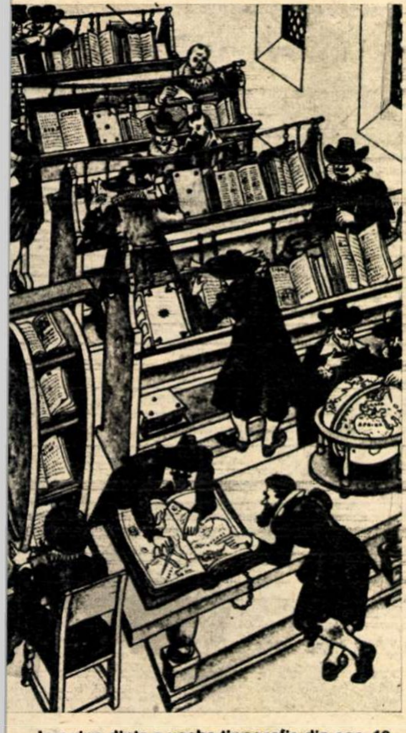

Imagine dintr-o veche tipografie din sec. 18.

În secolul al XVI-lea, se ajunge la 250 000 titluri, iar în secolul al XIX-lea la peste 7 milioane.

TIPOGRAFIA ÎN ROMÂNIA

Cam după 250 de ani de la inventarea tiparului de către Gutenberg, în ultimii ani de domnie ai lui Radu cel Mare, în Țara Românească (1495—1508), istoria tiparului cuprinde și meleagurile noastre. Un călugăr sîrb — Macarie — alungat de război din Muntenegru, se stabilește la Tîrgoviste (probabil că la Mănăstirea Dealului) și înființează o tipografie. El va scoate aici, cu multă caznă și răbdare, cea dintîi carte tipărită în țara noastră, Liturghierul, pe care i-l comandase Radu cel Mare.

Așadar, prima carte tipărită la noi are data de apariție certă — 10 noiembrie 1508. Macarie a mai tipărit încă două cărți: un Octoih, în anul 1510 și un Evanghelier, în anul 1512. Toate aceste prime trei cărți au fost tipărite în limba slavonă. Între anii 1560—1583 diaconul Coresi a tipărit la Brașov primele cărți în limba română. Coresi a învățat meșteșugul tipografiei la Tîrgoviște, locul unde s-a născut. Împreună cu fiul său Șerban, tipograf și el, și cu alți cîțiva ucenici, el pleacă la Brașov.

De la 1508 și pînă la 1830, s-au tipărit la noi peste două mii de cărți, acestea reprezentînd moștenirea vechii culturi românești, ajunsă, în cea mai mare parte, în bibliotecile de azi.

DATE DESPRE MARI TEZAURE

Activitatea scribilor, dinaintea epocii tiparului, a fost destul de vastă, încît s-au putut constitui, cu volumele scrise de mînă, biblioteci mari. Războaiele au distrus însă aproape totul. După apariția tiparului biblioteca a devenit o instituție obligatorie, pretutindeni, milioanele de cărți acumulate impunînd-o. În România, cele dintîi biblioteci s-au format la curțile domnești și la mănăstiri; apoi în casele marilor boieri, care-și aduceau cărțile din străinătate. Astăzi există în lume sute de mii de biblioteci, care posedă miliarde de cărți. Dacă este să luăm în considerație numai bibliotecile naționale, în care sînt păstrate patrimoniile bibliofile de stat, România este — după clasificarea făcută de UNESCO — a cincea țară din lume cu mari patrimonii bibliofile conservate în bibliotecile naționale. În afară de acestea mai avem însă, puse la dispoziția cititorilor, în cele peste 24 000 de biblioteci publice, încă 105 000 000 de volume, cercetate permanent, cu asiduitate.

Pagini din Codex Aureus. Prețioasa colecție de manuscrise medievale a bibliotecii Batthyaneum din Alba Iulia cuprinde numeroase piese rare, a căror însemnătate este bine cunoscută savanților din întreaga lume. Unul din aceste manuscrise are o valoare cu totul excepțională. Este vorba de Codex Aureus, un fragment dintr-un evangheliar de o rară frumusețe artistică, literele sînt lucrate cu pulbere de aur și nenumărate miniaturi multicolore, acoperă foi întregi.

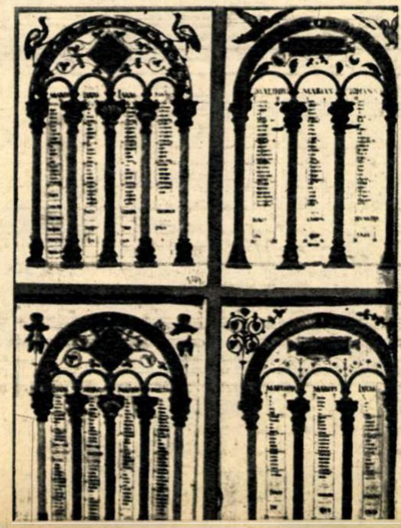

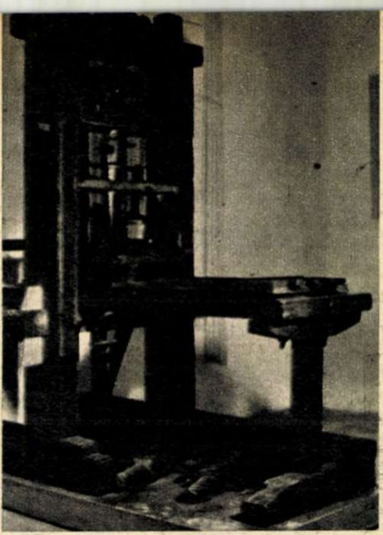

Veche tiparniță românească.

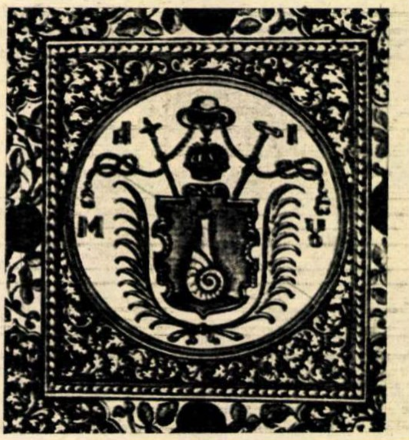

Stema lui Antim Ivireanul, cărturar luminat. El a instalat tipografii la Mănăstirile Snagov și Rîmnic unde a tipărit și ornamentat nenumărate lucrări. Un exemplu este și stema de față.

«GALAXIA ELECTRONICĂ»

Speculațiile privind tendința de dispariție a cărții a apărut în secolul nostru o dată cu extrema dezvoltare a mijloacelor de comunicare audio-vizuale: radio, televiziune, cinema, benzi desenate. Cercetările oamenilor de specialitate din toată lumea au arătat însă cu date precise că «Galaxia electronică» care a urmat «Galaxiei Gutenberg» nu numai că nu a micșorat dar a mărit interesul pentru carte. Caracteristică secolului nostru este multitudinea formelor de difuzare atît a culturii cît și a informației. Cînd acestea sînt simple se pot ușor difuza prin mijloacele auditive sau vizuale. Cînd însă sînt mai complexe nu se pot concepe fără pagina tipărită. În concluzie, în zilele noastre cartea este cel mai important mod de cunoaștere, ajutată fiind de mijloacele audio-vizuale. Așa se explică «foamea de carte» despre care atîta se vorbește astăzi și care bîntuie peste tot, dar mai ales în țările nedezvoltate. În ultimii douăzeci de ani producția mondială de cărți s-a dublat, ajungînd, în anul 1969, la aproape 500 000 de titluri tipărite în miliarde de exemplare. Este mult? Nu, este încă prea puțin, spun statisticienii, care constată că mai există regiuni de pe glob unde cartea continuă să fie o raritate. Deci să mergem mai departe — să edităm mult, să citim mult. Dar mai avem de rezolvat o problemă: unde păstrăm cărțile, atît de tumultuos înmulțite? Un specialist a dat alarma, arătînd, ca exemplu, perspectiva unei singure biblioteci: în anul 2040, Universitatea din Yale va avea 200 000 000 de volume, deci îi vor trebui 10 000 de km de rafturi pentru a le păstra. Ce e de făcut? Să microfilmăm totul. Operația nu este o noutate. A început a fi practicată de mai mulți ani, pe scară largă, pretutindeni. Pentru microfilmele respective, biblioteca din Yale va avea nevoie, în locul celor 10 000 de km de rafturi, de numai cîteva sute de fișiere-casete. Microfilmarea a început si la noi. Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România are un stoc substanțial de bobine realizate după cărți și periodice rare. Ele sînt puse la dispoziția solicitanților, pentru consultare, într-o sală aparte, prevăzută cu aparate de proiecție. În viitor deci, bibliotecile vor conserva, pentru a fi puse la îndemîna cititorilor, numai microfilme. Va mai fi însă încă ceva — cartea vorbită. Se va ajunge să se ofere «cititorilor» cărți înregistrate pe benzi minuscule de magnetofon. Povestea, spusă altădată de bunica, va pătrunde în casca ascultătorului tot prin intermediul unei voci calde — poate chiar a autorului.

Acesta va fi unul din noile drumuri ale cărții și va începe mai întîi de acolo de unde analfabetismul — de mult lichidat în România — mai pune în unele țări ale lumii stavilă cuvîntului scris.

ION MUNTEANU

RĂSPUNS LA «ENIGMA» DIN NR. 19

1. Radu sesizase un amănunt important: numărul mașinii era străin.

2. Să nu-i fi destăinuit lui Herdon acest amănunt, lăsîndu-i impresia că el se «convinsese» că era «ziarist român». În această situație, spionul nu ar fi avut motive să-l lovească.

Cutezătorii 20

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
OFICIUL POȘTAL 33 — BUCUREȘTI
Căsuța poștală 4132
Telefon 17 60 10 int. 1458

REDACTOR ȘEF
MIHAI NEGULESCU
REDACTOR ȘEF ADJUNCT
OVIDIU ZOTTA
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE
IOAN DONCA
REDACTOR ARTISTIC
POMPILIU DUMITRESCU
SECRETAR DE REDACȚIE
EMIL PETROVICI

ADMINISTRAȚIA: EDITURA SCÎNTEIA
TIPARUL: C.P.C.S.
ABONAMENTELE, PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ
CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA». SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64-66, P.O.B.-BOX 2001»

Misterul Roboților 8

DESENE: Radu Marian

108

REZUMAT: LIȚĂ SCAPĂ ÎN ULTIMA CLIPĂ DIN CURSA PE CARE I-AU ÎNTINS-O ROBOȚII DE PE PLANETA HERRA. NUMAI PREZENȚA LUI DE SPIRIT ȘI CELE DOUĂ MOTOARE CU REACȚIE ÎL SALVEAZĂ. ÎL REGĂSEȘTE PE TIRISTOR, SÎNT BUCUROȘI DE REVEDERE, ÎNSĂ ACEASTĂ BUCURIE ESTE UMBRITĂ DE DISPARIȚIA LUI ZLOP. ÎNTREPRINZĂTORULUI PISOI I S-A HOTĂRÎT CEA MAI CUMPLITĂ MOARTE: SĂ FIE MÎNCAT DE VIU DE O CARACATIȚĂ ROBOT. VA PUTEA OARE ZLOP SĂ SE SALVEZE CU ISTEȚIMEA LUI?

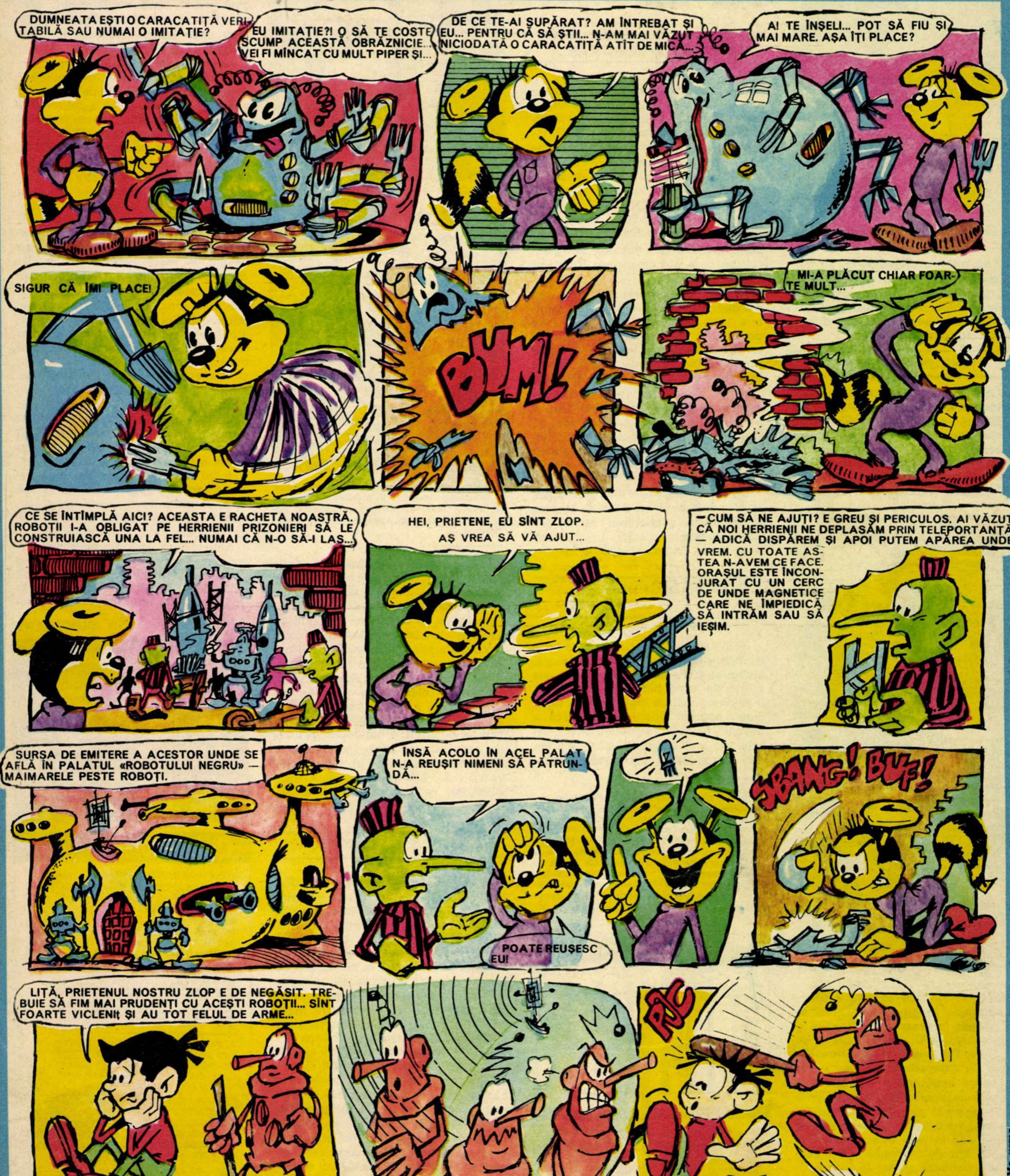
DUMNEATA EȘTI O CARACATIȚĂ VERITABILĂ SAU NUMAI O IMITAȚIE?
EU IMITAȚIE?! O SĂ TE COSTE SCUMP ACEASTĂ OBRĂZNICIE... VEI FI MÎNCAT CU MULT PIPER ȘI...
DE CE TE-AI SUPĂRAT? AM ÎNTREBAT ȘI EU... PENTRU CĂ SĂ ȘTII... N-AM MAI VĂZUT NICIODATĂ O CARACATIȚĂ ATÎT DE MICĂ...
A! TE ÎNȘELI... POT SĂ FIU ȘI MAI MARE. AȘA ÎȚI PLACE?
SIGUR CĂ ÎMI PLACE!
BUM!
MI-A PLĂCUT CHIAR FOARTE MULT...
CE SE ÎNTÎMPLĂ AICI? ACEASTA E RACHETA NOASTRĂ. ROBOȚII I-A OBLIGAT PE HERRIENII PRIZONIERI SĂ LE CONSTRUIASCĂ UNA LA FEL... NUMAI CĂ N-O SĂ-I LAS...
HEI, PRIETENE, EU SÎNT ZLOP.
AȘ VREA SĂ VĂ AJUT...
—CUM SĂ NE AJUȚI? E GREU ȘI PERICULOS. AI VĂZUT CĂ NOI HERRIENII NE DEPLASĂM PRIN TELEPORTANȚĂ — ADICĂ DISPĂREM ȘI APOI PUTEM APĂREA UNDE VREM. CU TOATE ASTEA N-AVEM CE FACE. ORAȘUL ESTE ÎNCONJURAT CU UN CERC DE UNDE MAGNETICE CARE NE ÎMPIEDICĂ SĂ INTRĂM SAU SĂ IEȘIM.
SURSA DE EMITERE A ACESTOR UNDE SE AFLĂ ÎN PALATUL «ROBOTULUI NEGRU» — MAIMARELE PESTE ROBOȚI.
ÎNSĂ ACOLO ÎN ACEL PALAT N-A REUȘIT NIMENI SĂ PĂTRUNDĂ...
POATE REUȘESC EU!
SBANG! BUF!
LIȚĂ, PRIETENUL NOSTRU ZLOP E DE NEGĂSIT. TREBUIE SĂ FIM MAI PRUDENȚI CU ACEȘTI ROBOȚII... SÎNT FOARTE VICLENI ȘI AU TOT FELUL DE ARME...
TIRISTOR ERA TRIST.
PÎC

— Va urma —

Tîrgu-Mureș

21

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 25 MAI 1972,
ANUL VI (244),
16 PAGINI, 1 LEU

Actualități Cutezătorii

PAG. 2-3

„Trimestrul de AUR”

PAG. 5

CLUB 2000

PAG. 10-11

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

CITITORI DE LA SATE!
Astăzi publicăm regulamentul marii competiții de fotbal «Cupa Cutezătorii» pentru voi!
(pag. 13).

Enigmele TERREI: Din BUCEGI în ANZI

PAG 8-9

actualităţi Cutezătorii

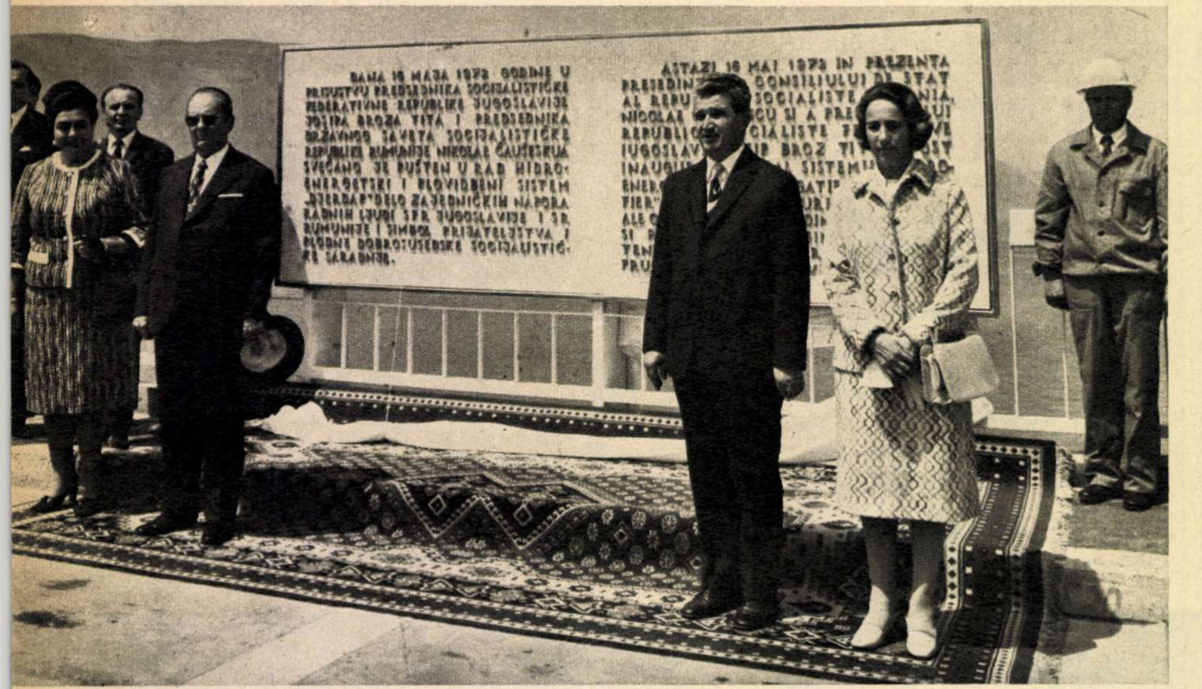
DANA 16 MAJA 1972 GODINE U
PRISUSTVU PREDSEDNIKA SOCIJALISTIČKE
FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE
JOSIPA BROZA TITA I PREDSEDNIKA
DRŽAVNOG SAVETA SOCIJALISTIČKE
REPUBLIKE RUMUNIJE NIKOLAE ČAUŠESKUA
SVEČANO JE PUŠTEN U RAD HIDRO-
ENERGETSKI I PLOVIDBENI SISTEM
„DJERDAP“ DELO ZAJEDNIČKIH NAPORA
RADNIH LJUDI SFR JUGOSLAVIJE I SR
RUMUNIJE I SIMBOL PRIJATELJSTVA I
PLODNE DOBROSUSEDSKE SOCIJALISTIČ-
KE SARADNJE.
ASTAZI 16 MAI 1972 IN PREZENTA

MAREA SĂRBĂTOARE DE LA „PORȚILE LUMINII“

În zilele de 15—17 mai, oamenii de pe plaiurile mehedințene au sărbătorit trei evenimente memorabile: împlinirea a 1 850 de ani de la prima atestare documentară a municipiului Drobeta Turnu-Severin, 90 de ani de existență a uzinei de vagoane din oraș și inaugurarea oficială a Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier.

La aceste sărbători, locuitorii acestor plaiuri, precum și constructorii care de-a lungul anilor au făurit Sistemul energetic și de navigație Porțile de Fier au avut marea bucurie de a se întîlni cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu au participat la aceste manifestări tovarăşa Elena Ceaușescu, precum și tovarășii Ion Gheorghe Maurer, împreună cu soția, Elena Maurer, Emil Bodnaraş, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Emil Drăgănescu, Ştefan Andrei.

În întîmpinarea conducătorilor de partid și de stat, întreaga populație a orașului a venit cu flori de mai, cu sentimente de profundă dragoste și prețuire. Uzina de vagoane a prilejuit primul popas. O mare de urale îi întîmpină pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe ceilalți conducători. Oaspeții sînt invitați să viziteze o expoziție în care — prin grafice, machete și fotografii — sînt înfățișate principalele realizări ale uzinei, ale constructorilor ei. Apoi este urmărit fluxul tehnologic — drumul parcurs de «materia primă» pînă ajunge produs finit — vagoanele de înaltă tehnicitate.

Vizitarea Muzeului Porțile de Fier, aflat în vecinătatea vestigiilor vechiului pod făurit de Apolodor din Damasc, dezvelirea statuii lui Decebal, în parcul din centrul orașului, reprezintă alte momente importante ale vizitei conducătorilor de partid și de stat în orașul sărbătorit care, cu prilejul aniversării sale a primit numele de municipiul Drobeta Turnu-Severin și a fost decorat cu ordinul Steaua Republicii Socialiste România, clasa I.

Aniversării existenței multiseculare a orașului i s-a adăugat, în ziua de 16 mai, sărbătoarea uneia din marile izbînzi ale construcției socialiste: conducătorii României și Iugoslaviei, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au inaugurat Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, realizat prin cooperarea fructuoasă a celor două țări socialiste, vecine și prietene. La acest moment istoric au participat mii de oameni ai muncii români și iugoslavi.

Momentul solemn de la 16 mai 1972, ora 12, va rămîne înscris în istorie. După ce au parcurs, salutați cu onoruri militare, arcul de beton ce unește țărmurile românesc și iugoslav ale fluviului, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito se întîlnesc, la mijlocul marelui baraj împodobit cu drapelele de stat ale celor două țări. Participă tovarăşele Elena Ceaușescu și Iovanka Broz, sînt prezenți conducători de partid și de stat din ambele țări. În momentul întîlnirii, în semn de salut, de pe ambele maluri ale Dunării se trag 21 salve de artilerie. Cei doi conducători de partid și de stat își strîng îndelung mîinile cu cordialitate, se îmbrățișează cu căldură. Este strîngerea de mînă a două popoare care, de o parte și de alta a Dunării, au durat eroic aceeași operă nepieritoare: Cetatea luminii și energiei de la Porțile de Fier.

În acordurile imnurilor de stat ale celor două țări, în ovațiile asistenței, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito dezvelesc împreună placa inaugurală fixată deasupra barajului, la frontiera dintre țările noastre. Mesaj peste timp, placa inaugurală imortalizează în limbile română și sîrbo-croată încununarea muncii pașnice a celor două popoare vecine și prietene.

Sărbătoarea de la Porțile de Fier se înscrie ca o expresie revelatoare a prieteniei trainice dintre popoarele României și Iugoslaviei, popoare unite prin aceleași nobile idealuri: idealurile socialismului și păcii. Cuvîntările rostite la marele miting care a avut loc la Porțile de Fier de către cei doi președinți, manifestările de prietenie frățească înregistrate în aceste luminoase zile pe cele două maluri ale Dunării, conferirea unor înalte ordine ale României socialiste unui însemnat număr de constructori iugoslavi ai hidrocentralei precum și conferirea unor înalte distincții ale Iugoslaviei socialiste unor constructori români, iată alte momente grăitoare petrecute în aceste zile la Porțile de Fier. În acest context, conferirea titlului de «Erou al Republicii Socialiste România» și a ordinului «Victoria socialismului» tovarășului Iosip Broz Tito, omagiu al poporului român adus conducătorului încercat al clasei muncitoare și al popoarelor Iugoslaviei, cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, consfințește simbolic prietenia frățească și trainică dintre popoarele noastre.

Întîlnirea și dialogul rodnic, dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, marile sărbători de la Porțile de Fier, au făcut ca aceste frumoase zile de mai să înscrie în memoria plaiurilor mehedințene, în istoria milenară a patriei, momente de neuitat, momente la care cravatele roșii au participat cu ardoarea vîrstei lor avîntate, cu mîndria de a fi copiii unui popor eroic și cutezător.

P.C.R.-CEAUŞESCU-ROMÂNIA
P.C.R. CEAUŞESCU

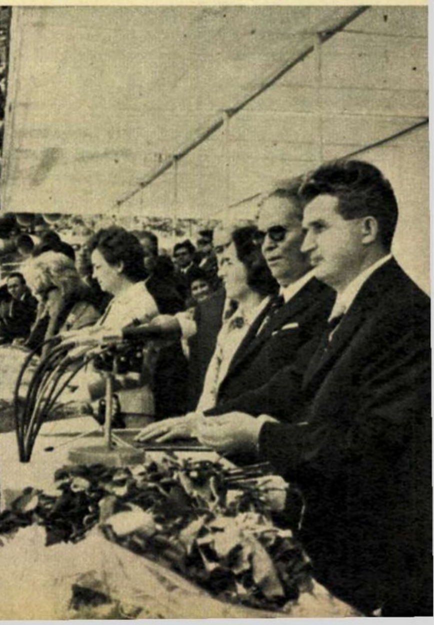

ctualităţi Cutezătorii

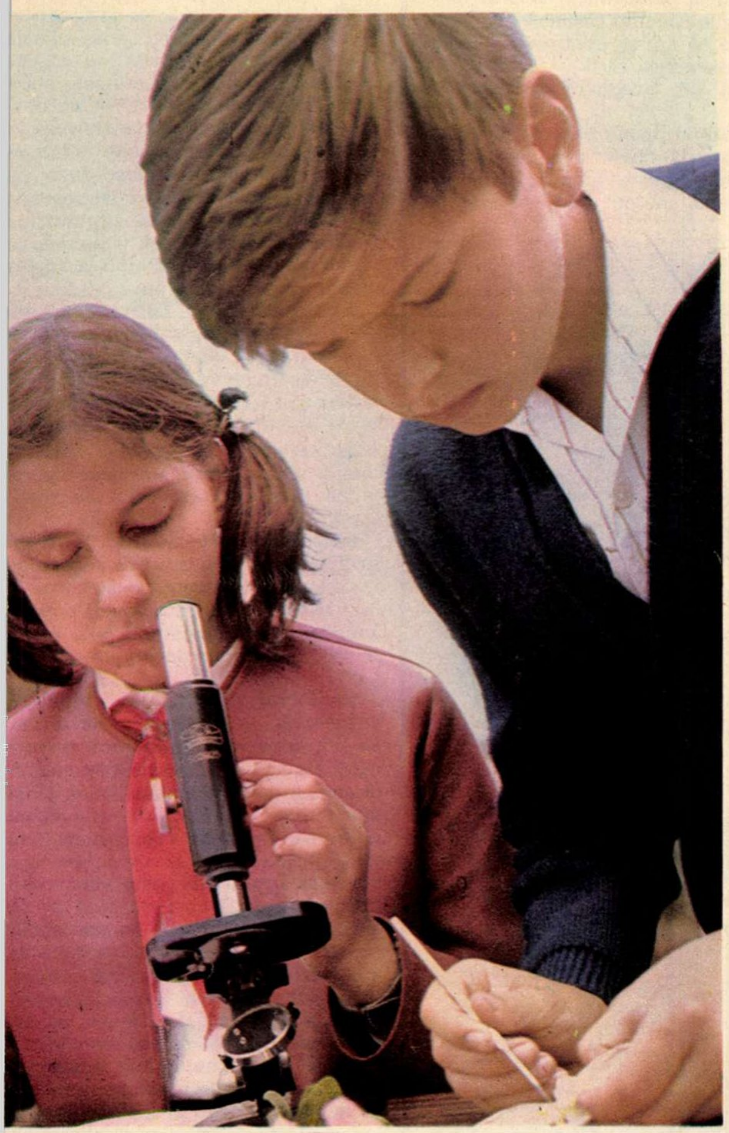

▲ Pe malurile Begăi, se află o adevărată «grădină a continentelor». Cei care se preocupă de îngrijirea nenumăratelor specii de plante care cresc aici sînt micii cercetători ai Staţiunii republicane a tinerilor naturalişti din Timişoara.

●

S-ar putea ca aceste zîmbete plăcute, amabile să vă facă să credeţi pe voi, pietonii şcolari, că «micii miliţieni» sînt uşor de convins în cazul unor nereguli de circulaţie. Vă sfătuim să nu aveţi curiozitatea de a verifica cele spuse de noi. ▼

CUTEZĂTORII PRINTRE NOI

Zi călduroasă. Un vînt neastîmpărat ridică vîrtejuri de praf şi frunze uscate. Deodată o veste:

— Arde! Arde!

Sus, în pădure, s-a aprins plantaţia de brazi. Pionierul **Nicolae Chirteş** *(clasa a VI-a, Şcoala generală Ibăneşti-Pădure, judeţul Mureş) transmite ştirea primului om întîlnit în cale, rugîndu-l s-o ducă jos, în sat, apoi aleargă într-un suflet la locul incendiului.*

Pădurea se află destul de departe de sat. Pionierul nostru, împreună cu doi utecişti ai şcolii, **Alexe Todoran** *din clasa a IX-a şi* **Nicolae Chirteş** *dintr-a VIII-a au ajuns înaintea tuturor ba, mai mult decît atît, au reuşit să ia primele măsuri de înlăturare a pericolului, înăbuşind cu curaj şi îndrăzneală ameninţătoarele limbi de foc. Primele felicitări le-au primit din partea tovarăşului primar al comunei şi a tovarăşului brigadier silvic.*

CASA PIONIERILOR IAŞI
OCROTIND NATURA, APARĂM VIAŢA
MICROSESIUNE ŞTIINŢIFICĂ 1972

Ca membră a cercului «Prietenii naturii» de la Casa pionierilor din Iaşi am participat recent, împreună cu colegii de cerc, la un eveniment deosebit: microsesiunea de referate şi comunicări ştiinţifice cu tema *«Omul şi ocrotirea mediului înconjurător»*. La acţiunea noastră au fost prezenţi numeroşi oaspeţi, pionieri din *Bucureşti*, *Botoşani*, *Roman*, *Hîrlău* şi din alte localităţi. Întîlnirea ne-a prilejuit un bogat schimb de experienţă.

GIANINA DAMASCHIN,
Iaşi

YO8KGO LANSEAZA "APEL GENERAL"

— Aici YO8KGO... Staţia de emisie a radio-clubului de la Liceul «Petru Rareş», Suceava. Transmitem controlul pentru dumneavoastră!

Răspunsul vine deindată, elevii liceului fiind de-acum cunoscuţi în Europa ca vechi radioamatori. De altfel, preocupările acestor elevi sînt multiple, şcoala avînd 4 laboratoare, cabinete de ştiinţe sociale, geografie, istorie, limbi străine, precum şi ateliere specializate în electrotehnică, mecanică auto, lăcătuşărie, atelier de menaj şi gospodărie pentru fete.

Cine doreşte amănunte suplimentare, le poate afla prin QSO directe cu staţia YO8KGO!

ÎN ATENŢIA PARTICIPANŢILOR LA MARELE CONCURS DE DESENE «BUCURIILE PRIMĂVERII» PE CELE CINCI CONTINENTE:

IMPORTANT!

Pînă la încheierea competiţiei, nu au mai rămas decît 7 zile. După această dată, juriul naţional se va întruni pentru a selecţiona cele mai bune lucrări.

Cei care au pregătit desene pentru concurs şi încă nu le-au trimis la redacţie sînt invitaţi să le expedieze cît mai curînd, ultima zi de expediţie prin poştă fiind ziua de **1 IUNIE a.c.**

Frumoasele premii oferite de revista **«CUTEZĂTORII»** şi **BIROUL EUROPEAN UNICEF** vă aşteaptă.

Succes tuturor!

«CUTEZĂTORII»

MERIDIANE

O mare adunare a pionierilor sovietici a avut loc în ziua de 18 mai a.c. la Palatul Congreselor din Kremlin cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înfiinţarea Organizaţiei de pionieri «V.I. Lenin» din Uniunea Sovietică.

În prezidiu au luat loc Leonid Brejnev, Alexei Kosîghin, Nikolai Podgornîi, alţi conducători de partid şi de stat sovietici, conducători ai Comsomolului, ai Organizaţiei pionierilor sovietici, cosmonauţi, reprezentanţi ai organizaţiilor obşteşti. În prezidiu se aflau, de asemenea, Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor din Republica Socialistă România, precum şi alţi conducători ai delegaţiilor din străinătate care au participat la festivitate.

Prin decret al Prezidiului Sovietului Suprem, Organizaţia de pionieri din U.R.S.S. a fost decorată cu ordinul «Lenin».

●

La Palatul pionierilor din Bucureşti a avut loc, în seara zilei de 19 mai, o manifestare cultural-artistică dedicată împlinirii a 50 de ani de la crearea Organizaţiei unionale de pionieri «V.I. Lenin» din U.R.S.S.

La manifestare, care s-a desfăşurat sub egida Palatului pionierilor şi a Casei prieteniei româno-sovietice din Bucureşti, au participat pionieri români şi sovietici, părinţi ai acestora, cadre didactice.

Scriitori și cititori

Palatul pionierilor din București, bucuros ca întotdeauna de oaspeți, a găzduit nu de mult o plăcută întîlnire. Invitați de Consiliul municipal București al Organizației pionierilor și de revista «Cutezătorii», un grup de scriitori s-au întîlnit cu tinerii cititori, purtînd un viu și interesant dialog.

Din partea redacției, scriitorul **Ovidiu Zotta** a urat bun venit copiilor sosiți la întîlnire, invitîndu-i să adreseze oaspeților acele întrebări pe care orice cititor și le pune după ce întoarce ultima filă a cărții: Este o întîlnire de lucru. Distinșii colaboratori ai redacției noastre, scriitorii **Radu Tudoran, Dumitru Almaș, Sergiu Fărcășan, Octav Pancu-Iași, Iuliu Rațiu** vă invită la un dialog foarte deschis. Să discutăm despre cărțile care vă plac, despre eroii literari pe care îi preferați, despre ce ați vrea să citiți. Întrucît unii dintre voi scriu ei înșiși versuri și proză, am fi curioși să auzim cîte ceva despre peripețiile uceniciei lor literare.

Radu Tudoran

Dumitru Almaș

Redăm, mai jos, fragmente din desfășurarea întîlnirii.

Eugen Rădulescu, Școala generală nr. 117: La noi în școală a fost nu de mult invitat autorul «Cireșarilor», Constantin Chiriță. Am vrea ca pe viitor să poftească în școala noastră și alți scriitori, pentru a avea cu ei o discuție «în salopete», o discuție de lucru despre încercările noastre literare. Îi rog pe scriitorii Dumitru Almaș și Radu Tudoran să alcătuiască o prefață la o carte pe care noi am scris-o în colectiv și care istorisește noi peripeții ale «Cireșarilor»! Vreau să spun că, pornind de la eroii cărții lui Constantin Chiriță, noi am inventat alte și alte aventuri!

Vlad Genunchi, Școala generală nr. 99, București: Tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbind despre rolul scriitorilor, a spus că ar trebui să se scrie povestiri cu feți frumoși ai zilelor noastre. De aceea i-aș ruga foarte mult pe scriitori să participe uneori la activitățile noastre pionierești, la excursiile noastre. Intr-un cuvînt, să vedeți tot ce se întîmplă la noi. Cine știe, poate vom deveni chiar noi fețiifrumoși ai cărților dumneavoastră.

Scriitorul Octav Pancu-Iași: În ce mă privește, sînt adeseori în mijlocul vostru și voi veni și în viitor. Am terminat nu de mult un roman care va apărea în curînd. Scriu în prezent un volum de povestiri ale căror personaje sînt copii de vîrsta voastră.

Mihai Popa, Școala generală nr. 86: Aș vrea să vă adresez o rugăminte. În cărțile dumneavoastră aș dori să întîlnesc mai des personaje de-o vîrstă cu noi, copiii care am văzut omul aselenizînd, care activăm în cercuri electronice. Am vrea să întîlnim în cărți copii din zilele noastre.

Scriitorul Dumitru Almaș: Sînt gata să răspund invitației de a veni în școlile voastre, la cercurile voastre literare. Nu ca să vă învăț să scrieți: aceasta trebuie s-o învățați mai cu seamă singuri! Dar am să vă povestesc cum procedez eu, și dacă asta vă va folosi, e foarte bine. Cînd vorbiți despre copilul modern pe care vreți să-l întîlniți în cărțile noastre, aveți dreptate. Noi, scriitorii, trebuie să surprindem cu mai multă pătrundere tipologia, preocupările, caracteristicile copiilor educați și instruiți în România contemporană.

Andreea Mănescu, Școala generală nr. 4: Întotdeauna m-am întrebat ce fel de figuri or fi avînd scriitorii, acele persoane care ne istorisesc atîtea lucruri frumoase în cărțile lor! Acum, că am prilejul să-i văd, mă bucur foarte tare. Este pentru prima oară cînd particip la o astfel de întîlnire. Nouă, celor mici, ne plac mult povestirile despre animale și flori. Aș vrea să scrieți pentru noi cît mai multe asemenea cărți.

Sergiu Fărcășan

Scriitorul Sergiu Fărcășan: Cineva ne-a invitat să scriem despre copiii de azi deoarece privesc multe ore la televizor, au văzut primul om pe Lună și activează în cercurile electronice. Eu nu cred că doar în asta constă modernitatea voastră, copiilor de azi. Ea constă în faptul c sînteți pregătiți — și aceea care v pregătește este patria noastră socia listă — să realizați voi înșivă, în toat domeniile vieții sociale, lucruri de sea mă. Un aspect al modernității voastr este și acela de a discuta cu inteligen ță și fără sfială cu scriitorii.

Octav Pancu-Iași

Iuliu Rațiu

Irina Popescu

Dan Maltopol, Școala general nr. 50: Am o întrebare pentru tovarășu Radu Tudoran. S-ar putea să ducă per sonajele și acțiunea din cartea «Toat pînzele sus», peste granița anului 2000 S-ar putea schimba costumele mari nărești în moderne costume de cos monauți iar oceanul să fie Universul Aș dori, de asemenea, să-l întreb p scriitorul Dumitru Almaș, dacă n s-ar putea reda întîmplări din secolel XV, XVI și XVII, la care să particip și copiii acelor vremuri. Îi poftesc l rîndul meu și eu pe scriitori la școal noastră.

Scriitorul Radu Tudoran: Eu n scriu literatură de anticipație. Acum e prea tîrziu să încep o nouă ucenicie Scriind cărți pentru oameni maturi, a izbutit să scriu și patru cărți pentru co pii și tineret. Dacă fiecare scriitor a scrie la rîndul său pentru copii ș tineret patru cărți, am avea foart multe cărți adresate celor de vîrst voastră.

Irina Popescu, Școala general nr. 28: Îmi place să citesc și, în general în detașamentul nostru se citește mult În revista «Cutezătorii» se public adeseori fapte pionierești. N-ar pute fi acestea punctul de pornire al uno cărți?

Scriitorul Iuliu Rațiu: Sigur c ar putea fi, după cum, pe de altă parte se pot scrie romane istorice cu ero copii. Nu subiectul în sine interesează ci sensul evoluției personajelor. Unul din scriitorii prezenți aici a publicat un roman intitulat «Toți băieții sînt răi, toți băieții sînt buni» și pe bună dreptate. Într-adevăr, este dificil să-ți imaginezi — așa cum am auzit eu că ar dori unii cititori — numai copiimodel sau numai copii cu defecte de comportare. Ar fi neadevărat și neartistic. Cititorul adevărat apreciază complexitatea personajelor. Uneori, un caracter se poate manifesta semnificativ chiar și într-o împrejurare nespectaculoasă, cum ar fi, să zicem, o discuție asemenea celei de azi. Voi înșivă, judecînd după felul cum ați vorbit aici, puteți inspira oricărui autor o pagină foarte interesantă.

Scriitorii și cititorii s-au despărțit cu promisiunea de a se reintîlni cît mai curînd, la cercurile literare din școli, în toiul activităților pionierești și, mai cu seamă, în librării.

REPORTER

ne plac
nu trebu
tinesc
gene
fiec
mu
gr
p
î
vc
prega
cu un
De
Ma
notel
zilni
prop
nu po
acolo
Cons
10!»
N

S,

NO
SĂ
te r
nu
la
—

Desen de
POMPILIU
MITRESCU

Nicuşo eseli dintr-o dată:

— Îmi are mult. Numai să măcriş...

«Gh
mai p
desena
—
no
e
N
Mir

— Răscolesc munţii pînă găsesc.

Măcriş nu a găsit a doua zi, deşi a cercetat trei văi şi doi munţi. A descoperit însă un strat calcaros cu mii şi mii de cochilii de scoici şi melci, de schelete pietrificate de peşti... Era, poate, tot ceea ce îşi dorise şi visase întotdeauna. Să aibă în faţă, la picioare, timpul, sutele de mii şi milioanele de ani să se aştearnă în faţa lui, să le îmbrăţişeze cu ochii, să le pipăie cu mîna. Să determine unde şi cînd s-a produs *un cataclism — să observe cine a supravieţuit, pentru ce...*

Porni în fuga cea mai mare spre cele două corturi unde era instalată expediţia lor, convins că acolo îl va găsi pe Nicuşor, care dacă pleca întotdeauna cel mai tîrziu, venea sigur, cel mai devreme. Nu se înşelase. Acesta îl aştepta de vreun ceas:

— Ei?

— Formidabil, Nicuşor...

— Ai găsit, deci!

— Ceva extraordinar, ceva nemaivăzut... O întreagă eră geologică. Am venit să te iau, ca să fii tu — geologul *— cel care aduce la tabăra* noastră primele mostre din strat.

Nicuşor părea dezamăgit:

— Cum, n-ai găsit măcriş?

— Nu, dar am găsit, în schimb, cea mai uluitoare secţiune în timp, continuă entuziasmat Dorel.

— Hm! deci azi nu faci ciorbă de măcriş — ... Şi te mai lăudai cu reţeta aceea grozavă...

Iar noaptea, î mp ce Leul
ormea adînc, i ntivul medic
a aşezat peruca e cap, avînd
rijă să nu-l ol rve nimeni.
Dimineaţa, ca atîtea ori în
tima vreme, Le trezi mo-
căinos, fără che ată. N-a
ţeles însă de —înţelul-
ebeluş îl privea , fără să
dă. Animalele alte cînd
au sculat l-au s 9t cu res-
ect, ca pe timpuri. nar *Vulpea*,
cîndu-i o minuna everenţă,
a retras pe furiş tr-un colţ
cuştii, de unde privea cu
dmiraţie; iar *Main* a — mica
tjocoritoare — şo cu frică
urechea *Papagal* speriat:
— Nu poţi şti nici bă cum e
oama Leului. Eu, ce (n, n-am
s nimic rău de ea. n retrase
scret, făcînd lung nenele
mutului suveran.
Leul, zăpăcit, nu pe ce să
ai creadă. Şi-a scu şi puţin
pul şi i s-a părut are iar
ăr. A alergat la *Lac ebedelor*
n apropiere. Toate v ţuitoare-
întîlnite în cale l-au alutat cu
el mai mare respect. S-a privit
oi în oglinda argintie a apei.
— minune! Un chip măreţ,
uţin tras la faţă, dar aureolat
o coamă imperială, îl privea
n apă. Iar chipul acela era al
i!...
Fericirea de a-şi fi regăsit dem-
tatea pierdută. Leul şi-a expri-
at-o printr-un răget prelung,

ale cărui vibraţii se înălţară deasupra grădinii ca nişte nori ameninţători. Puterile care îl trădaseră o vreme i-au revenit, cu timpul pofta de mîncare i-a crescut, iar el a început o nouă epocă de domnie. Era atît de trufaş, mult mai trufaş decît în tinereţe, încît nici nu-şi dădea seama că poartă perucă.

S-a înserat. Cuvintele au obosit. S-au întors la *Palat* ca să doarmă. Dar Isteţilă mai e însetat de poveşti frumoase ca acestea. De aceea n-a vrut să lase cuvintele să se culce. Le-a rugat atît de stăruitor să mai rămînă, încît la fereastra de cleştar a *Palatului* a apărut chiar *Zîna Poveştilor*, în mantie fermecată. Şi, odată cu Zîna, au revenit animale fantastice şi stele strălucitoare şi tărîmuri de basm, cu oameni nemaivăzuţi — uriaşi şi pitici — cu păduri şi munţi de cristal, cu balerine dansînd printre fulgii de nea şi cu atîtea alte minuni feerice.

Glăsuind dulce, *Zîna Poveştilor* i-a şoptit:

— Vom fi lîngă tine mereu, îţi vom spune poveşti cîte vrei, dar lasă-ne în voia noastră!

— O, vă promit! spuse băieţelul.

Şi aşa a şi fost. Poarta grea a *Palatului Cuvintelor*, uşile şi ferestrele stăteau veşnic deschise. Iar Isteţilă era mereu fericit.

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

Gînduri pentru cireşari

Mai multor cireşari: Îmi cereţi adresa şi nu pot decît să mă conformez: Strada Frederic Joliot Curie nr. 25 — Bucureşti 35.

Altor cireşari: Îmi cereţi să vă pun în legătură cu cireşarii, să vă dau adresa lor, să vă sugerez măcar zona geografică în care se află orăşelul lor pentru a-l descoperi şi a-i descoperi pe cireşari cu ocazia unor expediţii demne de ei. Vă înfăţişez trei răspunsuri, fiecare din voi avînd din partea mea dezlegarea de a-l alege pe cel care-i convine.

1. Repetaţi-mi întrebarea după un an sau doi, dacă va mai fi nevoie.

2. Recitiţi cu atenţie epilogul romanului, la sfîrşitul volumului V, acel despre care eleva Leancă Violeta din Tîrgovişte îmi spunea: «Aţi scris epilogul care m-a înduioşat foarte mult. Nu puteaţi să-l faceţi mai vesel?»

3. Mai aveţi puţină răbdare şi-i veţi vedea pe cireşari la televiziune într-un serial care va dura foarte mult. După terminarea serialului nu veţi mai avea nici un dubiu cu privire la existenţa cireşarilor.

Mariana Dobrescu — Şcoala generală 197, Bucureşti. Îţi mulţumesc pentru cuvintele foarte, foarte calde despre cireşari, şi la mărturisirea că eşti foarte tristă şi că-ţi curg lacrimi cînd termini ultimul volum. Îţi mărturisesc şi eu că tristeţea mea a fost infinit mai mare atunci cînd am terminat ultimele rînduri despre cireşari.

În ceea ce priveşte rolul Mariei pe care a-i vrea să-l interpreteze o anumită persoană în serialul pe care-l pregăteşte televiziunea, îţi dezvălui intenţia colaboratorilor mei, regizorul Andrei Blaier şi dramaturgul Radu Dumitru. Ei sînt de părere că soluţia cea mai bună pentru alegerea interpreţilor, pentru a găsi cei mai potriviţi interpreţi ai cireşarilor, este aceea a organizării unui concurs pe scară naţională la care să participe toţi tinerii dotaţi, prin mintea şi inima cărora au trecut gînd şi fior de cireşar. Că munca de selecţie va fi foarte grea... e singurul lucru de care nu mă tem.

Ion Cristinel — Bd. Eroilor nr. 26, Bucureşti. Îmi place să aud fraze de genul acesta: «Nouă, întregii clase ne place munca...» Dar se vede clar că eşti nemulţumit de obiectul muncii patriotice la care participaţi; strînsul hîrtiilor din parcul de lîngă şcoală. N-aş vrea să te contrazic vehement, dar să ştii că şi curăţenia (mai ales în spaţiile publice) este una din condiţiile civilizaţiei. Oricît de prost crescut ar fi cineva, găsind şi tot regăsind curat un loc pe care el îl murdăreşte, pînă la urmă se va **simţi** şi-şi va controla gesturile. Dar dacă aveţi un plus de putere în voi, după ce v-aţi îndeplinit munca patriotică, eu vă sfătuiesc: fie să faceţi altceva, din iniţiativă proprie, fie să vă distraţi într-un meci de fotbal foarte sportiv. Mai sfătuiţi-vă şi cu comandanţii voştri instructori. Ei ştiu mai bine cum ar putea fi folosit ajutorul vostru.

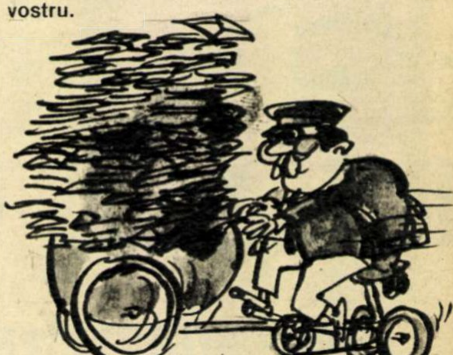

CUM VORBIM cum scriem / ARTICULAREA NUMELOR PROPRII

de conf. univ. dr. **GRIGORE BRÂNCUŞ**

Vă sînt cunoscute din limbajul familiar construcţii ca: **stiloul lu Maria, dau la Maria,** *care ne atrag atenţia prin felul în care e folosit articolul la genitiv — dativul numelor de persoane feminine. Avem de a face cu o dublă greşeală. Mai întîi, forma* **lu** *a articolului hotărît trebuie evitată, forma corectă, proprie limbii noastre literare, fiind* **lui**. *Zicem corect:* **creionul lui Radu, ofer lui Radu** (*nu:* **lu Radu**). *Apoi, articolul* **lui** *este caracteristic genitiv-dativului substantivelor masculine (nu şi celor feminine) şi precedă substantivului numai dacă acesta este un nume de persoană bărbătească:* **cartea lui Radu, dau lui Popescu,** *(comparaţi cu:* **pielea lupului,** *cu articolul* **lui** *postpus, pentru că* **lup** *nu este nume de persoană).*

După modelul articulării numelor proprii masculine, articolul **lui** *a ajuns să se folosească proclitic şi la genitiv -dativul femininelor, de exemplu:* **casa lui Maria, ofer lui Ioana.** *Mai mult, procliza articolului s-a extins şi asupra numelor comune de genul feminin care exprimă grade de rudenie sau diferite raporturi sociale, nume care, dintr-un anumit punct de vedere, sînt asimilate numelor proprii. Astfel, se spune:* **geanta lui mama, grădina lui mătuşa, cere lui soră-ta, ofer lui colega mea** *etc. Construcţiile corecte sînt însă:* **casa Mariei, dau Mariei, geanta mamei, ofer colegei** *etc., cu articolul enclitic specific femininelor.*

Normele limbii literare îngăduie totuşi folosirea articolului **lui** *la acele nume proprii feminine care sînt derivate cu un sufix masculin* **(Catrinel, Irinel)** *sau care, fiind de origine străină, ori alcătuite după model străin, nu permit encliza articolului* **(Maria, Jeni, Miţi, Zizi, Carmen** *etc.) Deci se spune corect:* **cartea lui Carmen, creionul lui Zizi** *etc.*

În limba mai veche, numele de familie cu formă de masculin se foloseau şi cu articolul enclitic. Se spunea: **casele Dudescului (Filipescului, Bălcescului).** *Astăzi însă, asemenea construcţii, pe care le întîlnim frecvent în limba literaturii secolului al XIX-lea, nu se mai întrebuinţează.*

În sfîrşit, profit de prilejul discuţiei privind unele aspecte ale întrebuinţării articolului hotărît, ca să atrag atenţia asupra formulei: **din punctul de vedere,** *care apare extrem de frecvent cu articolul omis, deşi urmează un nume în genitiv, de exemplu:* **din punct de vedere al nivelului profesional...** *Construcţia corectă este:* **din punctul de vedere al nivelului** *(cu substantivul* **punct** *articulat, căci intră în relaţie cu un alt substantiv în genitiv:* **al nivelului**). *Fără articularea lui* **punct**, *construcţia aceasta se foloseşte corect numai cînd este urmată de un adjectiv, de exemplu:* **din punct de vedere profesional.**

AUREL LECCA

enigmele TEREI

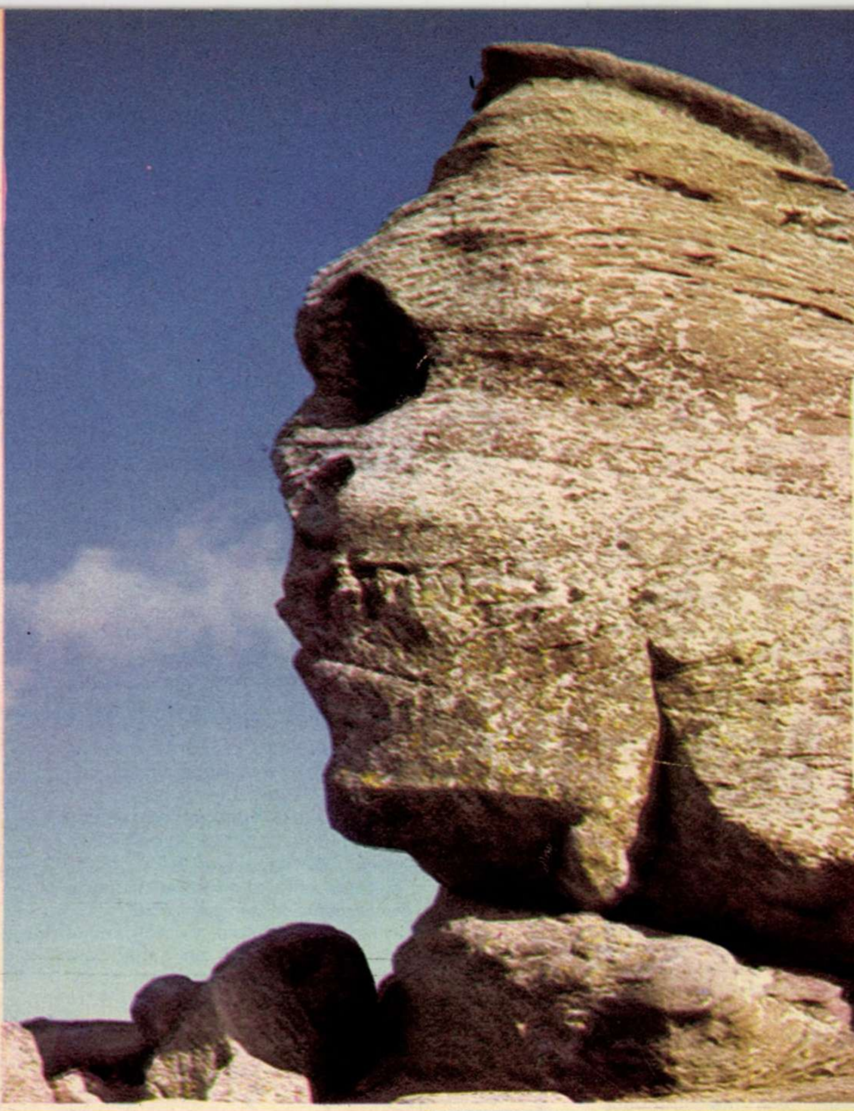

DANIEL RUZO,
FOTOGRAFIIND SFINXUL
MÎNDRA PODOABĂ A BUCEGILOR,

ENIGMATICUL SFINX AL BUCEGILOR

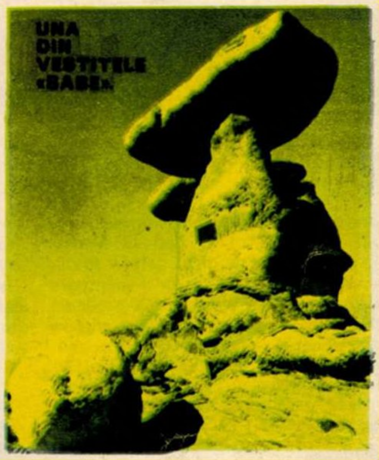

UNA DIN VESTITELE «BABE»

Urcînd pe platoul Bucegilor, pe potecile ce duc spre culmea fruntașă a masivului Vîrful Omul, nu departe de cele trei uriașe «ciuperci» de piatră — «Babele», către miazănoapte se înalță o stîncă dezgolită care configurează parcă un chip de om ce privește scrutător peste văile inecate în verdele bătrînelor păduri.

Echipajele multor expediții «Cutezătorii» l-au privit cu ochii încărcați de întrebări și mulți dintre voi îl vor vedea in viitoarele voastre explorări. Este «Sfinxul Bucegilor»

Fruntea acestuia e brăzdată de numeroase riduri. Orbitele arcuite, adînci. Linia nasului e curmată către mijloc de năruirea unei părți din stîncă, ori poate de dălțile nevăzute ale aprigelor vînturi. Gura e marcată cu fermitate. Din depărtare, privit în ceasurile dimineții sau spre amurg, pare că surîde. Un zîmbet abia schițat, dar care întărește senzația că privești într-adevăr un chip statuar, un chip de bărbat, cioplit de sculptori iscusiți.

Dimensiunile considerabile ale acestei stînci măcinate de timp (înaltă de aproximativ 20 metri), amplasarea ei izolată dau spor focului aprins al imaginației, îndemnînd la reflectare. Care să fie originea acestei ciudate stînci?

O FANTEZIE A NATURII?

Structura rocilor din care este alcătuită stînca ne poate conduce la o asemenea explicație. Straturile de calcar, gresia intermediară se supun, fără a depune o rezistentă prea mare, acțiunii forțelor distructive ale mediului.

Neîndoielnic, pentru a «dăltui» stînca pînă a-i da bizara formă de astăzi, forțele îngemănate ale apei și vîntului au avut nevoie de timp indelungat. Milenii. Nenumărate milenii.

Forme fantastice în regnul mineral care au asemenea obîrșii găsim deopotrivă în munții Ciucaș și în masivul vulcanic al Călimanilor.

Uneori, asemenea formații șlefuite cu migală de vînturile mileniilor iau înfățișări ce amintesc forme vegetale: trunchiuri de arbori gigantici sau uriașe ciuperci — asemenea «Babelor» noastre — sau ce par a configura făpturi desprinse din basmele copilăriei: guri larg deschise de balauri, urși sau cămile și cîte altele.

IPOTEZE ÎNDRĂZNEȚE

Un joc al naturii, așadar... Într-o măsură, unii cercetători spun da. Dar, adaogă ei, nu e cu neputință ca oamenii, în vremuri pierdute in cețurile unor milenii îndepărtate, să fi intervenit și ei într-un anume fel, pentru a desăvîrși opera naturii? Imaginația lor a fost impresionată de unele asemănări ce le relevau formele primare ale stîncilor cu chipuri de oameni ori cu siluete de animale. Ignorînd adevăratele forțe naturale ce au contribuit la această modelare, au socotit asemenea întrupări ca manifestări ale unor forțe invizibile.

Așa s-au petrecut lucrurile in urmă cu patru decenii în cuprinsul Cordilierilor andini unde arheologul peruvian Daniel Ruzo a descoperit numeroase stînci izolate ce configurează animale și, în unele cazuri,chipuri de oameni. Unele asemenea sculpturi se dezvăluiau privitorilor doar în lumina solstițiilor.

Cu mulți ani înainte ca Daniel Ruzo să fi fundamentat ipotezele sale asupra vechii civilizații care a făurit opere monumentale precum cele descoperite pe platoul Marcahuasi din Peru, un istoric român, Nicolae Densușianu, în lucrarea sa «Dacia preistorică» a sustinut ideea că Sfinxul Bucegilor ca și alte stînci ciclopice din aria Carpatilor meridionali au fost modelate de arhaice triburi pastorale ale pelasgilor care au trăit în aceste ținuturi cu mult înainte de a se forma și consolida statul dac.

«Bucegii — susține Nicolae Densușeanu — constituiau pentru pelasgi «muntele sacru» — unde ei işi desfășurau ritualurile, în poieni tainice, străjuite de monumente cioplite în stînca vie». Figura titanică pe care o cunoaștem azi sub numele de «Sfinxul Bucegilor» ar reprezenta — potrivit ipotezei sale — imaginea divinității supreme pelasge care domina uriașul templu.

Referindu-se la ipotezele susținute de Densușianu, Nicolae Iorga l-a caracterizat «un visător de gînduri mari... de fantastice teorii îndrăznețe».

Să fie doar o simplă teorie fantastică?

Acum 4 ani, în vara anului 1968, Daniel Ruzo a venit în România. El a făcut cîteva ascensiuni în Carpați, cercetînd îndeosebi grupul «Babele», «Sfinxul Bucegilor» și stîncile din valea Cerbului, afir-

IS,

Desen de
POMPILIU DUMITRESCU

Nicuşor se înveseli dintr-o dată:

— Îmi place tare mult. Numai să găseşti măcriş...

— Răscolesc munţii pînă găsesc.

Măcriş nu a găsit a doua zi, deşi a cercetat trei văi şi doi munţi. A descoperit însă un strat calcaros cu mii şi mii de cochilii de scoici şi melci, de schelete pietrificate de peşti... Era, poate, tot ceea ce îşi dorise şi visase întotdeauna. Să aibă în faţă, la picioare, timpul, sutele de mii şi milioanele de ani să se aştearnă în faţa lui, să le îmbrăţişeze cu ochii, să le pipăie cu mîna. Să determine unde şi cînd s-a pro*dus un cataclism — să observe cine a supravieţuit, pentru ce...*

Porni în fuga cea mai mare spre cele două corturi unde era instalată expediţia lor, convins că acolo îl va găsi pe Nicuşor, care dacă pleca întotdeauna cel mai tîrziu, venea sigur, cel mai devreme. Nu se înşelase. Acesta îl aştepta de vreun ceas:

— Ei?

— Formidabil, Nicuşor...

— Ai găsit, deci!

— Ceva extraordinar, ceva nemaivăzut... O întreagă eră geologică. Am venit să te iau, ca să fii tu — geologul *— cel care aduce la tabăra* noastră primele mostre din strat.

Nicuşor părea dezamăgit:

— Cum, n-ai găsit măcriş?

— Nu, dar am găsit, în schimb, cea mai uluitoare secţiune în timp, continuă entuziasmat Dorel.

— Hm! deci azi nu faci ciorbă de măcriş — ... Şi te mai lăudai cu reţeta aceea grozavă...

Iar noaptea, în timp ce Leul dormea adînc, inventivul medic i-a aşezat peruca pe cap, avînd grijă să nu-l observe nimeni.

Dimineaţa, ca de atîtea ori în ultima vreme, Leul se trezi morocănos, fără chef de viaţă. N-a înţeles însă de ce *Elefănţelul-Bebeluş* îl privea uimit, fără să rîdă. Animalele celelalte cînd s-au sculat l-au salutat cu respect, ca pe timpuri. Chiar *Vulpea*, făcîndu-i o minunată reverenţă, s-a retras pe furiş într-un colţ al cuştii, de unde îl privea cu admiraţie; iar *Maimuţa* — mica batjocoritoare — şopti cu frică în urechea *Papagalului* speriat:

— Nu poţi şti niciodată cum e coama Leului. Eu, cel puţin, n-am zis nimic rău de ea. Şi se retrase discret, făcînd lungi temenele temutului suveran.

Leul, zăpăcit, nu ştia ce să mai creadă. Şi-a scuturat puţin capul şi i s-a părut că are iar păr. A alergat la *Lacul lebedelor* din apropiere. Toate vieţuitoarele întîlnite în cale l-au salutat cu cel mai mare respect. S-a privit apoi în oglinda argintie a apei. Şi — minune! Un chip măreţ, puţin tras la faţă, dar aureolat de o coamă imperială, îl privea din apă. Iar chipul acela era al lui!...

Fericirea de a-şi fi regăsit demnitatea pierdută. Leul şi-a exprimat-o printr-un răget prelung, ale cărui vibraţii se înălţară deasupra grădinii ca nişte nori ameninţători. Puterile care îl trădaseră o vreme i-au revenit, cu timpul pofta de mîncare i-a crescut, iar el a început o nouă epocă de domnie. Era atît de trufaş, mult mai trufaş decît în tinereţe, încît nici nu-şi dădea seama că poartă perucă.

S-a înserat. Cuvintele au obosit. S-au întors la *Palat* ca să doarmă. Dar Isteţilă mai e însetat de poveşti frumoase ca acestea. De aceea n-a vrut să lase cuvintele să se culce. Le-a rugat atît de stăruitor să mai rămînă, încît la fereastra de cleştar a *Palatului* a apărut chiar *Zîna Poveştilor*, în mantie fermecată. Şi, odată cu Zîna, au revenit animale fantastice şi stele strălucitoare şi tărîmuri de basm, cu oameni nemaivăzuţi — uriaşi şi pitici — cu păduri şi munţi de cristal, cu balerine dansînd printre fulgii de nea şi cu atîtea alte minuni feerice.

Glăsuind dulce, *Zîna Poveştilor* i-a şoptit:

— Vom fi lîngă tine mereu, îţi vom spune poveşti cîte vrei, dar lasă-ne în voia noastră!

— O, vă promit! spuse băieţelul.

Şi aşa a şi fost. Poarta grea a *Palatului Cuvintelor*, uşile şi ferestrele stăteau veşnic deschise. Iar Isteţilă era mereu fericit.

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

Gînduri pentru cireşari

Mai multor cireşari: Îmi cereţi adresa şi nu pot decît să mă conformez: Strada Frederic Joliot Curie nr. 25 — Bucureşti 35.

Altor cireşari: Îmi cereţi să vă pun în legătură cu cireşarii, să vă dau adresa lor, să vă sugerez măcar zona geografică în care se află oraşelul lor pentru a-l descoperi şi a-i descoperi pe cireşari cu ocazia unor expediţii demne de ei. Vă înfăţişez trei răspunsuri, fiecare din voi avînd din partea mea dezlegarea de a-l alege pe cel care-i convine.

1. Repetaţi-mi întrebarea după un an sau doi, dacă va mai fi nevoie.

2. Recitiţi cu atenţie epilogul romanului, la sfîrşitul volumului V, acel despre care eleva Leancă Violeta din Tîrgovişte îmi spunea: «Aţi scris epilogul care m-a înduioşat foarte mult. Nu puteaţi să-l faceţi mai vesel?»

3. Mai aveţi puţină răbdare şi-i veţi vedea pe cireşari la televiziune într-un serial care va dura foarte mult. După terminarea serialului nu veţi mai avea nici un dubiu cu privire la existenţa cireşarilor.

Mariana Dobrescu — Şcoala generală 197, Bucureşti. Îţi mulţumesc pentru cuvintele foarte, foarte calde despre cireşari, şi la mărturisirea că eşti foarte tristă şi că-ţi curg lacrimi cînd termini ultimul volum. Îţi mărturisesc şi eu că tristeţea mea a fost infinit mai mare atunci cînd am terminat ultimele rînduri despre cireşari.

În ceea ce priveşte rolul Mariei pe care a-i vrea să-l interpreteze o anumită persoană în serialul pe care-l pregăteşte televiziunea, îţi dezvălui intenţia colaboratorilor mei, regizorul Andrei Blaier şi dramaturgul Radu Dumitru. Ei sînt de părere că soluţia cea mai bună pentru alegerea interpreţilor, pentru a găsi cei mai potriviţi interpreţi ai cireşarilor, este aceea a organizării unui concurs pe scară naţională la care să participe toţi tinerii dotaţi, prin mintea şi inima cărora au trecut gînd şi fior de cireşar. Că munca de selecţie va fi foarte grea... e singurul lucru de care nu mă tem.

Ion Cristinel — Bd. Eroilor nr. 26, Bucureşti. Îmi place să aud fraze de genul acesta: «Nouă, întregii clase ne place munca...» Dar se vede clar că eşti nemulţumit de obiectul muncii patriotice la care participaţi; strînsul hîrtiilor din parcul de lîngă şcoală. N-aş vrea să te contrazic vehement, dar să ştii că şi curăţenia (mai ales în spaţiile publice) este una din condiţiile civilizaţiei. Oricît de prost crescut ar fi cineva, găsind şi tot regăsind curat un loc pe care el îl murdăreşte, pînă la urmă se va **simţi** şi-şi va controla gesturile. Dar dacă aveţi un plus de putere în voi, după ce v-aţi îndeplinit munca patriotică, eu vă sfătuiesc: fie să faceţi altceva, din iniţiativă proprie, fie să vă distraţi într-un meci de fotbal foarte sportiv. Mai sfătuiţi-vă şi cu comandanţii voştri instructori. Ei ştiu mai bine cum ar putea fi folosit ajutorul vostru.

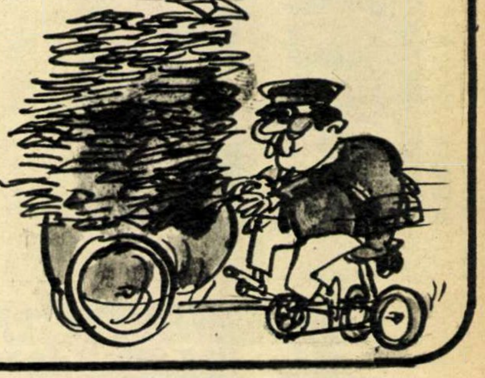

CUM VORBIM cum scriem / ARTICULAREA NUMELOR PROPRII

de conf. univ. dr. GRIGORE BRÂNCUŞ

Vă sînt cunoscute din limbajul familiar construcţii ca: **stiloul lu Maria, dau la Maria,** *care ne atrag atenţia prin felul în care e folosit articolul la genitiv — dativul numelor de persoane feminine. Avem de a face cu o dublă greşeală. Mai întîi, forma* **lu** *a articolului hotărît trebuie evitată, forma corectă, proprie limbii noastre literare, fiind* **lui**. *Zicem corect:* **creionul lui Radu, ofer lui Radu** (*nu:* **lu Radu**). *Apoi, articolul* **lui** *este caracteristic genitiv-dativului substantivelor masculine (nu şi celor feminine) şi precedă substantivului numai dacă acesta este un nume de persoană bărbătească:* **cartea lui Radu, dau lui Popescu,** *(comparaţi cu:* **pielea lupului,** *cu articolul* **lui** *postpus, pentru că* **lup** *nu este nume de persoană).*

După modelul articulării numelor proprii masculine, articolul **lui** *a ajuns să se folosească proclitic şi la genitiv -dativul femininelor, de exemplu:* **casa lui Maria, ofer lui Ioana.** *Mai mult, procliza articolului s-a extins şi asupra numelor comune de genul feminin care exprimă grade de rudenie sau diferite raporturi sociale, nume care, dintr-un anumit punct de vedere, sînt asimilate numelor proprii. Astfel, se spune:* **geanta lui mama, grădina lui mătuşa, cere lui soră-ta, ofer lui colega mea** *etc. Construcţiile corecte sînt însă:* **casa Mariei, dau Mariei, geanta mamei, ofer colegei** *etc., cu articolul enclitic specific femininelor.*

Normele limbii literare îngăduie totuşi folosirea articolului **lui** *la acele nume proprii feminine care sînt derivate cu un sufix masculin* **(Catrinel, Irinel)** *sau care, fiind de origine străină, ori alcătuite după model străin, nu permit encliza articolului* **(Maria, Jeni, Miţi, Zizi, Carmen** *etc.) Deci se spune corect:* **cartea lui Carmen, creionul lui Zizi** *etc.*

În limba mai veche, numele de familie cu formă de masculin se foloseau şi cu articolul enclitic. Se spunea: **casele Dudescului (Filipescului, Bălcescului).** *Astăzi însă, asemenea construcţii, pe care le întîlnim frecvent în limba literaturii secolului al XIX-lea, nu se mai întrebuinţează.*

În sfîrşit, profit de prilejul discuţiei privind unele aspecte ale întrebuinţării articolului hotărît, ca să atrag atenţia asupra formulei: **din punctul de vedere,** *care apare extrem de frecvent cu articolul omis, deşi urmează un nume în genitiv, de exemplu:* **din punct de vedere al nivelului profesional...** *Construcţia corectă este:* **din punctul de vedere al nivelului** *(cu substantivul* **punct** *articulat, căci intră în relaţie cu un alt substantiv în genitiv:* **al nivelului**). *Fără articularea lui* **punct**, *construcţia aceasta se foloseşte corect numai cînd este urmată de un adjectiv, de exemplu:* **din punct de vedere profesional.**

8

enigmele TEREI

AUREL LECCA

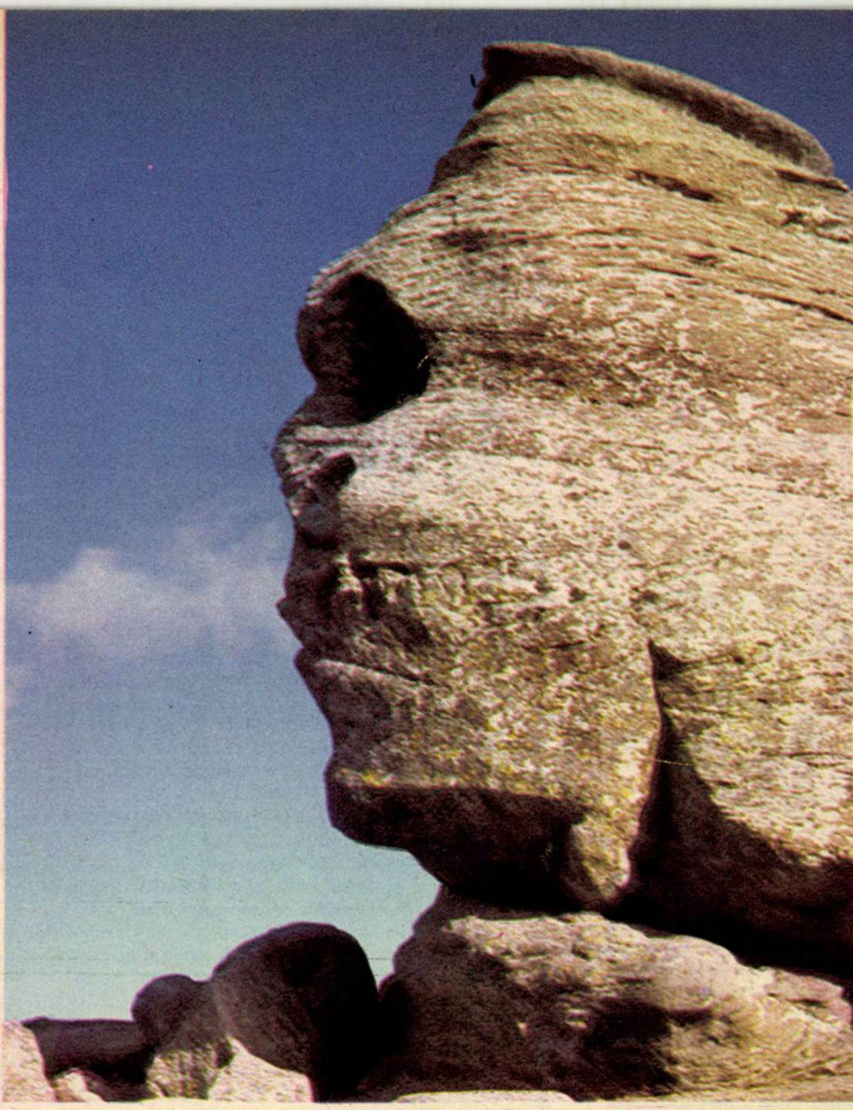

DANIEL RUZO, FOTOGRAFIIND SFINXUL MÎNDRA PODOABĂ A BUCEGILOR.

ENIGMATICUL SFINX AL BUCEGILOR

Urcînd pe platoul Bucegilor, pe potecile ce duc spre culmea fruntașă a masivului Vîrful Omul, nu departe de cele trei uriașe «ciuperci» de piatră — «Babele», către miazănoapte se înalță o stîncă dezgolită care configurează parcă un chip de om ce privește scrutător peste văile înecate în verdele bătrînelor păduri.

Echipajele multor expediții «Cutezătorii» l-au privit cu ochii încărcați de întrebări și mulți dintre voi îl vor vedea în viitoarele voastre explorări. Este «Sfinxul Bucegilor»

Fruntea acestuia e brăzdată de numeroase riduri. Orbitele arcuite, adînci. Linia nasului e curmată către mijloc de năruirea unei părți din stîncă, ori poate de dălțile nevăzute ale aprigelor vînturi. Gura e marcată cu fermitate. Din depărtare, privit în ceasurile dimineții sau spre amurg, pare că surîde. Un zîmbet abia schițat, dar care întărește senzația că privești într-adevăr un chip statuar, un chip de bărbat, cioplit de sculptori iscusiți.

Dimensiunile considerabile ale acestei stînci măcinate de timp (înaltă de aproximativ 20 metri), amplasarea ei izolată dau spor focului aprins al imaginației, îndemnînd la reflectare. Care să fie originea acestei ciudate stînci?

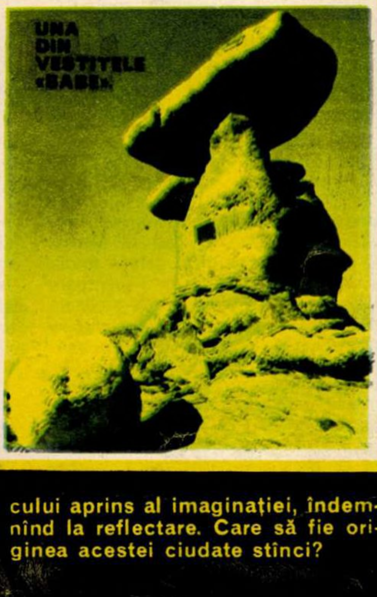

UNA DIN VESTITELE «BABE»

O FANTEZIE A NATURII?

Structura rocilor din care este alcătuită stînca ne poate conduce la o asemenea explicație. Straturile de calcar, gresia intermediară se supun, fără a depune o rezistentă prea mare, acțiunii forțelor distructive ale mediului.

Neîndoielnic, pentru a «dăltui» stînca pînă a-i da bizara formă de astăzi, forțele îngemănate ale apei și vîntului au avut nevoie de timp îndelungat. Milenii. Nenumărate milenii.

Forme fantastice în regnul mineral care au asemenea obîrșii găsim deopotrivă în munții Ciucas și în masivul vulcanic al Călimanilor.

Uneori, asemenea formații șlefuite cu migală de vînturile mileniilor iau înfățișări ce amintesc forme vegetale: trunchiuri de arbori gigantici sau uriașe ciuperci — asemenea «Babelor» noastre — sau ce par a configura făpturi desprinse din basmele copilăriei: guri larg deschise de balauri, urși sau cămile și cîte altele.

IPOTEZE ÎNDRĂZNEȚE

Un joc al naturii, așadar... Într-o măsură, unii cercetători spun da. Dar, adaogă ei, nu e cu neputință ca oamenii, în vremuri pierdute în cețurile unor milenii îndepărtate, să fi intervenit și ei într-un anume fel, pentru a desăvîrși opera naturii? Imaginația lor a fost impresionată de unele asemănări ce le relevau formele primare ale stîncilor cu chipuri de oameni ori cu siluete de animale. Ignorînd adevăratele forțe naturale ce au contribuit la această modelare, au socotit asemenea întrupări ca manifestări ale unor forțe invizibile.

Așa s-au petrecut lucrurile în urmă cu patru decenii în cuprinsul Cordilierilor andini unde arheologul peruvian Daniel Ruzo a descoperit numeroase stînci izolate ce configurează animale și, în unele cazuri, chipuri de oameni. Unele asemenea sculpturi se dezvăluiau privitorilor doar în lumina solstițiilor.

Cu mulți ani înainte ca Daniel Ruzo să fi fundamentat ipotezele sale asupra vechii civilizații care a făurit opere monumentale precum cele descoperite pe platoul Marcahuasi din Peru, un istoric român, Nicolae Densușianu, în lucrarea sa «Dacia preistorică» a sustinut ideea că Sfinxul Bucegilor ca și alte stînci ciclopice din aria Carpatilor meridionali au fost modelate de arhaice triburi pastorale ale pelasgilor care au trăit în aceste ținuturi cu mult înainte de a se forma și consolida statul dac.

«Bucegii — susține Nicolae Densușeanu — constituiau pentru pelasgi «muntele sacru» — unde ei își desfășurau ritualurile, în poieni tainice, străjuite de monumente cioplite în stînca vie». Figura titanică pe care o cunoaștem azi sub numele de «Sfinxul Bucegilor» ar reprezenta — potrivit ipotezei sale — imaginea divinității supreme pelasge care domina uriașul templu.

Referindu-se la ipotezele susținute de Densușianu, Nicolae Iorga l-a caracterizat «un visător de gînduri mari... de fantastice teorii îndrăznețe».

Să fie doar o simplă teorie fantastică?

Acum 4 ani, în vara anului 1968, Daniel Ruzo a venit în România. El a făcut cîteva ascensiuni în Carpați, cercetînd îndeosebi grupul «Babele», «Sfinxul Bucegilor» și stîncile din valea Cerbului, afirmînd că sînt temeiuri să se aprecieze că unele stînci au fost modelate de meșteri arhaici ce au folosit iscusit formele de eroziune manifestate în configurația unor stînci. Am discutat atunci cu savantul peruvian. El îmi spunea:

— «În urmă cu ani, pe platoul andin am stabilit că unele sculpturi nu se dezvăluie ochilor decît între ceasul amiezii și ora 13. Sînt convins că dacă s-ar face cercetări din multiple puncte de observație, în ore diferite ale zilei și poate și în diferite anotimpuri, ați face asemenea constatări în ceea ce privește «Sfinxul Carpatin».

Să aibă oare un temei această ipoteză? Mulți istorici și geologi o socot o teză fantastică. Dar oamenii de știință nu și-au spus ultimul cuvînt.

Monument al naturii ori înfăptuire a unor străvechi sculptori, reprezentanți ai unei culturi arhaice, Sfinxul Bucegilor rămîne, oricum una dintre cele mai prețioase podoabe ale Carpaților noștri.

Cine știe? În anii ce vin, vreunul dintre voi, tineri cutezători, ajuns geolog sau istoric, va contribui prin cercetările sale la dezlegarea enigmei.

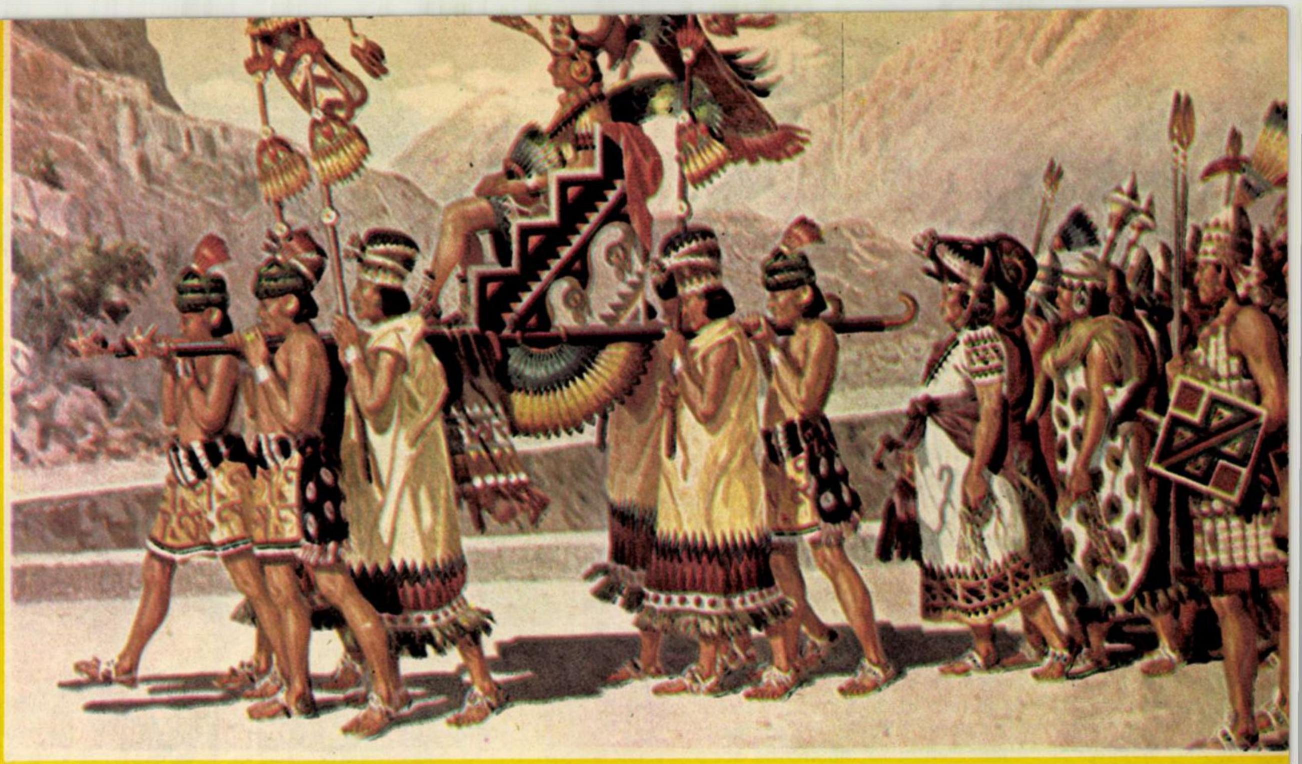

▲ MANCO CAPAC, URMAT DE ȘEFI DE TRIBURI ȘI DE MAMA OCLLA, SOȚIA SA, ÎN CĂUTAREA UNUI LOC PENTRU ÎNTEMEIEREA ORAȘULUI CUSCO. (PICTURĂ DIN MUZEUL DE ISTORIE DIN LIMA),

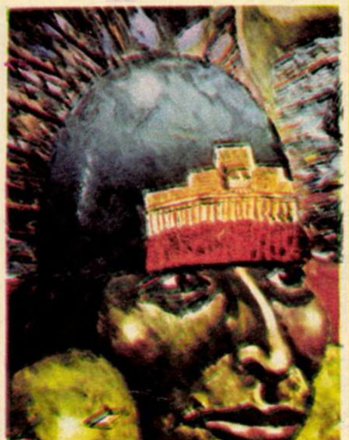

◀ MANCO CAPAC, FONDATORUL IMPERIULUI INCAȘILOR. SE BĂNUIEȘTE CĂ DIN ORDINUL LUI A FOST CONSTRUIT «PALATUL CU TREI FERESTRE».

CETATEA UITATĂ

«Există în munți, dincolo de hotarul norilor, un oraș zidit de uriași. Din pricini neștiute, giganții și-au părăsit cetatea de piatră și nu s-au mai întors, lăsînd porțile deschise și cănile pe masă... Timpul a măcinat pietrele orașului uitat dar în unele nopți se văd și azi scînteind lumini la ferestrele marelui templu — templul cu trei ferestre inegale...» Iată o legendă pe care tînărul arheolog american Hiran Bingham a auzit-o de nenumărate ori în cursul peregrinărilor sale prin valea fluviului Urubamba și în zonele înalte ale Anzilor peruvieni.

Legendă fermecătoare dar numai atît— spuneau mulți dintre colegii săi arheologi. Profesorul Hiran Bingham avea însă altă părere. El a inceput cercetări sistematice și, intr-o zi, întîmplarea i-a fost prielnică. Un metis îi mărturisește că știe drumul spre orașul pierdut în munți.

ORAȘUL FĂRĂ NUME

Urcînd pieptiș povîrnișurile abrupte ce păreau gata să se prăbușească în apele Urubambei, Bingham ajunge după cîteva ore pe un platou stîncos măturat de un vînt tăios, glaciar. Privirilor sale uimite i se oferă un spectacol extraordinar. Acoperite de vegetația sălbatică se întrevăd blocuri uriașe de stîncă cioplită care la o atentă cercetare alcătuiesc baza unor clădiri, cîndva, de dimensiuni considerabile. Turnuri și ziduri năruite, străzi înguste, pavate cu lespezi grele de piatră configurează un oraș fortificat, apărat pe o parte de o prăpastie adîncă, iar pe alta de ziduri alcătuite din blocuri gigantice. Doi munți înalți străjuie așezarea: la nord Huayna Picchu (Muntele tînăr, în graiul local) iar la sud Machu Picchu (Muntele cel bătrîn), înalt de mai bine de 3 400 metri, orașul Machu Picchu, împrumutînd numele străjerului său de piatră.

În anii următori, mai multe expediții aduc la lumină case de piatră cu un cat, despărțite de mici grădini. Deoarece orașul este construit în pantă, cuprinde mai multe nivele legate între ele prin numeroase scări, unele cu cîte 100 și chiar 150 de trepte tăiate în stîncă.

ARHITECȚII SÎNT OAMENII CULTURII CHAVIN?

Constructorii acestei așezări s-au dovedit pricepuți arhitecți și buni cunoscători ai mersului aștrilor și ai geometriei. Casele, edificiile de cult, mai ales, sînt orientate spre răsărit, iar zidurile sînt trasate cu destulă rigoare. Aparține oare această construcție civilizației incașe? Mulți dintre istorici tind să infirme o asemenea ipoteză. Ei socotesc că Machu Picchu a fost construit cu multă vreme mai înainte de oamenii «culturii Chavin» — cultură ce pare că s-a închegat cu cel puțin 28 de secole în urmă, în zona andină, la nord de Lima și la o distanță de cca 10 000 km de lacul Titicaca.

Această cultură înfloritoare este considerată de unii istorici ca «cea mai veche din Peru».

Dar pentru a se trage o concluzie certă nu există probe suficiente.

Oricum, constructorii cetății Machu Picchu au fost capabili, cu mijloace primitive — cricuri de lemn și securi de piatră — să ridice clădiri de dimensiuni impunătoare.

PALATUL CU TREI FERESTRE

Una dintre cele mai remarcabile zidiri ale orașului este Palatul Soarelui, clădit din imense blocuri de piatră, perfect îmbinate, fără a se fi folosit mortar, procedeu propriu de altfel tuturor construcțiilor din incinta acestui oraș misterios. Așa-numitul palat cu-trei-ferestre este o clădire care, prin masivitatea sa, prin uriașul acoperiș monolit, amintește de legendele străvechi ale incașilor.

Un turn cilindric străjuia. Ce rost avea? Poate era un sanctuar; această ipoteză este susținută de prezența a zece nișe existente la baza zidurilor. Zece nișe în care, poate, își aflau cîndva locul statuile lucrate în aur și argint ale zeităților acestor însingurate așezări pierdute în vegetația bogată a platoului.

Să fie oare Machu Picchu o fortăreață ascunsă și chibzuit întărită în care, în caz de pericol, s-ar fi putut refugia marile căpetenii și luptătorii unui oraș-reședință aflat mai spre vale? O ipoteză plauzibilă, cu atît mai mult cu cît știm că și în alte regiuni amerindiene au fost identificate asemenea fortărețe. Dar nici una din ele n-avea în jur atît de numeroase terase amenajate pentru culturi agricole, amănunt semnificativ ce sugerează o activitate statornică, permanentă și foarte intensă. Se mai aduce, de asemenea, o altă mărturie: orașul ascuns între munți cuprindea o populație relativ numeroasă, formată în mare parte din lucrători ai pămîntului și meșteșugari. Ce s-a intîmplat cu acești oameni? Au pierit sub dărîmăturile clădirilor prăbușite? Se pare că nu; săpăturile făcute nu demonstrează acest fapt. Orașul a fost părăsit în împrejurări încă neștiute.

Muntele vecin, Machu Picchu, este singurul martor al acestor ziduri pierdute în ceața timpului. Săpăturile arheologice ce se fac în regiune s-ar putea să ne rezerve surpriza unor descoperiri semnificative, care să ducă la limpezirea enigmaticei vieți a «cetății uitate».

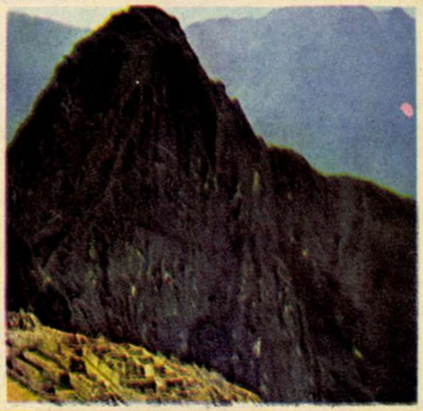

◀ ORAȘUL MACHU PICCHU DOMINAT DE MUNTELE CEL BĂTRÎN.

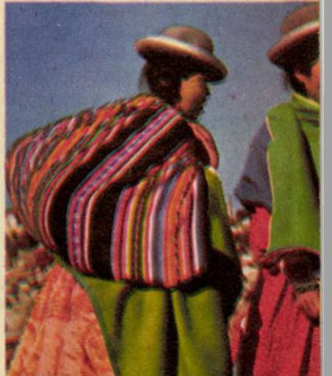

URMAȘII DE AZI AI INCAȘILOR, LA TÎRGUL DIN CUSCO. ▶

CLUB 2000

SĂ DESCIFRĂM ÎNȚELESUL A PATRU INIȚIALE: R.S.T.C.

> **Școlarii de astăzi vor fi creatorii valorilor materiale și spirituale din anul 2000**
>
> *HENRI COANDĂ*

Înainte de a fi încredințat tiparului acest articol a fost bătut la mașina de scris. Acest lucru mi-a adus aminte de faptul că primul brevet al **mașinii de scris** a fost depus în Anglia încă în anul 1714. Dar au trebuit să treacă nu mai puțin de 150 de ani pînă cînd cea dintîi mașină de scris să poată fi găsită în magazine. Se pare că oamenii erau atunci mai răbdători decît azi. Pentru că mașinii de scris i-am putea adăuga alte exemple: între descoperirea **principiului fotografierii** și **realizarea primelor fotografii** au trecut 112 ani — de la 1727 la 1839; din clipa în care **Nicholas Appert** a pus la punct un procedeu pentru păstrarea îndelungată a alimentelor în cutii pînă la apariția în comerț a **conservelor** s-a scurs un secol întreg; **telefonul** a avut nevoie de 56 de ani pentru a parcurge drumul de la **invenție** la **realizarea** pe cale industrială; între prima **transmisie radiofonică** și apariția aparatului de radio a fost necesar să treacă 15 ani. Distanțele, după cum

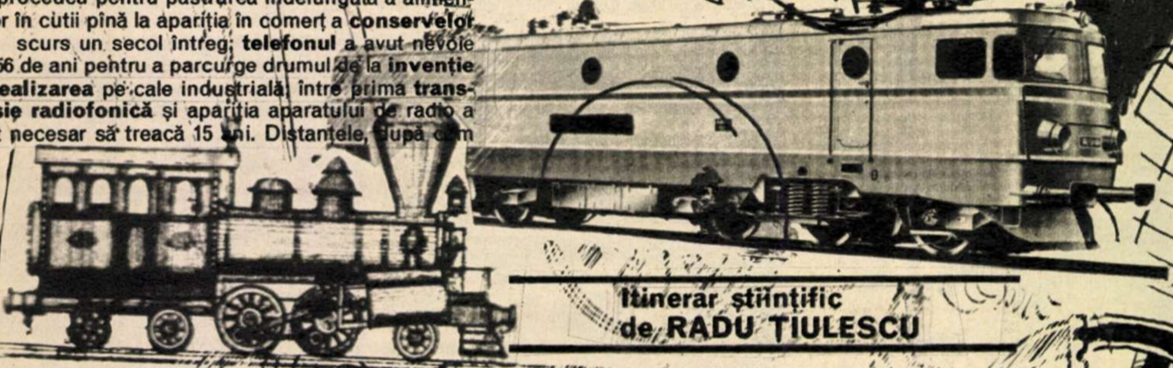

Itinerar științific
de RADU ȚIULESCU

vedem, încep să devină mai mici. Să fi început lumea să se grăbească? Se pare că da, pentru că de la descoperirea **posibilității de a transmite imagini** la distanță și pînă la **fabricarea televizoarelor** au trecut numai 12 ani; între tranzistorul «de principiu» și folosirea lui nemijlocită în tehnică distanța s-a redus la trei ani; în ce privește **circuitul integrat**, lui i-au fost de ajuns doi ani de la descoperire pînă la aplicarea în industrie...

E limpede că invențiile, descoperirile de tot felul, nu mai au timp să aștepte. Gîndiți-vă la mileniile care au trecut de la construirea primei corăbii pînă la drumul de 5 000 de km străbătut de Columb către «Lumea nouă» și socotiți singuri cîți ani i-au fost necesari omului pentru saltul de la avionul fraților Wright, la cel dintîi zbor spre Lună... Probabil că după ce veți face socoteala, primul gînd care vă va veni în minte va fi: «Dar e o adevărată **revoluție**»! Și cu aceasta am descoperit înțelesul primei inițiale din cele patru propuse în titlu. E vorba în adevăr de o revoluție. Dacă o să aveți curiozitatea să vă verificați cunoștințele, veți vedea că în enciclopedie cuvîntul (care vine de la latinescul **revolutio**) are mai multe înțelesuri, din care ne vom opri acum la cel de «a desfășura, a rostogoli». Desigur, eu forțez puțin înțelesul cuvintelor, dar oare nu rostogolirea necontenită înainte a tehnicii, nu desfășurarea din ce în ce mai largă a cunoștințelor științifice sînt cele care fac posibile, azi, descoperirile prevăzute încă de Jules Verne? «**Va veni o zi** — spunea acesta — **cînd creațiile științei le vor întrece pe cele ale imaginației**».

În limbajul zilelor noastre, cele două cuvinte — știință și tehnică — sînt atît de des pronunțate împreună încît alcătuiesc o singură expresie. Dar știm cu toții că lucrurile n-au stat întotdeauna așa. Multe veacuri oamenii au inventat și au perfecționat tehnica fără a dispune de cunoștințele științifice, teoretice corespunzătoare. Cînd meșterul anonim de pe meleagurile noastre inventa în plin ev mediu, **moara cu făcaie**, el nu avea cunoștințe de **hidrotehnică**. Cînd au apărut în lume primele lentile, bazele teoretice ale opticii nu erau încă elaborate. Inventarea prafului de pușcă a luat-o cu mult înaintea științei balistice. De regulă, diversele domenii ale științei apăreau și se dezvoltau în urma realizărilor tehnice, ca o consecință a acestora, ca o nevoie a oamenilor de a înțelege și a generaliza fenomenele. Dar iată că odată desprinsă din practică, știința a început la rîndul ei să contribuie la dezvoltarea tehnicii, la accelerarea realizărilor acesteia într-un mod în care tehnica singură n-ar fi putut-o face.

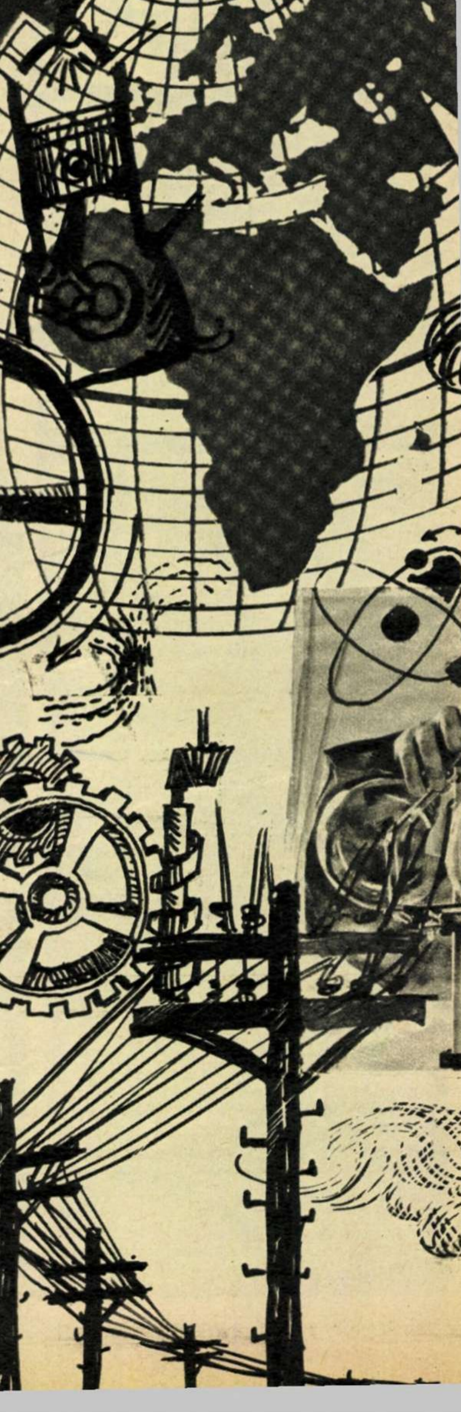

După revoluția industrială din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea (care a însemnat trecerea de la munca manuală, în ateliere, la producția industrială de fabrică), veacul nostru, al XX-lea a văzut accentuîndu-se tot mai mult **rolul științei în procesul realizării bunurilor materiale,** adică în tehnică. Să ne gîndim puțin la unele din marile invenții care au determinat și apoi au amplificat **REVOLUȚIA INDUSTRIALĂ**: **războiul mecanic de țesut** (1785), **mașina cu aburi** a lui Watt (1782), **procedeul de obținere a oțelului al** lui Bessemer (1856), **prima centrală electrică** (1881), **motorul Diesel** (1896)... Fără îndoială, toate acestea au avut o covîrșitoare importanță în dezvoltarea producției industriale, a obținerii de energie, a transporturilor, accelerînd progresul tehnic al omenirii. Iar acum să pomenim cîteva din realizările obținute de știința secolului nostru: **teoria relativității, mecanica cuantică, descoperirea nucleului atomic** și a **particulelor elementare, cibernetica**... Un fapt curios ne va atrage îndată atenția: realizate ca urmare a dezvoltării tehnicii, nici una din aceste descoperiri n-a avut de la început vreo aplicare nemijlocită în tehnică. Și totuși apariția lor — ca și a altora — avea să determine, și încă foarte repede, o etapă nouă în «desfășurarea și rostogolirea» progresului. E ceea ce a fost denumit Revoluția

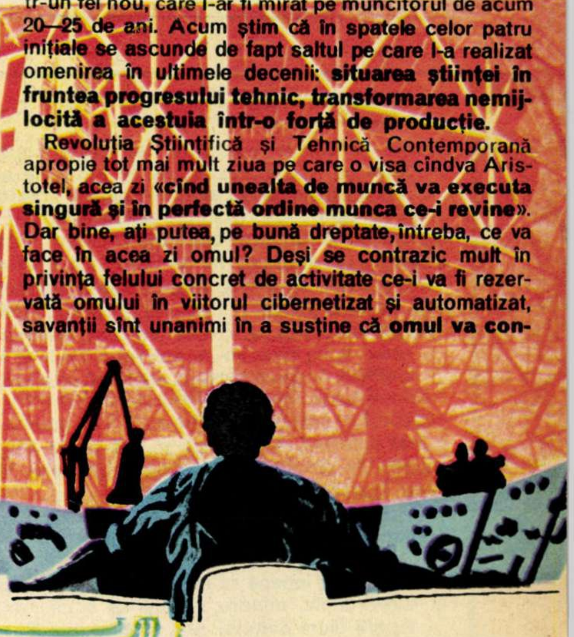

Ştiinţifică şi Tehnică Contemporană. Fără teoria relativităţii, zborurile cosmice n-ar fi fost posibile; descoperirea puterii atomului a pus la îndemîna omenirii surse de energie practic inepuizabile; cibernetica a dus la crearea sistemelor automate care se impun tot mai mult în cele mai diverse domenii ale tehnicii. Revoluţia Ştiinţifică şi Tehnică Contemporană deschide perspectiva amplificării pînă la proporţii nebănuite a forţelor de producţie, eliberînd tot mai mult omul de munca fizică istovitoare.

E de ajuns să vizitaţi una din modernele noastre întreprinderi industriale — indiferent dacă e vorba de, să zicem, marele Combinat siderurgic de la Galaţi, de Uzina de fibre sintetice de la Săvineşti sau de Combinatul chimic de la Turnu Măgurele. Maşinile şi agregatele — impresionante prin dimensiuni, putere şi în acelaşi timp prin fineţe — par să meargă «singure». În faţa panourilor de comandă, privind ca pe o hartă circuitele de producţie, atenţi la sclipirile roşii şi verzi ale beculeţelor avertizoare, citind rezultatele analizelor ultrarapide pe care le fac maşinile de calcul, urmărind imaginile de pe ecranele televizoarelor, oamenii seamănă prea puţin cu imaginea muncitorilor pe care i-au cunoscut părinţii noştri. **Munca** a devenit pentru ei **gîndire şi răspundere**. O simplă apăsare pe un buton, mişcarea uşoară a unei manete pun în mişcare maşini şi agregate complicate. Toate ascultă de omul care şi-a însuşit în mod conştient, sistematic, cunoştinţele necesare pentru a efectua munca într-un fel nou, care l-ar fi mirat pe muncitorul de acum 20—25 de ani. Acum ştim că în spatele celor patru iniţiale se ascunde de fapt saltul pe care l-a realizat omenirea în ultimele decenii: **situarea ştiinţei în fruntea progresului tehnic, transformarea nemijlocită a acesteia într-o forţă de producţie.**

Revoluţia Ştiinţifică şi Tehnică Contemporană apropie tot mai mult ziua pe care o visa cîndva Aristotel, acea zi «**cînd unealta de muncă va executa singură şi în perfectă ordine munca ce-i revine**». Dar bine, aţi putea, pe bună dreptate, întreba, ce va face în acea zi omul? Deşi se contrazic mult în privinţa felului concret de activitate ce-i va fi rezervată omului în viitorul cibernetizat şi automatizat, savanţii sînt unanimi în a susţine că **omul va continua să muncească**. Va fi, desigur, un alt fel de muncă decît cel de azi, ea va cere mai puţin consum de muşchi şi mai mult consum de inteligenţă. Va fi o inteligenţă susţinută de cunoştinţe profunde şi înalte în cele mai variate domenii. E, de aceea, nevoie să ne îmbogăţim de pe acum mina de «aur cenuşiu» pe care fiecare din noi o avem în cap, pentru a putea să fim mîine la înălţimea cerinţelor. Cît de mari vor fi aceste cerinţe ne putem da seama urmărind felul în care omenirea şi-a sporit cunoştinţele (ştiinţifice, tehnice şi de altă natură). În anul 1750, ele erau de aproximativ de două ori mai multe decît la începuturile erei noastre. Deci o dublare în şaptesprezece secole şi jumătate. Dar de aici încolo ritmul se accelerează. Asistăm la o nouă dublare — pînă în anul 1900, adică în numai 150 de ani. Următoarea dublare se face în numai 50 de ani — adică pînă în 1950. Încă o dublare are loc în numai 15 ani — adică între 1950 şi 1965! Bineînţeles că mîine vom avea majoritatea cunoştinţelor depuse în memoria maşinilor electronice. Aceasta va uşura sarcina noastră — dar o va şi îngreuna: cunoştinţele necesare funcţionării maşinilor electronice trebuie să le deţinem **noi înşine**! Revoluţia Ştiinţifică şi Tehnică Contemporană înseamnă acceleraţia în toate privinţele. Nu numai în afara noastră — ci şi în noi înşine. E oare cu putinţă o asemenea accelerare? E poate de ajuns să spunem că e necesară. Şi că, aşa cum spunea cîndva Marx, omenirea nu-şi pune decît sarcini pe care le poate rezolva.

„Temerarii”

JURNAL DE BORD AL ECHIPAJULUI DE LA ȘCOALA GENERALĂ DIN
PLOPȘOR,
Județul Gorj

23

15 august 1971.

Am plecat din nou spre Petroșani. Acum coborîm, dar gîndindu-ne la distanța care a mai rămas ne îngheață puterile.

Azi e duminică. La noi, în Plopșor cred că lumea e în mare fierbere. Aud parcă muzică, văd cum se învîrtește tiribomba. Însă aici, muzica e zgomotul pădurii și al izvoarelor, rotirea tiribombei sînt curbele aspre ale șoselei. Nici o vietate nu se vede în pustietatea aceasta. Parcă întreaga lume a murit. Doar noi, singurii supraviețuitori, înaintăm în tăcere. Picioarele ne sînt plumb și coborîm, coborîm. Întîlnim o stupină, apoi cîteva cabane forestiere, iar în rest nimic. Ne oprim pentru odihnă. Găsim tufișuri cu zmeură, ne răcorim cu apă rece. De s-ar sfîrși odată!...

Undeva, lîngă un luminiș, am făcut un popas pentru masă. Am desfăcut rucsacii udați de ploaia de-aseară. Înăuntru rufele de schimb sînt ude, registrul cu plantele noastre e ud. Vai, munca noastră de 10 zile, de 11 zile, a fost distrusă. Alegem ce se mai poate alege. Au mai rămas doar vreo treizeci de plante. Celelalte s-au rupt, s-au făcut terci. S-a dus speranța unui frumos ierbar al școlii.

Ce rău ne pare că nu am avut mai multă grijă. Ne așezăm la masă, dar cine mai are chef să mănînce? Salamul ni se pare de iască, pîinea la fel.

După masă pornim din nou la drum. Mai avem 7 km. Se văd colibe pe dealuri, valea începe să se lărgească, apar păduri de fag, bradul rămînînd în urmă falnic, mîndru, semeț ca și piscurile.

Apare Gura Jiețului. Mai avem puțin. Speranța ne dă forțe. Ajungem în sfîrșit și la Petroșani. Deasupra orașului, pe o înălțime, ne așezăm tabăra, scoatem totul la uscat. Am uitat și de foame și de tot. N-am mai 24 vrea decît să se oprească roata vremii în loc, să ne odihnim. Cîțiva au ațipit. Se aud sforăituri. Ne trezim pe la 6 după masă. Ne punem bluzele albe, cravatele și mergem să luăm masa.

Servim ciorbă, tocăniță cu mămăliguță și mai prindem puteri. Bem și cîte un Fru-Cola, apoi ieșim pe stradă la plimbare. Întîlnim oameni, oameni mulți: unii trec pe lîngă noi nepăsători, alții ne privesc cu curiozitate. Tineri și tinere se plimbă la braț. Sînt gălăgioși, prea gălăgioși. Uneori și îmbrăcămintea le este colorată prea țipător.

După ce am vizitat orașul Petroșani am suit la noi în deal. Aci mă simt mai sigură pe mine. Poate că m-am obișnuit cu liniștea, cu pustietatea. Jos, pe stradă, circulația dezordonată mă cam supăra, mă obosea.

Din vîrful dealului vedem mina Dîrja cu puțurile ei, cu acareturile din jur. Vedem și atelierele unde ni se spune că a fost turnată coloana lui Brâncuș.

Vedem siluetele clădirilor Institutului de mine, iar mai spre sud blocuri, multe blocuri noi. Aflăm că n-o să mai mergem la Rusu. În schimb, mîine, pe la orele 16, vom vizita orașul Lupeni și termocentrala de la Paroșeni.

Ca să fiu sinceră, de oboseală, curiozitatea nu ne mai dă ghes.

Încerc să-mi fac o imagine anticipată, adică să compar Lupenii cu Petroșanii. Dar adorm cu dorința de a merge acasă, nu la Lupeni.

16 AUGUST 1971

Am plecat din Petroșani cu autobuzul. E aglomerație mare. Unii urcă, alții coboară. Noi, înghesuiți în spate.

Am ajuns, în sfîrșit, și la Paroșeni, în colonia Sohodol.

25

Lăsăm bagajele la o familie cunoscută. La un frate al tovarășului comandant, care se oferă să ne însoțească. Pornim spre uzină. După ce ne aranjează intrarea, pătrundem pe poartă. Mă uimiseră, încă de departe, niște oale uriașe în care fierbea ceva, pentru că de deasupra lor ieșea abur. Erau turnurile de răcire. Ni se spune că în ele se răcește aburul care iese din turbine și se-ntoarce înapoi în cazan.

Începem vizita de la stația în care se descarcă cărbunele. Aci, la stație vin vagoanele, li se desfac niște uși laterale și cărbunele pică singur prin niște grătare, către subsolul stației, producînd un zgomot asemănător cu căderea zăpezii de pe acoperișul casei, primăvara. Două benzi aflate sub magazie îl iau de acolo, îl trec pe alte benzi care urcă spre acoperișul unei clădiri. Le urmărim urcînd mai multe scări. Cărbunele ajunge la niște site care îl cern. De acolo ajunge iar jos la niște instalații care-l pisează, numite concasoare. Ce zgomot era acolo! Mi-era frică să nu-mi sară ceva în cap, pentru că în jur totul trosnea așa de tare. Parcă eram la moară.

Am mers apoi în sala cazanelor. Dar nici urmă de cazane cum îmi închipuiam eu. N-am văzut decît ceva care era mare și avea forma de paralelipiped. Pe fețele laterale becuri roșii, verzi, manometre. Și în jur un vuiet, un zgomot și o căldură care nu pot spune prea multe.

De acolo am trecut în sala turbinelor. Semăna cu sala unei farmacii. Ni s-au arătat turbinele. Mi-au plăcut. Aveau siluete impunătoare, elegante. Fiecare turbină angajează un rotor care produce curent. A patra turbină avea puterea celorlalte trei la un loc. Probabil că era mai respectată pentru că avea sala ei separată. Și aici erau tablouri cu beculețe de toate culorile și aparate și iar aparate. Mi-ar plăcea și mie să lucrez aci, să stăpînesc 26 giganții aceștia de metal, să se rotească cum aș dori eu. Am coborît jos la pompe, tot așa de uriașe, la decantori și filtre ale căror rosturi le voi afla vreodată poate.

Am ieșit apoi afară, am mers la secția chimică, unde iarăși părea ca la farmacie. Muncitorii, în halate albe, analizau apa, făceau probe la cărbune, la păcură. Și aci mi-a plăcut. M-am și văzut în halat, cu eprubete în mînă...

După ce am terminat vizita, am revenit la gazdă, ne-am luat bagajele și ne-am îndreptat spre Lupeni. De astă dată, lăsăm bagajele la gară și mergem să aranjăm intrarea în mină. Am vizitat o galerie din care ieșeau trenuri mici, trase de niște locomotive electrice. Păreau niște rînduri de furnici uriașe care intrau și ieșeau din mușuroi.

Am văzut și monumentul eroilor căzuți, secerați de gloanțe în timpul grevei din 1929.

Apoi am plecat la gară.

Cu aceasta s-a încheiat expediția noastră pionierească de 12 zile.

Cîteva cuvinte de încheiere:

În numele membrilor colectivului de expediționari, țin să mulțumesc pe această cale tuturor celor ce s-au îngrijit ca noi să putem vedea o parte din frumusețile țării noastre, să putem admira localități, orașe, întreprinderi.

Lupeni, la 16 august 1971

ELISABETA POPESCU,
absolventă a clasei a VII-a
a Școlii generale din Plopșoru, Gorj

CUPA „Cutezătorii" 1972

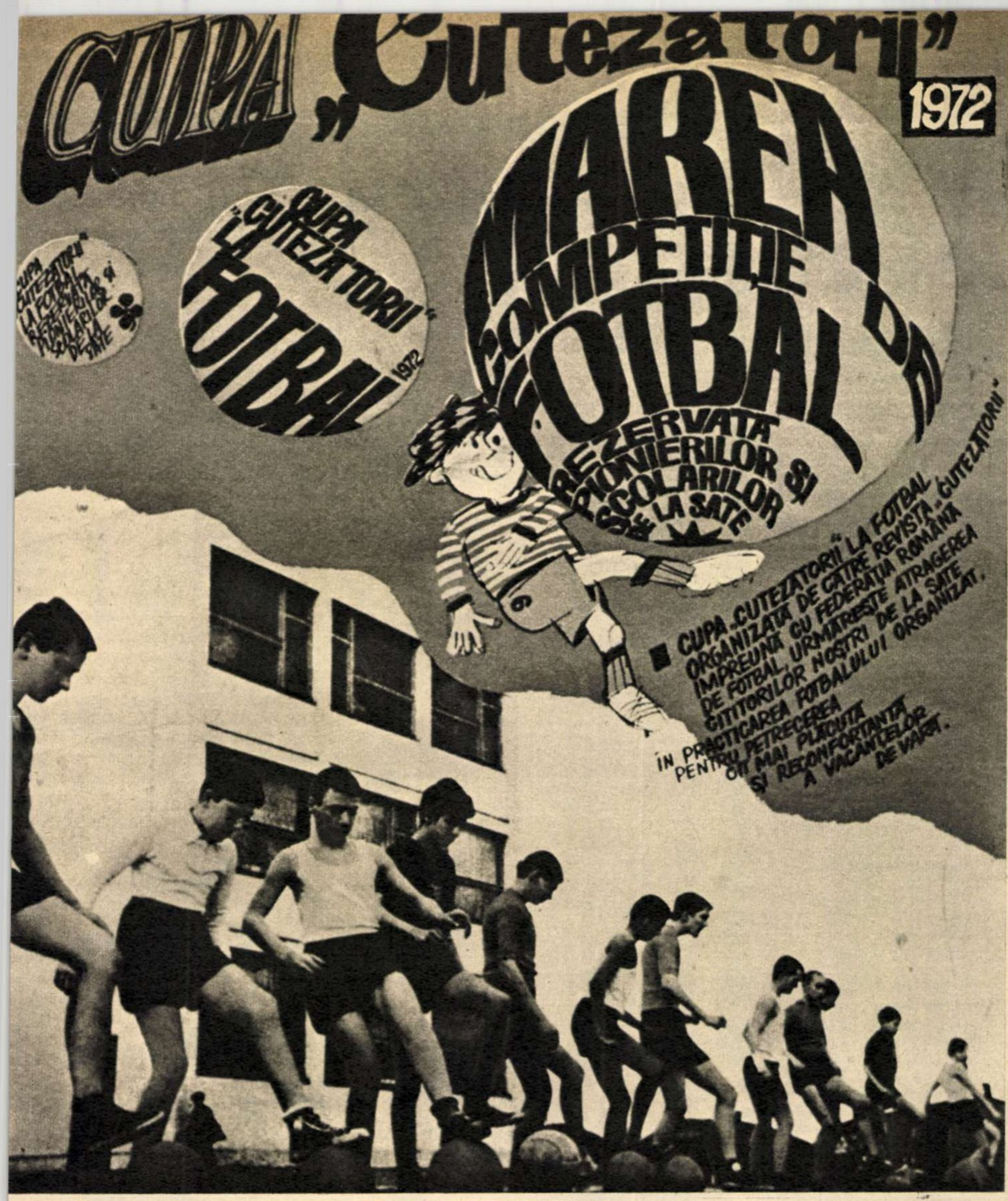
MAREA COMPETIȚIE DE FOTBAL
REZERVATĂ PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR DE LA SATE
„CUPA CUTEZĂTORII" LA FOTBAL 1972
CUPA „CUTEZĂTORII" LA FOTBAL ORGANIZATĂ DE CĂTRE REVISTA „CUTEZĂTORII" ÎMPREUNĂ CU FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE FOTBAL, URMĂREȘTE ATRAGEREA CITITORILOR NOȘTRI DE LA SATE ÎN PRACTICAREA FOTBALULUI ORGANIZAT, PENTRU PETRECEREA CÎT MAI PLĂCUTĂ ȘI RECONFORTANTĂ A VACANȚELOR DE VARĂ.
6

REGULAMENT

1. La această competiție inițiată de revista «Cutezătorii» pot participa toți pionierii și școlarii din sate, comune, născuți după 1 ianuarie 1958, constituiți în echipe formate din inițiativa și după preferințele lor.

2. Fiecare echipă va purta un nume, fiind constituită din cel mult 15 jucători (11 titulari și 4 rezerve) avînd un căpitan și un secund, aleși de către aceștia, precum și un antrenor.

3. Nu se admit transferările ulterioare de la o echipă la alta.

4. Competiția se va desfășura între 15 iunie—15 august a.c.

5. Fiecare echipă va juca în compania oricărei alte echipe, înscrisă sau nu în concurs, din comuna proprie sau din alte localități.

6. Jocul va fi condus de către un arbitru, care va semna descifrabil fișa de arbitraj.

7. Durata meciului: două reprize a cîte 30 de minute, cu o pauză între ele.

8. După fiecare meci se va întocmi o «foaie de arbitraj» pentru fiecare echipă în concurs. Este obligatorie vizarea acestora de către directorul școlii, primarul comunei sau președintele C.A.P. Se va aplica obligatoriu ștampila instituției semnatare. Nu vor fi luate în considerație fișele de arbitraj care nu vor îndeplini obligațiile de mai sus.

9. Rezultatul fiecărui meci va fi omologat de o comisie națională de arbitri. Fiecărei echipe i se acordă:

— TREI puncte pentru fiecare meci cîștigat;
— DOUĂ puncte pentru fiecare meci nul;
— UN punct pentru fiecare meci pierdut.

10. La faza finală (eliminatorie) participă echipele clasate pe primele patru locuri.

IMPORTANT

FIȘA DE ÎNSCRIERE se va trimite la redacția revistei noastre (cu mențiunea pe plic «Pentru fotbal»), imediat după disputarea primului meci, împreună cu prima foaie de arbitraj și va cuprinde:

1. Județul, comuna, satul, numele echipei;
2. Numele celor 15 jucători, data nașterii și locul în echipă.
3. Numele antrenorului echipei (descifrabil).
4. Viza și ștampila școlii sau a altui for local.
5. Fotografia echipei (pentru a se evita contestațiile în faza finală).

FOILE DE ARBITRAJ se vor trimite la redacție în maximum 48 de ore de la disputarea fiecărui meci și vor cuprinde:

1. Județul, comuna, satul, numele echipei.
2. Numele și adresa echipei partenere;
3. Scorul, autorii golurilor;
4. Data și locul unde s-a disputat meciul;
5. Semnătura arbitrului și a căpitanilor ambelor echipe;
6. Viza și ștampila școlii, a primăriei sau a C.A.P.

Așteptăm la redacție, spre publicare și alte vești de la voi (fotografii, reportaje, embleme etc.).

MENȚIONAȚI PE PLICURI: «PENTRU FOTBAL»

PREMII ȘI DISTINCȚII

A. «CUPA CUTEZĂTORII LA FOTBAL PENTRU COPIII DE LA SATE» se va acorda echipei campioane împreună cu «BALONUL DE AUR» (o minge de fotbal cu autografele jucătorilor reprezentativei noastre naționale). Fiecare jucător va primi diploma de onoare și cîte un aparat de radio cu tranzistori «Cora». La fel, și antrenorul.

B. «BALONUL DE ARGINT CUTEZĂTORII» — echipei care se va clasa pe locul doi. Jucătorii și antrenorul vor primi diploma de onoare și cîte un ceas de mînă.

C. FANIONUL DE ONOARE se va acorda echipelor clasate pe locurile 3 și 4. Jucătorii și antrenorii respectivi vor primi cîte un stilou.

D. DIPLOMA MERITUL FOTBALISTIC «CUTEZĂTORII» — fiecărei echipe fruntașe pe județul respectiv.

Toate echipele care și-au adjudecat minimum 20 puncte în actuala competiție vor primi cîte o diplomă.

VĂ DORIM TUTUROR SUCCES!

Echipa de fotbal «Speranța» din Valea Dragului — Ilfov, cîștigătoarea «Cupei Cutezătorii» ediția I, 1971.

● PAGINA BĂIEȚILOR ●

Pagină îngrijită de MARIA NEGREA

ENIGMA

O NOUĂ AVENTURĂ A CPT. DUMITRESCU

MINCIUNA

Pe un drum de țară, Radu observă o mașină ce staționa de aproape o jumătate de oră. Începuse să plouă și autoturismul nu se urnea din loc.

Cum de acolo se observa foarte bine un obiectiv industrial, Radu își zise: «Nu se poate. E ceva misterios. Dar ca să aflu trebuie să înfrunt ploaia»

— Nu vă supărați, se adresă el turistului care privea spre obiectivul industrial. Eram cu mai mulți copii, dar ploaia asta ne-a împrăștiat. N-ați văzut vreunul trecînd pe aici?

— Nu! Chiar acum am sosit.

— Mă duceți și pe mine pînă în sat? Poate îi prind din urmă...

— Regret, dragul meu. Știu că e o distanță mică, dar nu mă mai ascultă motorul. De aceea m-am oprit aici, minți el.

Ajuns în sat, Radu transmise urgent un mesaj căpitanului Dumitrescu:

— Alo! Alo! Aici B.x 72. Un cetățean se află în apropierea obiectivului industrial... Masina are numărul... Cetățeanul este îmbrăcat într-un costum negru, are fața ovală, nasul ascuțit, sprîncenele stufoase... După vorbă cred că nu e de prin părțile noastre.

În cîteva minute căpitanul Dumitrescu sosi la fața locului. Individul își motivase staționarea în acel punct, la fel cum procedase și în discuțiile cu Radu. Căpitanul îi dovedi pe loc netemeinicia afirmațiilor sale. Stupefiat, cetățeanul a exclamat:

— Inteligența este de partea dumneavoastră. Însă nu aveți corpuri delicte, fiindcă n-am apucat încă să folosesc aparatul de fotografiat. Îl pregătisem, dar a început ploaia...

— După developarea filmului mă voi putea pronunța...

Puteți răspunde cum i-a dovedit căpitanul Dumitrescu cetățeanului că nu spusese adevărul?
Răspunsul, în numărul viitor.

VALERIU IVAN

Reguli de comportare

CUM VORBIȚI LA TELEFON

- *Chemați numai la ore în care sînteți convinși că nu deranjați. (Intervalul optim ar fi 10—12, 16—21).*
- *După ce vi s-a răspuns, spuneți cine sînteți și cu cine doriți să vorbiți. Este nepoliticos să întrebați cine v-a răspuns.*
- *Dacă nu răspunde persoana căutată, rugați politicos să fie chemată la telefon, cerîndu-vă scuze pentru faptul că deranjați și neuitînd să mulțumiți.*
- *Răspunsurile «eram la masă», «îmi făceam lecțiile» etc. obligă să-ți ceri scuze și să rogi să ți se indice timpul în care poți reveni.*
- *Pe de altă parte, acest gen de răspunsuri nu sînt recomandate. E adevărat, telefonul te-a deranjat de la masă, dar comunicînd acest lucru interlocutorului, el se va simți foarte stingherit.*
- *Nu uitați! Telefonul este o modalitate de a rezolva rapid comunicări strict necesare. Telefonul nu are menirea de a înlocui conversația. La telefon se vorbește scurt!*

Primul ajutor

LEȘINUL

Cînd, în urma unei lovituri puternice, a unei emoții mari, a unei hemoragii abundente sau din alte cauze care dezechilibrează brusc anumite funcții ale organismului, cineva își pierde cunoștința, adică leșină, se întîmplă uneori ca persoanele din jur să-și piardă într-atît cumpătul încît, în loc să vină în ajutorul bolnavului, mai mult îi fac rău. De aceea e bine să se știe precis ce e de făcut în astfel de situații.

Ajutorul acordat trebuie să fie rapid, corect și continuu, pînă ce bolnavul își revine complet. În jurul acestuia nu e bine să se îngrămădească multe persoane, spre a nu-i răpi din aerul de care are multă nevoie în acele momente. Cel leșinat va fi culcat imediat cu fața în sus, în așa fel încît capul să fie ceva mai jos decît corpul sau în linie dreaptă, pentru a favoriza intensificarea circulației sîngelui spre creier. I se vor descheia hainele și se va da drumul la orice legături care ar putea împiedica circulația sîngelui. Fața și pieptul vor fi stropite cu apă rece și frecate cu o pînză udă. Dacă avem la îndemînă oțet, i se va da bolnavului pe la nas. În timpul leșinului, bolnavul nu va fi forțat să înghită lichid, căci acestea ar putea pătrunde pe căile respiratorii provocînd alte accidente grave.

După restabilire, spre a preveni noi stări de leșin, ridicarea bolnavului se va face încet. În ziua respectivă se vor evita eforturile de orice natură și se va prefera poziția șezînd sau culcat. E de la sine înțeles că, în orice caz, medicul trebuie chemat cît mai grabnic pentru a da îngrijirile cuvenite.

MICROTELEFERIC

Iată un teleferic pe care vi-l puteți amenaja singuri și pe care vă puteți încerca curajul mergînd pe el fără ajutor sau cu ajutorul unei crengi (fig. b). Cel mai simplu teleferic de amenajat este acela prin răsucire (fig. a). Pentru întinderea frînghiei vă folosiți de un țăruș pe care-l răsuciți pînă ce sfoara este foarte bine întinsă, apoi îl proptiți de o capră, pentru a nu se dezrăsuci sfoara.

Pe un teren puțin înclinat vă puteți amenaja un teleferic mai lung (fig. A), iar pentru a ne amuza mai mult putem să-l facem peste o apă mică (fig. B).

ATENȚIUNE: Este recomandabil ca la construcția telefericului vostru să ia parte tovarășul comandant instructor, un tovarăș profesor sau unul din părinții voștri.

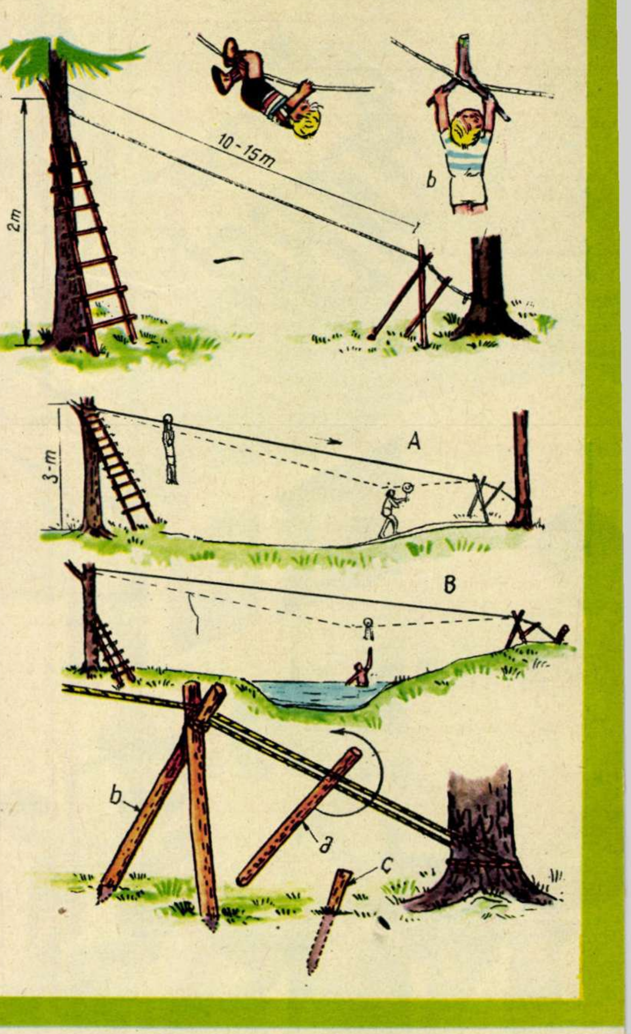

MODA

Pentru timpul verii aceste modele (confecționate din material de prosop la metraj) sînt deosebit de practice, ușor de spălat. În realizarea unui comple frumos este necesar să se țină seama de armonizarea culorilor.

TABLETA LUI EMIL

INVADATORII în... Giulești

Celor care nu știu, treuie să le spun că Giulești ste un cartier din cele ai frumoase ale Bucueștiului, alcătuit din locuri noi.

Aci au apărut însă niște invadatori».

Semnalmentele? Ca și film: nimic deosebit. lici măcar degetul mic u e sucit.

Cum am aflat că sînt invadatori»? Simplu! I-am strecurat printre ei.

— Cum te cheamă, prieene? mă adresez unuia.

— Țiiiu, țiiiu, flici, pleosc Fluiera din ceva, nu știu lin ce, care scotea un suet între navă cosmică și isică opărită. În schimb, luieratul răsuna în tot carierul și făcea să apară caete scandalizate la feresre).

— Cum te cheamă, prieene? (altuia).

— Trr, trrr, poc, poc, poc! Ăsta lovea două bile leate cu un fel de elastic. Aceleași capete scandalizate la ferestre). Pe un al treilea l-am văzut trîntind de pămînt cu nădejde un lighean spart luat dintr-o adă de «gunoi». Hurduca cu el de scula și morții.

«Invadatorii» din Giulești sînt și... melomani. Îi apucă seara, în jurul orei 23. Unul chinuie o biată chitară nevinovată iar ceilalți rag, fiecare în legea lui. Așa or fi cîntecele pe «planeta» lor! După cura de muzică, fenomen care probabil îi regenerează, încearcă să spargă felinarele din parc... Și uneori reușesc!

Ce invadează de fapt «invadatorii» din Giulești este lesne de priceput: liniștea cetățenilor, care, după opt ore de muncă, vor să se odihnească fără fluierături, pocnituri, ligheane hurducate și concerte zbierate in miez de noapte. Plus pagubele: flori călcate în picioare, pomișori rupți, stîlpi de beton ciobiți cu pietre etc...

Ce e de făcut? Vreun David Vincent, slabă nădejde să apară. Mai degrabă ne-am adresa unităților, detașamentelor, grupelor, pionierilor în general și i-am solicita să-i pună la punct pe El. Nu de alta, dar în timp ce voi o să spuneți «ura, vacanța mare!» bietul cetățean o să spună: «aoleu, vacanța mare!».

Apropo! Pe la voi se găsesc «invadatori» asemenea celor din Giulești? Scrieți-ne despre ei (cu nume și date). Măcar să facem un serial «Invadatorii» mai «tare» decît cel de la televizor!

emil

Pentru vacanța mare

PIX și BLITZ COLABOREAZĂ

Vacanța ascunde în ea cele mai neașteptate evenimente! De aceea, ne-am gîndit să nu scăpăm nici unul dintre ele. Pentru aceasta ne-am înarmat cu multe carnețele de reporter — fiindcă vom avea mult de scris — cu aparatul de fotografiat și cu un număr important de rolfilme, de 20° DIN, fiindcă în vacanță mai toate acțiunile se vor desfășura în aer liber. Avem și cîteva de 27° DIN pentru o vreme mai închisă. De pe acum am aflat că proiectele de vacanță sînt foarte bogate. Vizite în fabrici și uzine și în cooperative agricole de producție, acțiuni pe șantierele de muncă patriotică, excursii. Putem lua interviuri, vom realiza anchete și reportaje ample.

Dragi prieteni, noi mai avem o pasiune: întrecerile sportive și cultural artistice. Așa că, nici de la acestea nu vom lipsi. Aici, ne-am pus în gînd să folosim mai mult aparatul de fotografiat. De ce? Fiindcă este cea mai bună formă de prezentare. O cursă palpitantă de carturi sau saltul unui portar de fotbal care apără un gol decisiv... sînt subiecte de «aur» pentru foto reporteri.

Cît despre tabere, excursii pe biciclete sau drumeții avem de pe acum o mulțime de invitații. Dar cea mai tentantă este tabăra organizată în corturi, la marginea pădurii sau pe malul rîului ce trece prin apropierea satului. Aici, ajunge să te sui într-o salcie pletoasă, să-ți fixezi aparatul fotografic și... țac! O imagine pe care o veți trimite redacției pe numele meu, bineînțeles alături de un reportaj pentru prietenul vostru Pix.

Încă ceva foarte important. Toate relatările, atît cele scrise cît și cele în imagini, trebuie să fie foarte interesante. De aceea vă rugăm și pe voi să ne ajutați. Oriunde vă veți afla în vacanță, nu ne uitați. Deci, cine are pasiune pentru gazetărie și fotografie și dorește să ne scrie, să pună pe plic lîngă adresa redacției mențiunea «Pentru Pix și Blitz» și scrisorile vor ajunge sigur la noi!

Pix Prof. Blitz

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

care-i răspunsul exact?

LA BALTĂ

— Cu ce preț vinzi peștele?

— Cu cît vînd corpul, cu atît vînd și capul cu coada la un loc.

— Dar cît costă capul și coada?

— Capul costă 2 lei, iar coada, cît capul și încă o jumătate de corp. Ei, acum știți cu cît vînd peștele?

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

UNDE S-AU ASCUNS?

La acest joc participă două echipe, formate din 6—8 jucători fiecare. La semnalul arbitrului, prima echipă se împrăștie și se ascunde în împrejurimi. După trei minute, cealaltă echipă pornește în căutarea ei. Cei găsiți sînt aduși în fața arbitrului. După ce ultimul jucător a fost găsit, arbitrul marchează timpul care a fost necesar pentru căutare. Apoi echipele inversează rolurile. Echipa care i-a găsit pe toți jucătorii echipei adverse în cel mai scurt timp iese învingătoare.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

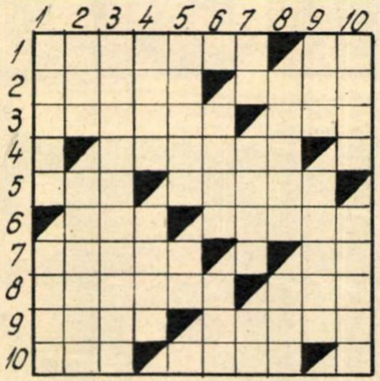

***

ORIZONTAL: 1) Autorul nuvelei «Pădureanca» — În taiga! 2) Părintele corului «Codrului cerui o creangă» — Abanos; 3) Varietate de arbori care intră în componența pădurii — Posedă; 4) Soarele Moldovei care-a repurtat o strălucită victorie în Codrii Cosminului; 5) Acest — «Transilvania» care înseamnă de fapt «Țara de dincolo de păduri»; 6) Esență care face faima unor păduri din nordul Dobrogei, foarte apreciată de apicultori — Merge cu tam...; 7) Arbust spinos, cu fructe roșii — Servește! 8) Crescuți ca brazii! — Agricultură (presc. uz.); 9) Documente — Component al pădurii; 10) Stradă din Paris — A compus cîntecul «Ștefan Vodă și codrul».

VERTICAL: 1) Însemn al R.S. România în care bradul simbolizează bogăția pădurilor patriei — O mie; 2) Cu părul cărunt — Autorul cărții «Pădurea nebună»; 3) Păduri compuse din esențe diferite; 4) Se mai domolește în fața perdelelor de păduri — Zîne rele; 5) Descurcăreț — în vîrful stejarului! 6) Arbust cu fructe gustoase — ...colea; 7) În poieniță! — Arbore specific pădurilor de luncă — Ocrotitorul pădurii; 8) Poetă română, creatoarea poeziei «În pădure» — La izvor; 9) Cel al pădurilor de brad este curat și ozonat — Pădurea rusească și canadiană din părțile nordice; 10) Trădează vîrsta copacului din pădure (sing.) — A însemna drumurile și potecile pădurii pentru a veni în ajutorul turistului.

DUMITRU IACOBESCU

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

DE SEZON... (Triverb: 5, 7, 5.)

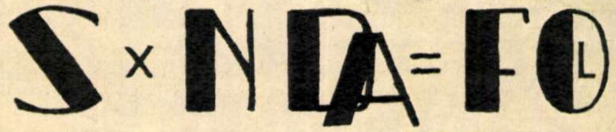

CARTE DE VIZITĂ

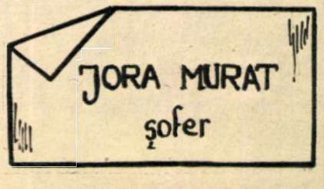

Prin anagramare veți găsi profesiunea reală a tovarășului Jora și locul unde acesta o exercită.

DORESC SĂ CORESPONDEZE

Ana Herea, clasa a VIII-a, comuna Ion Roată, județul Ilfov; **Silvia Cucu,** Baia Mare, str. Ion Slavici nr. 1, ap. 47; **Alexandrina Ilie,** satul Izvoare, comuna Cozieni, județul Buzău; **Justin Bajin,** satul Zervești, comuna Turnu Ruieni, județul Caraș-Severin; **Olguța Mocanu,** str. Sucidava nr. 189, Roman, județul Neamț; **Ioana Negoiță,** comuna C.A. Rosetti, județul Buzău.

PASIONAȚI ai FOTBALULUI

Dumitru Gogă, clasa a VII-a, **Dumitru Cocean,** clasa a V-a, Școala generală Uda de Jos, județul Argeș; **Ion Feier,** clasa a VIII-a, Reghin, str. Republicii nr. 15, bloc 1, et. III, ap. 58, județul Mureș; **Petrică Vineș,** clasa a VI-a și **Andrieș Ghenea,** clasa a VII-a, satul Rahmanu, comuna Casimcea, județul Tulcea; **Adelina Moritz** (12 ani), comuna Nădrag, județul Timiș; **Cornel Rusu,** Brusturi nr. 77, comuna Greaca, județul Sălaj.

Cutezătorii 21

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII Nr. 1
OFICIUL POȘTAL 33 — BUCUREȘTI
Căsuța poștală 4132
Telefon 17 60 10 int. 1454
REDACTOR ȘEF
MIHAI NEGULESCU
REDACTOR ȘEF ADJUNCT
OVIDIU ZOTTA
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE
IOAN DONCA

REDACTOR ARTISTIC
VINTILA MIHĂESCU
SECRETAR DE REDACȚIE
ROZALIA BARANY

ADMINISTRAȚIA: EDITURA SCÎNTEIA

TIPARUL: C.P.C.S.
ABONAMENTELE, PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ

CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA». SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64 – 66, P.O.B. – BOX 2001»

MISTERUL ROBOŢILOR

SCENARIU ŞI DESENE: Radu Marian

9.

REZUMAT: Isteţimea îl scapă pe Zlop de Caracatiţa-robot. Inimosul căţel vrea să pătrundă în reşedinţa Robotului Negru. Acolo se află sursa undelor magnetice ce opresc intrarea în oraş. În acest timp Tiristor îl sfătuieşte pe Liţă să fie mai prudent cu roboţii — care sînt foarte vicleni. Dar Liţă, în loc să-l asculte, se năpusteşte asupra lui cu un retevei...

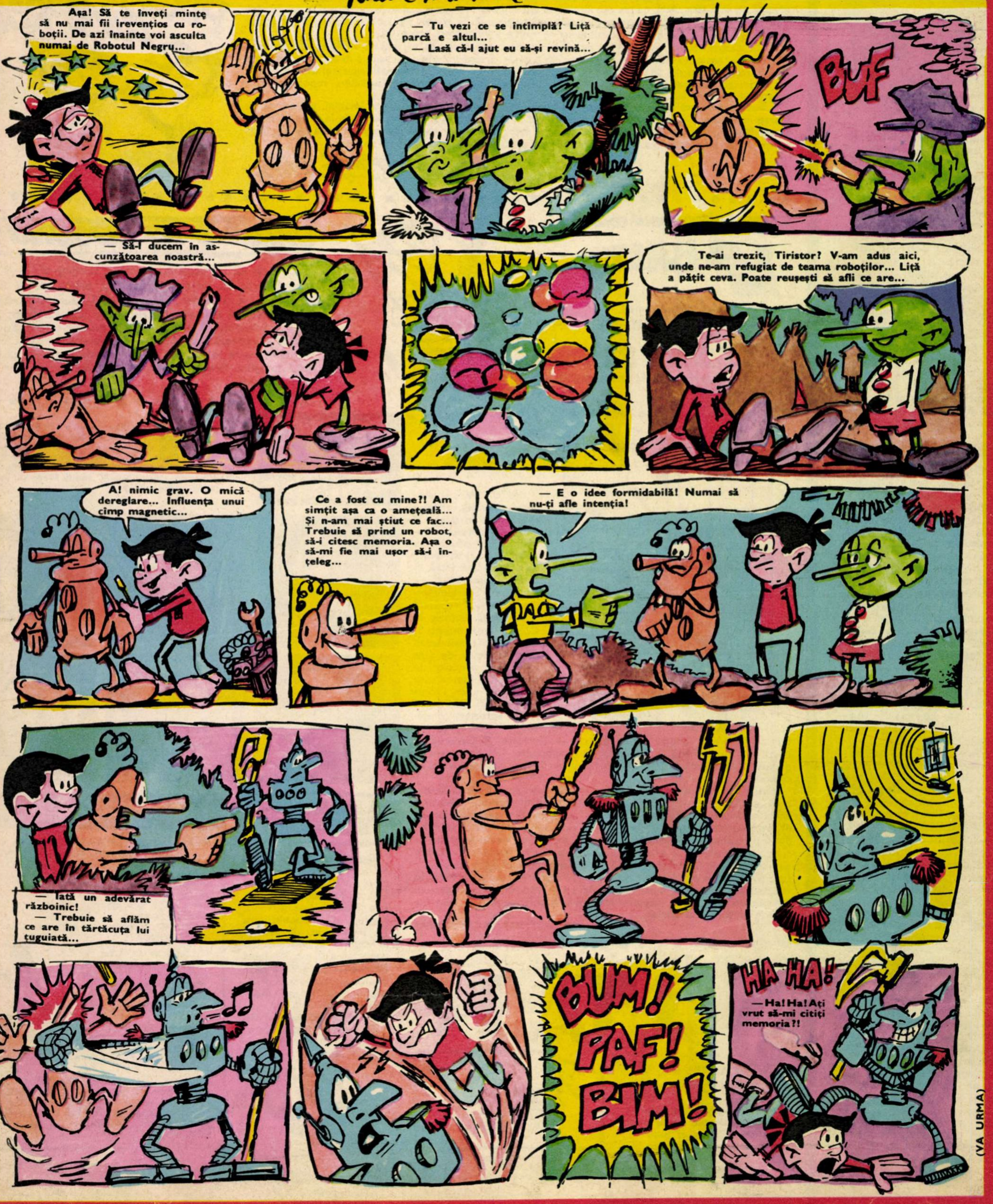
Aşa! Să te înveţi minte să nu mai fii irevenţios cu roboţii. De azi înainte voi asculta numai de Robotul Negru...
— Tu vezi ce se întîmplă? Liţă parcă e altul...
— Lasă că-l ajut eu să-şi revină...
BUF
— Să-l ducem în ascunzătoarea noastră...
Te-ai trezit, Tiristor? V-am adus aici, unde ne-am refugiat de teama roboţilor... Liţă a păţit ceva. Poate reuşeşti să afli ce are...
A! nimic grav. O mică dereglare... Influenţa unui cîmp magnetic...
Ce a fost cu mine?! Am simţit aşa ca o ameţeală... Şi n-am mai ştiut ce fac... Trebuie să prind un robot, să-i citesc memoria. Aşa o să-mi fie mai uşor să-i înţeleg...
— E o idee formidabilă! Numai să nu-ţi afle intenţia!
— Iată un adevărat războinic!
— Trebuie să aflăm ce are în tărtăcuţa lui ţuguiată...
BUM! PAF! BIM!
HA HA!
— Ha! Ha! Aţi vrut să-mi citiţi memoria?!

(VA URMA)

108

22

Cutezătorii

JOI, 1 iunie 1972,
anul VI (245),
16 PAGINI, 1 LEU.

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

COBORÎND Calea Victoriei SPRE DÎMBOVIȚA, AFLĂM UN EDIFICIU MONUMENTAL

ESTE FOSTA *Poşta Centrală* A CĂREI CONSTRUCȚIE, RIDICATĂ DUPĂ PLANURILE ARHITECTULUI AL. SĂVULESCU, A FOST ÎNCHEIATĂ ÎN 1899.

CLĂDIREA ADĂPOSTEȘTE ASTĂZI ÎN CADRUL MUZEULUI DE ISTORIE al *Republicii Socialiste România*, UN PATRIMONIU DE O IMENSĂ VALOARE, MĂRTURIE VIBRANTĂ A ISTORIEI PATRIEI NOASTRE ►

„FLUTURELE," DESEN DE CRISTINA ȘUȘALĂ, CL. I A ȘCOALA GENERALĂ NR. 160, BUCUREȘTI.

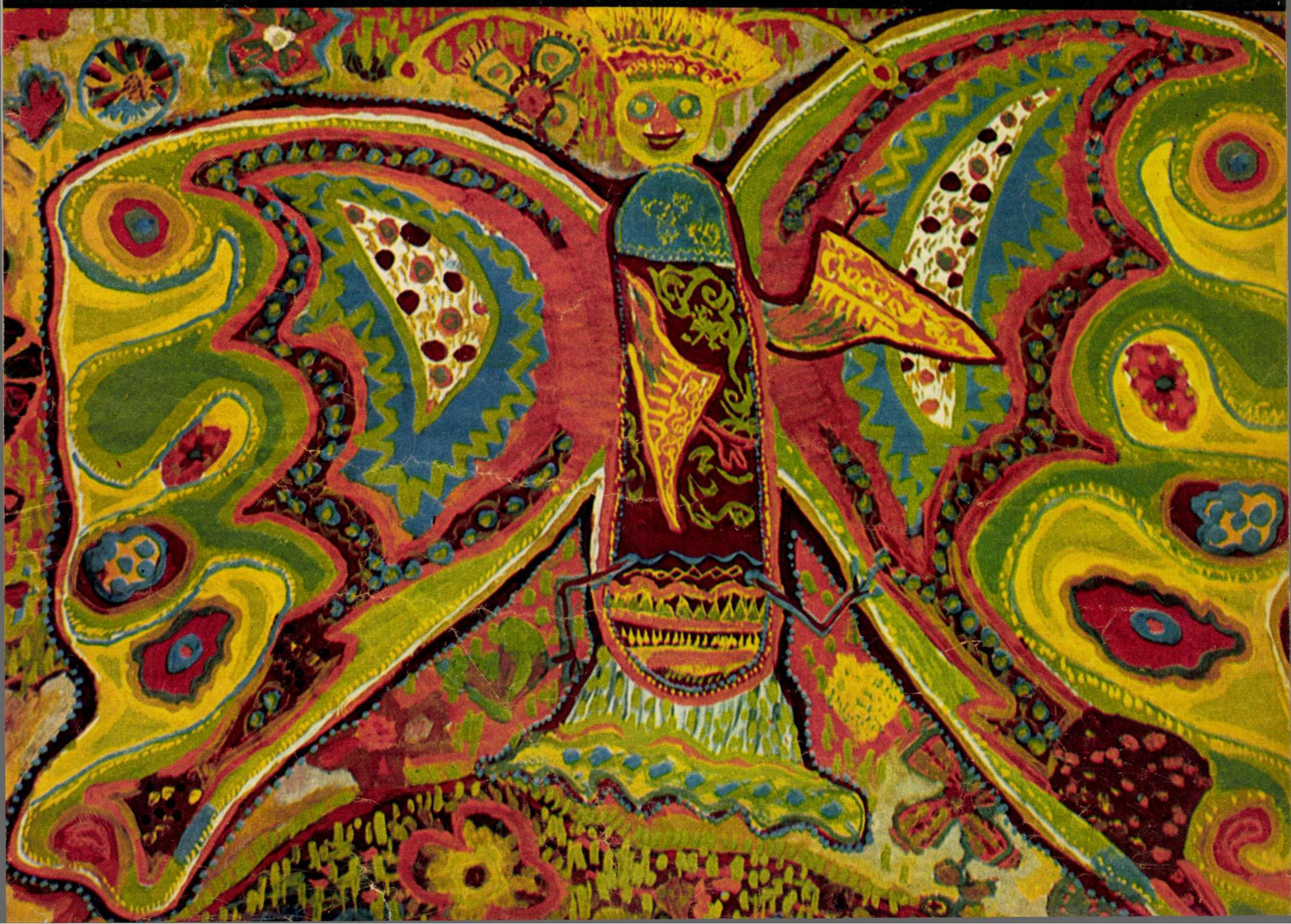

actualități Cutezătorii

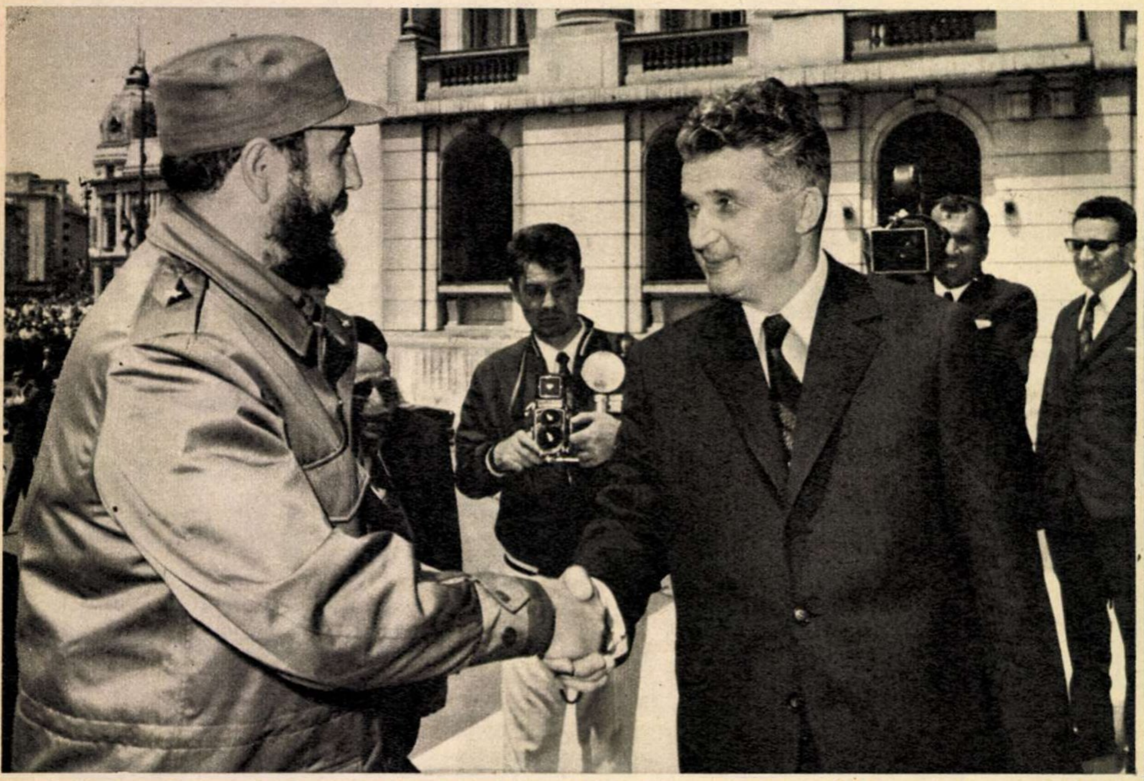

La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, vineri, 26 mai a sosit în țara noastră tovarășul Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba, într-o vizită oficială de prietenie. Conducătorul partidului și guvernului cubanez a fost însoțit de alte persoane oficiale din Cuba.

La sosire, oaspeții au fost întîmpinați de tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer și alți conducători de partid și de stat. Populația Bucureștiului a făcut înaltului oaspete o primire prietenească, plină de căldură.

În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a primit la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român pe tovarășul Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a conferit tovarășului Fidel Castro Ruz ordinul «Steaua Republicii Socialiste România» clasa I, pentru merite deosebite în lupta revoluționară pentru eliberarea națională și socială a poporului cubanez, pentru apărarea suveranității și independenței naționale a patriei socialiste împotriva imperialismului, pentru contribuția deosebită adusă la dezvoltarea multilaterală a relațiilor de colaborare, prietenie și solidaritate internaționalistă dintre Partidul Comunist din Cuba și Partidul Comunist Român, dintre Republica Cuba și Republica Socialistă România, dintre poporul cubanez și poporul român.

În timpul convorbirilor oficiale care au avut loc, cele două părți s-au informat reciproc asupra realizărilor Republicii Socialiste România și Republicii Cuba în construcția socialismului în cele două țări, precum și asupra preocupărilor Partidului Comunist Român și Partidului Comunist din Cuba pentru progresul continuu al societății socialiste. S-a exprimat convingerea comună că relațiile de prietenie frățească româno-cubaneze, de colaborare în multiple planuri, se vor dezvolta și întări în interesul celor două țări și popoare, al cauzei socialismului și păcii în lume.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie, de deplină înțelegere, stimă și respect reciproc.

Conferința națională a scriitorilor

Între 22—24 mai s-au desfășurat în Capitală lucrările Conferinței naționale a scriitorilor. Au fost invitați numeroși reprezentanți ai instituțiilor centrale și organizațiilor de masă, membri ai celorlalte uniuni de creație, alți oameni de artă și cultură.

În deschiderea Conferinței a fost prezentat Raportul de activitate al Consiliului Uniunii Scriitorilor pe perioada noiembrie 1968 — mai 1972. În dezbaterile care au urmat, au fost discutate cu înaltă răspundere problemele creației literare, s-au analizat căile transpunerii în operele literare a vieții și muncii eroice pe care o depune clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor român.

Un moment deosebit al lucrărilor Conferinței l-a constituit sosirea în mijlocul scriitorilor a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a altor conducători de partid și de stat. În numele scriitorilor din patria noastră, acad. Zaharia Stancu a adresat secretarului general al partidului, celorlalți conducători de partid și de stat, calde cuvinte de bun sosit, exprimînd bucuria mînuitorilor condeiului de a-l avea din nou în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului, pe cel mai iubit fiu al poporului nostru.

Întîmpinat cu vii aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, care a rostit o importantă cuvîntare. În repetate rînduri, cuvîntarea a fost subliniată de însuflețite aplauze și urale, simbol al adeziunii totale a scriitorilor la ideile expuse de secretarul general, la politica partidului nostru.

În încheierea Conferinței, președintele Uniunii scriitorilor a exprimat cele mai profunde mulțumiri secretarului general al partidului pentru înalta prețuire acordată activității scriitorilor, pentru îndemnul însuflețitor adresat acestora. În numele scriitorilor din România, vorbitorul a dat glas hotărîrii acestora de a realiza opere de mare valoare și de înaltă ținută artistică.

•

În prima sa ședință plenară, noul consiliu al Uniunii Scriitorilor a ales Biroul Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România.

Președinte de onoare al Uniunii scriitorilor a fost ales acad. Victor Eftimiu; președinte activ — acad. Zaharia Stancu; vicepreședinți: Laurențiu Fulga, George Macovescu, Marin Preda, Sütö Andras, Virgil Teodorescu; secretar general — Constantin Chiriță; secretari: Ion Hobana, Szasz János.

Microinterviul nostru cu NICOLAE COMANICI, Erou al Muncii Socialiste, despre: FRUMUSEȚEA PROFESIUNII

— De 48 de ani lucrați în aceeași meserie. Ce «elemente de tinerețe», care să-i atragă pe cei aflați la început de drum, are meseria dumneavoastră?

— Ca orice meserie, poate ceva mai mult decît oricare alta, lăcătușăria cere nu doar dăruirea pasionată, dar și o anume aplecare către creație, către descoperirea unor gînduri și priceperi tainice care să sporească frumusețea lucrului bine făcut. Tocmai din această pasiune pentru profesiunea mea, am învățat și alte meserii: sudura și fierăria, surori ale lăcătușăriei, care mi-au luminat laolaltă noi gînduri și priceperi de muncă rodnică, frumoasă.

— De-a lungul anilor v-au trecut «prin mînă» aproape o mie de tineri «ucenici». Ce-ați observat îndeosebi la cei din generațiile mai noi? Ce apreciați mai mult sau mai puțin la ei?

— Cunoștințele și priceperile lor sînt din ce în ce mai înalte, sînt bine dezvoltați și frumoși și — vă mărturisesc — nimic nu mă încîntă mai mult decît un tînăr serios care știe și vrea să muncească serios. Sînt însă și unii despre care... mai bine n-am vorbi. Aleg un drum greșit, un fel de «drum al indulgențelor», pentru că în loc să se ia la trîntă cu viața, așteaptă multe de-a gata, fac multe la întîmplare și — ceea ce este de neînțeles — de multe ori sub oblăduirea prin indulgență a părinților. Iată, am în față o cerere. Un tînăr a venit la noi, la Uzina de autocamioane, din Brașov, a învățat o meserie. Dar, cînd să ne bazăm mai mult pe el, a fugit, și-a trădat munca. Acum, părintele lui ne cere, în scris, să-i trimitem lichidarea, fiindcă odrasla lui vrea să-și aleagă o «altă profesiune».

— Și dacă, într-adevăr, vrea acest lucru? Ce e rău în asta?

— Că vrei să-ți urmezi chemarea, nu e nimic rău. Dar o chemare adevărată nu apare așa, peste noapte. Iar dacă nu ți-o descoperi singur, la timp, dacă nu te străduiești s-o cunoști tu însuți, și dacă nu te bați cu propriile tale puteri s-o cucerești, e greu de crezut că are să ți-o descopere altcineva mai tîrziu.

REPORTER

CÎNTECELE PRIMĂVERII

Bucuroși de aceste zile însorite, pionierii din fotografie, membri ai grupului vocal-instrumental de la Casa pionierilor din Sighișoara, pregătesc un nou repertoriu de melodii vesele.

«Întregul nostru program artistic, pe care îl repetăm *acum, ne scriu pionierii* Adrian Dumitru *și* Iosif Szász, va fi o plăcută surpriză muzicală pentru prietenii noștri dragi — muncitorii de la întreprinderea «Nicovala», din oraș»

actualități Cutezătorii

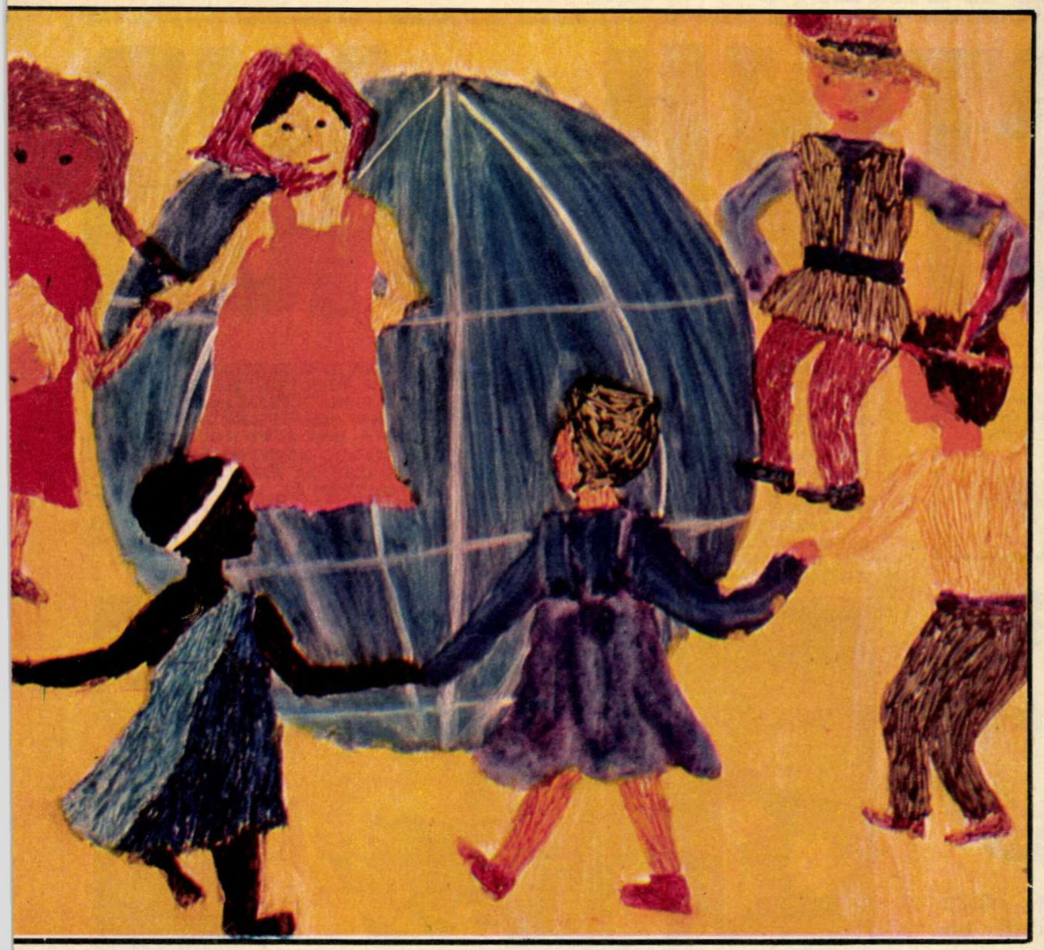

«1 IUNIE PE GLOB» **DESEN DE LUMINIȚA BUZATU, CL. A VI-A, PITEȘTI**
LUCRARE SOSITĂ LA CONCURSUL „BUCURIILE PRIMĂVERII»

TELEGRAMĂ

CU PRILEJUL ZILEI INTERNAȚIONALE A COPILULUI, 1 IUNIE, TRANSMITEM TUTUROR CITITORILOR NOȘTRI CALDUROASE FELICITĂRI.

AMINTIM TOTODATA CA SE APROPIE FINALIZAREA MARELUI CONCURS DE DESENE, ORGANIZAT IN COLABORARE CU UNICEF, INTITULAT "BUCURIILE PRIMĂVERII PE CELE 5 CONTINENTE".

REDACȚIA OFERĂ, SUPLIMENTAR, INCĂ TREI PREMII CONSTIND IN CÎTE O EXCURSIE IN STRĂINĂTATE. AZI ȘI MÎINE SE POT TRIMITE ULTIMELE DESENE. MULT SUCCES!

CUTEZĂTORII

DOUĂ AFISE DEDICATE COPILĂRIEI

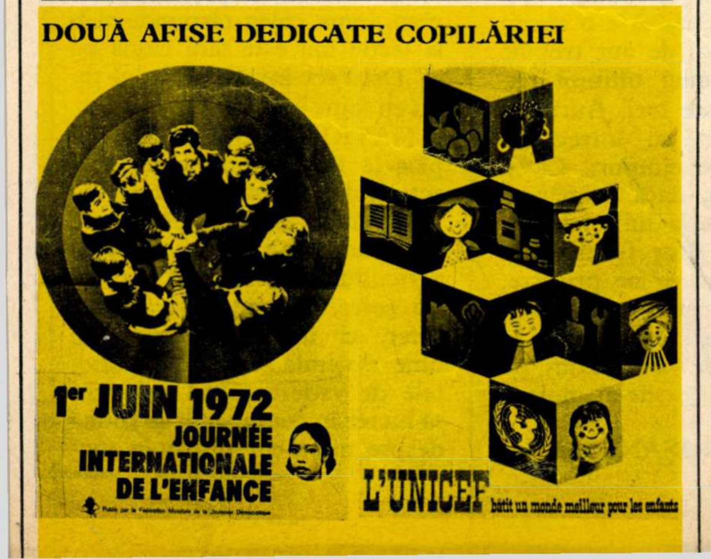
1er JUIN 1972
JOURNÉE INTERNATIONALE DE L'ENFANCE
L'UNICEF bâtit un monde meilleur pour les enfants

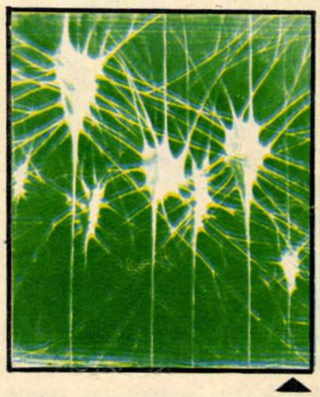

Știați că omul este posesorul permanent al unei adevărate «stații de transmisie»? Ea se află localizată în creier și este formată din circa 10 miliarde de neuroni. Măriți de 10 000 de ori, neuronii au forma pe care v-o prezentăm în imagine.

Micul* DESENATOR

Faceți cunoștință cu Mattias Larssona! Are numai 9 ani. Mattias a început să deseneze de la vîrsta de 4 ani. De curînd.

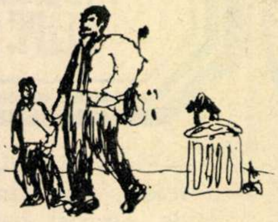

el a participat la expoziția «Tineri artiști», deschisă în sălile Muzeului Național de Artă din Stockholm cu care ocazie a fost declarat cel mai tînăr participant.

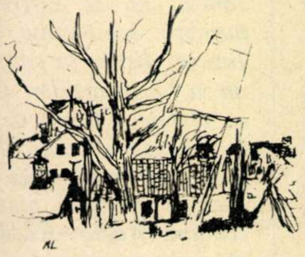

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Cei mai buni elevi din clasele a II-a de la ȘCOALA GENERALĂ NR. 5 DIN FĂGĂRAȘ au fost primiți în rîndurile pionierilor. Acest moment deosebit s-a petrecut în mijlocul muncitorilor ceferiști din localitate care i-au felicitat și i-au îmbrățișat cu dragoste.

Sirenele locomotivelor au sunat îndelung în cinstea noilor pionieri.

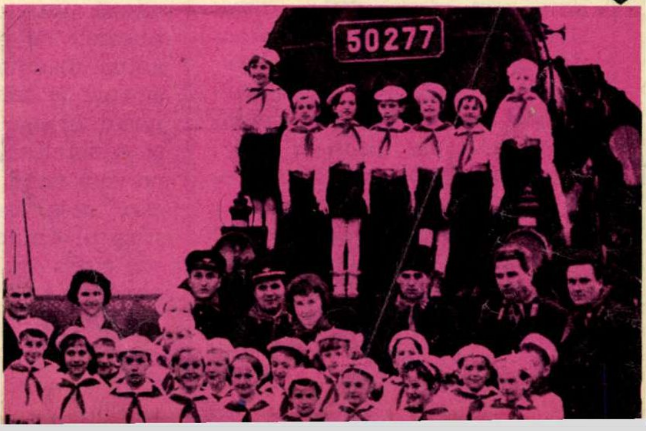

MIRAMAR ȘI CEIBA

ÎNSEMNĂRI DIN CUBA

Aparent, între *Miramar* și *Ceiba* nu se poate pune semnul egalității. Miramar s-ar traduce prin «privire către mare» și este un cartier al *Havanei*, de o frumusețe tulburătoare, unul dintre acele locuri pe care le transcrii, vrăjit, parcă, pe bloc-notesul memoriei. Miramar era, altădată, la Havana, echivalentul bogăției și luxului, o veritabilă rezervație a protipendadei. Ceiba înseamnă, de asemenea, frumusețe dar de o altă factură. Este vorba de centura de verdeață a Havanei, de o operă de proporții menită să înmulțească plantațiile din jurul Capitalei. Dar — s-ar putea întreba cititorul — de ce reporterul a alăturat Miramarul si Ceiba? În Miramar s-a produs un semnificativ transfer de proprietate. Vilele elegante din vecinătatea oceanului au intrat în stăpînirea... copiilor. Albi, negri, mulatri — într-o explozie de exuberanță și veselie care răscolește văzduhul. Miramarul a devenit, în prezent, un cartier de școli, internate și grădinițe. La Ceiba — într-un decor exotic — am vizitat o scoală-internat. O școală tînără — mai tînără decît elevii ei. O școală cu ziduri imaculate pe care soarele o mîngîie generos; 1060 copii învață aici și matematică, și literatură, și fizică dar — în plus — dobîndesc și obișnuința de a lucra productiv. Nu este o simplă familiarizare cu munca la o vîrstă fragedă, un contact sporadic, ci o activitate care se desfășoară zilnic. Unii seamănă cafea — și, firește, la timpul potrivit o recoltează — alții îngrijesc portocalii firavi sau cultivă legume, iar cei mai mari pot fi găsiți la volanul tractorului. Despre acest experiment *(la escuela an el campo* — «scoala în cîmp») ne-a vorbit *Evelio Campos*, directorul școlii. El sublinia rezultatele excelente ce au fost obținute, rezultate care nu se exprimă doar în notele bune obținute la studii, ci și în sîrguința cu care elevii muncesc, în spiritul de responsabilitate civică pe care îl dovedesc. Disciplina nu înseamnă pentru ei numai frecvență și liniște la ore. Disciplina se vădește în randamentul muncii, în ceea ce bilanțurile consemnează cifric la capitolul recoltă. Intenția autorităților cubane este ca în 1980 peste 500 000 de tineri să urmeze cursurile unor școli în care învățătura și munca să se unească în modul cel mai armonios.

Cuba de pe timpul de tristă amintire al dictatorului Batista număra 10 000 de institutori posesori de diplome dar lipsiți de slujbe și, în același timp, 800 000 de copii pentru care școala rămînea o speranță fără șanse de împlinire. Optzeci și cinci la sută din micuții ce pășeau cu sfială

M. RAMURĂ

(CONTINUARE ÎN PAG. 15)

ÎN CURÎND, VACANȚA!

★ TRIMESTRUL 3,

ÎN CURÎND, VACANȚA!

EDIȚIE SPECIALĂ ●

TRIMESTRUL DE AUR

DIN SCRISOAREA PREȘEDINTELUI C.N.O.P. VIRGILIU RADULIAN, PUBLICATĂ DE «CUTEZĂTORII» (NR. 17)

«CONDUCEREA ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR VĂ CHEAMĂ CA PE PARCURSUL ACESTUI TRIMESTRU SĂ FIȚI MAI HARNICI CA ORICÎND, SĂ DAȚI GLAS VOINȚEI ȘI PUTERII VOASTRE DE MUNCĂ.»

«SÎNTEM CONVINȘI CĂ VEȚI ÎNCHEIA VICTORIOȘI ACEST AN DE MUNCĂ, CĂ VEȚI DOBÎNDI SUCCESE MARI ȘI TRAINICE ÎN ACTIVITATEA VOASTRĂ ȘCOLARĂ.»

ZILNIC, EXPEDIATE DIN TOATE COLȚURILE ȚĂRII, ZECI ȘI ZECI DE SCRISORI VIN SĂ NE RELATEZE CU JUSTIFICATĂ MÎNDRIE REZULTATELE DEOSEBITE CE ÎNCUNUNEAZĂ SFÎRȘITUL ACESTUI AN ȘCOLAR. NU ESTE UN LUCRU DEOSEBIT, NE-AM OBIȘNUIT SĂ SĂRBĂTORIM ÎN FIECARE IUNIE PARADA MEDIILOR DE OPT, NOUĂ ȘI ZECE — ȘI TOTUȘI, ANUL ACESTA, UN LUCRU NOU REUȘEȘTE SĂ CONFERE ȘI MAI MULTĂ STRĂLUCIRE ELANULUI, AMBIȚIEI SPORITE CU CARE PURTĂTORII CRAVATELOR ROȘII AU ÎNȚELES SĂ MUNCEASCĂ (CA O EXPRESIE A PERMANENTEI DORINȚE DE AUTODEPĂȘIRE, DE AUTOPERFECȚIONARE) DE-A LUNGUL ULTIMULUI TRIMESTRU.

«TRIMESTRUL III — TRIMESTRUL DE AUR» — IMBOLD ȘI ANGAJAMENT AL FIECĂRUIA DINTRE VOI, TRECE O DATĂ CU ÎNCHEIEREA ULTIMEI ZILE DE ȘCOALĂ, ÎN PANOPLIA MEDALIILOR CUCERITE LA «OLIMPIADA MATERIILOR» — EDIȚIA 1971—1972.

Raid
FULGER

Corespondenții noștri, în raid prin școlile municipiului Turda, urmărind desfășurarea acțiunii «Trimestrul III — trimestrul de aur», transmit:

Școala generală nr. 1 — *Fotomontajul «Asaltul trimestrului III» expus în holul școlii, prezintă în fiecare săptămînă ediții speciale. Se evidențiază, cu regularitate, eficiența maximă a prezenței la consultații.*

Școala generală nr. 2 — Se consemnează o surpriză plăcută: spectaculoasă revenire a celor amenințați cu «retrogradarea». Note bune și foarte bune vin să evidențieze posibilități ignorate, din păcate, prea mult timp.

Școala generală nr. 4 — Emisiunea «Noi succese, noi bucurii» transmisă de stația de amplificare, este urmărită de tot mai mulți ascultători. În program, în fiecare zi, comentarii despre realizarea ultimelor obiective ale anului scolar.

Școala generală, comuna Mihai Viteazul. — În fiecare săptămînă, brigada artistică a școlii oferă lauri elevilor ce-și continuă eforturile pentru obținerea unor rezultate cît mai bune și acordă un supliment de... vitamine celor amenințați de-a rămîne în pană.

NOTE PROASPETEEE
NOTE PROASPETEEE ....

AURUL * FIECĂREI * CLIPE

— Pionierii mei, toți, băieții și fetele, sînt oameni de nădejde, curajoși, harnici, prietenoși, modești — adevărați «cutezători de munte».

Comandanta-instructor a unității, tovarășa profesoară Maria Ioniță, nu se referea doar la membrii echipajului «Șoimii lui Iancu», distins la ediția din acest an a «Expedițiilor Cutezătorii» cu trofeul «Caseta de cristal», ci la toți elevii școlii.

Pe parcursul unei zile petrecute în mijlocul pionierilor din comuna Măguri-Răcătău, aveam să deslușesc treptat temeiul mîndriei din glasul profesoarei comandant de unitate. Fiindcă aceeași mîndrie licărea multiplicată în zecile de unde limpezi din privirile cutezătorilor de munte.

Rezist anevoie tentației de a scrie despre frumoasele lor drumeții pe cărări înguste, prin păduri, spre creste, despre filmul «Căutătorii de comori» realizat de profesorul Zoltan Kiss, conducătorul cineclubului Casei pionierilor din Cluj (în care școlarii Răcătăului sînt actori și eroi), despre bogat înzestratul muzeu de istorie și etnografie al școlii... La școala generală de pe malul Someșului Rece, ca pretutindeni în țară, la ordinea zilei se află învățătura. Dintr-o discuție aprinsă pe această temă, întotdeauna actuală în viața școlarilor, spicuim cîteva secvențe.

MONICA PRIGOANĂ: «Chemării lansate de revista noastră îi vom răspunde bucuroși cu roade frumoase. TRIMESTRUL III — TRIMESTRUL DE AUR este bine spus, îmi place cum sună. Noi știm, bineînțeles, că e o metaforă. Pentru că de aur trebuie să fie nu numai ultimul trimestru, ci toate trei. Aurul se adună într-un an întreg, ca bucatele de pe cîmpuri. Ce să aduni toamna, dacă primăvara și vara ai stat la umbră? Aur poate strînge doar furnica, nu și greierele. În ce ne privește, ne vom strădui în puținul timp care ne-a mai rămas pînă la sfîrșitul anului să-i trezim pe cei cîțiva colegi de-ai noștri, greierași.»

LUCIA CRIȘAN: «Să înveți bine nu mi se pare un lucru greu. Mai greu mi se pare să înveți rău. Nici nu prea înțeleg cum vine asta. Pentru că, ori înveți — și înseamnă că ai învățat bine — ori nu-nveți. Eu sînt foarte atentă în timpul lecțiilor. Acasă citesc și îmi fac temele. Asta este tot. Mi se pare atît de simplu, că atunci cînd vreun coleg răspunde slab la lecție îmi este tare ciudă pe el. Dacă tot înveți, de ce să nu înveți bine?»

GAVRIL ROBA: «Mie nu-mi plac la fel de mult toate obiectele, dar mă străduiesc să învăț pentru fiecare. Rezultate bune am la matematică și la agricultură. Visul meu este să fiu șofer, dar nu orice fel de șofer, ci unul care cunoaște bine mașinile, din toate punctele de vedere. Cînd voi veni să lucrez în comună, să se spună despre mine că sînt as în meserie, oamenii să mă știe și să zică: «Uite-l pe Roba-șoferul». De aceea mi-am pus în gînd să învăț și mai bine decît pînă acum. Și dacă trimestrul III se cheamă de aur, apăi de aur are să fie și pentru mine.»

ANA FAZECAȘ: «Știu de la părinții mei și de la toți oamenii de pe la noi că fără muncă nu poți face nimic în viață. Iar munca noastră, a elevilor, este învățătura. Eu așa socotesc cînd învăț: că muncesc. Și dorința mea este să muncesc cum trebuie. Monica zicea bine cînd zicea că aurul se adună într-un an întreg. Eu aș spune chiar că aurul se adună într-o viață, numai și numai prin muncă. De aceea trebuie ca de aur să fie nu doar fiecare trimestru, ci fiecare zi, fiecare ceas, fiecare clipă...»

Seara, la despărțire, cînd roata soarelui sta agățată într-un vîrf de brad cocoțat sus, pe creastă, aveam senzația că auzim curgerea clipelor căzînd ca boabele coapte de grîu, una cîte una, în foșnet de aur. Și am înțeles atunci deplin mîndria din glasul profesoarei.

N. STĂICULESCU

ACȚIUNEA V B

...a început o dată cu primele zile ale trimestrului III. Iată că un băiat se îndreaptă spre bulevard, zăbovește în fața cinematografului, își vîră mîna în buzunar, zornăind monedele numărate pentru bilet. Se închipuie el însuși eroul acestui palpitant film de aventuri cînd... o mînă îl apucă de umăr. Un schimb de replici și i se indică direcția înapoi, către casă. Să învețe. Un altul, tot elev în clasa a V-a, stă la masă și își bate capul cu o problemă de matematică. Dar în cele din urmă renunță. Mai bine ar face o partidă de șah cu prietenul lui. Se precipită spre ușă, dar tocmai atunci apare în prag matematicianul clasei:

— Am venit! Hai să rezolvăm problema.

Acțiunea VB continuă și la școală. Elevii mai buni pun întrebări celor mai slabi la învățătură. Și aceștia răspund cu... precizie matematică. Acum cred că ați înțeles. Detașamentul clasei noastre a hotărît să-i ajutăm pe toți cei care «întîrzie» să țină pasul alături de noi în acest trimestru decisiv. La sfîrșitul trimestrului II aveam un singur corigent. Pentru că am luat măsuri la timp, rezultatul insistențelor noastre se anunță îmbucurător: sfîrșitul anului îl vom întîmpina fără nici un corigent.

ION LIVIU ZĂNESCU,
cl. a V-a, Craiova

BĂTĂLIE CU... VOINȚA!

A fost odată un fotbalist. *Doru Plopeanu.* Un băiat înalt, blond, recunoscut pentru calmul și tactul cu care izbutea întotdeauna să marcheze golul decisiv, chiar în ultima fază din joc. Grație lui, cei dintr-a VI-a deveniseră invincibili. Trimestrul III al anului școlar trecut: echipa clasei lui ajunsese în semifinale. Pregătiri intense dar... Doru Plopeanu nu mai voia să joace. De ce? Era corigent la matematică, lucru pe care îl știu cu toții, însă fără el nu se mai putea spera o victorie. Mai erau doar trei săptămîni și Doru era imposibil de convins. Degeaba l-au strigat colegii, degeaba i-au scandat numele, el nu mai auzea nimic. Toate insistențele au rămas fără ecou. Stătea liniștit la masă, rezolvînd probleme. Cu o voință extraordinară, cu o incredibilă stăpînire de sine, trei săptămîni n-a mai atins mingea.

Rezultatul? Da, a fost cel așteptat: absolvise cu bine clasa a șasea..

A fost odată un fotbalist... Acum e printre primii din clasă și la matematică doar un singur coleg e «mai tare în cifre» decît el. Faptul a devenit cunoscut în toată școala și e dat mereu ca exemplu celor ce sînt în situația lui de acum un an.

— Cum ai reușit? l-am întrebat cu cîteva zile în urmă.

— Simplu! M-am luptat cu mine însumi și am cîștigat bătălia...

Corespondent special,
LIVIU STOICA,
Liceul «Aurel Vlaicu», Orăștie

NIMENI NU POATE SĂ ÎNVEȚE ÎN LOCUL TĂU!

Nimeni nu poate să învețe în locul tău, nimeni nu poate să suplinească efortul pe care singur trebuie să-l faci pentru a-ți însuși cît mai temeinic lecțiile predate la clasă. Dar... dacă ți-a fost necesar un anumit timp ca să înțelegi lucrul ăsta și acum cînd îți dai toată osteneala să recuperezi terenul pierdut, ai nevoie de o mînă de ajutor e normal să fim alături de tine. Așa au gîndit, cu siguranță și **Carmen Niculescu** *și* **Lucian Moldovan** *(clasa III-a, Liceul pedagogic Deva) și* **Ecaterina Tintu** *și* **Denisa Tîmplaru** *(clasa a VI-a C, Școala generală nr. 4) și* **Dan Leonica** *(Școala generală, comuna Bătrîna) și toți ceilalți, adevărați colegi și prieteni, care renunțînd la o bună parte din timpul liber, au fost alături de tovarășii lor, ajutîndu-i în reușita unor performanțe ce altădată păreau aproape imposibile. Pentru vrednicia lor, numai cuvinte de laudă!*

SUCCES 100%

Sfîrșitul anului școlar va însemna pentru pionierii claselor a II-a A, B, C, D; a III-a A, B; a IV-a F; a VI-a E de la Școala generală nr. 3 și a celor din clasele a IV-a C; a VI-a C; a VII-a C de la Școala generală nr. 8, ambele din Piatra Neamț, realizarea unui angajament dintre cele mai spectaculoase: promovarea clasei în proporție de 100%.

Pentru ambiția, pentru conștiinciozitatea cu care au muncit în fiecare zi, felicitări!

ȘTIM SĂ ÎNVĂȚĂM?

E ora 10 dimineața. Pe șoseaua «23 August» trece o fată grăbită cu o carte de istorie în mînă. Alerg spre ea și o întreb unde merge. Îmi răspunde serioasă: «Să ajut o colegă».

O urmez discretă și intrăm împreună într-un bloc. Sunăm la numărul 17 și ne deschide o tovarășă care, se vede foarte bine, ne aștepta.

Intrăm într-o cameră cu ferestre larg deschise spre soare. La masă stă o fetiță șatenă, cu degetele în urechi, citind cu glas tare la istorie. Ne observă și ne invită să luăm loc alături de ea. Se numește Mariana. Pe însoțitoarea mea o cheamă Gabi. Aflu că Mariana a «trecut» foarte greu pe primele două trimestre la istorie. Colegii caută să o ajute și de aceea Gabi s-a hotărît să meargă la ea acasă și să recapituleze împreună.

Trimestrul trei l-a început cu un 4, o notă care te face să nu prevezi un viitor prea bun.

Gabi deschide cartea de istorie și îi pune Marianei cîteva întrebări... Tăcere. Gabi o lăsă să mai citească lecția, dar după aceea Mariana tot nu răspunde. De ce nu știe? Care-i misterul? Am privit atentă la Mariana. Citea, dar se vedea că gîndul îi zbura în altă parte. Cuvintele erau auzite dar nu și înțelese. Repeta mecanic fraze cărora nu se străduia să le pătrundă sensurile.

De bine, de rău, în ziua aceea, după două ore de buchiseală a reușit să răspundă destul de bine. Și totuși, în aceeași zi a luat din nou 4. Ce este de făcut?

Mariana repeta mereu: Nu am memorie, nu pot să învăț!

Dar într-o zi s-a petrecut «miracolul»: Mariana și-a dat seama că trebuie să înțelegi ceea ce citești și iată că a reușit să învețe lecția în 30 de minute. În clasă a luat nota 8. Profesoara noastră a felicitat-o.

Mariana e veselă. Iar sfîrșitul trimestrului trei, ca un aurar bătrîn, îi va aduce, credem, bucuria muncii împlinite.

GABRIELA CÎRLAN,
satul Minieri, comuna Filipeștii de Pădure, județul Prahova

Cinstea

de SILVESTRU PATIȚA

În ziua aceea, unitatea de pionieri a fost vizitată de un reporter care se interesa de aportul copiilor la activitatea patriotică. Fiecare detașament a prezentat, drept semne ale vredniciei și mîndriei membrilor săi, numeroase realizări colective sau individuale. Reporterul nu pridideа să le înregistreze pe toate în ritmul năvalnic în care ele erau înșirate de harnicii pionieri.

În clasa a III-a B, Costică M., un băiețaș isteț nevoie mare, despre care am aflat apoi că este prîslea între cei 10 copii ai unui strungar de la Uzina «Semănătoarea», a reținut atenția în mod deosebit. El relata o faptă oarecum deosebită de a celorlalți pionieri.

— Știți, în blocul unde locuim stă un nene care are probleme speciale. El este bătrîn și umblă foarte încet, iar familia nu-l înțelege. Îl pune să scuture covoare, să măture, să aducă lapte, să facă diferite cumpărături...

— Ei, și ce legătură are acest nene cu problema pe care o

discutăm noi? Întrebarea o puse lui Costică, reporterul nedumerit.

— Are, căci în blocul nostru sîntem o ceată de copii care ne-am hotărît să-l ajutăm.

— Cum îi ușurați munca?

— Batem covoarele și i le aducem în pragul întrării, îl lăsăm să șadă pe o bancă din fața blocului și mergem cu rîndul după cumpărături, iar alții îi povestim noutăți de la școală și întîmplări din toată lumea.

— Ce fel de întîmplări?

— Din cele auzite la lecții, sau văzute la televizor, despre construcțiile mai importante din țara noastră și din alte țări socialiste, în legătură cu situația războiului din Vietnam și tot felul de fapte mai de seamă. De exemplu, despre victoriile lui Năstase și Țiriac. Îi place să-i povestim pînă și întîmplările noastre din recreații. Știți, nenea nostru nu are bietul nici televizor.

— Atunci se bucură de faptul că-l țineți la curent cu toate noutățile acestea?

— Desigur, în fiecare zi ne așteaptă cu nerăbdare. Sîntem doar prietenii lui. Ne spune cîteodată și dînsul întîmplări din copilăria sa tristă. N-a putut urma decît trei ani la școală, căci n-a avut condiții. A trebuit să-și cîștige singur hrana, intrînd ca ucenic la un patron rău, care-l bătea mereu.

— Bravo, băiete! Ceea ce faceți voi este o adevărată faptă pionierească. Vă felicit. Cum te cheamă pe tine și pe cei din ceata voastră?

— Sîntem trei Costică, doi Mihai și apoi Gelu, Ancuța și Carmen.

După plecarea ziaristului, Costică s-a apropiat de tovarășa comandant-instructor, spunîndu-i:

— Oare e rău că am uitat să-i spun tovarășului de la ziar că la început nenea ne-a dat cîte un leu? Dar după ce i-am cunoscut situația și am devenit prieteni, nu am mai vrut să primim de la dînsul nimic.

— Dacă ai uitat, nu-i nimic. Îi voi spune eu. Și mîngîindu-l, tovarășa învățătoare zîmbi mulțumită peste creștetele copiilor care tocmai ieșeau în recreație plini de voioșie.

Că s-a ținut de cuvînt o dovedesc aceste rînduri, pe care le-am scris după ce ne-a povestit cu mîndrie despre frămîntarea pionierului Costică.

COPILĂRIA, SUB SOARELE PRIETENIEI

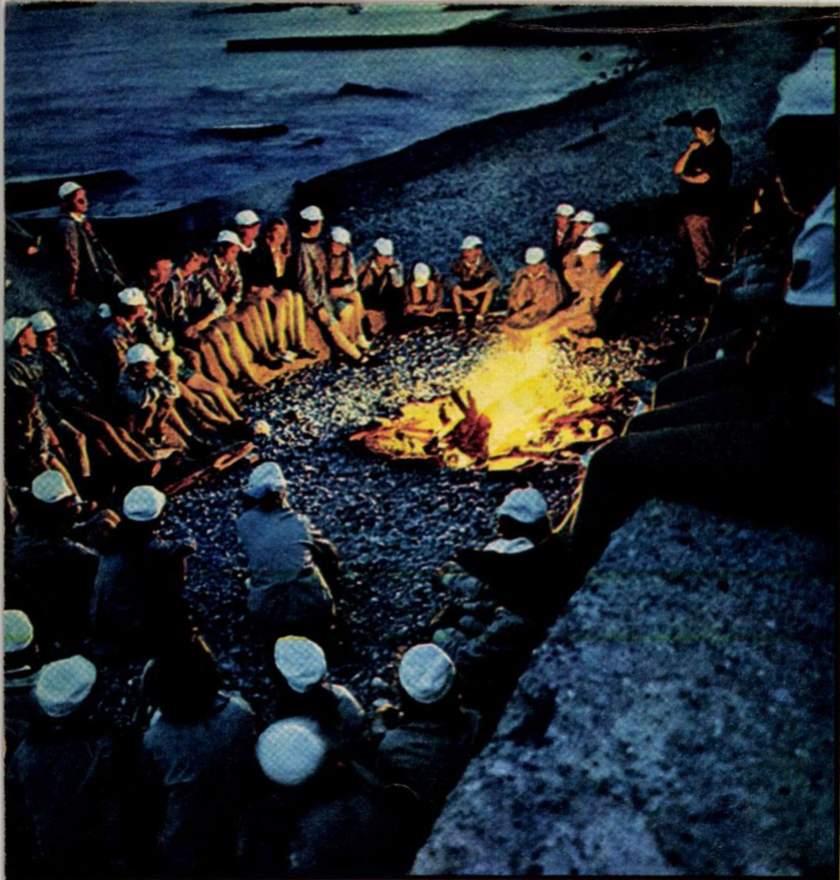

În jurul focului de tabără (Artek).

MIHAI AVRAMESCU,
poet din R.S.F. IUGOSLAVIA

Cîntec de bucurie

Bucură-te, piersic înflorit,
În oglinda zării-a răsărit
O lumină tainică și grea,
Pogorîtă dintr-o altă stea,

Bucură-te-n noaptea-ți roditoare
Unde curg lunatice izvoare
Ce-și revarsă apa lor cea vie
Peste rădăcinile-ți din glie.

Să-ți înalți coroana ta cea rară,
Învelită-n pulbere stelară,
Pînă la arcadele tăriei,
Sub lumina sfîntă-a bucuriei.

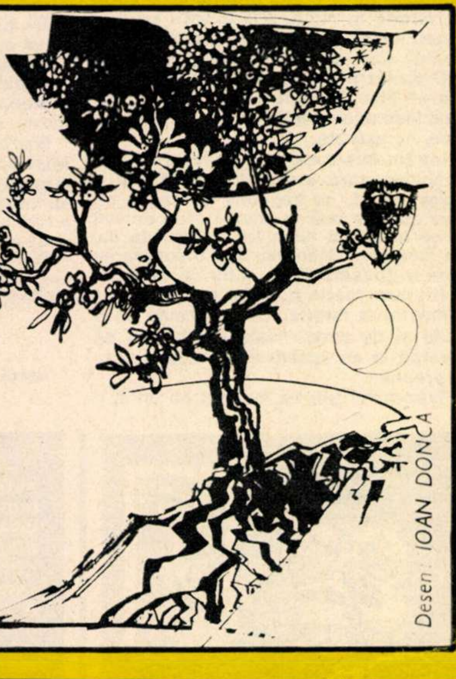

PE ȚĂRMUL MĂRII NEGRE

Artekul — una dintre cele mai mari tabere internaționale — ne-a întîmpinat cu salutul cald al soarelui care scaldă țărmul Mării Negre pe care este situat acest minunat loc al bucuriei copiilor.

La Artek, în fiecare an își dau întîlnire mii de pionieri și școlari din toate colțurile lumii. Este un prilej emoționant pentru cei care vin să-și petreacă aici vacanța, de a se cunoaște, de a lega prietenii ce nu pot fi uitate niciodată.

Am avut și eu bucuria de a fi unul dintre pionierii români care au fost, anul trecut, în tabără la Artek. Ne-am integrat din primul moment în atmosfera taberei, în programul acesteia, participînd la jocurile pionierești, la întrecerile sportive, la întîlnirile între delegații, la manifestările cultural-artistice, la vizite, excursii și celelalte activități organizate pentru participanți. Desfășurate într-o atmosferă plină de însuflețire și voioșie, aceste activități ne-au lăsat amintiri de neșters.

Primitoarele gazde, pionierii sovietici, ne-au condus pe noi toți — copii din diferite părți ale lumii, printre care copii congolezi, francezi, englezi, chi-

Pe cărările munților (R.S. Cehoslovacă).

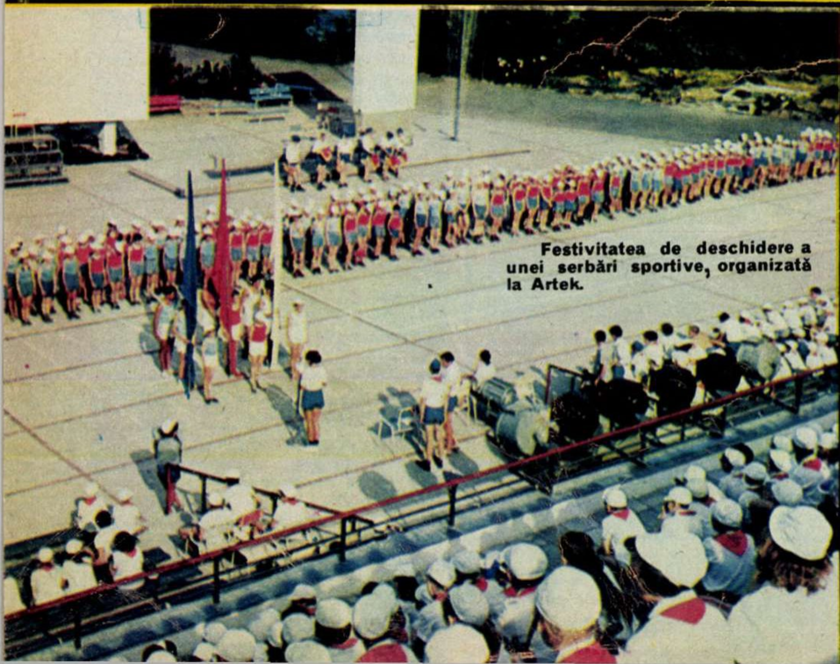

Festivitatea de deschidere a unei serbări sportive, organizată la Artek.

În tabăra de la Sitnom începe o nouă zi de activitate

Tabăra din munții Gorci. În această dimineață, pionierii români sînt cei care înalță drapelul.

lieni, polonezi etc. — în locurile cele mai interesante din Moscova. Am vizitat Kremlinul cu nenumăratele lui turnuri și vestitul orologiu, am pășit plini de emoție în Mausoleul lui Lenin.

Într-una din zile, împreună cu celelalte delegații, am vizitat Palatul pionierilor, construcție modernă, cuprinzînd cercuri cu profiluri variate, unde sînt descoperite și puse în valoare aptitudinile și talentele pionierilor.

A intrat în tradiția taberei de la Artek organizarea unei zile naționale a fiecărei delegații. De ziua României, ne-am străduit să prezentăm prietenilor noștri o manifestare cît mai cuprinzătoare, să punem în valoare cît mai bine minunatul folclor românesc. Cu această ocazie, delegația română a organizat, în cadrul pavilionului rezervat acestei manifestări, o expoziție înfățișînd aspecte din realizările și frumusețile țării noastre, un program artistic care a făcut să răsune vesel cîntecul românesc.

Ne-am întors de la Artek cu bogate și variate impresii, cu noi cunoștințe din diferite domenii și, foarte important, cu amintirea unor noi prietenii de neuitat.

IULIAN PETRE,
elev, Liceul nr. 24, București

ÎN TOVĂRĂȘIA MUNȚILOR

Pot spune că vacanța anului trecut a fost pentru mine «vacanța prieteniilor de neuitat». De ce? Pentru că în acea vară mi-am făcut zeci și zeci de prieteni, atît din țară cît și de peste hotare. Împreună cu un grup de pionieri din diferite colțuri ale patriei mi-am petrecut o parte din vacanța mare într-o tabără internațională din țara vecină și prietenă — R.S.F. Iugoslavia. Primul popas l-am făcut la Belgrad unde noi, pionierii români, ne-am împrietenit deîndată cu grupurile de copii iugoslavi și polonezi cu care urma să ne petrecem vacanța. Vizita în oraș, cunoașterea unor obiective importante ale capitalei iugoslave, precum și contactul cu locuitorii ei, ne-au lăsat vii impresii.

Cu autocarele am plecat apoi spre locul unde era amenajată tabăra internațională, într-un minunat peisaj din munții Gorci.

Toți copiii, găzduiți în acele zile în tabăra din munții Serbiei, ne-am simțit ca într-o mare familie — familia prieteniei. În afară de activitățile din cursul zilei, la care participam cu mare plăcere (întreceri sportive, excursii, marșuri spre inima munților și multe altele), seara ne adunam în jurul focului de tabără unde cîntam și jucam pînă tîrziu. Ecoul prelua veselia noastră și o transmitea pînă departe, în desișurile pădurii.

Dar timpul a trecut și plecarea se apropia cu pași repezi. Pentru a păstra amintirea acelor zile ne-am oferit daruri, am făcut schimburi de insigne și adrese.

Astăzi, cînd primesc o scrisoare de la prietenii cu care am petrecut o vară de neuitat, mă grăbesc să răspund retrăind bucuria acelor zile

ION MATEȘ,
cl. a VII-a, București

Una dintre frumoasele priveliști ale orașului Belgrad.

GAZDE OSPITALIERE

Am petrecut în timpul verii trecute 25 de zile pe pămîntul plin de frumuseți al poporului prieten cehoslovac. M-am bucurat, alături de ceilalți pionieri români, de grija și ospitalitatea gazdelor noastre și am cules amintiri trainice la care mă voi întoarce oricînd cu bucurie. Ne-am întîlnit în tabăra de la poalele muntelui Sitno din apropierea lacului Pacuvadlo, pionieri din patru țări socialiste: R.P. Ungară, R.D. Germană, R.S. România și din țara gazdă, R.S Cehoslovacă.

Filele jurnalului de tabără arată că, în 5 august, am făcut prima noastră excursie la Cetatea Bojnice. Străjuită de un lac, cetatea servea în trecut la apărarea orașului Bojnice.

Dar în zilele petrecute în tabără am învățat să cunoaștem nu numai frumusețile și tainele naturii, ci și atmosfera de muncă rodnică depusă de poporul cehoslovac pentru înflorirea continuă a societății socialiste. În orașul Banska Stiavnice am avut ocazia să vizităm două fabrici.

Apoi, cum era de așteptat, ceea ce ne-a impresionat cel mai puternic au fost edificiile capitalei R.S. Cehoslovace — Praga, căreia i se mai spune și orașul de aur sau orașul celor 100 de turnuri. Praga este așezată pe malurile Vltavei. Pe malul stîng al apei se află castelul Hradceany. Înfățișarea medievală a cartierului vecin — Malo Strana, cu străzile sale întortocheate și înguste, s-a păstrat aproape în întregime. Una din străzile care îți atrag atenția este Strada aurarilor. În Praga, tradiția seculară se contopește cu ritmul vieții contemporane într-un tablou de o rară frumusețe, tablou făurit de oamenii care construiesc socialismul.

ALEXANDRA FLOREA,
elevă, Liceul «Ștefan Ludwig Roth» Mediaș

PRIETENI DIN 22 DE ȚĂRI

În vara anului 1971 am avut plăcuta ocazie de a călători în Republica Populară Polonă. Aici am cunoscut copii din 22 de țări, printre care Uniunea Sovietică, R.D. Germană, R.P. Mongolă, Austria, Franța, Anglia, Finlanda.

Am fost găzduiți într-o tabără la Funca, localitate situată într-un peisaj pitoresc, pe malul unui lac. În timpul șederii noastre la Funca, am participat la numeroase activități pionierești, făceam baie în lacul apropiat, ne plimbam cu iolele. Într-o seară, toți copiii din tabără am participat la o acțiune foarte frumoasă: carnavalul popoarelor.

De la Funca am fost în localitatea Bydcoszcz, unde am stat o jumătate de zi. Am mers și la Torun, unde am petrecut 2 zile și unde am vizitat casa lui Nicolas Copernic, astăzi devenită muzeu.

Continuîndu-ne călătoria, am trecut prin Cracovia, ajungînd în capitala Republicii Populare Polone — Varșovia — unde am admirat orașul, aproape în întregime reconstruit. Una din zile am rezervat-o vizitării fostelor lagăre de la Auschwitz și Birkennau. Aici am înțeles, încă o dată, ce a însemnat fascismul și cît de mult au suferit oamenii din cauza războiului. Am fost atît de impresionați încît, la întoarcerea din această vizită, toți eram îngîndurați.

Sosiți la Varșovia, ne-am redobîndit buna dispoziție. Și cum ziua despărțirii de gazdele noastre se apropia, noi, pionierii români, le-am oferit, în semn de rămas bun, un bogat program cu cele mai frumoase cîntece și jocuri de pe plaiurile românești.

VIRGIL IANOȘ,
cl. a VII-a B, Școala generală Voineasa, județul Vîlcea

LE SCRIU DESPRE MUNCA MEA

După două zile de drum, petrecute în mare parte la geamul vagonului, pentru a vedea cît mai mult din țările prin care treceam, grupul de pionieri români a ajuns în capitala R.D. Germane — Berlin. De acolo, am plecat spre orășelul copiilor «Wilhelm Pieck» — aflat într-un parc imens, pe malul lacului Werbelin. Pregătit de sărbătoare, orășelul își aștepta oaspeții — copii din multe, foarte multe țări. Ne-am împrietenit repede cu toții așa că, în decursul celor 6 săptămîni de tabără, am învățat unii de la alții o mulțime de cîntece și jocuri, am organizat întîlniri, excursii. Am vizitat orașele Berlin, Dresda și Posdam unde am văzut multe locuri istorice, muzee și expoziții.

În tabără, la loc de frunte a stat, bineînțeles, și sportul. A avut loc o spartachiadă cu întreceri de fotbal, atletism și alte discipline sportive. Am participat la minunate focuri de tabără, desfășurate pe malul lacului Werbelin, precum și la alte manifestări culturale. M-am împrietenit cu mulți pionieri din alte țări, cărora le scriu acum despre munca mea pentru pregătirea examenului de admitere la liceu. Ei îmi răspund cu bucurie, îmi povestesc despre preocupările lor.

În felul acesta îmi este mereu vie amintirea zilelor frumoase petrecute în orășelul copiilor — «Wilhelm Pieck» — amintire pe care o voi păstra toată viața.

ȘTEFAN RUSU,
cl. a VII-a, București

NICOLAI ZIDAROV,
Poet din
REPUBLICA POPULARĂ
BULGARIA

Pămînt natal

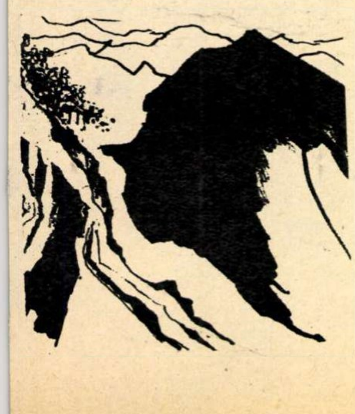

Sînt botezat în rîurile tale
Și mă întorc la tine-ntotdeauna
ca să-mi revăd cîmpiile natale
Și zorii-n munți și peste codri, luna.

Se scurge-n vale apa vieții mele
Dar fericire-n lume nu-i mai sfîntă,
Decît să simt în palma trudei grele
Aceste stînci de aur care cîntă.

Chiar trăznetul de-ar fi să mă doboare,
În piscul tău tot da-voi licărire.
Știu: nici un cînt șoptit aici nu moare,
Că-i zămislit din stînca fericirii.

În românește de VICTOR TULBURE

O CARTE DE AUR A ISTORIEI

PROF. DR. FLORIAN GEORGESCU, DIRECTORUL MUZEULUI DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, SE ADRESEAZĂ CUTEZĂTORILOR.

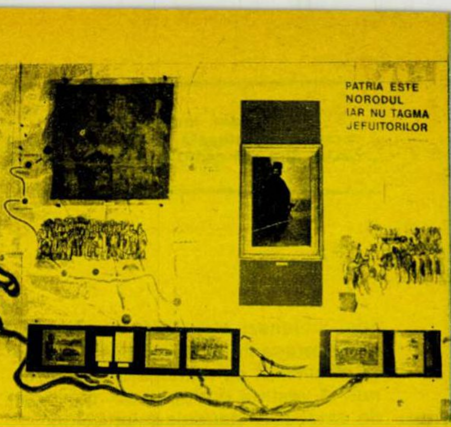

4

De curînd, și-a deschis porțile Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, oglindă vibrantă și cuprinzătoare a trecutului plin de glorie al poporului român și a prezentului său dinamic, a neîntreruptei sale ascensiuni spre cele mai înalte culmi ale progresului și civilizației. Vă adresez, dragi pionieri, invitația de a trece prin fața acestor file vii de istorie, aflate în muzeu, cu setea de cunoaștere pe care știu că o aveți, pentru că — învățînd să prețuiți trecutul — veți învăța să iubiți prezentul și viitorul.

Nenumărate exponate stau aici ca mărturie a istoriei făuritorilor tuturor bunurilor materiale și spirituale, a înaintașilor care, trăind din cele mai vechi timpuri pe acest pămînt al nostru, ne-au transmis îndemînarea, curajul, dorul de libertate, setea de bine și frumos. Unelte, arme, inscripții spălate de ploi, hrisoave înnobilate de timp și de frămîntate gînduri ale strămoșilor, costume de epocă, obiecte de podoabă alături cu cele ale vieții de toate zilele alcătuiesc o istorie vie, cu zeci de mii de argumente.

Despre cutezanță și iscusință vorbesc primele unelte, cele dintîi inscripții, cele dintîi monede. Despre dragostea de libertate glăsuiesc nenumărate mărturii de viață și luptă ale voievozilor iubitori de țară și popor care la Rovine, la Podul Înalt, la Călugăreni au zdrobit dușmanii asupritori. La răscrucea unor imperii feudale, străbunii noștri au luptat cu sabia pentru apărarea ființei naționale. Au cutezat și, cu dorința focului sfînt al iubirii de patrie, au izbutit. Destinele mai apropiatelor vremi ale acestui popor sînt prezentate prin tot ce au gîndit și înfăptuit, cu aceeași milenară cutezanță, revoluționarii secolului trecut, care au transmis apoi făclia comuniștilor. Strălucite pagini sînt închinate momentului istoric al făuririi Partidului Comunist Român. Nenumărate mărturii atestă activitatea plină de abnegație a comuniștilor în fruntea maselor populare. Nu lipsesc acele documente care ne arată că, întotdeauna, în lupta pentru eliberare națională și socială, s-a aflat și tineretul.

1

3

Pe lîngă cele **cinci secții de istorie,** muzeul vă invită să treceți pragul **Tezaurului istoric,** minunată colecție a obiectelor care atestă frumosul meșteșug al prelucrării metalelor prețioase și a pietrelor nestemate, așa cum a evoluat de-a lungul timpului pe pămîntul patriei noastre. O adevărată istorie a monedei o puteți vedea în **Cabinetul numismatic,** care cuprinde zeci de mii de exponate din cele mai vechi timpuri pînă astăzi.

Așezate cu grijă în **Lapidarium,** pot fi urmărite imaginile preluate de pe Columna lui Traian de la Roma și aduse în fața ochilor noștri pentru a urmări vitejia cu care dacii și-au apărat așezările, produsul muncii lor, în încrîncenatele lupte cu romanii.

Vizita voastră se va încheia cu parcurgerea secției de **istorie a artei vechi românești,** secție situată la etajul II al monumentalului palat din Calea Victoriei. Reunind piese din secolul al XIV-lea și pînă în secolul trecut, colecțiile de aici vorbesc despre iscusința meșterilor acestui popor cu leagăn strămoșesc în spațiul carpato-dunărean.

Vă așteptăm la acest muzeu, unde puteți să vă pregătiți pentru lecțiile de istorie. Multe dintre sălile muzeului vă pot oferi un cadru cu totul deosebit pentru desfășurarea unor adunări pionierești.

Vă vom primi întotdeauna cu bucurie.

2

5

6

Un apel lansat în anul 1908 de către secţia din Caracal a Ligii culturale pentru solidarizarea cu lupta românilor din Transilvania pentru eliberare naţională.

OFERIM CUTEZĂTORILOR UN MIC GHID AL MUZEULUI, PENTRU VASTA CĂLĂTORIE PRIN MILENIILE ISTORIEI PATRIEI.

În sălile de la 1 la 10 întîlnim mărturii vechi de şase sute de mii de ani ale existenţei omului pe aceste meleaguri. Putem urmări în aceste săli apariţia primelor unelte de silex, unelte de piatră şlefuită, primele unelte folosite pentru cultivarea plantelor. Aflăm, de asemenea, mărturii despre metalurgia bronzului, despre existenţa primelor unelte de fier pe teritoriul României, despre cultura materială a tracilor din prima epocă a fierului, despre apariţia monedelor.

Din aceste săli am ales pentru voi, din nenumăratele şi foarte interesantele exponate, statueta «Gînditorul», capodoperă a artei neolitice, constituind o remarcabilă tratare a corpului şi a stării de spirit a personajului. (Foto 1).

...Şi coiful acesta, atît de bogat împodobit, care se presupune a fi aparţinut unui şef militar celt. (Foto 2).

În sălile de la 11 la 17 luăm cunoştinţă de evenimente deosebite din epoca statului dac şi a stăpînirii romane, pînă la retragerea aureliană. Se află aici, de asemenea, dovezi legate de războaiele daco-romane, de procesul de romanizare a populaţiei dacice.

Am ales pentru voi, din aceste săli, vestitul vas care poartă inscripţia «Decebalus per Scorilo» (Decebal, fiul lui Scorilo).

Se presupune că a fost un vas de cult, proprietatea unui om înstărit. În discuţiile purtate de istorici, existenţa vasului constituie un argument care susţine existenţa permanentă, neîntreruptă a statului dac (foto 3).

În sălile de la 18 la 32 au fost grupate obiecte şi documente din epoca cuprinsă între retragerea aureliană din 271–273 e.n. şi anul 1820.

Principalele evenimente evocate: continuitatea populaţiei autohtone daco-romane pe teritoriul ţării noastre, formarea poporului român şi a limbii române, apariţia primelor formaţiuni politice — cnezatele şi voievodatele, crearea statelor feudale româneşti, epoca lui Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Iancu de Hunedoara, Vlad Ţepeş, răscoala de la Bobîlna (1437), Ştefan cel Mare, activitatea breslelor, răscoala lui Gh. Doja (1514), lupta principilor Transilvaniei pentru independenţă, epoca lui Mihai Viteazul; realizarea pentru prima dată a Unirii Ţărilor Române, epoca lui Constantin Brîncoveanu şi Dimitrie Cantemir, apariţia relaţiilor capitaliste, răscoala lui Horea, Cloşca şi Crişan (1784).

Gloriosului domnitor care a cîrmuit Moldova timp de 47 de ani, lui Ştefan cel Mare, îi este dedicată o întreagă sală (sala 27). Aici, între exponatele care grăiesc despre o epocă de aur a Moldovei, se află Evanghelierul de la Humor (1473), unicul manuscris care are un portret a lui Ştefan cel Mare socotit a fi cel mai autentic.

Tot aici se află un tun din vremea marelui domnitor moldovean.

Sabia purtînd inscripţia «Cloşca» se află printre exponatele care evocă un moment important al luptei iobagilor din Transilvania împotriva stăpînitorilor feudali şi a puterii habsburgice.

Sălile de la 33 la 41 sînt dedicate prezentării evenimentelor cuprinse între anii 1821 şi 1918. Principalele momente şi evenimente evocate: mişcarea revoluţionară din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu; revoluţia burghezo-democratică de la 1848; Unirea Principatelor — 1859; cucerirea independenţei de stat — 1877; răspîndirea ideilor socialiste, primele organizaţii şi ziare socialiste şi muncitoreşti; răscoala ţăranilor din 1907; primul război mondial; Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, sprijinul dat de revoluţionarii români, desăvîrşirea statului român naţional unitar (1918).

Panou dedicat mişcării revoluţionare condusă de Tudor Vladimirescu. În partea dreaptă, sînt înscrise cuvintele lui Tudor: Patria este norodul iar nu tagma jefuitorilor. *În stînga se vede steagul original al* **oastei de panduri.** *(foto 4).*

Nenumărate mărturii şi documente ilustrează un moment istoric memorabil — anul revoluţionar 1848.

Această cocardă tricoloră era purtată de revoluţionarii paşoptişti,prinsă în piept, pe banderolă sau pe steag (Foto 5).

Printre documentele care evocă Unirea principatelor îţi atrage atenţia acest drapel care poartă inscripţia Onoare şi patrie *şi care a fost înmînat de Cuza oştirii unificate, (foto 6).*

Pe acest steag domnesc apar pentru prima dată reunite stemele Ţării Româneşti şi Moldovei.(Foto 7).

1877 Goarna unui viteaz, Oprea Dorobanţul. care poartă inscripţia: **«Noi, căciularii de la Griviţa, dăruim această goarnă viteazului Oprea Dorobanţul.»**

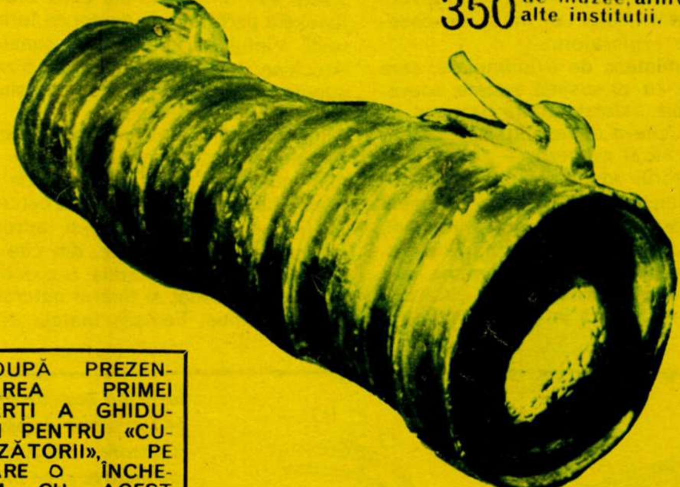

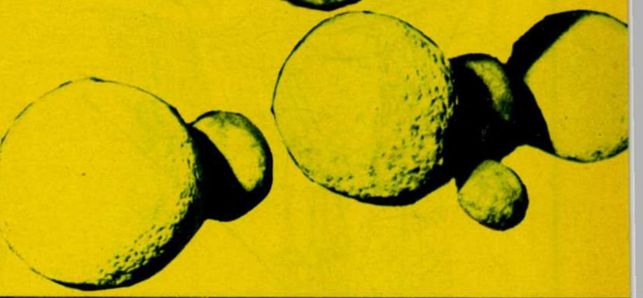

DUPĂ PREZENTAREA PRIMEI PĂRŢI A GHIDULUI PENTRU «CUTEZĂTORII», PE CARE O ÎNCHEIEM CU ACEST PANOU DEDICAT UNUI MOMENT FUNDAMENTAL AL ISTORIEI ŢĂRII NOASTRE — FĂURIREA ÎN 1921 A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN — VOM PUBLICA ÎN NUMĂRUL VIITOR PARTEA A II-A A GHIDULUI.

DESĂVÎRŞIREA STATU
NAŢIONAL UNITAR RO

Panoul înfăţişează evenimentul istoric de la 1 decembrie 1918 cînd, prin voinţa maselor largi populare, s-a desăvîrşit statul naţional unitar român.

62 săli expoziţionale

15 000 mp suprafaţă

50 000 obiecte

La alcătuirea marelui muzeu, şi -au adus contribuţia **350** de muzee, arhive şi alte instituţii.

CREAREA
PARTIDULUI COMUNIST ROMAN
8MAI 1921

Mihai Tican Rumano, călătorind pe Marea Roșie, în anul 1926, în drum spre Etiopia.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII UN ADEVĂRAT EXPLORATOR

«Ce însușiri trebuie să aibă un adevărat explorator» ne întreabă POPESCU MARIAN, elev al Școlii generale nr. 126 din București. Această întrebare o regăsim în paginile multor scrisori trimise de pionierii care intenționează să participe la cea de a patra ediție a «Expedițiilor Cutezătorii».

Răspunsul ni-l oferă nemijlocit însăși viața și opera fecundă a exploratorilor români și străini.

O sete neistovită de a cunoaște natura, de a pătrunde secretele armonioasei ei alcătuiri, stăruința și pasiunea cu care-și urmărește țelurile, perspicacitatea cu care descoperă soluții inedite, atunci cînd toate drumurile par să fie blocate, cutezanța de a înfrunta lucid și prudent necunoscutul — iată cîteva din însușirile esențiale ale exploratorului.

Îmi amintesc de o întîmplare, care vădește cu prisosință aceste adevăruri. Cele relatate s-au petrecut în urmă cu cîteva decenii, în Africa Centrală. Erou al aventurii — călătorul și exploratorul român Mihai Tican-Rumano. Împreună cu alți doi europeni și întovărășit de zece gonași indigeni, după o agitată zi de vînătoare, el poposește în amurg sub coroana larg boltită a unui arbore uriaș. Membrii expediției cinează în grabă și zdrobiți de oboseală adorm în hamacuri, încîntați că începuse să adie un vînt molcom. În toiul nopții, sînt treziți de strigătele înfricoșate ale indigenilor care-i întovărășeau. Cu armele în mîini vînătorii sînt gata să întîmpine primejdia. Noaptea e încărcată de beznă. De pretutindeni se auzeau șuierături, cînd molatice, cînd aspre. Să fie oare înconjurată tabăra de o ceată de maimuțe ațîțate din cine știe ce pricină? Vînătorii trag cîteva focuri în aer. Vîntul începu să se întărească. Mihai Tican-Rumano asculta încordat șuierăturile ce sporiseră în intensitate.

— Aprindeți focurile! strigă el însoțitorilor. Am să vă arăt deîndată cine ne-a stricat somnul.

El intuise ce se întîmplase. Poposiseră sub un arbore ale cărui crengi fuseseră perforate de un soi de furnici roșii. Vîntul pătrundea prin canalele deschise în lemn, iscînd acele bizare sunete ce ținuseră tabăra sub tensiune o bună bucată de timp.

Întîmplarea relevă că exploratorul trebuie să acumuleze din timp cît mai multe informații utile, legate de natura ținuturilor pe care le va cerceta. El trebuie totdeauna să-și apropie cît mai multe cunoștințe, din cîte au înaintașii săi în teritoriile respective.

Așa a procedat și tînărul naturalist român Samuel Fenișel, înainte de a porni să cerceteze fauna insulei Noua Guinee. El a studiat cele mai însemnate lucrări privitoare la subiectul ce-l interesa. Pornind de la aceste prime repere, Fenișel a explorat pădurile virgine din nord-estul insulei și a identificat numeroase specii de fluturi încă necunoscute pînă atunci.

Adesea, în cursul explorării se pot ivi situații dificile ce implică soluții care trebuie luate cu mare rapiditate. Un asemenea caz s-a întîmplat într-una din incursiunile făcute de exploratorul român Sever Pleniceanu în Africa Occidentală. Expediția sa străbătea, în miezul unei zile toride, ierburile înalte ale savanei ce mărginea malurile rîului Alima.

Coloana purtătorilor de poveri înainta lent, istovită de căldură. Deodată liniștea fu spartă de strigăte lungi, fornăitoare. Un tropăit greoi se auzea din ce în ce mai deslușit de undeva, din spatele grupului.

— Elefanții! strigă înfricoșat unul din cărăuș.

Priviră în urmă. Trîmbe ușoare de fum se înălțau deasupra savanei, apoi flăcări vii izbucniră din marea de ierburi. Soarele incendiase masa vegetală, secătuită de sevă. Înspăimîntată de focul ce izbucnise în preajma sa, înecată de fum, o turmă de elefanți fugea spre rîu, călcînd în picioare tot ce întîlnea.

Sever Pleniceanu își îndemnă oamenii să fugă spre apele salvatoare ale rîului. Zis și făcut. Dar nu trecu mult și fugarii zăriră o altă perdea de fum ce se înălța din față. Savana ardea de jur-împrejur. Erau prizonierii flăcărilor ce înaintau vertiginos. În acest moment, Sever Pleniceanu nu-și pierdu cumpătul. Privi în jur iscoditor căutînd o soluție. Și o găsi. La cîteva sute de metri își înălța, singuratic trunchiul viguros, un imens baobab. Exploratorul român știa că acest uriaș al savanei este singurul arbore care rezistă incendiilor și își îndrumă oamenii spre copacul izolat. Urcați pe crengile cele mai înalte, urmăriră cum se apropie și apoi se depărtează valul de flăcări. Plini de funingină și cu ochii înroșiți de fum, ei au putut, cîteva ore mai tîrziu, să-și reia drumul întrerupt. Îi salvase soluția rapidă și inteligentă a lui Pleniceanu.

A fi un bun, un adevărat explorator, presupune în egală măsură cu celelalte însușiri amintite, îndrăzneala, siguranța în forțele tale, curaj. O cutezanță nespusă au dovedit exploratorii englezi James Cook, Robert Falcon Scott, norvegianul Fridjof Nansen și exploratorul rus, G.I. Sedov, în luptă cu necunoscutul, cu agresivitatea furtunilor arctice și antartice. Spiritul de echipă, solidaritatea cu toți cei care participă la expediție, iată de asemenea o valoroasă trăsătură a personalității exploratorului. Un minunat exemplu l-au dat în această privință mulți vestiți exploratori ca: românul Emil Racoviță, francezul Jean-Baptiste Charcot și americanul Peary, descoperitorul Polului Nord.

A fi un bun și adevărat explorator înseamnă în esență a fi, a te strădui să fii, totdeauna, un exemplu în tot ce întreprinzi.

AUREL LECCA

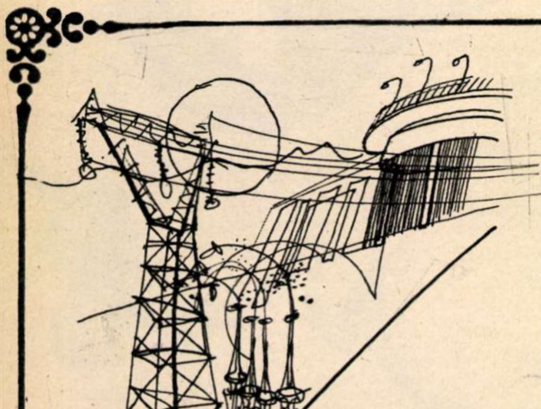

României

Cînd ne-am născut, Carpații, noi și marea
și holdele și rîurile toate,
și am știut vorbi, a crede, a trudi,
a împlini, în trecerea prin vremi, istorii,
cu toți ne-am adunat în mare taină
la-ntîiul ceas de liniști drămuite,
pe un picior de plai, pe-o gură de rai
și fiecare i-am jurat, sfînt adevăr adevărat
pe moarte și pe viață deopotrivă,
pămîntului din care-am răsărit,
credință
și să-i fim statornici, să-l rostuim,
strămoșii să-i cinstim cum se cuvine
și-n vecii vecilor ai lui să fim.
Zisu-i-am țară, olie, Românie.

Adevărul roșu

Șuvoi carpatin pornit către soare,
fluviu împlinit
din flori roșii, galbene și albastre,
datină sfîntă, moștenire străbună,
parte de suflet, de dor, de putere,
legămînt cu lumina,
astăzi vorba în fapte-o adună
ca pe-o zodie bună, rază cu rază,
soare nemărginit.
Purpuriu adevăr, credință-n mai bine,
vis împlinit,
fluviu neistovit de strămoși țărmurit,
pentru noi, pentru cei care vin
peste veac, adevăr purpuriu.

Partidul

Pe trepte de lumină, tăiate-n miez de stîncă,
spre culmea purpurie a zilelor de-acum,
ne-ai dus precum străbunii în vremi visară încă,
și într-un an, cît veacuri, lăsăm în urmă drum.

Am dărîmat prin tine cetățile robiei,
durerea, am îngropat-o și lacrima, la fel,
Ne este viața astăzi, prinos de bucurie
și-n fiecare clipă înfăptuim un țel.

Spre comuniste piscuri, zorim sub roșul steag,
victoriile toate prin tine le-mplinim,
partid al biruinței, cutezător tovarăș,
drag Făt-Frumos al țării, cu care ne mîndrim.

RADU SELEJAN

Primăvara

de **VASILE BĂRAN**

Pe vremea cînd Soarele părea să fi fost o șină de căruță scoasă de fierar de sub cărbuni și aruncată în văzduh, să-l încălzească; pe vremea cînd turmele de oi ridicau, cu picioarele lor multe, praful în frunzele din vișini și din duzi, cînd umbrele oamenilor țișneau peste grădini fiind de zece ori mai lungi decît lungimea lor în sus; pe acea vreme cînd tunetul de primăvară alerga dintr-o parte în alta a cerului făcînd să-și dea colții, pe margini de șanțuri, troscotul și costreia, și, mai tîrziu, în cîmpuri, să se coacă grîul; cînd din stiubeie și fîntîni se înălțau aburi; pe acea vreme a copilăriei mele, trecînd pe șosea oamenii se fereau să nu li se măsoare umbra. Fiindcă, în acel timp, se construia o moară de foc, cea mai înaltă clădire din sat, cu pivnițe pentru mașini și turnuri pentru fum, o clădire care avea să fie zguduită în permanență de forța motoarelor.

Se presupunea că din pricina cutremurului stîrnit de mașini, moara avea să se dărîme chiar a doua zi dacă nu i se va zidi la temelie o nuia care să însemne umbra unui om, precum odinioară Ana lui Manole, ci numai umbra lui. Cu toate astea, mergînd pe șosea, oamenii se uitau în dreapta și în stînga, în colo și încoace ca nu cumva să le fie măsurată umbra cu vreo nuia de dud sau de cireș — dacă ți se zidește umbra, te-ai zidit pe tine. Cît trăiește, omul are umbră. Dacă n-are umbră nu mai există! Și astfel oamenii erau atenți la umbrele lor, să nu le fie zidite între cărămizile acelei reptile mecanice care avea să clănțăne și să rumege grîu și timp.

Atunci, se povestea, a trecut pe acolo o fată ai cărei ochi erau la fel de mari ca și lumea pe care o vedea și limpezi și senini și fără teamă. Mergînd, umbra ei din flăcări se alungea pe arbori și pe garduri și cînd a ajuns în dreptul construcției, zidarii au oprit-o privind-o uluiți, dar mai apoi, trezindu-se, i-au cuprins repede umbra albă între cărămizi. Și a fost mai întîi o călătorie de ape, apoi cum se spunea, un cîntec de flaut, apoi o bătaie scurtă de aripi și primele sunete ale morii de foc. Și sunetele acelea au început să adune oamenii cu sacii lor de grîu și de porumb și m-am dus și eu cu tata. Tot drumul prin livezi, pomii și arborii aveau muguri și unii chiar înfloriseră. Venise primăvara.

Atunci eu i-am rugat pe tata să-mi cumpere trei pomișori: doi duzi și un cireș și m-am întors acasă cu pomii în brațe și i-am pus în grădină în gropi adînci, făcute cu sapa. Știam că bătînd cu putere pe lîngă ei pămîntul reavăn aveau să se prindă în cel mult patru zile. Adică, joi, vineri, sîmbătă și duminică. Luni, de cum a dat soarele, am fugit într-acolo să-i văd. Dar ei încă n-aveau muguri. Întîmplarea m-a tulburat adînc. L-am chemat pe prietenul meu să-l întreb dacă știe ce se petrecuse. El era mai mare cu cîțiva ani decît mine și se bucura de faima de-a fi știut să sădească pomii. Atunci devenise, dintr-o dată, foarte serios:

— Cînd i-ai pus?

— Acum patru zile.

— Pămîntul era cald?

— Scotea aburi.

— I-ai udat?

— Nu. Încă nu.

— Să-i uzi, mi-a spus.

Și eu l-am ascultat. În fiecare seară mă duceam în grădină și turnam pe micile tulpine cîte-o căldare cu apă proaspătă așa cum adăpi caii. Chiar așa mi se și păreau atunci acei pomi niște mînji cu care-aveam să cutreier dealurile pînă dincolo de păduri. Turnam apa lăsînd-o să se prelingă și mă uitam apoi cu luare-aminte la ramurile boante. M-am dus cu gîndul la rădăcini. Cum or fi rădăcinile lor? Nu mai voiam să-i cer părerea prietenului meu. Ar fi rîs de mine sau nici n-ar fi știut. De altfel, cum ai putea să știi dacă un pom abia sădit are sau nu are încă rădăcini din moment ce nu le poți vedea? Cel mai sigur semn ar fi fost mugurii, dar mugurii nu apăreau. Însă eu nu m-am lăsat învins. Am hotărît să-i adăp mai departe, cărîndu-le apă cu căldarea.

Toată viața mea, din zilele acelea, avea acel țel al înrădăcinării și, uneori, pînă și noaptea, împins de vise, intram pe furiș în grădina din spatele casei pipăindu-le crengile sterile. Și mi se părea că, în loc să crească, pomii se subțiau și se strîngeau și eu încercam să aflu acel ceva care-i înăbușea.

Curînd însă au venit alte întîmplări și aproape că uitasem de pomii aceia răsădiți într-un început de primăvară. I-am revăzut tîrziu, după mulți ani. A fost ca o întîlnire neașteptată care te înfioară: pomii erau înalți, puternici, cu totul alții, și poate că nici nu i-aș fi recunoscut dacă nuielele acelea de început n-ar fi rămas zidite în amintire ca niște zile albe și frumoase, dintr-o primăvară cu ochii limpezi și mari ca și lumea pe care o vedea.

Le priveam vîrfurile atingînd diamantul unei stele ce fuge mereu ca o pasăre în cuibul ei mic strălucind prin luncile copilăriei. Întîlnirea avea loc după mulți ani, pomii nu mai erau nici ei copii și îmi dădeam seama că n-ar fi putut crește așa decît spunîndu-le povești și ocrotindu-i cu inima mea.

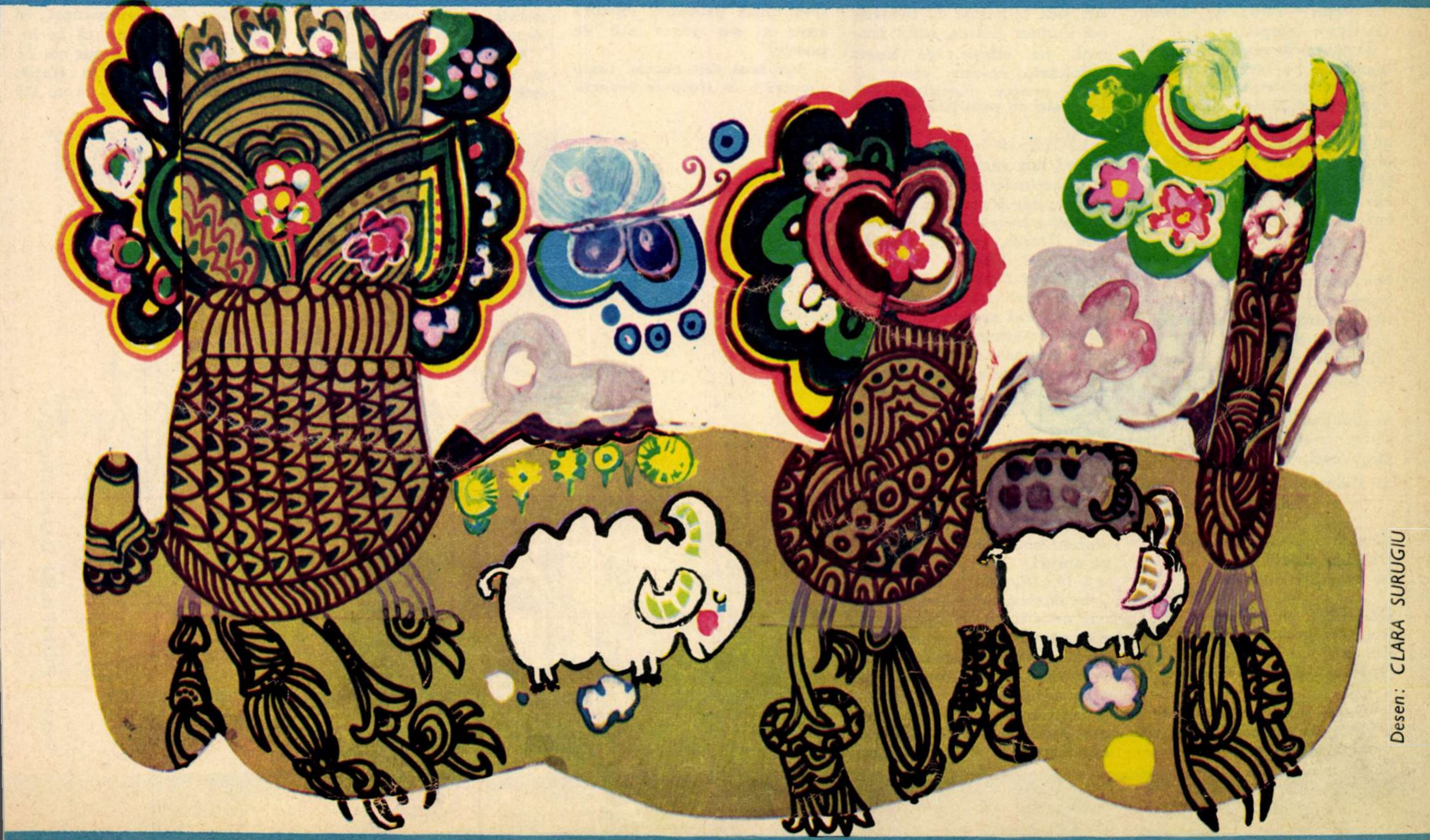

Desen: CLARA SURUGIU

FLOARE DE COLȚI (1)

JURNALUL DE BORD AL ECHIPAJULUI DE LA ȘCOALA GENERALĂ DIN COMUNA ION ROATĂ.

JUDEȚUL ILFOV

CRONICAR:
CARMEN NEICU,
CLASA a VIII-a,
ȘCOALA GENERALĂ
DIN COMUNA
ION ROATĂ

IUNIE 1971

Hotărîrea a fost luată la ultima adunare de unitate. Un echipaj format numai din fete va pleca în zona munților Iezer-Păpușa. Pentru titlul de membru al echipajului «Floare de colți» au fost propuse 15 candidate.

Situația la învățătură, condiția fizică, disciplina au fost criteriile care au determinat alegerea următorului echipaj definitiv:

Iorgu Garoafa — căpitanul expediției, Ioniță Paula — secundul echipajului, Neicu Carmen — folclorist și cronicar, Roșca Sevastița — etnograf, Ioniță Lucia – istoric, Neagu Garofița — geolog, Petre Georgeta — botanist, Oprea Gherghița — sanitar, Nicolae Marilena — fotograf, Toma Costica — gospodar.

În căutările noastre, în preocupările pe care le avem zi și noapte pentru ca totul să fie bine și gata, la data fixată, s-a strecurat, senin ca un zîmbet al primăverii, un cîntec, un cîntec pe care l-am îndrăgit și care ne va fi prieten bun pe cărările spre înălțimile Iezerului.

Iată-l:

CÎNTEC DE DRUM

Hai, prietene mai sus
Spre zări albastre,
Spre munții falnici și în zbor
Voios, te-avîntă
Mai vesel cîntă
Și drumu-ți va părea
mai scurt
Și mai ușor.
Voios te-avîntă
Mai vesel cîntă
Și drumu-ți va părea mai
scurt și mai ușor.

Sîntem vrednici pionieri
Din Ion Roată.
În expediție-am pornit
cutezători.
De sus, de pe munți
Vom culege pentru noi
Cel mai scump trofeu
O «FLOARE DE COLȚI»

Dacă, după hotărîrea de a pleca în expediție, alegerea echipajului și stabilirea traseului s-au putut face relativ ușor, a urmat partea cea mai dificilă, procurarea banilor de care vom avea nevoie în expediție. A sta 18 zile în munți nu este un lucru ușor.

Trebuie să întreprindem ceva. Dar ce? Cineva, nu mai știu cine, a venit cu o idee grozavă. Să lucrăm la Întreprinderea Agricolă de Stat. Să dobîndim banii muncind.

Am mers la I.A.S. și timp de două săptămîni întregul echipaj a lucrat pe ogoarele fermei la plivit. Am împletit în felul acesta utilul cu necesarul. Am făcut o muncă utilă, scăpînd culturile de porumb de rapița sălbatică. Aceasta creștea vertiginos și periclita producția. Am muncît bine, atît de bine încît am fost felicitați de tovarășul inginer Stoica, șeful fermei. La sfîrșit, pe lîngă felicitări, ne-am văzut cu banii pentru expediție, chivernisiți cu propriile noastre forțe.

1 IULIE 1971

Ieri, am văzut într-un colț al cancelariei corturile primite în dar din partea Cooperativei agricole de producție «Ion Roată», pentru reușita expediției «Floare de colți» în Retezat. Patru corturi nounouțe, izoterme, mult mai mici și mai ușoare decît cele pe care le-am avut anul trecut. Sînt frumoase corturile noastre, unul este verde, altul albastru, altul galben și altul roz, sînt cele mai frumoase corturi din toată țara, adică din toată lumea.

Astăzi tovarășul comandant ne-a arătat cum se montează... și cum se poartă pe umeri un cort. Toate fetele sîntem hotărîte să le purtăm pe umeri.

5 IULIE 1971

În sfîrșit, primul drum cu corturile în spate! Am plecat din curtea școlii spre «Stejarul», o pădure care se află la vreo 5 km de sat, Antrenamentele, după ce a trecut partea grea (montat, împachetat, cărat, recunoașteri de roci, recunoașteri de plante și așezarea lor în ierbar), s-au transformat într-o excursie veselă de 3 zile. Părinții și frații mai mari sau mai mici veneau să ne vadă. Cu frații mai mici a fost mai dificil. Țineau mortiș să meargă și ei în expediție, iar pînă atunci voiau să doarmă în corturi, măcar cîte-o seară. Antrenamentele au decurs fără dificultăți. Șase dintre membrele expediției fuseseră anul trecul în Retezat. Ei bine, fiecare dintre cele șase am fost dascăli exigenți pentru celelalte patru care montau prima dată un cort sau țineau pentru prima dată în mînă un determinator de plante.

19 IULIE 1971

Ne-am adunat la școală într-o clasă proaspăt văruită care ni s-a părut atît de pustie!

Am scos din rucsac toate lucrurile, în timp ce tovarășul profesor Țeperdel Ion, comandantul expediției, striga lista echipamentului întocmită cu migală și completată după zilele petrecute în pădurea Stejarului. Nici una dintre fete nu a uitat nimic, ba dimpotrivă, s-au găsit și cîteva lucruri în plus. Corturile ne așteaptă afară, în curtea școlii. La noapte vom dormi în ele.

Din această clipă începe adevăratul jurnal. Oare o să fiu demnă de cinstea ce mi-au făcut-o fetele alegîndu-mă «cronicar»?

22 IULIE 1971

De două zile plouă, plouă mărunt. E frig. Hotărîsem să plecăm altădată, dar în sinea noastră ne era oarecum teamă. Dacă la noi plouă, la munte, acolo unde ne vom duce, cum va fi?

Astăzi, 22 iulie, aproape nu ne vine să credem, vremea este frumoasă, cu soare, cu cer albastru fără pic de nori. Parcă ziua aceasta a venit așa pentru noi și pentru liniștea părinților noștri.

La ora opt ne-am întîlnit la școală. A fost ceva impresionant. Noi eram doar zece fete. Însă cu cei ce ne însoțeau colegi, prieteni, părinți și frați treceam de o sută. Și toți se întreceau să ne dea sfaturi se ofereau să ne ducă bagajele.

Peronul gării părea mic. Mulți ne așteptau acolo. Era o atmosferă sărbătorească. Primarul comunei a ținut să fie prezent și să ne ureze succes. La ora nouă și patruzeci de minute ne-am luat rămas bun de la toți. Impiegatul de mișcare ne-a amenințat, în glumă bineînțeles, că la întoarcerea noastră nu va da trenului intrarea în stație, dacă nu facem tot ce ne stă

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

în putință pentru a reprezenta cu cinste comuna Ion Roată acolo unde mergem.

Abia după ce a plecat trenul ne-am dat seama de misiunea grea care ne așteaptă. În întîlnirile noastre cu alți oameni reprezentam școala, pe cei opt sute de colegi, comuna. Reprezentam județul Ilfov în întrecerile cu alți colegi din alte județe.

Vom încerca să facem tot ce am învățat, să aplicăm tot ce ne-am însușit în atîtea zile de repetiții pentru a duce la bun sfîrșit misiunea încredințată.

După ce am schimbat cîteva trenuri, la Urziceni, la București, la Golești, am ajuns la ora douăsprezece în Cîmpulung. Drum lung și obositor dacă punem la socoteală că urcarea și coborîrea din trenuri s-a făcut într-o aglomerație puțin obișnuită. La Golești am avut oarecare răgaz și nu am putut rezista tentației de a face o vizită, în fugă măcar, la muzeul Golescu.

Ne-a impresionat în mod deosebit fîntîna pe care era o inscripție și turnul de observație folosit de Tudor Vladimirescu cînd s-a adăpostit cu oastea aici.

La Cîmpulung am întîlnit prieteni aproape la tot pasul. Oameni necunoscuți, văzîndu-ne străini de loc și cu rucsacurile doldora de bagaje și alimente, au ținut să ne ajute cu vorba și cu fapta.

Trecusem podul peste apa Tîrgului, cu intenția de a ne urca lîngă mănăstirea Flămînda. Acolo trebuia să montăm corturile și să ne odihnim. Nu am ajuns la locul propus pentru că nu ne-a lăsat nea Vasile. Cine este acest nea Vasile? Este îngrijitorul de la stadionul din localitate.

Văzîndu-ne încărcați cu multe bagaje și cu corturi a insistat să facem popas pe stadion. Aici, pe stadion, ne-a spus, vom avea condiții mult mai bune, apă, lumină etc. Nu l-am putut refuza și iată-ne găzduiți de nea Vasile. Om foarte amabil și la toate săritor, gata să ajute toată lumea, ne-a ajutat și pe noi la montatul corturilor.

Acest prim popas, în Cîmpulung, l-am făcut cu scopul de a vizita muzeele din oraș și localitățile din apropiere.

După ce am montat corturile și am luat masa în fugă, o masă delicioasă pregătită de bucătarul nostru Toma Costica, am plecat să vizităm orașul.

De la început am fost impresionate de frumusețea și de stilul arhitectonic deosebit al clădirilor. Seara, deși am intrat în cort de la ora opt, am adormit destul de tîrziu. Bucuria ne alungase somnul. Am vorbit sau am chicotit sub pături încă multă vreme după stingere.

(VA URMA)

GHIDUL „EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII"

● Pioniera **Mihai Elena**, *elevă în clasa a VII-a A, a Școlii generale nr. 22 din Brăila, membră a echipajului «Danubiul», ne roagă să-i indicăm cel mai interesant traseu din regiunea munților Apuseni din care să învețe cît mai multă geografie, geologie și istorie. Iată-l: Cîmpeni, Ponorel, Vidra, Avram Iancu, muntele Găina, Vîrful Muncelului, Gîda de Sus, Scărișoara apoi, prin Vîrtopul, la Nucet și Petru Groza, sau la cabana Padiș și Pietroasa.*

● **Dan Szente,** *elev în clasa a VIII-a A a Liceului nr. 1 din Mangalia, căpitanul echipajului «Condorul», ne-a trimis o scrisoare în versuri. El își exprimă dorința de a purta corespondență cu «veteranii» concursului «Expedițiile Cutezătorii» pentru a putea învăța din experiența acestora. Îi îndeplinim dorința, însă părerea noastră este că «puii marelui vultur» ar trebui să se adreseze, în primul rînd, comandantului instructor care-i va învăța să... zboare.*

● **Direcțiunea Școlii generale nr. 22 Iași,** *care va organiza expediția «Floare de colți» în munții Harghitei, ne cere să-i trimitem o hartă a regiunii. Pentru procurarea hărții vă rugăm să vă adresați Institutului Geologic din București, Șos. Kiseleff nr. 55, care vă va trimite ramburs harta geologică respectivă la scara 1:200 000 (costul hărților — cu textul explicativ — nu depășește suma de 14—20 lei bucata).*

Vă propunem, în regiunea respectivă, o expediție de-a lungul depresiunii Ciucului, de la izvoarele Oltului (Hășmașul Mare) prin Bălan, Tomești, Cîrța, Domnești, Racu, Harghita și Miercurea Ciuc. Ați putea strînge date interesante cu privire la trecutul și prezentul acelor locuri mai puțin cunoscute.

● *Căpitanul echipajului «Decebal», pionierul* **Mircea Drăghici** *de la Școala generală din Orăștie (Hunedoara), ne cere o hartă a regiunii dintre rîurile Sebeș și Streiul. Îl rugăm să citească răspunsul pe care l-am dat mai sus Școlii generale din Iași.*

● **Pionierii Școlii generale nr. 9** *din Hunedoara se pregătesc intens pentru ediția a IV-a a «Expedițiilor Cutezătorii». Ei au desenat pe un mare panou — alături de noul regulament al expedițiilor — traseul pe care îl vor urma cele două echipaje: unul format numai din fete, iar altul din băieți. Le urăm mult succes!*

A.L.

Zi de sărbătoare

Nu de mult, pionierii,
tinerii și vîrstnicii
din comunele
Tilișca, Rod,
Poiana Sibiului, Jina,
Gura Rîului, Sibiel
și Orlat,
din județul Sibiu,
s-au întîlnit la
o mare
sărbătoare folclorică
denumită
«De la o generație
la alta».
Un bogat program
artistic, specific
«Mărginimii Sibiului»,
a încîntat spectatorii
prin bogăția
costumelor naționale din
această zonă și
prin frumusețea
interpretării.
Cu vorbe simple,
dar
pornind din adîncul
sufletului,
bătrînii acestor meleaguri
montane, printre care
și Ana Iuga,
s-au întrecut în
povestirea amintirilor
și
tradițiilor lăsate din
străbuni.
Apoi, în ritmul muzicii,
în jurul focului de tabără,
s-au prins
cu toții
într-o horă mare, mare...

FLORIN DEAC,
cl. a VII-a B,
Școala generală nr. 1,
Sibiu

Foto:
HORST
BUCHTELNER

CUM VORBIM, CUM SCRIEM

FOLOSIREA CONJUNCȚIEI ca să

În limba mai puțin îngrijită ne întîmpină frecvent conjuncția compusă **ca să** în situații în care e suficientă numai întrebuințarea conjuncției **să.** Reproduc aici cîteva exemple pe care le-am cules din compunerile unui elev: *trebuia* **ca să** *se întîlnească: pentru aceasta era necesar* **ca să** *se inspire din viață; poetul a putut* **ca să** *exprime aspirațiile poporului; ea îi cere lui Lăpușneanu* **ca să** *înceteze vărsările de sînge.* Construcția corectă este fără *ca: trebuia să se întîlnească, îi cere să înceteze* etc. Regula este următoarea: conjuncția *ca să* cu cele două elemente componente alăturate trebuie folosită numai atunci cînd propoziția pe care o introduce exprimă ideea de scop, ca în exemplele: *iedul cel mititel se ascunsese în sobă* **ca să** *scape de lup; împăratul i-a ieșit înainte la un pod* **ca să**-*i încerce curajul.* Propozițiile care au în frunte conjuncția *ca să* (sau *ca* urmată de un verb la modul conjunctiv) exprimă scopul acțiunilor din propozițiile precedente.

Înaintea altor propoziții decît cele de scop, *ca să* poate fi întrebuințată corect numai dacă între părțile din care e compusă, *ca* și *să*, se intercalează alte cuvinte, de exemplu: *vreau* **ca** *mîine* **să** *iau notă bună; aș dori* **ca,** *la toamnă,* **să** *urmez o școală tehnică.* Observați că între *ca* și *să* apar alte cuvinte *(mîine, la toamnă).* Școlarii mai mari știu că propozițiile: *ca mîine să iau notă bună* și *ca la toamnă, să urmez o școală tehnică* sînt, în exemplele date, completive directe.

În lumina acestor precizări privind întrebuințarea corectă a conjuncției *ca să*, v-aș propune să vă recitiți cu atenție compunerile din caietele de clasă și să corectați construcțiile în care ați folosit neliterar pe *ca să.*

Vă reamintesc că folosirea abuzivă a lui *ca să* nu a scăpat de pana satirică a lui Caragiale. Observînd că această conjuncție apare și la propoziții fără înțeles final, el a combătut-o, amplificînd-o, caricatural, în *pentru ca să*, locuțiune cu valoare de scop mult mai clară din cauza adaosului prepoziției *pentru.* Iată exemple: *pot* **pentru ca să** *spun; permite-mi* **pentru ca să**-*ți prezant pe cetățeanu, Dumitrache Titircă.* Această locuțiune apare frecvent în vorbirea personajelor ridicule și inculte.

Deci, satira lui Caragiale a fost realizată artistic și prin caricaturizarea greșelilor de limbă.

Conf. dr. GR. BRÂNCUȘ

Pagina fetelor

Trăiesc acum

Trăiesc acum,
Cînd peste frunțile oamenilor
Alunecă pacea,
Sărbătoreasca primăvară
A celor ce-au învins.
Trăiesc acum,
La vîrsta la care,
Țara, din mugur s-a făcut floare
Acum, cînd plaiurile
Împrumută culoarea munților,
Iar holdele
cu aurul se potrivesc:
Acum, cînd cerul și marea
îți cîntă amiaza,
Patria mea cutezătoare.

DIANA ALEXE,
Liceul «N. Bălcescu», Bucuresti

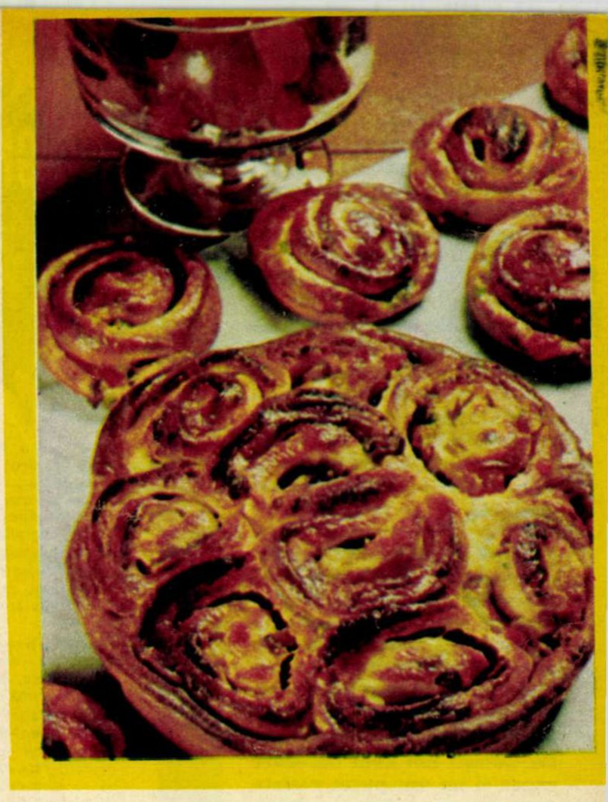

Melci

ALUAT:
500 g făină, 1 ceașcă lapte
10 g drojdie, 3 ouă, 120 g unt, 100 g zahăr,
1 linguriță rom, 1/2 linguriță sare.
PENTRU SIROP:
250 g zahăr, 1/2 l apă, 1—2 prafuri de vanilie.
Se prepară aluatul — se lasă să crească.
Se întinde foaia și se taie fîșii lungi de 30 cm, groase de 2 cm.
Se răsucesc ușor, împreună, și se dă forma unei spirale (melc). Se ung cu ouă și se presară cu zahăr.
Se coc rumeni-aurii.
Se ung după copt cu sirop gros de zahăr.

OLGUȚA VĂ PREZINTĂ MODELE CULESE ÎN „EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII" 1971

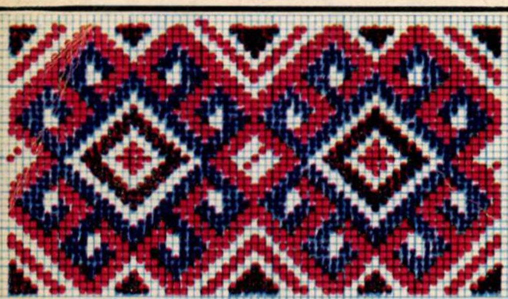

Model național, cu motiv geometric pentru ie. Prezintă o curiozitate prin faptul că în această zonă predomină motivele florale. Din punct de vedere coloristic, cusăturile din zona văii Dîmboviței sînt foarte variate și combinate cu gust.

* * *

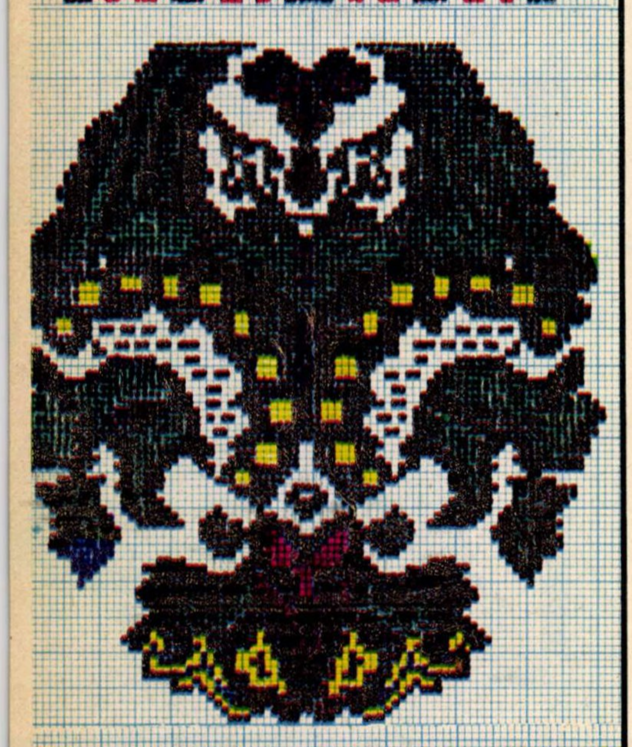

Motiv național floral pentru ie, lucrat în culorile negru, galben, maron, verde, specifice zonei de nord a Moldovei. Model vechi, de aproximativ 50 de ani. Nu s-a păstrat decît un medalion pe care l-a primit echipajul «Vînătorii lui Dragoș» în «Expedițiile Cutezătorii» ediția a III-a, 1971.

* * *

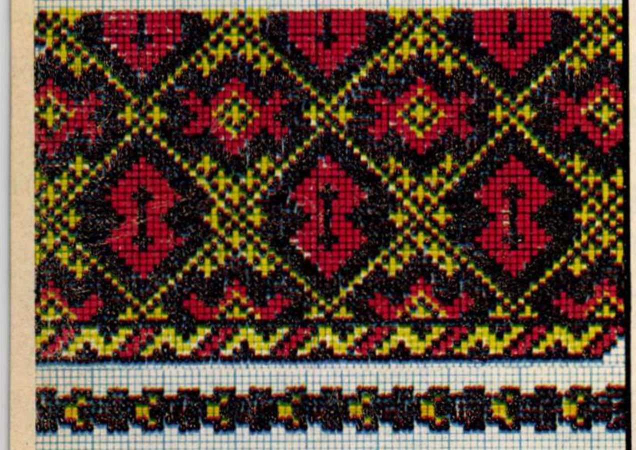

Motiv ornamental pentru ie din comuna Lerești. Model foarte vechi, lucrat pe pînză țesută la război, acum, aproximativ 60 de ani. Eșantion unicat donat de Adrian Popescu echipajului «Floare de colți» — Ilfov.

* * *

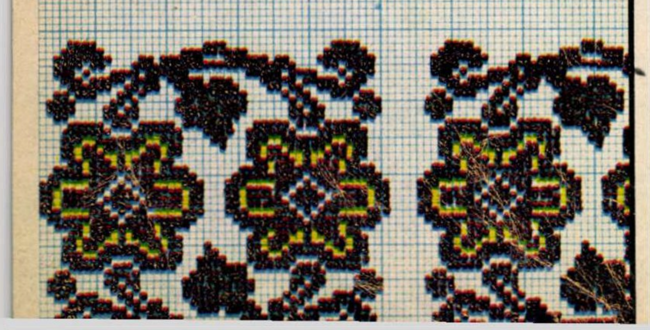

Motiv ornamental floral policrom, vechi de 50 — 60 de ani. Acest medalion a fost donat echipajului «Crăițele» din Vaslui, în timpul cercetărilor etnografice și folclorice din satul Cîrlibaba, aproape de izvorul Bistriței.

* * *

TABLETA OLGUȚEI

INTERVIU CU

MIMI

—Hei, Mimi! Mă auzi? (Mimi sforăie).

— Scoală Mimi, am venit să-ți iau un interviu!

— (Cască) Interviu? Nu vezi că dorm?

— Dacă vorbești cu mine înseamnă că nu dormi.

— Așa e. Mă culc la loc!

— Întîi, răspunde-mi mie! Cum îți petreci vacanța?

— Ha? (Cască). Păi... dorm!

— Și altceva?

— Dorm!

— O parte din colegele tale au plecat la munte în «Expedițiile Cutezătorii».

— (Revoltată). Păi eu nu pot să dorm la munte.

— Altele au plecat la țară să ajute la strînsul recoltei.

— (Speriată). Vai mie! Eu nu pot să dorm la țară!

— De ce nu te duci la club? E o masă strașnică de tenis acolo și...

— Ce? Să dorm pe masa de tenis?

— Unitatea noastră a organizat o tabără în corturi, în pădure, lîngă rîu.

— (Cu satisfacție). Ce plăcut e să dormi în pădure! (Speriată). Dar ca să ajung pînă acolo, trebuie mai întîi să umblu! (Cască cutremurîndu-se).

— Măcar citești ceva?

— Să citesc? (Sforăie, apoi tresare speriată). N-am timp!

— Bine, dar tu nu faci nimic, nimic?

— Ba da... Dorm și... (sforăie).

(O voce de peste gard strigă: «Mimi somnorici, Mimi somnorici!»).

(Mimi tresare din somn).

— Auzi? Asta e răutăcioasa de Geta...

— Dar a cam brodit-o!

— (Speriată). Aoleu! Să nu scrii în revistă «Mimi somnorici» fiindcă toți copiii din țară o să mă strige așa și eu nu... (adoarme tun).

Am renunțat la interviu și am plecat foarte supărată. Ce ziceți, fetelor, de așa o vacanță? Sau e cumva cineva de acord cu Mimi? În orice caz aștept de la voi multe răspunsuri la întrebarea: «Cum îți petreci vacanța?»

UL MEDICULUI

CUM VĂ ÎNGRIJIȚI DANTUR

trece neobservată și pînă la apariția pulpitei (infecția miezului dintelui) care dă durerea insuportabilă, este vorba de un proces distructiv care nu cruță nici unul din straturile anatomice din care este format dintele. Din nefericire, 75 la sută din populația globului suferă de boli buco-dentare, printre care caria dentară ocupă locul I.

Caria dentară nu stîrnește numai durere, nu se limitează numai să macine dintele, să-l distrugă, ea urîțește chipul prin pierderea dinților, și duce la modificarea vorbirii, creează imposibilitatea de a mesteca, și are consecințe adînci asupra stării generale a organismului. Prin distrugerea smalțului, fa-

este și mai periculoasă, deoarece împiedică creșterea acestora datorită alimentației deficitare. Se știe cît de greu sînt mestecate alimentele de către persoanele cu dinții stricați.

Desigur că vreți să știți de ce se distruge dintele? Se consideră că acizii care iau naștere prin fermentația resturilor de alimente, rămase în gropițele și adînciturile dinților, împreună cu unele bacterii (microbi) care se găsesc în mod obișnuit în gură, produc caria. Pentru a feri dinții de îmbolnăvire este necesar, din cea mai fragedă vîrstă, să se facă igiena gurii. Astfel, de la vîrsta de 3–4 ani, copiii vor fi învățați să-și clătească gura după fieca-

pentru cei mai

ecomandăm a se face controlul dentar, cel puțin o dată la 2 luni, pentru a se descoperi din timp orice neregulă. În plus, se vor evita trecerile alimentare brusce de la cald la rece și invers, cît și spartul în dinți al sîmburilor de fructe ori spălatul cu cenușă. Prezentarea la medic la prima durere de dinți este, de asemenea, necesară pentru a se descoperi din vreme orice defect al dentiției. Și, ca o măsură de prevenire, vă recomandăm ca, după fiecare masă, să consumați un măr, care pe lîngă calitățile vitamino-calorice o are și pe aceea de curățire a resturilor alimentare. Acordați mai multă atenție îngrijirii danturii voastre!

Dr. GH. M. GHEORGHE

titlul unor cărți legate!

(sing.). Volum... cu 480 coli! 9. Totalitatea cărților scrise de un autor. Copii pentru care tipărește editura «Ion Creangă». 10. «Mîncător» de cărți! Purtător de plete!

VERTICAL: 1. Partea finală a unei lucrări literare. Persoană lipsită de vioiciune. (reg.). 2. Cărți în ediții vechi de mare valoare. Arab (pl. pop.). 3. Într-o pagină...; ... din geografie! Inăriță. 4. Cartea în sine (pl.). 5. Nume masculin. Comună în Belgia. 6. După aceea. Din calendar. 7. Călușul dobrogean. Din suflet. Mere! 8. Materialul din care și-au confecționat adevărate cărți, comori de cultură, popoarele Mesopotamiei. Scriere tipărită (pl.). 9. Volum cu colile cusute împreună și puse într-o copertă moale. Măsura lui Cuza. 10. Unitate ritmică a versului (pl.). Gen literar, care cuprinde diverse specii de narațiuni în versuri și proză.

CUVINTE RARE: AAT

Prof. TEODOR AXIOTI

RĂSPUNS LA ENIGMA DIN NUMĂRUL TRECUT-«MINCIUNA»

1. Radu și căpitanul Dumitrescu au sesizat că sub autoturism drumul era uscat, întrucît mașina se oprise în locul respectiv înainte de a începe ploaia.

2. Introducînd cheia în contact, motorul a pornit la prima comandă.

DORESC SĂ CORESPONDEZE

AURELIA SOLOMON, comuna Cumpăna, județul Constanța;
MIHAELA LEONTE, satul Nou Panciu, str. Grivița Roșie, județul Vrancea;
MARICELA POPESCU, comuna Dîngeni, județul Botoșani;
ANIȘOARA ZAHARIA, comuna Liești, str. Principală nr. 1057, județul Galați;
frații **DIDINA** și **GEORGEL ANDONE**, Școala generală nr. 22, Brăila.

DOUĂ CARICATURI DE DAN VASILE

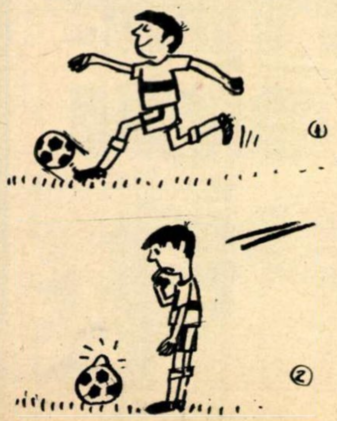

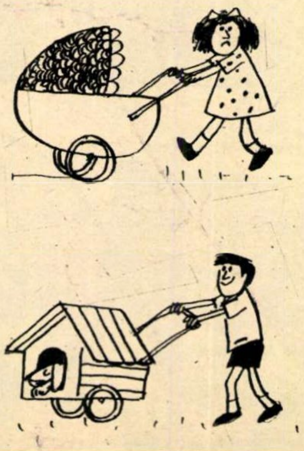

MIRAMAR ȘI CEIBA

(URMARE DIN PAG. 3)

pragul primei clase nu absolveau nici măcar ciclul primar. Treizeci la sută din populație trăia drama analfabetismului (din restul locuitorilor, semianalfabeții reprezentau... 90 la sută). Pentru Cuba socialistă, dezvoltarea este inseparabilă de o largă răspîndire a învățămîntului. Cuba liberă a cunoscut destule momente dificile, dar în nici o împrejurare n-a slăbit grija față de problemele școlii. Un sfert din populația Cubei învață. Numărul elevilor din școlile primare este de 1 759 167. Miramar și Ceiba se regăsesc, astfel, pe același plan de preocupări. Pentru că școala — ziduri abia eliberate din strînsoarea schelelor și copiii veseli care le populează — a devenit o imagine definitorie pentru această insulă din Caraibi.

Cutezătorii 22

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
OFICIUL POȘTAL 33 — BUCUREȘTI
Căsuța poștală 4132
Telefon 17 60 10 int. 1458

REDACTOR ȘEF
MIHAI NEGULESCU
REDACTOR ȘEF ADJUNCT
OVIDIU ZOTTA
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE
IOAN DONCA
REDACTOR ARTISTIC
POMPILIU DUMITRESCU
SECRETAR DE REDACȚIE
LUCIA SICOMAȘ

ADMINISTRAȚIA: EDITURA SCÎNTEIA
TIPARUL C.P.C.S.
ABONAMENTELE, PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.
CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA», SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64–66, P.O.B.-BOX 2001»

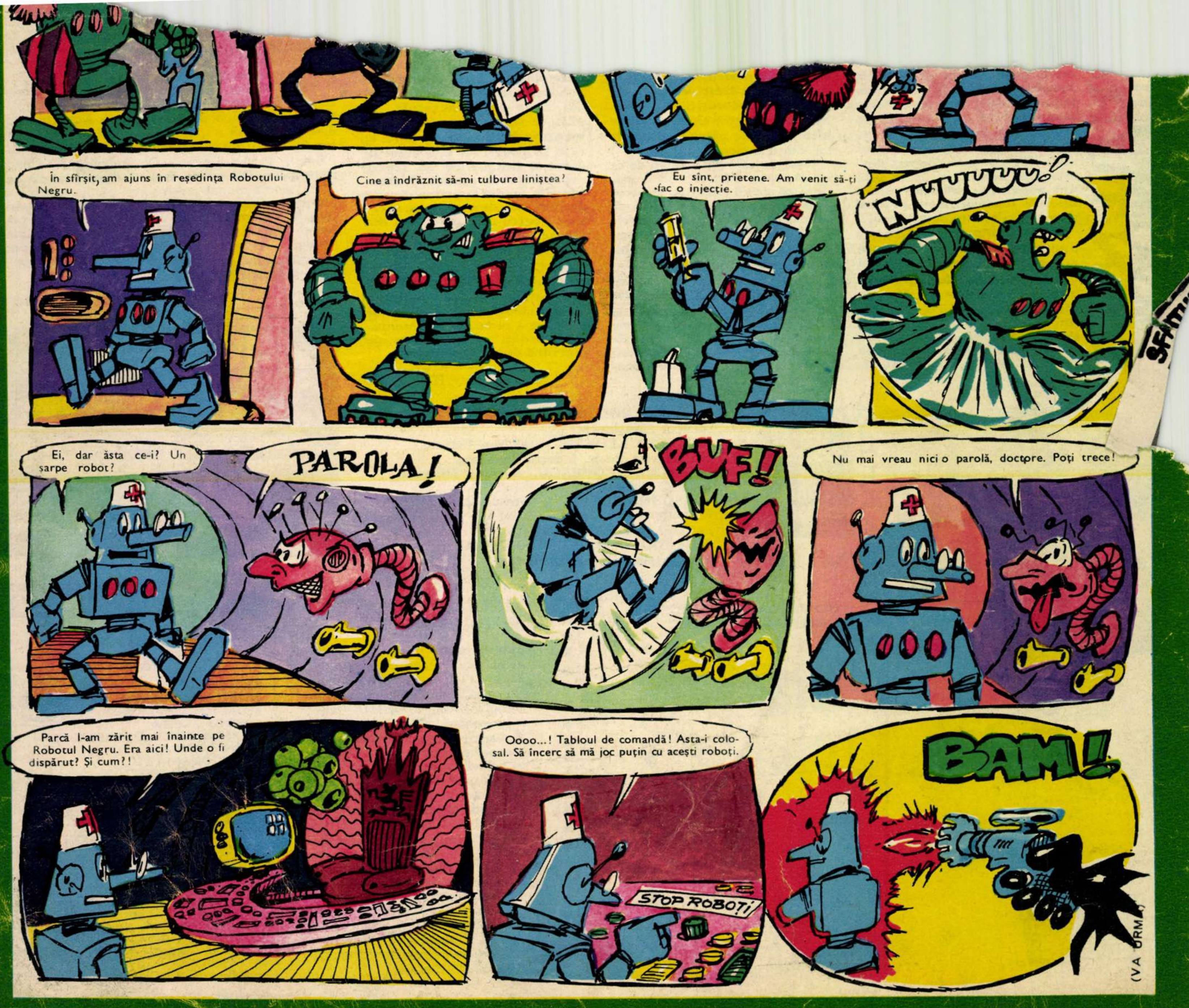
În sfîrșit, am ajuns în reședința Robotului Negru.
Cine a îndrăznit să-mi tulbure liniștea?
Eu sînt, prietene. Am venit să-ți fac o injecție.
NUUUUU!
Ei, dar ăsta ce-i? Un șarpe robot?
PAROLA!
BUF!
Nu mai vreau nici o parolă, doctore. Poți trece!
Parcă l-am zărit mai înainte pe Robotul Negru. Era aici! Unde o fi dispărut? Și cum?!
Oooo...! Tabloul de comandă! Asta-i colosal. Să încerc să mă joc puțin cu acești roboți.
STOP ROBOȚI
BAM!

(VA URMA)

23

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 8 iunie 1972, ANUL V (246),
16 pagini, 1 leu

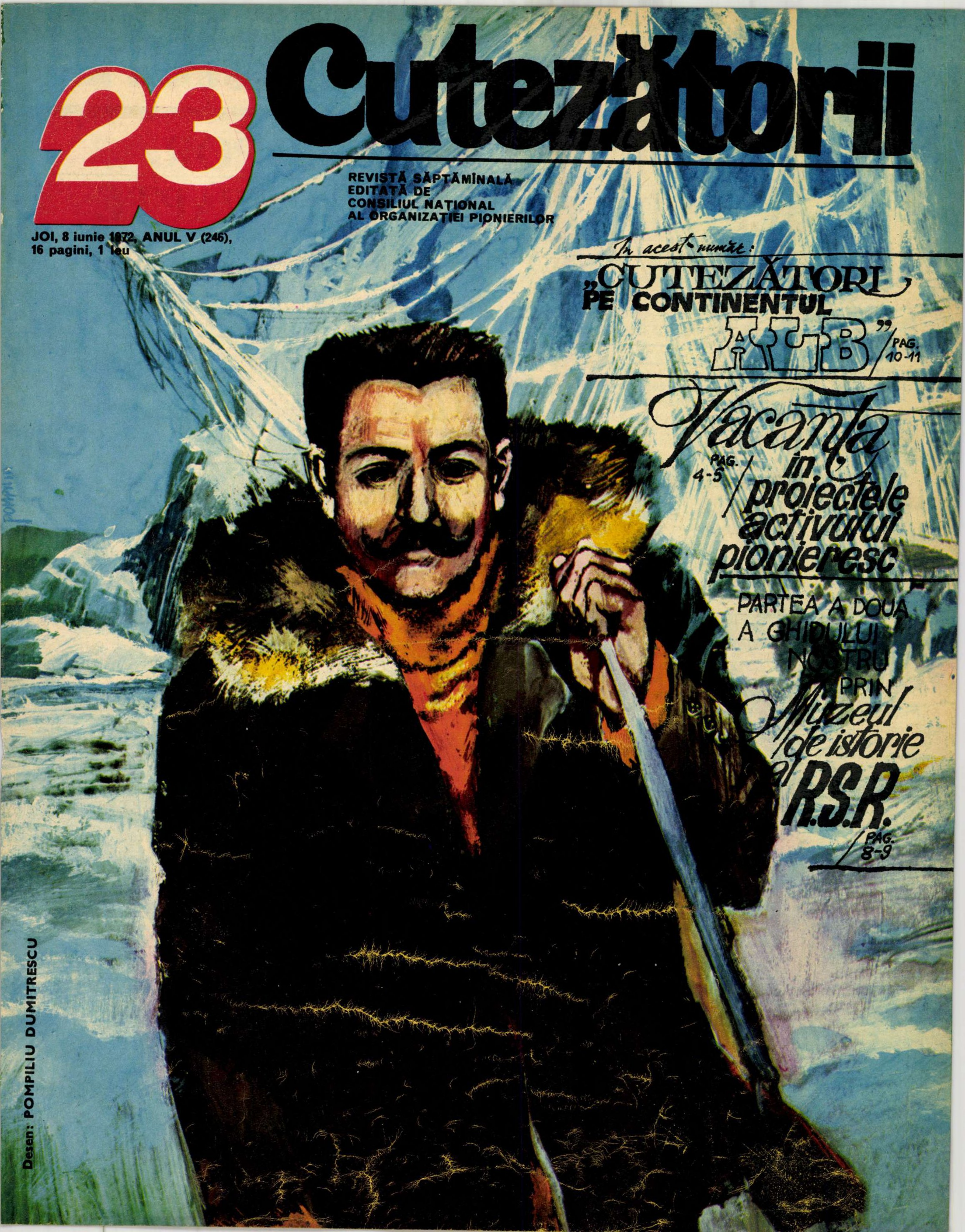

În acest număr:

„CUTEZĂTORI PE CONTINENTUL ALB" PAG. 10-11

Vacanța în proiectele activului pionieresc PAG. 4-5

PARTEA A DOUA A GHIDULUI NOSTRU PRIN *Muzeul de istorie al R.S.R.* PAG. 8-9

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

actualități Cutezătorii

ALĂTURI DE ÎNTREGUL POPOR, PIONIERII ÎNTÎMPINĂ PRIN FAPTE CONFERINȚA NAȚIONALĂ A P.C.R. ȘI A XXV-a ANIVERSARE A REPUBLICII

Minunatul popor căruia îi aparținem străbate în acești ani o impresionantă etapă istorică. Desăvîrșind marile înfăptuiri ale patriei contemporane, comuniștii, toți oamenii muncii își închină energiile, întreaga putere de muncă și creație împlinirii în timp cît mai scurt, și cît mai temeinic, a vastului program de dezvoltare multilaterală a țării elaborat de Congresul al X-lea al partidului. Amplu desfășurată în toate județele, pretutindeni unde crește avuția materială și spirituală a acestei țări, întrecerea socialistă antrenează milioane de conștiințe într-o pasionantă bătălie cu timpul, pentru ca treptele de civilizație și cultură ale României să fie tot mai înalte, tot mai viguroase.

În aceste zile luminoase cînd voi, dragi cititori, încheiați cu bine încă un an școlar, bucurîndu-vă deplin de grija și dragostea cu care sînteți înconjurați, clasa noastră muncitoare, țărănimea cooperatistă, intelectualitatea patriei trăiesc cu ardoare freamătul viu al faptelor eroice. Sînt fapte prin care părinții voștri răspund chemării adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: **«Acest cincinal trebuie să însemne o cotitură radicală în dezvoltarea industriei românești — și este necesar să facem totul pentru a îndeplini mai devreme prevederile cincinalului, pentru a ridica România, poporul român la o viață superioară».**

Mii și mii de colective de muncă își exprimă în aceste zile hotărîrea fermă de a-și mobiliza energiile, marile capacități creatoare pentru obținerea unor realizări superioare în dezvoltarea și modernizarea producției, a întregii economii. Sînt fapte care trezesc în cei mai tineri fii ai patriei, pionierii, dorința fierbinte de a se dovedi ei înșiși pe măsura părinților, de a se pregăti astfel încît să poarte mai departe, cu cinste, minunata ștafetă a idealurilor comuniste.

Săptămînă de săptămînă, așteptăm la redacție, pentru a le înfățișa în aceste pagini-oglindă, vești despre faptele voastre pionierești, despre izbînzile voastre în pregătirea pentru muncă și viață, omagiu vibrant pe care pionieria îl aduce marilor evenimente din viața poporului nostru — apropiata Conferință Națională a Partidului Comunist Român și cea de a 25-a aniversare a Republicii.

MIHAI NEGULESCU

Trimestrul de AUR

Hotărîți ca fiecare detașament să încheie anul școlar cu rezultate cît mai frumoase la învățătură, prin gazeta de perete a unității, am lansat chemarea «În clasa noastră, nici un corigent».

În scurt timp, am avut bucuria să constatăm că ea a avut un mare efect mobilizator. În clasele a V-a A și C, a VI-a B și a VII-a C, mulți elevi cu note mai slabe și-au îndreptat mult situația la învățătură. Sînt semne certe că anul școlar va fi încheiat, de noi toți, cu succes.

GEORGETA DIACONESCU,
clasa a V-a C, Școala generală nr. 5, Vulcan,
județul Hunedoara

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

De examenul de admitere în școlile profesionale și medii ne mai desparte doar un singur an. Fiecare dintre noi sîntem preocupați să acumulăm cît mai multe cunoștințe, să învățăm cît mai bine. Întregul nostru detașament se mîndrește cu pionieri ca **Mariana Bordea, Cristi Marinescu** și **Mihaela Butā,** cîștigători ai Olimpiadelor de fizică și matematică din acest an. Dar aceștia nu s-au mulțumit numai cu succesele lor, ci au căutat să-i sprijine și pe alții. Așa se face că, **Dorina Cojocea, Francisc Adam** și **Elena Ghiurcă,** care pe primul trimestru aveau o situație slabă la învățătură, vor termina anul cu rezultate mulțumitoare; acum sîntem siguri, în clasa noastră nu va fi nici un corigent!

MARIANA BORDEA,
comandant de detașament,
Școala generală nr. 5,
Comănești, Bacău

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

La stația de radioamplificare a școlii se anunță, zilnic, rezultatele noastre la învățătură. Și, cu fiecare zi ce trece, constatăm că aceste știri sînt tot mai îmbucurătoare. Numele celor care merită să fie evidențiați sînt acum atît de multe, încît timpul afectat emisiunii noastre a devenit prea scurt. Ne bucură mai ales faptul că, adesea, printre cei citați sînt și numeroși elevi din clasa a VII-a.

FLORIN DUMITRACHE,
comandantul unității de
pionieri, Liceul Făurei

CUTEZĂTORII PRINTRE NOI

Într-una din zilele cu vînt puternic a izbucnit un incendiu care amenința să cuprindă și pădurea de stejar din jurul satului Peștiș-Bihor. La chemarea lansată de cadrele didactice, pionierii detașamentului nr. 1 și utecistii clasei a VIII-a au pornit de îndată spre locul incendiului, hotărîți să-l localizeze. Distanța de peste 3 km a fost parcursă în fugă și, în mai puțin de două ore, pericolul era înlăturat. Dorința de a salva avutul obștesc a fost mai puternică decît vîntul care ințețea focul.

Prof. TRAIAN MOGA,
comandant-instructor de
unitate, Școala generală
Peștiș-Bihor

Micii gospodari

Acesta este numele pe care l-au dat pionierii din Scornicești micro-cooperativei agricole de producție care a luat ființă în comuna lor în această primăvară. După ce li s-au încredințat 10 ha cu porumb, 3 ha cu porumb de floricele, 4 ha cu cartofi, 4 ha de livadă cu pruni și o microfermă cu 50 porcine și 40 de stupi, pionierii au pornit cu hărnicie la lucru. Emil Bărbulescu, comandantul unității de pionieri care este și președintele microcooperativei, ne scrie că micii gospodari sînt hotărîți ca încă din primul an de activitate, microcooperativa lor de producție să înregistreze rezultate cît mai frumoase. Astfel, în adunarea generală care a avut loc, toți cei 178 pionieri-cooperatori au hotărît să obțină o recoltă de 4 000 kg de pe fiecare hectar cu porumb, 10 000 de kg de cartofi de pe cele 4 hectare semănate cu cartofi, 5000 kg prune și 10 kg miere la stup.

Mult succes, dragi copii!

La Palatul pionierilor

La Palatul pionierilor din Capitală a avut loc, recent, festivitatea de deschidere a **Cabinetului metodic pentru activitățile tehnico-aplicative, în vederea pregătirii pionierilor și școlarilor pentru apărarea patriei.**

Au participat tovarășii: general-colonel **Ion Coman,** membru al C.C. al P.C.R., adjunct al ministrului Forțelor Armate, secretar al Consiliului Politic Superior, **Ilie Rădulescu,** membru al C.C. al P.C.R., secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., general-maior **Paul Marinescu,** șeful Statului Major Central al Gărzilor patriotice, general-maior **Haralambie Vlăsceanu,** adjunct al șefului Inspectoratului general al Miliției, **Ion Sandu,** secretar general al Consiliului Național al Societății de Cruce Roșie. Au participat, de asemenea, activiști de partid și de stat, ai Organizației pionierilor.

Oaspeții au fost salutați de tovarășul **Iuliu Furo,** vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

După deschiderea festivă, cei prezenți au vizitat Cabinetul și au asistat în continuare, la demonstrații tehnico-aplicative.

actualități Cutezătorii

Omagiul culorilor

Tradiționala expoziție anuală de artă plastică, reunind cele mai valoroase lucrări ale pionierilor și școlarilor din întreaga țară, s-a deschis zilele acestea în Capitală. Dedicată Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, expoziția înmănunchează peste 600 de lucrări ale copiilor, expresie a dragostei și recunoștinței lor față de partidul și statul nostru, față de conducerea sa. Folosind cu sensibilitate și fantezie culorile, copiii au creat un univers plin de vis și poezie. Portretele prietenilor, orașele țării care cresc sub ochii lor, satul modern, preocupările copiilor, scene de joc — toate prind viața în imagini plastice, proaspete, viguroase.

Zilele cărții pentru copii

Inaugurate la 1 iunie, aceste zile constituie adevărate sărbători ale cărții. În toată țara au loc în biblioteci și librării, în unități de pionieri, întîlniri ale scriitorilor cu cititorii, discuții despre poezie, concursuri literare, lansări de cărți noi.

Agenda C.N.O.P.

- **Între 20—22 mai a.c. o delegație a C.N.O.P., condusă de tovarășul Virgiliu Radulian, președinte, a participat la cel de-al doilea Congres al organizației «Pionierii Franței» ale cărui lucrări s-au desfășurat la Gennevilliers.**

- **În perioada 23—27 mai 1972, s-a desfășurat la Paris cea de a 18-a Reuniune a comitetelor naționale pentru UNICEF din țările Europei.**

La lucrările Reuniunii au participat tovarășii Virgiliu Radulian, președintele Comitetului Național Român pentru UNICEF și Ioan Mihuț, secretarul Comitetului. Delegația română a prezentat două intervenții și două proiecte care s-au bucurat de aprecierea participanților. Totodată, filmul prezentat de delegația țării noastre, «Hora talentelor» — despre gala consacrată celei de-a 25-a aniversări a UNICEF în România — a fost primit cu un viu interes de către delegații prezenți la reuniune.

MINITEHNICUS 1972

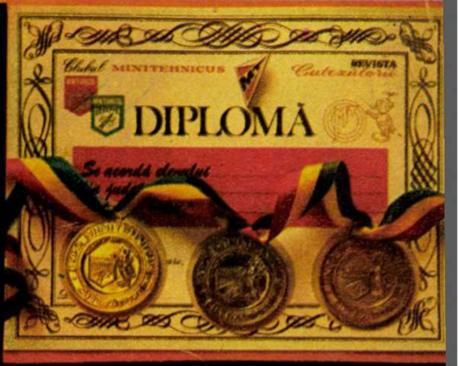

Sîntem în măsură să prezentăm cititorilor noștri, în avanpremieră, cîteva știri legate de marea competiție «Minitehnicus '72» a cărei fază republicană se va desfășura în cursul lunii iulie și va fi finalizată prin expoziția «Minitehnicus '72».

O noutate în această ediție — a V-a — o constituie faptul că vor exista două JURII!

Juriul alcătuit din specialiști, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Forțelor Armate, ai unor ministere, ai revistelor «Cutezătorii» și «Racheta cutezătorilor» sub președinția de onoare a prof. univ. Edmond Nicolau, va fi dublat de un juriu de 15 pionieri desemnați din județele țării.

Juriile vor lucra prin confruntare de păreri, stabilindu-se în final, în cadrul unei ședințe comune, premiile și trofeele. În plus, juriul de copii are la dispoziția sa un număr de 30 de mențiuni pe care le va atribui lucrărilor merituoase.

TROFEELE ȘI PREMIILE CELEI DE A V-A EDIȚII A CONCURSULUI MINITEHNICUS 1972

MARELE TROFEU «MINITEHNICUS» — transmisibil. (Reamintim că actualmente acest trofeu este deținut de județul Brașov, care l-a păstrat timp de două ediții).

TROFEUL JUBILIAR «Cea de a V-a ediție a concursului «Minitehnicus». (Se acordă din cinci în cinci ani. Deci, în acest an se acordă pentru prima oară).

TROFEUL «RACHETA CUTEZĂTORILOR» (deținut în 1971 de județul Hunedoara).

TROFEUL «RACHETA SATELOR» — (deținut în 1971 de județul Ilfov).

TROFEUL «RACHETA FETELOR» (deținut în 1971 de județul Constanța).

*

MARELE PREMIU INDIVIDUAL — un magnetofon și medalia de aur (indiferent de secție).

MARELE PREMIU COLECTIV — cîte un aparat de radio cu tranzistoare «Mamaia» și medalii de aur pentru fiecare membru al colectivului, inclusiv profesorului conducător al colectivului. (Unul singur, indiferent de secție).

PREMIUL I INDIVIDUAL (unul de fiecare secție) — cîte un aparat de radio cu tranzistoare «Mamaia» și medalia de aur.

PREMIUL II INDIVIDUAL (unul de fiecare secție) — cîte un aparat de radio cu tranzistoare «Zefir» și medalia de argint.

PREMIUL III INDIVIDUAL (unul de fiecare secție) — cîte un ceas de mînă și medalia de bronz.

PREMIUL I COLECTIV (cîte unul de fiecare secție) — cîte un aparat de radio de buzunar cu tranzistoare «Cora», și medalia de aur fiecărui membru al colectivului în parte, inclusiv profesorului conducător al colectivului.

PREMIUL II COLECTIV (cîte unul de fiecare secție) — cîte un ceas de mînă și medalia de argint fiecărui membru al colectivului în parte, inclusiv profesorului conducător al colectivului.

PREMIUL III COLECTIV (cîte unul de fiecare secție) — cîte un stilou și medalia de bronz fiecărui membru al colectivului în parte, inclusiv profesorului conducător al colectivului.

CÎTE DOUĂ MENȚIUNI INDIVIDUALE constînd în stilouri pentru fiecare secție în parte.

CÎTE DOUĂ MENȚIUNI COLECTIVE pentru fiecare secție și fiecărui membru al colectivului în parte, constînd în aparate foto.

30 DE MENȚIUNI OFERITE DE JURIUL DE COPII, constînd din stilouri.

ÎN TOTAL NUMĂRUL DE PREMII ȘI MENȚIUNI SE RIDICĂ LA 282.

Toți premiații, menționații și minitehnicienii ale căror lucrări au figurat în expoziția pe țară vor primi diploma «Minitehnicus».

Toți premiații și menționații vor deveni automat membri ai clubului «Minitehnicus-Cutezătorii» și vor primi carnetul de membru și insigna.

Toți concurenții ale căror lucrări vor fi considerate de juriu drept invenții, inovații, adaptări ingenioase etc. vor primi diploma de inventator a clubului «Minitehnicus-Cutezătorii».

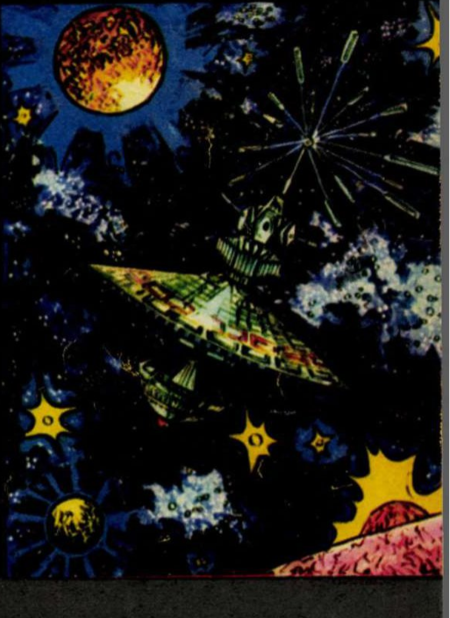

Desen de elev Nicola Sergiu — Timișoara

ALTE ȘTIRI. **Expoziția «Minitehnicus '72» se va deschide la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării democratice și revoluționare din România și va funcționa în cursul lunilor iulie și august 1972.**

Vom ține la curent pe cititori cu data exactă a deschiderii expoziției, cu durata ei și cu orele de acces pentru public. De asemenea, vom anunța din timp data la care va avea loc jurizarea cu public a secției C (demonstrații de aeromodele, navomodele, farfurii zburătoare și rachete) precum și locul unde va avea loc această manifestare.

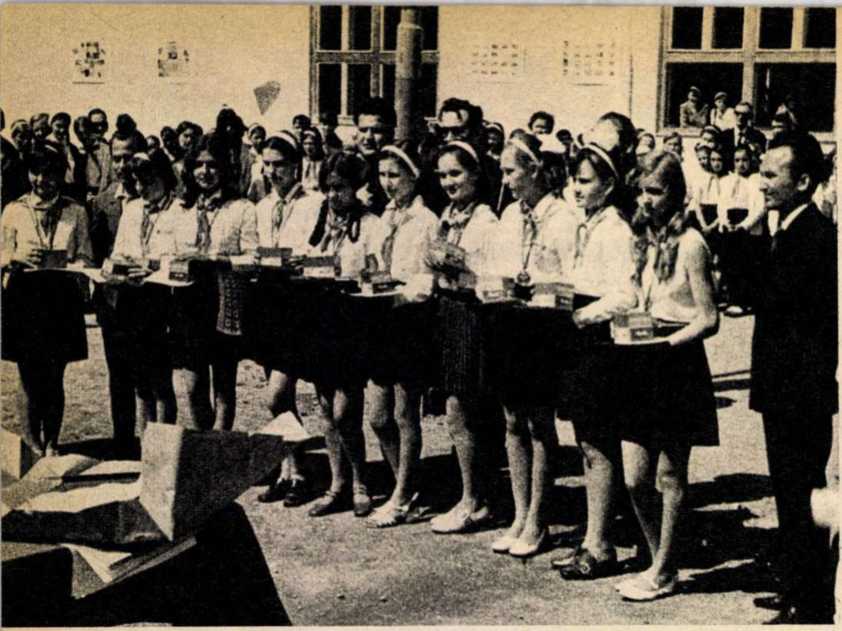

Echipajul «Mlădițele» de la Școala din Sărmașu, județul Mureș, cîștigătorul trofeului «Scutul dacic», în cadrul concursului «Expedițiile Cutezătorii» — ediția a III-a, 1971.

DIN PROIECTELE ACTIVULUI PIONIERESC

Vacanța MUREȘENILOR

Ne mai desparte puțin timp de sunetul de clopoțel al ultimei zile de școală. Drumurile țării, pădurile și munții vor răsuna din nou de voioșia vacanței mari.

Și în județul Mureș pregătirile sînt în toi. Din cei 120 000 de pionieri de pe aceste meleaguri, aproximativ 100 000 vor participa la excursii, drumeții, vor petrece zile plăcute în taberele din toată țara. 32 de expediții pionierești sînt deja în febra pregătirilor, iar în cele 116 micro-CAP-uri școlare începe șirul recoltelor bogate.

Am vizitat multe unități de pionieri din județ și peste tot în adunările activului pionieresc preocuparea de a organiza o vacanță plăcută și instructivă e pe primul plan.

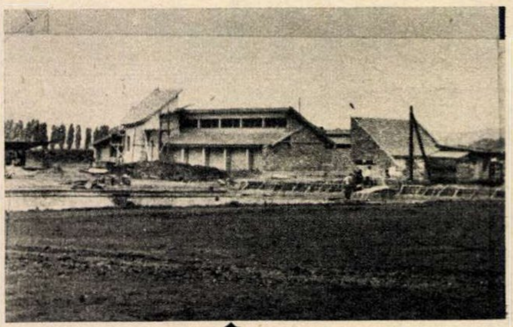

Șantierul cabanei de pe Mureș.

«CABANA PIONIERILOR»

În municipiul Tîrgu Mureș s-a deschis, mai demult, un șantier. O modernă și încăpătoare cabană, aflată acum în faza de finisare, va adăposti tabăra de vară a pionierilor din oraș. Construită cu ajutorul celor peste 10 000 de pionieri din oraș, ea va deveni nucleul activităților de agrement ale copiilor. În fiecare zi însorită, după festivitatea ridicării drapelului, celor mari le vor sta la dispoziție bărci, bazine de înot, săli de jocuri, terenuri de sport. Pe perioada vacanței se vor muta aici chiar și unele cercuri ale Casei pionierilor. Tot aici va funcționa și unul din cele 54 de centre de învățare a înotului.

Pe șantier mai este de lucru. Ca și pînă acum, pionierii ajută echipelor de muncitori, astfel ca în primele zile ale vacanței această frumoasă tabără să-și deschidă porțile.

«NE CĂLIM PRIN MUNCĂ PENTRU MUNCĂ»

Va fi o vacanță în care, pe lîngă excursii și competiții sportive vom și munci, spun pionierii. Într-adevăr, e nevoie și de ajutorul lor. Cei din Bogata au ajutat la săparea fundației noului atelier școlar, multe baze sportive vor fi mărite și reamenajate prin contribuția pionierilor, iar cei care lucrează pe terenurile microcooperativei agricole școlare s-au angajat să execute la timp toate lucrările pe care le au planificate, astfel ca recoltele să depășească prevederile. Pionierii din Iernut vor ajuta la curățirea a 185 de ha de pășune, iar cei din Cuci vor termina amenajarea terenului cu obstacole pentru exercițiile tehnico-aplicative și vor ajuta și la construcția sălii de gimnastică a școlii. Acestea sînt doar cîteva din acțiunile pe care pionierii mureșeni le vor realiza în această vară. Să amintim și ajutorul pe care-l vor da cooperatorilor la cîmp, de îngrijirea spațiilor verzi și a parcurilor.

SPRINTENI, VIGUROȘI, DIBACI!

Numai la Liceul «Alexandru Papiu Ilarian» din Tîrgu Mureș au fost alcătuite, pînă acum, 8 echipaje pentru «Expedițiile Cutezătorii», iar pe județ numărul lor se ridică la 32. Expediționarii vor urma trasee deosebit de pitorești, vor studia flora și fauna, obiceiurile vechi, configurația terenului. De pildă, echipajul «Vlăstarele» de la Liceul «Bolyai» intenționează să cerceteze filonul de sare din zona Praid-Savada-Ideci-Brîncovenesti, să cunoască viata minerilor din saline și, în același timp, să observe plantele care cresc în această zonă, adaptarea lor la mediu.

Numeroși pionieri vor fi oaspeții taberei de corturi de la Sovata, unde vor învăța să aprindă focul, să pregătească de mîncare, într-un cuvînt, să se gospodărească singuri.

Peste 800 de copii vor participa la excursii cicloturistice organizate în pitoreasca vale a Mureșului, iar mulți alții vor cutreiera cu corturile zonele muntoase din județ.

Un grup de pionieri din Sînpavel au hotărît să coboare cu bărcile pe Mureș, pînă spre Aiud, pentru a cunoaște așezările de pe firul apei, pentru a lega noi prietenii și, totodată, pentru a studia plantele și animalele care trăiesc în apă și pe malul apei.

Din programul vacanței nu vor lipsi, bineînțeles, competițiile sportive, concursurile de pescuit și de înot, serbările în aer liber, jocurile de tot felul.

Un bogat capitol în programul vacanței pionierilor mureșeni îl vor ocupa activitățile legate de exercițiile tehnico-aplicative în scopul pregătirii pentru apărarea patriei. Beneficiind de sprijinul competent al militarilor, pionierii dobîndesc cunoștințe noi, folositoare. Învață să citească o hartă, să folosească busola, să se orienteze. Prin exercițiile cu obstacole, care le solicită îndemînarea și curajul, ei își călesc sănătatea, își dezvoltă aptitudini utile, se pregătesc pentru a deveni apărători de nădejde ai patriei noastre socialiste.

Una din seriile taberei de la Lăpușna, cea din 17 iulie, va fi profilată tocmai pe acest gen de activități care se vor

Aici va fi un nou atelier școlar. Pionierii ajută la săpatul fundației.

Activul unității la lucru. Se fac planuri de vacanță.

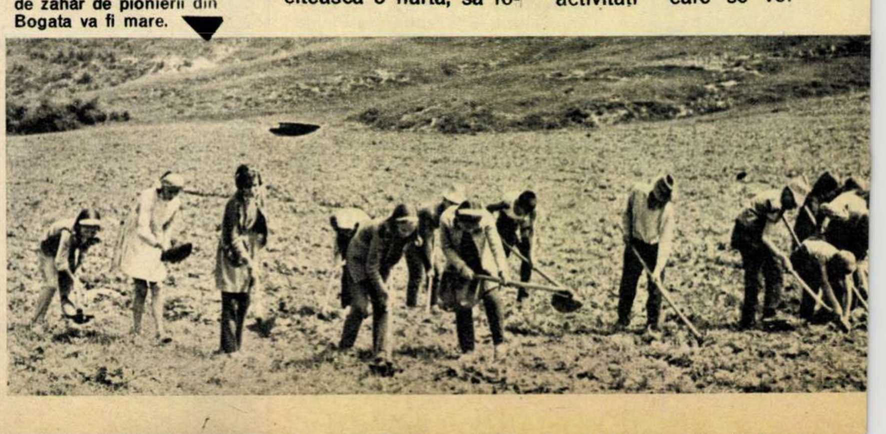

Recolta de pe cele 4 ha cultivate cu sfeclă de zahăr de pionierii din Bogata va fi mare.

desfășura sub îndrumarea unor ofițeri. Se vor organiza cercuri de tir, transmisiuni, judo, moto.

Încheiem cu cuvintele unui pionier din

Înainte de a pleca la drum barca trebuie pregătită și reparată. Echipajul din Sînpaul știe acest lucru.

Iernut: «Să terminăm acest an școlar cu rezultate foarte bune și atunci o să avem o vacanță cu adevărat minunată».

PAVEL POPESCU

„CERCELUL DE AUR”

SAU CE NU S-A SCRIS ÎN JURNALUL DE EXPEDIȚIE AL ECHIPAJULUI „MLĂDIȚELE”

Era zi de duminică și oșenii din Bicsad erau adunați în straiele lor ca fluturii albi în centrul comunei. La un moment dat, sutele de oșeni începură să umble prin iarbă aplecați de mijloc. Așa ceva nu sta în firea acestor oameni parcă din paltin croiți și cu palme de cremene. Și totuși, oamenii aceștia și-au îndoit mijlocul să caute cercelul pe care-l pierduse, nu știu, Delia? Maria? Adriana?

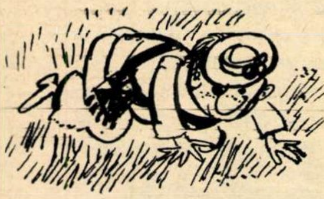

Dar Delia, Maria, Adriana, Edith și toate celelalte «mlădițe» s-au cuibărit în sufletul acestor oameni, culegînd in pe tarlalele CAP-ului din Bicsad. Și oamenii aceștia le-au îndrăgit pentru hărnicia lor. Și-atunci, cînd una din fetițe și-a pierdut cercelul, blînzi s-au făcut oșenii umblînd după el prin iarbă. N-au găsit cercelul în acea zi de duminică, dar au promis să mai revină în acel loc, pînă îl vor găsi, încît mulțumirea oșenilor pentru hărnicia fetițelor expediționare din Sărmașu să fie întreagă: o nețărmurită dragoste.

I. DONCA

«INVITATIE LA DRUMETIE» Foto: GR. PREPELIȚĂ